

Bijlagen bij:

Keunen, L.J., H.L.M. Berkvens, C.J.B.P. Frank & K.A.H.W. Leenders, 2020. Erfgoed in de gemeente Deurne; een cultuurhistorische waardenkaart en actualisatie van de archeologische waarden- en verwachtingskaart. RAAP-rapport 4384. RAAP, Weesp. – versie van 17 december 2020

- Bijlage 1. Tijdschaal
- Bijlage 2. De relatieve hoogtekaart
- Bijlage 3. Verkenning omvang van De Peel
- Bijlage 4. Verkenning vennen
- Bijlage 5. Archeologisch verwachtingsmodel
- Bijlage 6. Catalogus archeologie
- Bijlage 7. Database historische bouwkunst
- Bijlage 8. Database historische stedenbouw/ensembles

Bijlage 1. Tijdschaal

Archeologische perioden			
Tijdperk		Datering	
Recente tijd			
Nieuwe tijd	C	1945	
	B	1850	
	A	1650	
Middeleeuwen	Laat B	1500	
	Laat A	1250	
	Vroeg	D: Ottoonse tijd	1050
		C: Karolingische tijd	900
		B: Merovingische tijd	725
		A: Volksverhuizingstijd	525
			450
Romeinse tijd	Laat	270	
	Midden	70 na Chr.	
	Vroeg	15 voor Chr.	
Prehistorie	IJzertijd	Laat	250
		Midden	500
		Vroeg	800
	Bronstijd	Laat	1100
		Midden	1800
		Vroeg	2000
	Neolithicum (Nieuwe Steentijd)	Laat	2850
		Midden	4200
		Vroeg	4900/5300
	Mesolithicum (Midden Steentijd)	Laat	6450
		Midden	8640
		Vroeg	9700
	Paleolithicum (Oude Steentijd)	Laat	12.500
		Jong B	16.000
		Jong A	35.000
		Midden	250.000
		Oud	

label1_standaard_Archeologisch_RAAP_2014

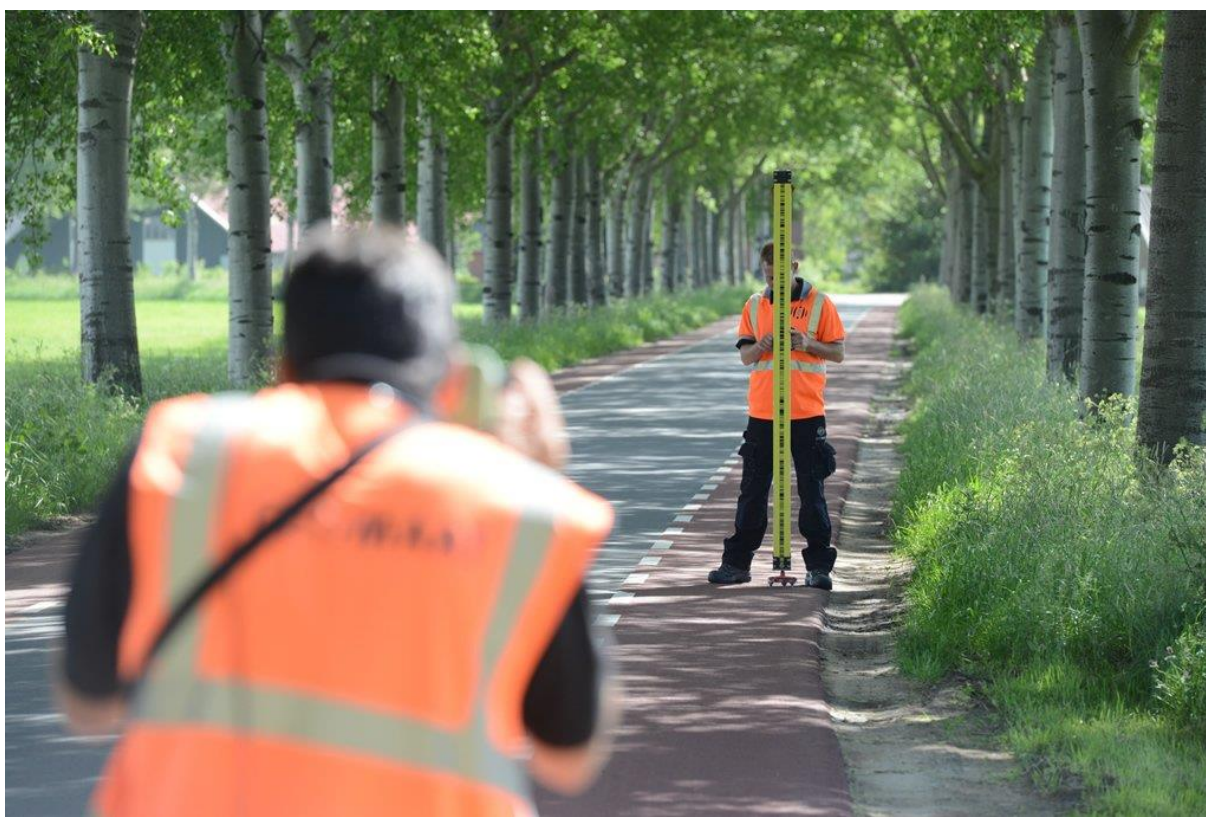
Bijlage 2. De relatieve hoogtekaart

Project cultuurhistorische waardenkaart Deurne

De relatieve hoogtekkaart

K.A.H.W. Leenders

5 februari 2020

Klassieke hoogtemeting. FOTO GEOMAAT.

Inhoud

1 INLEIDING	1
2 DE RELATIEVE HOOGTEKAART.....	1
3 TECHNISCHE DETAILS.....	6
4 BIJLAGE	7

1 Inleiding

Bij het maken van een reconstructie van het natuurlijke fysieke landschap is het nodig over een gedetailleerde hoogtekkaart te beschikken. De ruilverkaveling gebruikte destijds papieren kaarten met schaal 1:10.000 waarop hoogtelijnen met een onderling hoogteverschil van 25 of 50 cm getekend waren. Tegenwoordig gebruiken we de AHN: aanvankelijk stonden die letters voor Actueel Hoogtebestand Nederland, maar nadat er nog twee versies verschenen ging de A eerder *Accuraat* betekenen. De eerste versie van de AHN gaf hoogtegegevens voor vlakjes van 5 bij 5 meter, waarbij de hoogteprecisie ongeveer 10 cm bedroeg. In de nieuwste versie zijn er gemiddeld 8 meetpunten per vierkante meter: op die kaarten is veel meer detail te zien. De AHN-gegevens voor Deurne hebben de volgende datering.

AHN-versie	Datering
1	2004
2	2011
3	2017
4	2020

Versies 2 en 3 zijn eenvoudig te raadplegen via <https://ahn.arcgisonline.nl/ahnviewer/>, maar om er bij het opstellen van een cultuurhistorische waardenkaart of het maken van een reconstructie van het natuurlijke fysieke landschap prettig mee te werken moeten de bestanden “in de computer zitten”. Jongere versies tonen wel meer details, maar ook meer moderne verstoringen. In de zoektocht naar het “oude landschap” is daarom de AHN1 gebruikt. De jongere versies dienen dan als controle en voor het nakijken van details.

2 De relatieve hoogtekkaart

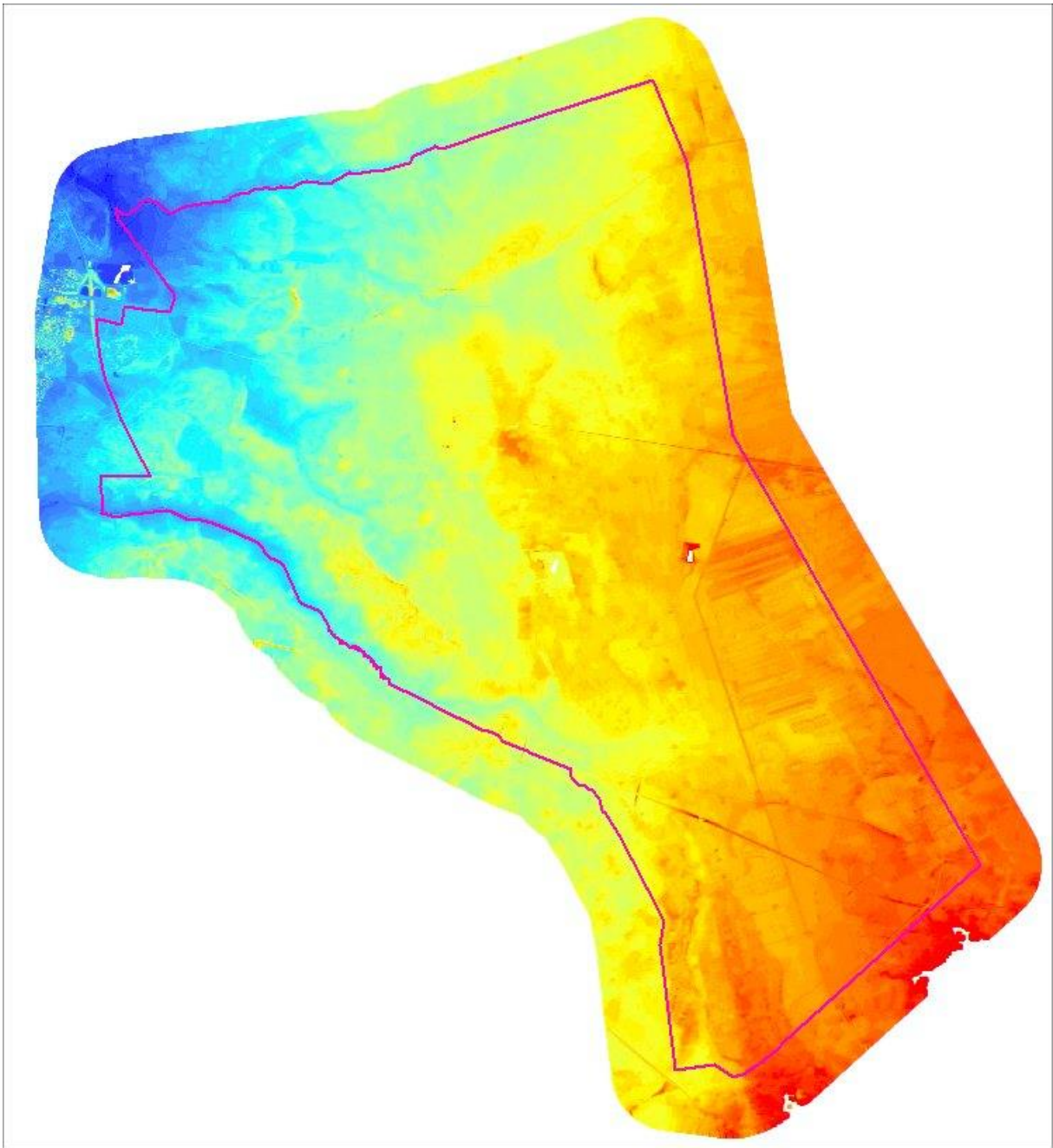
Het gebied van de moderne gemeente Deurne (118 km²) blijkt ruwweg naar het noordenwesten af te hellen, maar heeft verder toch een vrij complexe structuur. Helemaal in het zuidoosten bereikt het een hoogte van 36 m + NAP; in het uiterste noordwesten daalt de bodem tot 16 m + NAP. Het is daardoor lastig een overzichtskaart te maken die toch op detailniveau nog hoogteinformatie geeft, want de kleursprongen treden dan minstens om de 62 centimeter hoogteverschil op.

Daarom is ten behoeve van het opstellen van de kaart van het fysieke landschap is een relatieve hoogtekkaart vervaardigd, uitgaande van de AHN1-gegevens. Het basisidee is dat de grote algemene terreinhelling uit de kaart gehaald wordt, zodat alleen de lokale hoogteverschillen overblijven. Die kunnen dan beperkt blijven tot 3 meter boven of onder een gemiddeld niveau, zodat de kleursprongen om de 20 centimeter hoogteverschil optreden.

Gebouwen, bomen en andere objecten zijn door de wijze van inwinning van de hoogtegegevens bekende stoorzenders. De AHN heeft op het platteland gebouwen, bomen en dergelijke weggefilterd, maar in woonkernen groter dan 100 hectare niet. In de gemeente Deurne is de kom van Deurne (540 hectare in 2005) zo'n gebied. Daar zien we dus ook de hoogte van de gebouwen en daar zijn we niet in geïnteresseerd. De eerste bewerking bestond daarom uit het weghalen van die gebouwen door die plekken de hoogte van de directe omgeving te geven. Daartoe is desbetreffend gedeelte uit de AHN2, waarop de woonkernen wel weggefilterd zijn, ingevoegd in de AHN1-kaart. De meeste huizen verdwijnen zo, maar grote gebouwen blijven zichtbaar. Die meetpunten zijn gewoon weggelaten (“no data”). Het resultaat is dat de terreinen van de grote woonkernen nu een hoogtebeeld tonen dat aansluit bij dat van de omgeving. Wel blijven de stratenpatronen vaag zichtbaar.

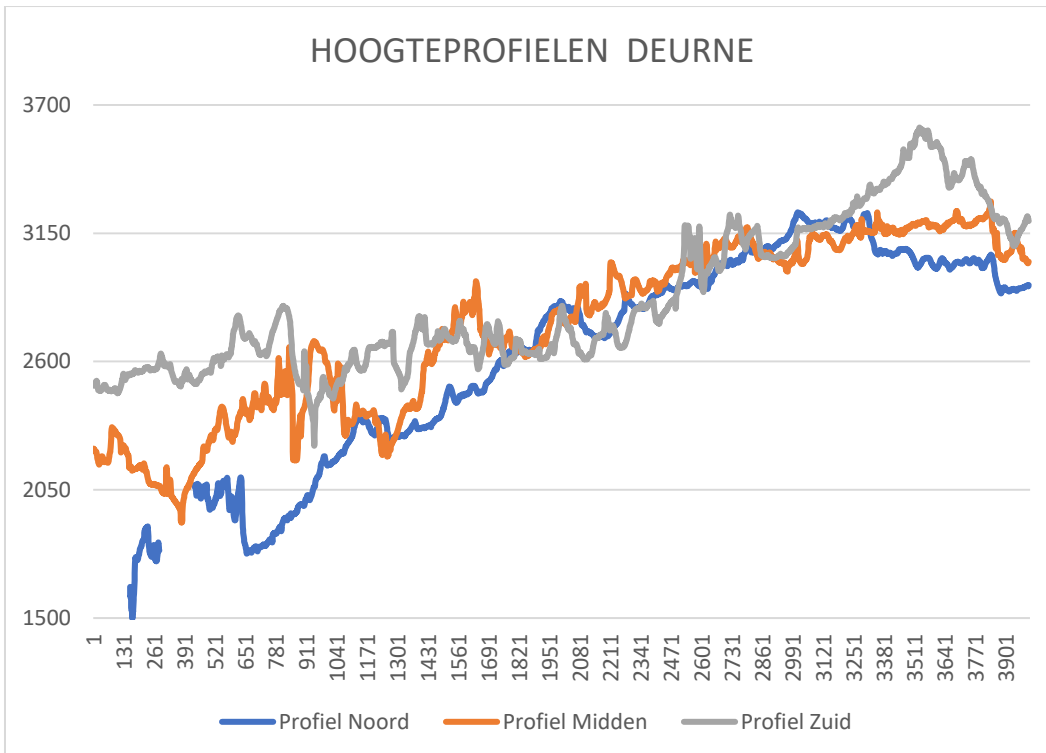
Vervolgens is de globale hoogteligging bestudeerd op een kaart met verschillende kleuren per meter hoogteverschil. Opvallend is dat heel de oostzijde van Deurne op ongeveer 30 m + NAP ligt. Dat wil zeggen dat de westwaarts helling in het noorden sterker is dan in het zuiden. Bovendien zit er in het midden een soort lage bult.

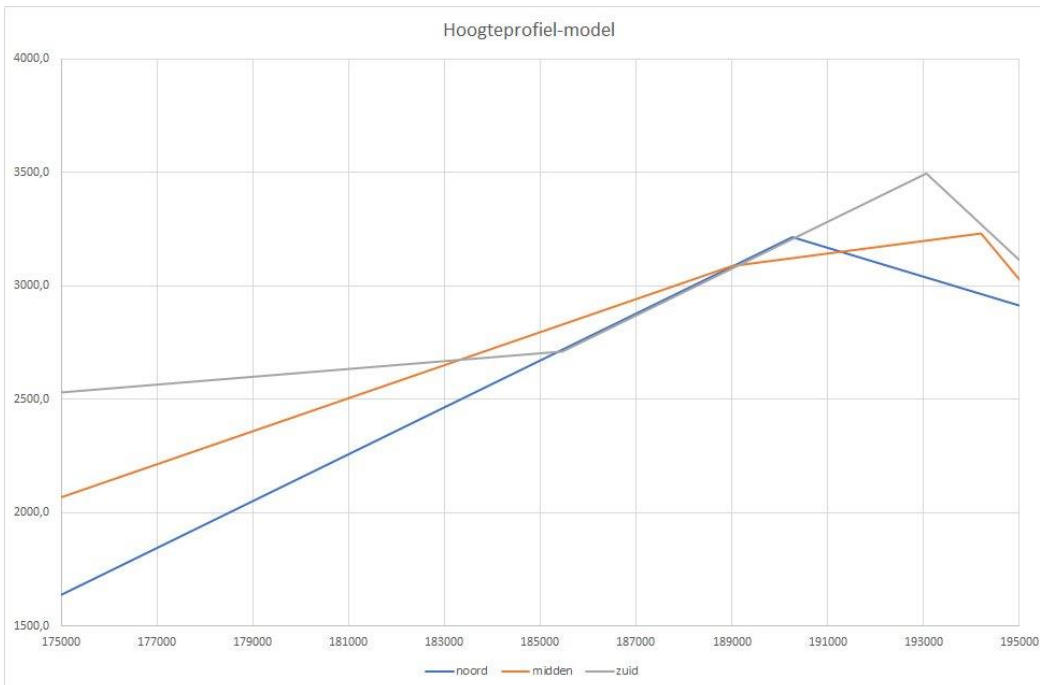

AHN1-hoogtekaart (2004) van Deurne en omgeving.

Door meting in de AHN1 zijn vervolgens de parameters voor een referentievlak bepaald. Dit vlak wordt bepaald door drie oost-west-profielen met een onderlinge afstand van 6 kilometer.

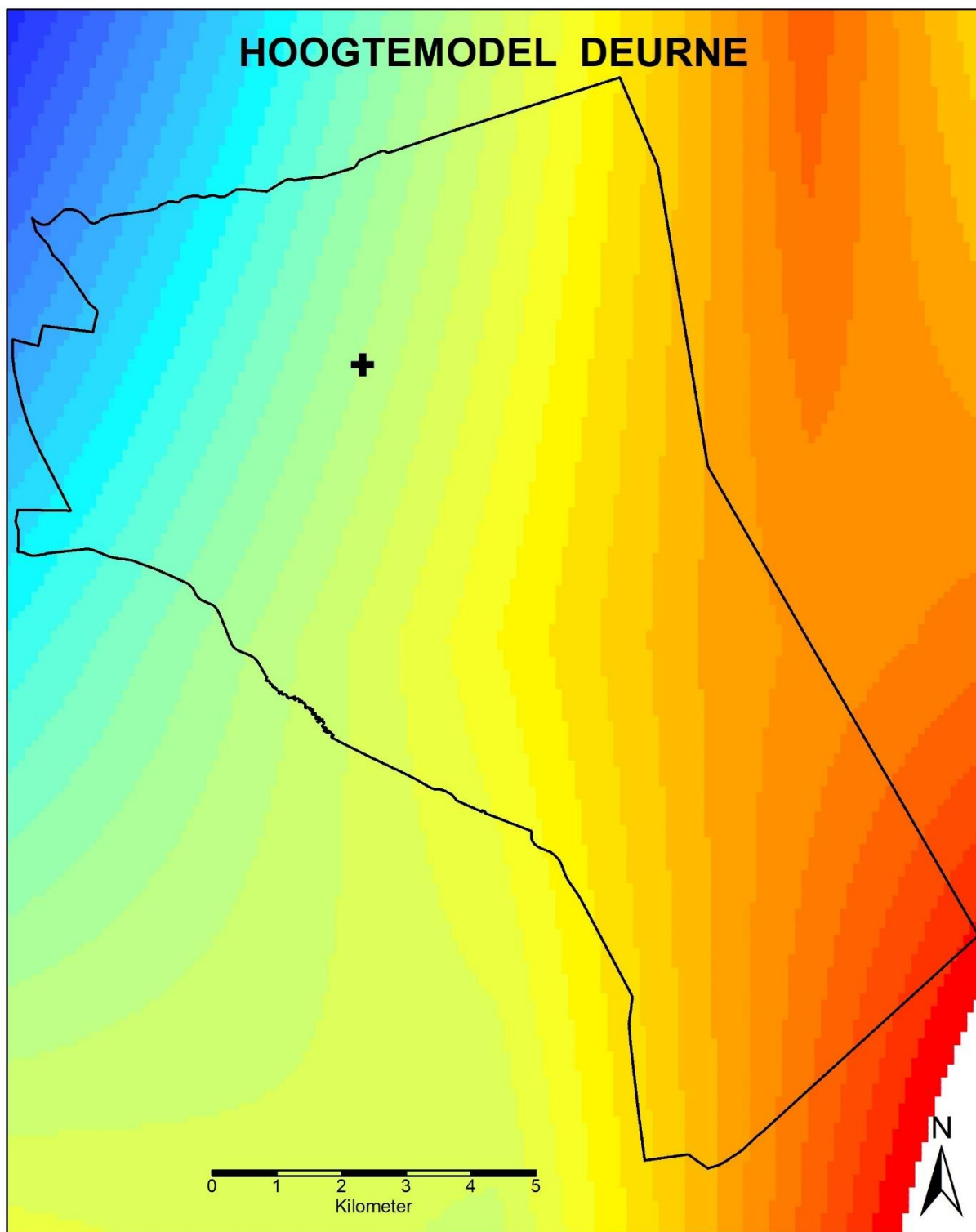
Uit deze grillig verlopende lijnen zijn drie veel gladder verlopende lijnen gedestilleerd die de onderliggende regionale terreinwieling weergeven.¹

De drie hoogteprofielen op resp. $Y=388000$, 382000 , 376000 .

Opvallend is dat er tussen $X=185000$ en $X=191000$ een zone is waar de drie profielen amper van elkaar afwijken. Ten oosten daarvan bereikt het terrein een top die tot 35 m + NAP gaat. In het westen is er juist een groot verschil tussen de profielen: 16 tot 26 meter + NAP.

¹ Zie het Excelbestand Profielen.xlsx.

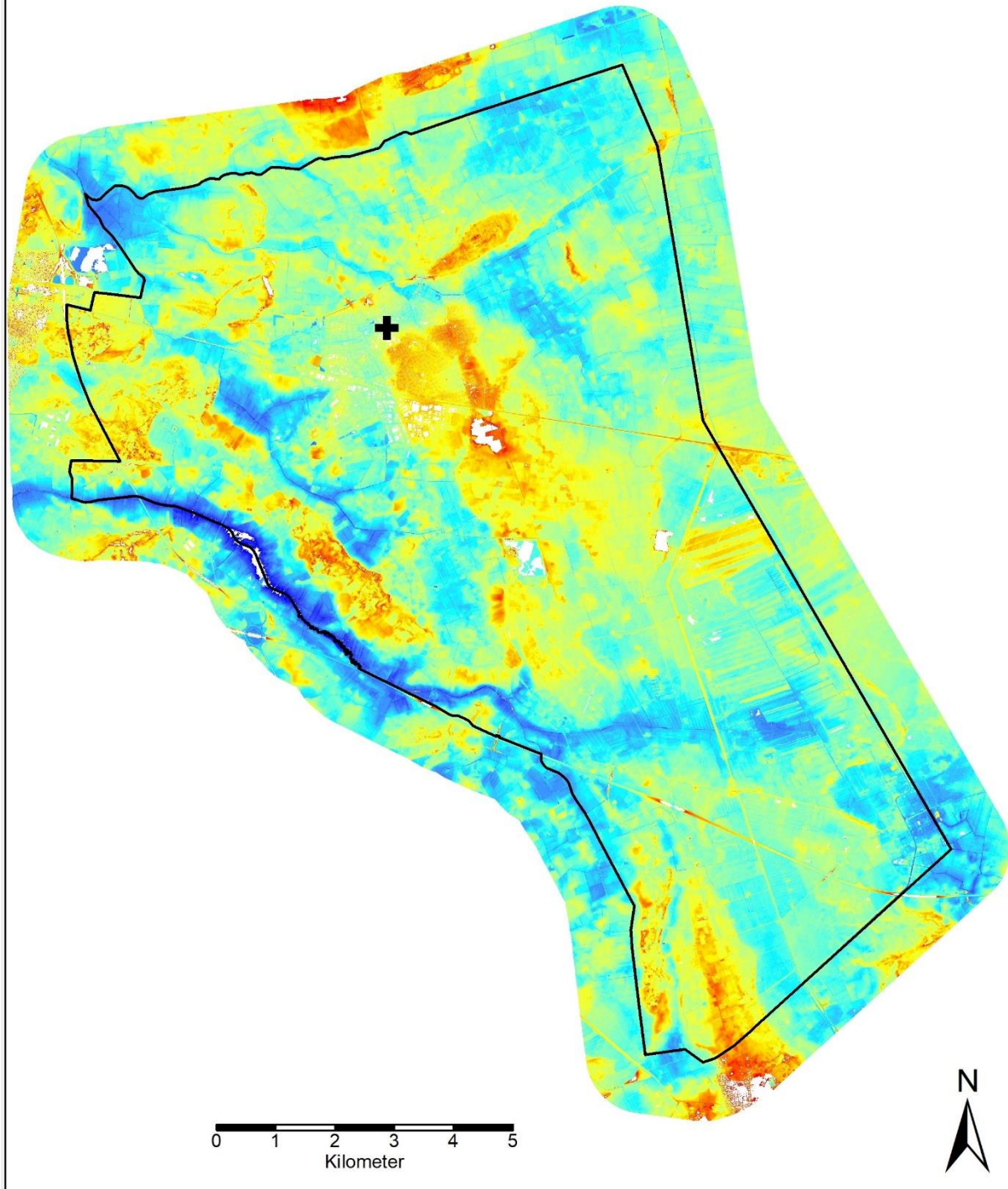

Het referentievlak voor Deurne.

Het referentievlak verloopt gelijkmatig tussen deze profielen. Dit vlak is berekend met een eigen Fortranprogramma.² Door de werkelijke terreinhoogten met dit vlak te vergelijken, kan de spreiding van de hoogten teruggebracht worden van 16 tot 36 meter naar -3 tot +3 meter. Op deze relatieve hoogtekartaat kan dan per 20 centimeter hoogteverschil een andere kleur gebruikt worden, waardoor veel meer detail zichtbaar wordt, ook wanneer grotere gebieden bekeken worden. De relatieve hoogtekartaat wordt berekend als het verschil tussen de echte terreinhoogte en het referentievlak: $Z_{rel} = Z_{ahn} - Z_{ref}$.

² Zie Bijlage 1.

RELATIEVE HOOGTE DEURNE

De relatieve hoogtekaart voor Deurne

De rode vlekken zijn relatief het hoogste; de blauwe het laagste. De grenzen van de huidige gemeente Deurne zijn aangegeven met een zwarte lijn. De kaart strekt tot één kilometer buiten de gemeentegrens. Ondanks het verwijderen van de huizen, blijven de stratenpatronen hier en daar nog enigszins herkenbaar. Niettemin is de variatie in de oorspronkelijke bodemhoogte veel beter zichtbaar geworden en is de dominantie van de hoge Peelhorst uit het beeld verdwenen.

3 Technische details

Zowel de gemeten AHN1-hoogten (Z), de hoogten van het referentievlak (Zref) als de relatieve hoogten (Zrel) zijn voor ieder punt op een 5 m bij 5 meterraster met hun X,Y-coördinaten beschreven in 12 dbf-bestanden waarvan de namen overeenkomen met die van de AHN1-kaartbladen. Deze kunnen in GIS worden ingelezen en gebruikt om de drie kaarten te maken. De hoogten worden opgegeven in centimeters boven NAP; de coördinaten in meters volgens het RDnew-coördinatensysteem.

Binnen GIS kan de inhoud van zo'n dbf-bestand via "display x,y data" omgezet worden in puntjes op de kaart, waarna die puntjes gekleurd worden afhankelijk van hun hoogte (de Zrel-waarde voor de relatieve hoogtekaart). Een netter beeldresultaat wordt verkregen door de puntjes als vierkantjes (met zijde van 4 punt lang) weer te geven. Een sneller beeld wordt verkregen door deze afbeelding om te zetten naar een rasterbestand met rastergrootte 5 meter.³

---

³ Conversion to Raster: Feature to Raster.

4 Bijlage

Programma dat de relatieve hoogten berekent voor blad 52CN1.

```
PROGRAM AHNMODEL1
REAL*4 PROFIEL(175002:194997,3)
OPEN(10,FILE='N:\PROJECT\DEURNE.232\PROFIEL\REFPROFIELEN.TXT',
#ACTION='READ')
OPEN(11,FILE='N:\PROJECT\DEURNE.232\GIS\AHNMODEL\52CN1.TXT',
#ACTION='READ')
OPEN(12,FILE='N:\PROJECT\DEURNE.232\GIS\AHNREL\52CN1.TXT,
#ACTION='WRITE')
C
C   INLEZEN PROFIELEN
C
N=0
NIN=0
NUT=0
100 READ(10,20,END=200,ERR=199)X,YN,YM,YZ
20  FORMAT(F8.1,1X,F6.1,1X,F6.1,1X,F6.1)
N=N+1
IX=INT(X,4)
IF (IX.LT.175002 .OR. IX.GT.194997) GOTO 199
PROFIEL (IX,1)=YN
PROFIEL (IX,2)=YM
PROFIEL (IX,3)=YZ
GOTO 100
C
199 PRINT *, 'FOUTJE ',N,X,IX,YN,YM,YZ
GOTO 999
C
C   LEZEN X,Y,Z
C
200 PRINT *,N, ' GELEZEN'
210 READ(11,220,END=999)X,Y,Z
220 FORMAT (F8.1,1X,F8.1,1X,F8.0)
NIN=NIN+1
IX=INT(X-0.5,4)
ZN=PROFIEL (IX,1)
ZM=PROFIEL (IX,2)
ZZ=PROFIEL (IX,3)
IF (Y .GT. 382002.5) THEN ! NOORD
DZ=ZN-ZM
DY=(Y-382002.5)/6000.
ZREF=ZM+DY*DZ
ELSE ! ZUID
DZ=ZZ-ZM
DY=(Y-382002.5)/6000.
ZREF=ZM-DY*DZ
ENDIF
ZREL=Z-ZREF
WRITE(12,230)X,Y,Z,ZREF,ZREL
NUT=NUT+1
230 FORMAT (F8.1,1X,F8.1,1X,F8.1,1X,F8.1,1X,F8.1)
GOTO 210
C
C   KLAAR
C
999 CLOSE(10)
CLOSE(11)
CLOSE(12)
PRINT *, 'KLAAR ',NIN, NUT
END PROGRAM AHNMODEL1
```


Bijlage 3. Verkenning omvang van De Peel

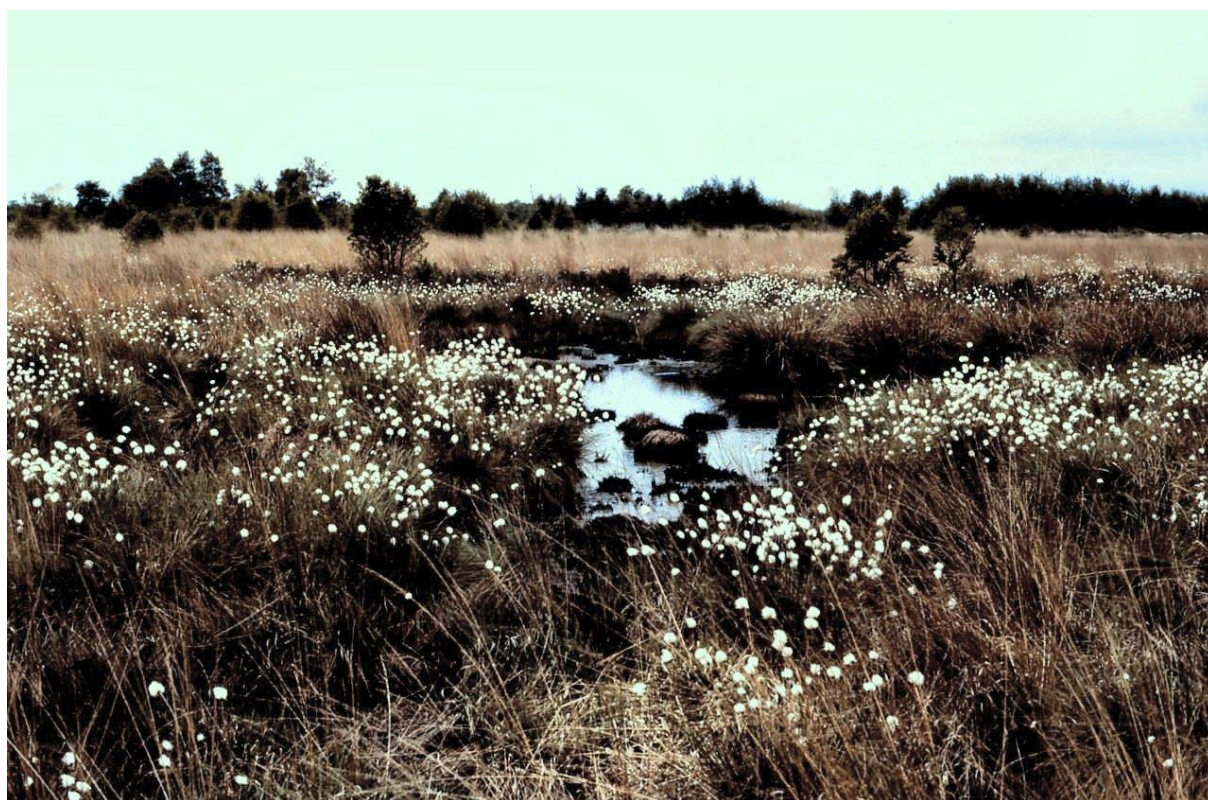

Project cultuurhistorische waardenkaart Deurne

Verkenning omvang van De Peel

K.A.H.W. Leenders

18 januari 2020

Veenpluis in De Peel. Foto T. Kools, 2017?

Inhoud

1 INLEIDING	1
2 DE PEEL OP DE PALEOGEOGRAFISCHE KAART	2
3 DE PEEL OP ZESTIENDE-EEUWSE KAARTEN	4
4 DE PEEL OP DE MEIERIJKAART VAN VERHEES.....	8
5 DE PEEL OP DE TRANCHOTKAART.....	11
6 DE PEEL OP DE KADASTERKAART 1829	15
7 DE PEEL OP DE TOPOGRAFISCHE KAART VAN 1840	17
8 DE PEEL OP DE KAART VAN VAN DER VOORDT-PIECK, 1842	19
9 DE PEEL OP DE GEOLOGISCHE KAART VAN STARING.	21
10 DE PEEL OP DE GEOMORFOLOGISCHE KAART	23
11 DE PEEL OP DE BODEMKAART.....	25
12 INTERPRETATIE.....	27
BIJLAGE: KAARTENLIJST	29

In en onder het veen of bij droogvallende vennen vindt men nog boomwortels terug van heel oude bossen. FOTO GEMEENTE SOMEREN, 2017.

1 Inleiding

Bij het maken van een reconstructie van het natuurlijke fysieke landschap is het nodig te weten welke gebieden met veen bedekt waren toen de mens hier met zijn ingrepen begon. Voor Deurne betekent dat qua datering: 7^e-8^e eeuw een pril begin, grootschaliger 12^e eeuw en later. In Deurne is vooral de omvang van de Peelvenen van belang. Tot hoever westwaarts kwam dat veen, sinds wanneer kwam het zover en hoe en wanneer kromp het weer ineen tot het nu nog resterende Peelrestant?

Dit probleem wordt hier in eerste instantie aangepakt door een lange reeks kaarten te bestuderen en die kaarten ook onderling te vergelijken.

2 De Peel op de Paleogeografische Kaart

Een groot deel van Deurne was tot voor twee eeuwen met veen bedekt. De juiste omvang van dat veen is niet eenvoudig te bepalen omdat het veen eerst geleidelijk en vervolgens op industriële schaal aangepakt en deels weggegraven is. Naast het bewust wegsteken van veen omwille van de turfproductie verdween er ook veen door oxidatie na verlaging van het grondwaterpeil als gevolg van ontwatering of het verdwijnen van veen verderop.

De eerste verkenning gebeurt aan de hand van de Paleogeografische Kaart van Nederland die in 2006 voor het eerst gepubliceerd werd.¹ Ik gebruik de versie van 1 januari 2019 die beschikbaar is via internet.² De Paleogeografische Kaart is eigenlijk een atlas, met een kaart van Nederland voor ieder van 11 peildata, de oudste 9000 jaar voor Christus en de laatste 2000 jaar na Christus. Hoewel de kaart voor heel Nederland gemaakt is, blijkt de geografische detaillering ruim voldoende om hem op het niveau van de gemeente Deurne te gebruiken. Ik gebruik de bij deze kaarten behorende beeklopen niet: ze zijn vervangen door meer gedetailleerde van de kadasterkaarten overgenomen natuurlijk ogende beeklopen.

In deze kaartenreeks wordt ervan uitgegaan dat er in Deurne rond 9000 v.Chr. helemaal nog geen veen was: alleen pleistoceen zand met enkele beekdalen. Het eerste veen verschijnt op de kaart voor 5500 v.Chr. in de vorm van vijf verspreide veengebiedjes. Op de kaart voor 3850 v.Chr. zijn die aaneengegroeid tot een langgerekt breed veengebied rond de oostgrens van Deurne. Daarna schoof de veengrens nog wat naar het westen op. Volgens de makers van deze kaarten stopte de uitbreiding van het met veen bedekte gebied na 500 v.Chr.. Intussen was er langs de noordgrens, langs de Kawaise Loop, een uitloper naar het westen ontstaan. Tussen de Bottel en Hees, en in Donschot worden vanaf 1500 v.Chr. twee losse veengebiedjes aangegeven. Ook in het dal van de Bakelse Aa wordt dan veen aangegeven.

Het is uiteraard de vraag of de uitbreiding van het veengebied al in 500 v.Chr. stopte. In Oosterhout raakte een boerderij uit de Romeinse tijd nadien nog overdekt door de rand van het veen van het Oosterhouts Broek.³ Waarom zou het veen van de Peel dan wel zijn opmars stoppen in 500 v.Chr.? Een groot probleem is dat juist de jongste veengebieden het dunste veendek hadden, een veendek dat ook het eerste aangetast werd door ontginning en ontwatering, zodat er niets meer van te vinden is. Ook in het veengebied zelf is er een probleem: de jongste en bovenste veenlaag zal het eerst door afgraven of oxidatie verdwijnen, waardoor de datering van wat rest (via pollen, C14 etc.) te oud uitvalt. Blijkbaar leidde dit tot de conclusie: veengrens stopt 500 v.Chr..

De oppervlakte veen binnen de huidige gemeentegrens van Deurne in 500 v.Chr. was volgens deze Paleogeografische kaart 7205 hectare, dat is 61% van de gemeenteoppervlakte. Daarvan lag 6449 hectare in de Peel. De veengrens lag in deze visie op 1350 meter ten oosten van de kerk van Deurne.

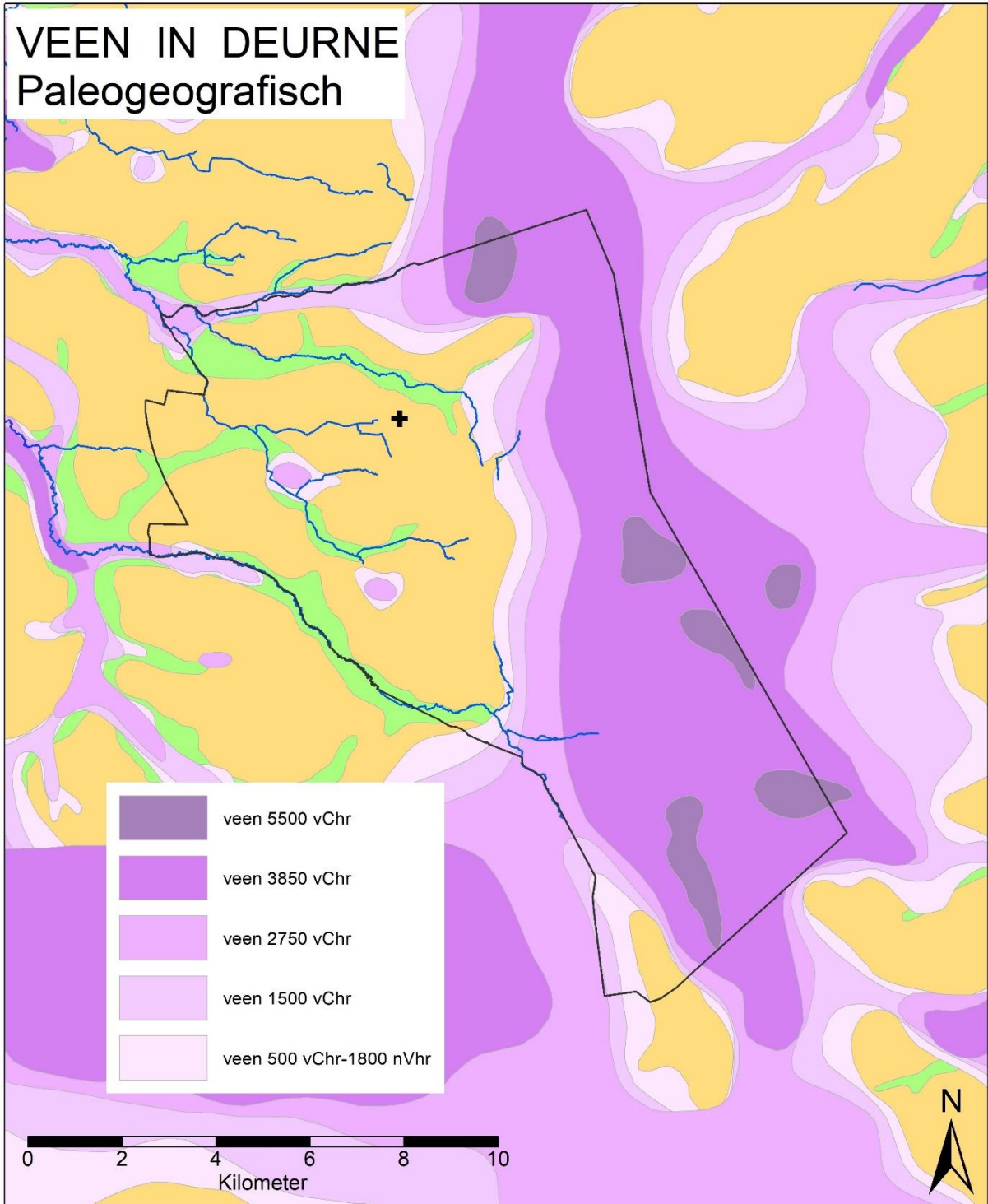
---

¹ Vos, P.C.. 25. *Toelichting bij de nieuwe paleogeografische kaarten van Nederland* (versie 1.0, geaccepteerd maart 2006). NOA 2006, hoofdstuk 25; Vos, P.C. (kaarten), Bazelmans, J., H. Weerts, M. van der Meulen (red.). *Atlas van Nederland in het holoceen. Landschap en bewoning vanaf de laatste ijstijd tot nu*. Amsterdam (Bert Bakker), 2011.

² <https://www.cultureelerfgoed.nl/publicaties/publicaties/2019/01/01/paleogeografische-kaarten-bijlagen>

³ Verwers, W.J.H.. *Archeologische Kroniek van Noord-Brabant 1981 - 1982*. Waalre, 1986. Nr. 24 op blz. 41: Oosterhout, west van kasteeldreef, uitbreidingsplan. Veel scherven ijzertijd en romeinse tijd. 15 cm laag doorwerkt grijs-geel zand, dat als oude bouwvoor beschouwd werd. Daarboven sedimenten: 10 cm bruin zand, 35 cm donkerbruine humus, daarop 10 cm grijsbruin/gele klei, daarop 15 jonge bouwvoor.

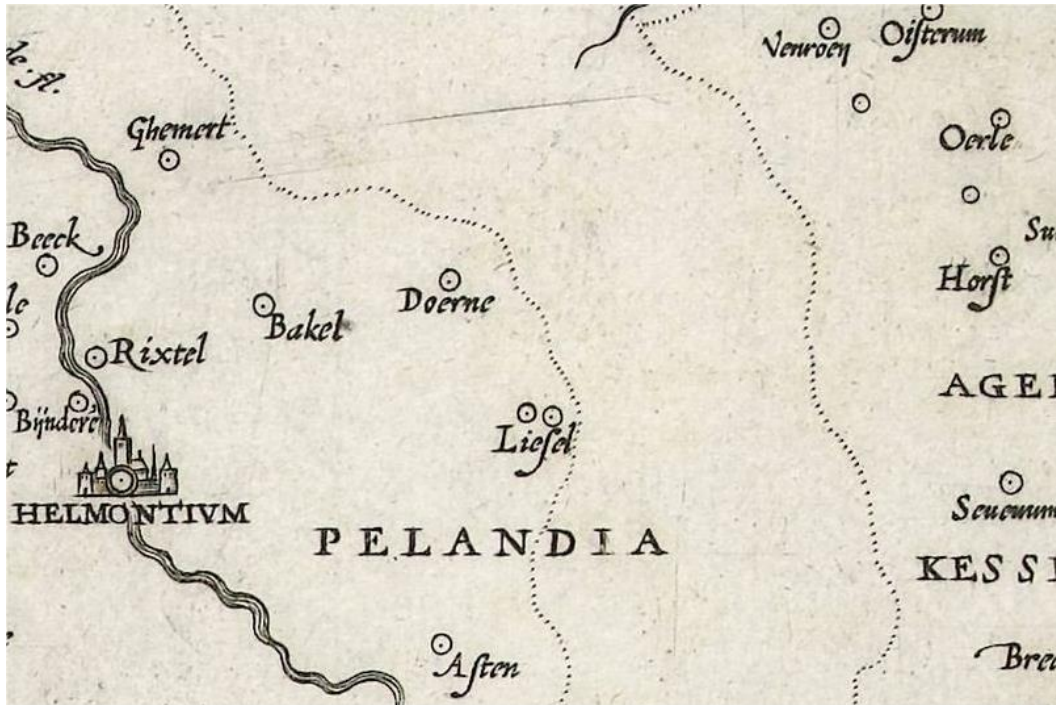
VEEN IN DEURNE Paleogeografisch

Veenkaart van Deurne volgens de Paleogeografische Kaart, editie 2019. TEKENING K. LEENDERS, 2020.

3 De Peel op zestiende-eeuwse kaarten

In de zestiende eeuw werden onze streken voor het eerst met driehoeksmeting in kaart gebracht. Daarbij is ook De Peel op de kaart gekomen. Waarschijnlijk betreft het een schematische aanduiding van het veengebied dat tussen een reeks schijnbaar ingemeten kerktorens lag.

Brabantia door Jacobus Bossius Belga, 1558. RIJSMUSEUM AMSTERDAM T:M 454 D 3.

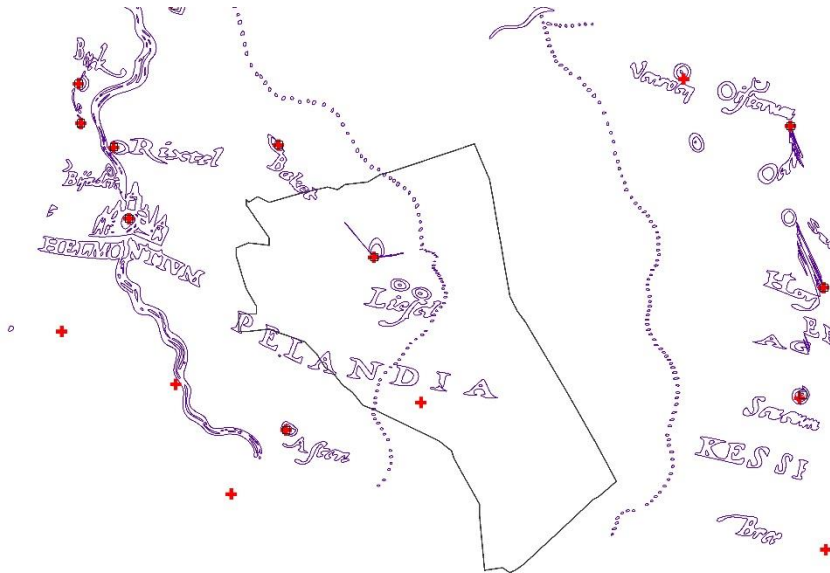

Brabantia door Christian sGrooten, 1573. BRUSSEL, KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK MS 21.956 KAART 13 F 24.

De kunst is nu om die oude kaarten goed op een moderne kaart te projecteren.

Eerst probeer ik de kaart van 1558. Die moet flink verwrongen worden om de kerken van Deurne en omgeving op de juiste plaats te krijgen. Daardoor zien de teksten op de kaart er vreemd uit. Liessel ligt volgens deze reconstructie in het veengebied van De Peel, terwijl die kaart nadrukkelijk aangeeft dat het dorp erbuiten lag.

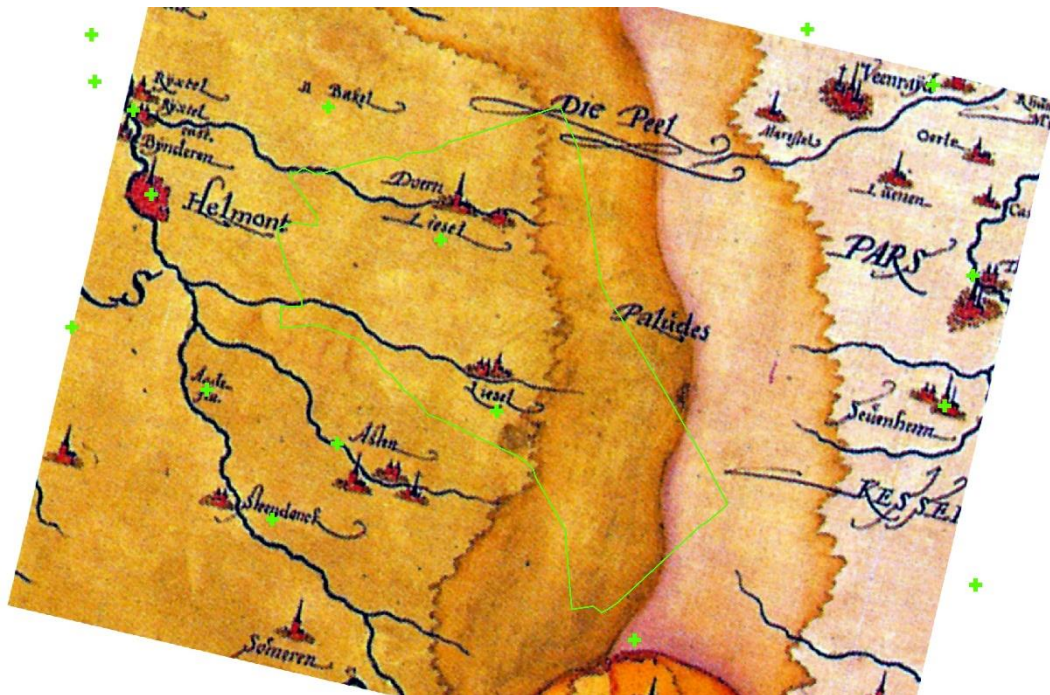

De kaart van sGrooten uit 1573 blijkt ook nogal vreemd te zijn. Op de vierhoek Helmond – Venray - Sevenum – Someren wisselt de schaal in het afbeeldingsbestand sterk: 44 meter per pixel, 66 meter, 52 meter en 36 meter. Ook dat levert dus veel vertekening op! Hier heb ik slechts een optimale schaal gekozen en de kaart 19 graden gedraaid. Nu ligt Liessel niet in De Peel.

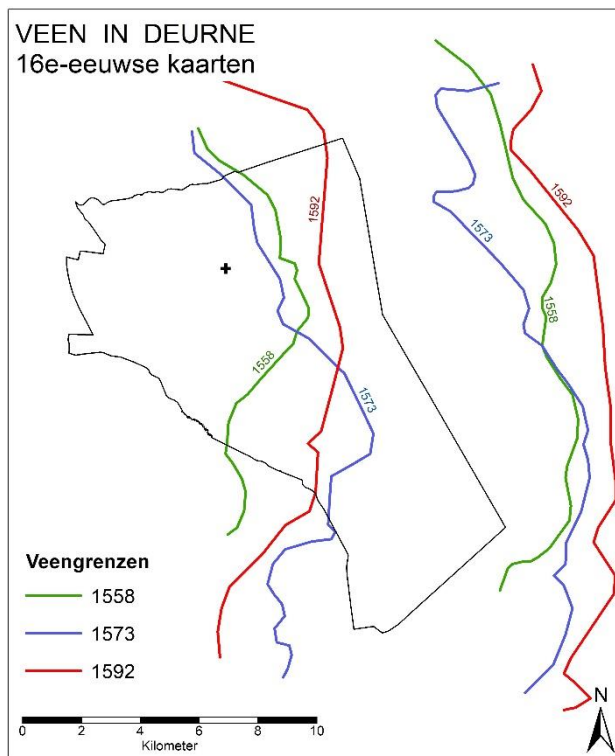

De kaart van sGrooten uit 1592 is passend gemaakt door de kerken van Helmond en Sevenum als uitgangspunt te nemen. De kaart moet dan 13,2 graden gedraaid worden. Binnen Deurne klopt de kaart nu min of meer en ook Liessel ligt ongeveer op de juiste plaats, maar de afwijkingen blijven in de orde van 1200 tot 1400 meter.

De grenzen van het veengebied zoals die uit deze drie kaartinterpretaties blijken, zijn overgenomen zodat ze onderling vergeleken kunnen worden. De drie kaarten geven De Peel een breedte van ongeveer 7 tot 8 kilometer. Voor een ruw beeld is het goed genoeg, maar echte precisie is met deze kaarten niet te bereiken. Deze kaarten suggereren dat de oppervlakte van de Peel binnen de huidige grenzen van Deurne tussen de 5000 en 7000 hectare lag.

Peelgrenzen op zestiende-eeuwse kaarten. TEKENING K. LEENDERS, 2020.

4 De Peel op de Meierijkaart van Verhees.

Hendrik Verhees stelde in 1794 een grote kaart van de Meierij van 's-Hertogenbosch samen uit tal van eerder door hem zelf of door anderen opgenomen detailkaarten. Een dergelijke kaart voor Deurne is echter niet bekend.⁴

Deurne op de kaart van Verhees, 1794.

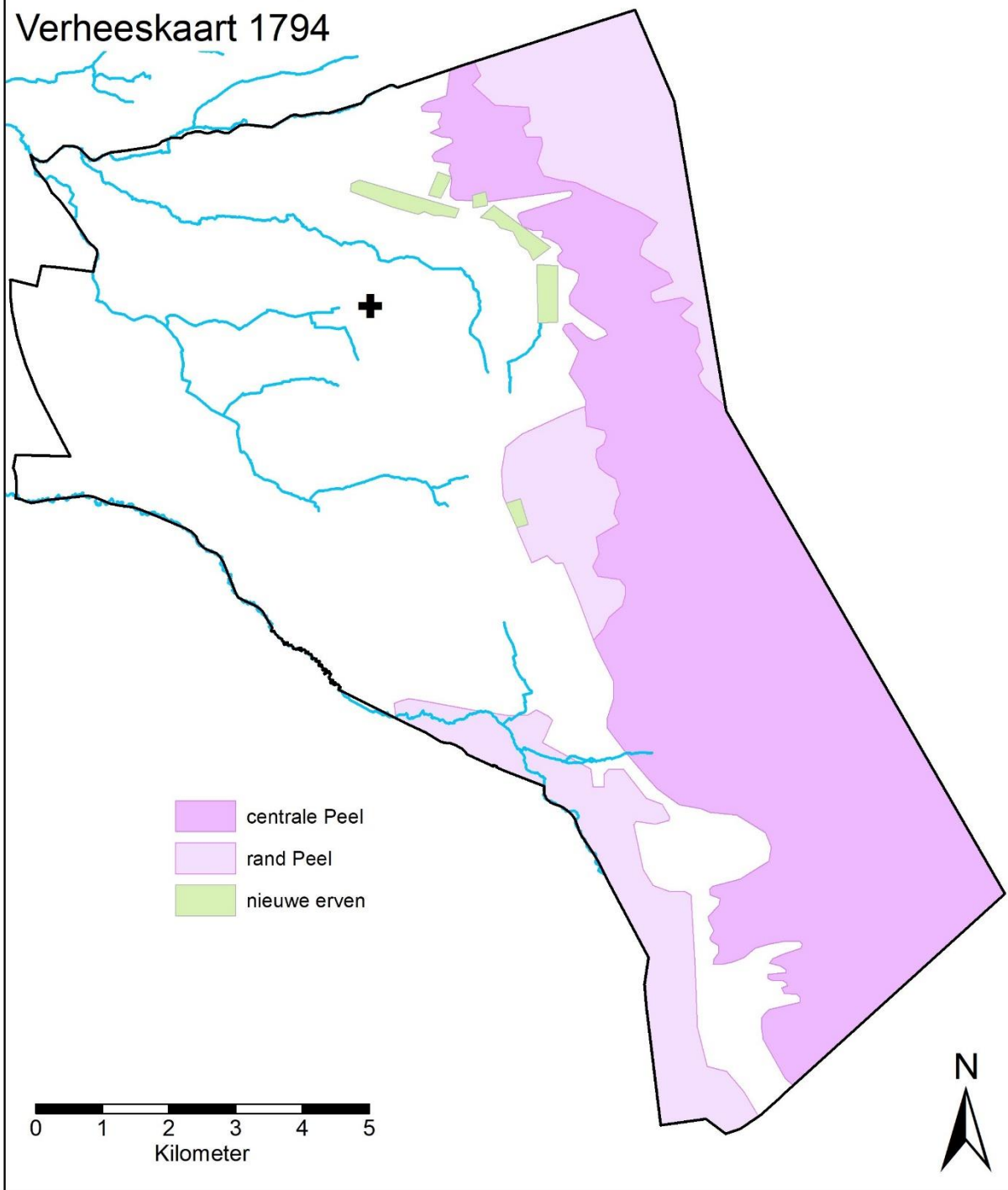
⁴ Pel, H.. *Op de kaart gezet Hendrik Verhees. Politicus, kaartenmaker en waterstaatkundige 1744 - 1813*. Boxtel (Stichting Cultuurgeschiedenis Boxtel - Meierij "Hendrik Verhees"), 2007.

De kaart is zwart/wit en mede door de vele detail lastig leesbaar als heel Deurne afgebeeld wordt. De Peel wordt met een wat donkere arcering aangegeven als een strook die in het zuiden breder is dan in het noorden. Dit gebied is 3850 hectare groot. Aan de westkant ligt er een wat lichter gearceerde strook langs die toch weer anders is dan de "heide-arcering" die nog verder westelijk in Deurne overheerst buiten het cultuurland. Die arcering zien we ook in de noordoosthoek van Deurne. Samen is dat 1080 hectare. Dezelfde arcering staat ook in de rand van de Astense Peel: 675 hectare. Het totaal voor de Deurnse Peel is 4930 hectare of 42% van de gemeente-oppervlakte. In groen zijn enkele blokken "nieuwe erven" aangegeven: 104 hectare.

Bij de oostgrens van Deurne wordt nog een oudere grenslijn aangegeven. De huidige grens is volgens een aantekening op deze kaart een in 1716 gegraven greppel die in het veld de grens markeert die was overeengekomen in het Traktaat van Venlo tussen de Koning van Pruisen en de Staten-Generaal van de Republiek der Verenigde Nederlanden. Verhees geeft tal van grenspalen aan en ten zuiden van Liessel ook een Landweer die de Peel op loopt en daar eindigt. Op geen van de latere kaarten is die terug te vinden.

VEEN IN DEURNE

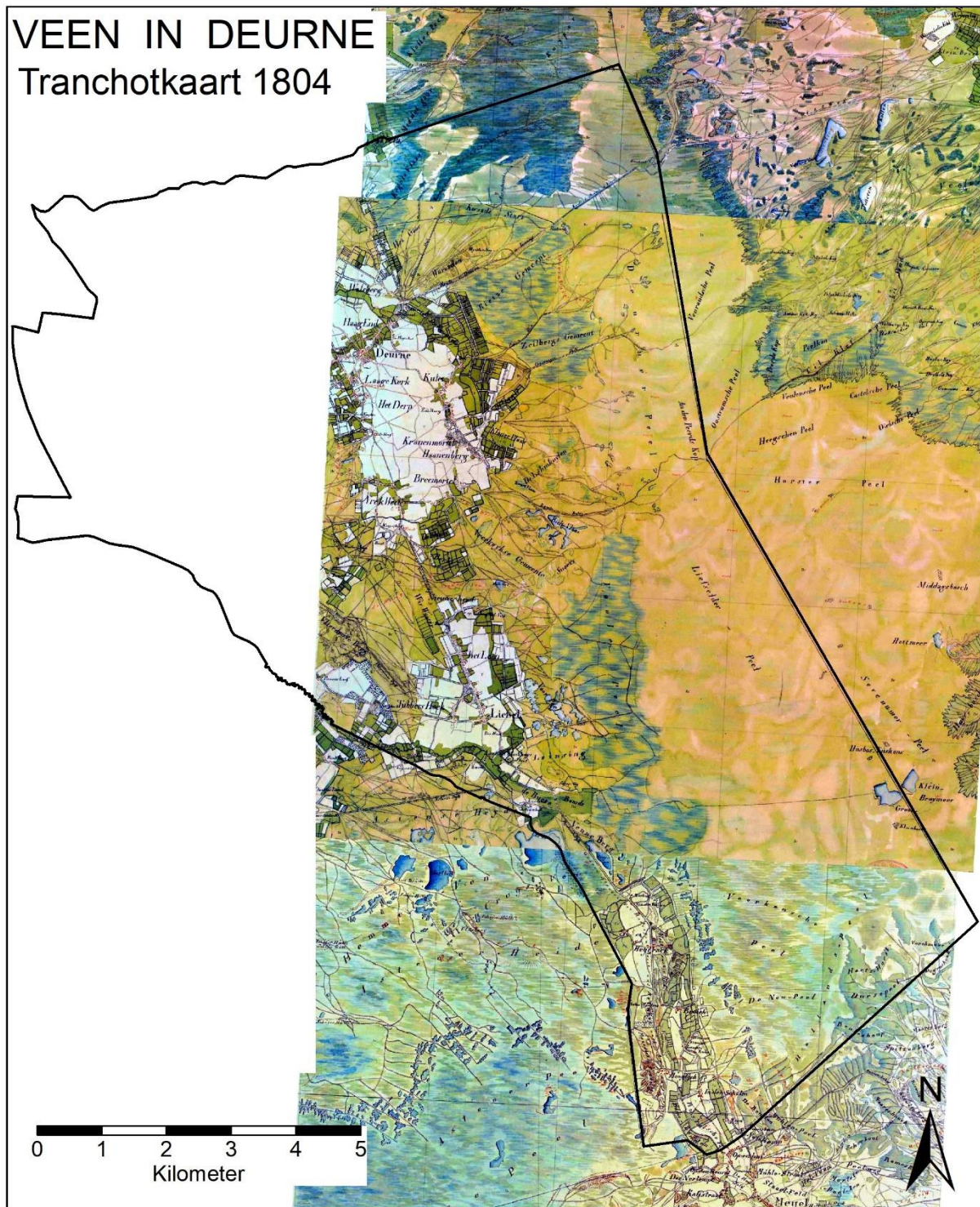
Verheeskaart 1794

Het veen op de kaart van Verhees. TEKENING K. LEENDERS, 2020.

5 De Peel op de Tranchotkaart

Deurne heeft het geluk dat het nog deels op de vanaf 1802 opgemeten Tranchotkaart staat. De Deurnse kaartbladen behoren tot de oudste: gemeten in 1802-1804. Deze kaart is meetkundig erg betrouwbaar en opgenomen op schaal 1:10.000. Zelfs in de zo moeilijke veengebieden geeft deze kaart tal van details. Voor het verkennen van de grens van het veengebied is dit de beste kaart.

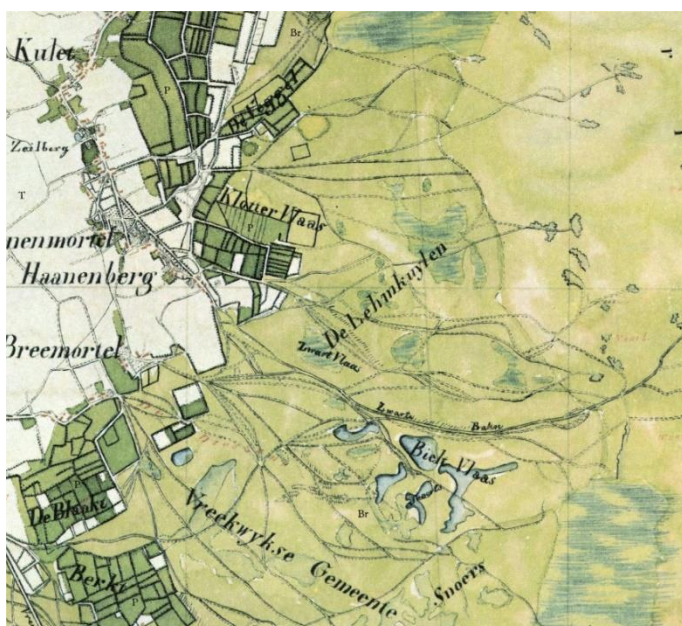
Deurne ligt op de westgrens van de Tranchotkaart. TEKENING K. LEENDERS, 2020.

Op deze kaart is het eigenlijke veengebied aangegeven met een vlekkerige textuur van lichtgroen met vaag gele en vaag blauwe vlekken zonder scherpe begrenzing. Daaromheen ligt een zone met veel meer blauw die bij Heittrak in meer detail weergegeven wordt als een strook vol actieve turfputten.

Tranchootkaart: Turfputten bij Heittrak.

Ten oosten van Zeilberg is er een ander patroon. Vanuit het cultuurlandschap lopen er tal van "peelbanen" naar de Peel, dwars door een eerste zone vol vennen en moerassen. Toponiemen wijzen op turf (klot) maar ook op leemgraverij. In de eigenlijke Peel zijn tal van kleine vennetjes aangegeven.

Tranchootkaart: Peelbanen, vennen en putten oost van Zeilberg.

Weer wat noordelijker bestaat de rand van de Peel uit twee kennelijk moerassige gemeenten (De Zeilbergse en de Rietse), terwijl bij de Warande een enorme waaier van wegen ligt. Daartussen ontdekken we twee nieuwe “dijken”: kaarsrechte wegen aangelegd rond 1800 of in het laatst van de achttiende eeuw. Het Hemelrijksdijkje dat toen Heerendijk heette staat zelfs alleen op het onderste kaartblad en niet op het noordelijke dat vermoedelijk iets ouder is en ook een wat andere opmaak heeft.

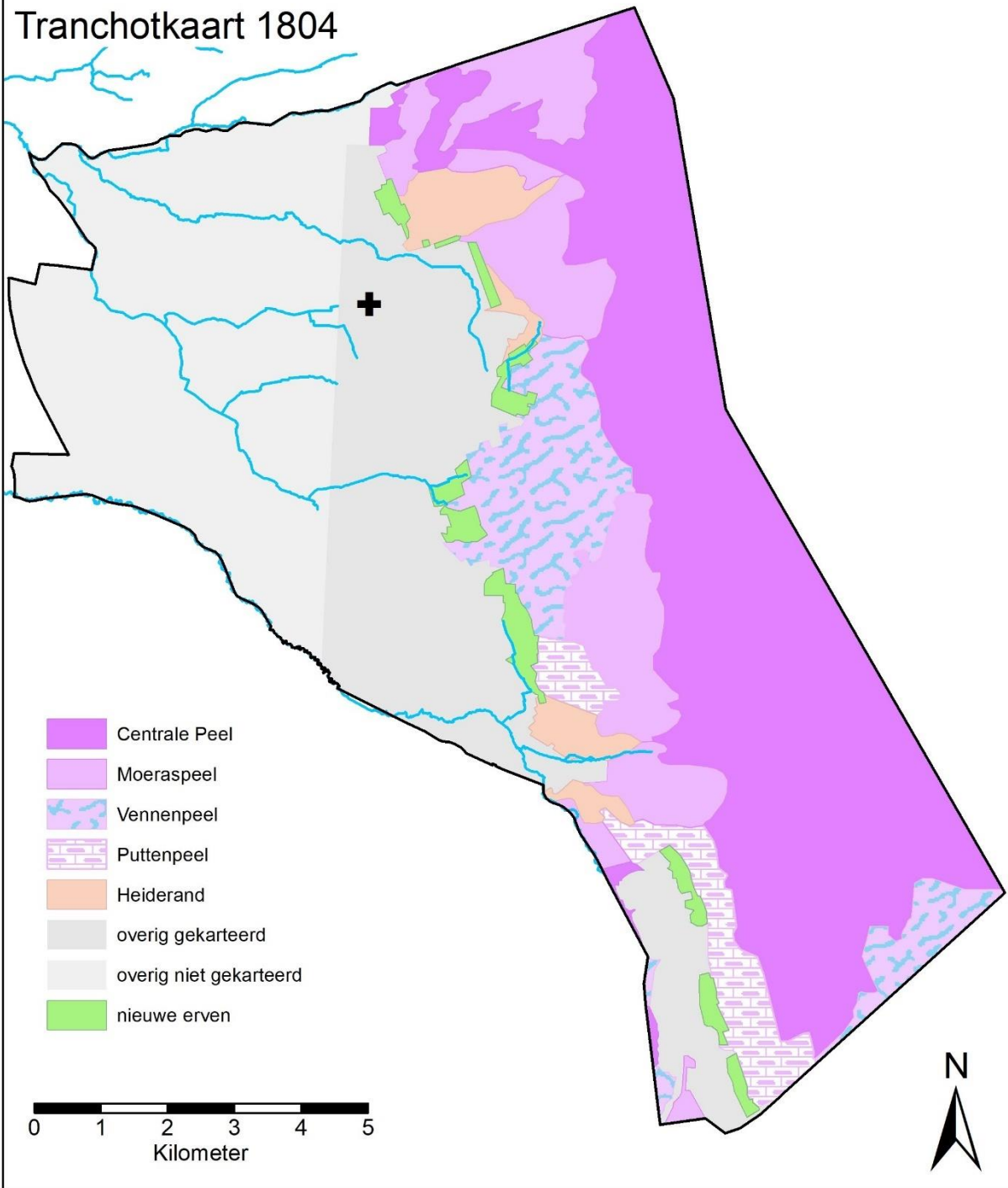
Tranchotkaart: de Peelrand ten noordoosten van het dorp Deurne.

Er is dus duidelijk steeds een tweedeling in de Peel: de nogal verlaten liggende eigenlijke Peel en een randzone waarin veel menselijke activiteit en sporen te zien zijn. De rand van het cultuurland bestaat vaak uit rechthoekige perceelsgroepen waar de perceelsgrenzen begroeid zijn met bomen en / of struiken. Dat zijn deels recente ontginningen die op de kadastrakaarten meestal “Nieuwe Erven” genoemd worden. Dat is een derde zone van de Peel: de ontgonnen rand. Bij de interpretatie van de Tranchotkaart is daarom onderscheid gemaakt naar de eigenlijke Peel, de als moeras aangegeven Peel, het gedeelte van de Peel met veel vennen en het gedeelte met erg veel putten, waarschijnlijk vooral turfputten. Tenslotte zijn er wat randjes heide tussen de venige Peel en het gewone cultuurland. Een overzichtje leert dat op de Tranchotkaart ongeveer 6150 hectare aan veengrond aangegeven staat, waarvan 104 hectare in de rand van de Astense Peel. Zo blijft er voor de Deurnse Peel 6046 hectare over.

Onderdeel	Aantal	Opp (ha)
Centrale Peel	5	3652
Moeraspeel	8	1220
Vennenpeel	4	858
Puttenpeel	2	421
Heiderand	4	336
ov. Gekarteerd	2	2243
ov. Niet gekarteerd	1	2832
Nieuwe Erven	11	246
TOTAAL	37	11806

VEEN IN DEURNE

Tranchotkaart 1804

Het veen op de Tranchotkaart van 1802-1804. TEKENING K. LEENDERS, 2020.

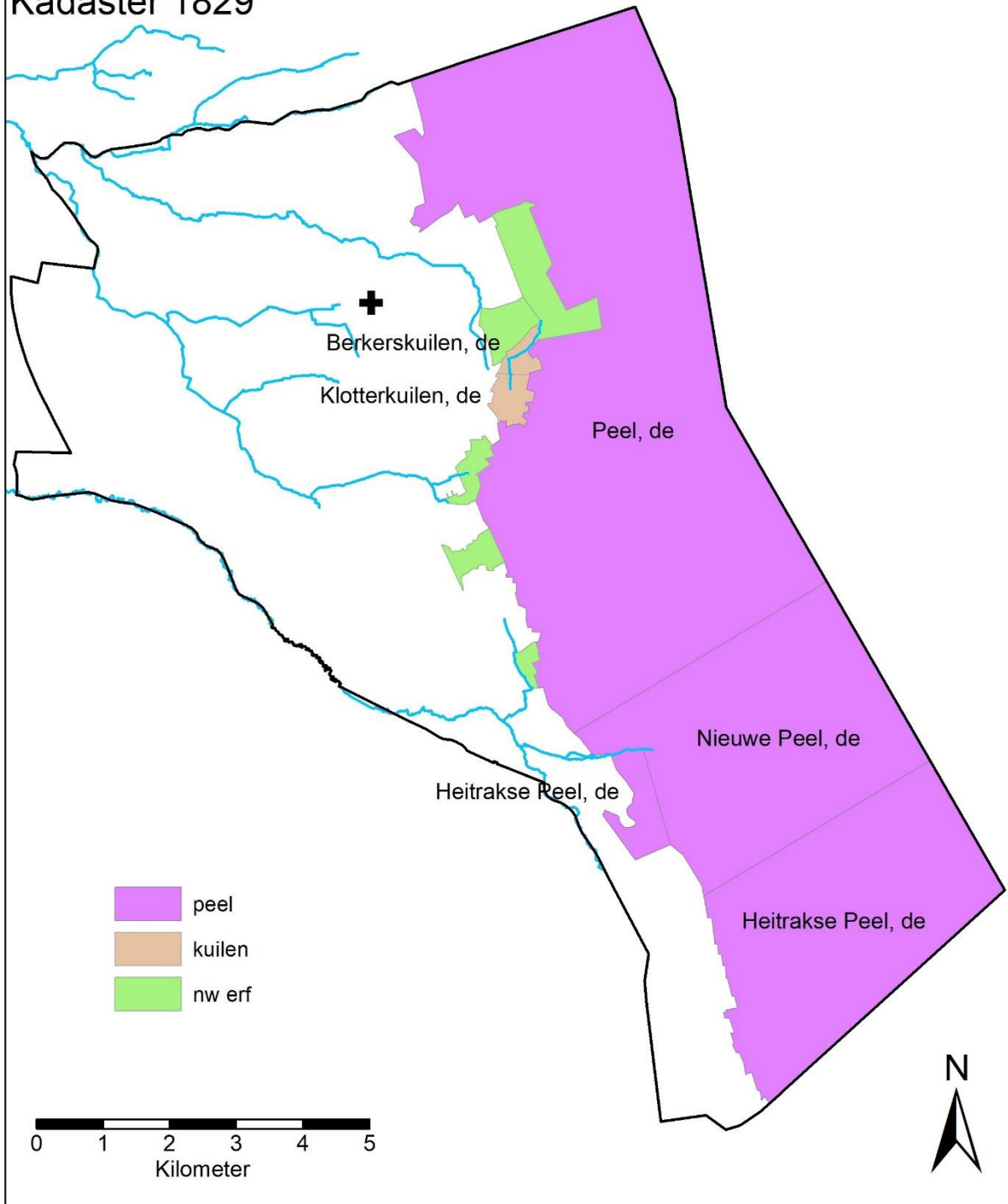
6 De Peel op de kadasterkaart 1829

De kadasterkaart van Deurne werd in 1829 voltooid. De Peel maakt het grootste deel van Sectie H uit. De meeste percelen zijn er op naam van de gemeente gezet en hebben alle als grondgebruik "heide" of "water". Op een flink aantal staat ook nog een schaapskooi: daar is de ondergrond van de gemeente, de schaapskooi is van een particulier. Het kadaster geeft ons dus geen enkele informatie over de aanwezigheid van veen. Het gebied dat "Peel" genoemd werd omvat 5868 hectare. Daarnaast waren er nog twee aangrenzende gebiedjes die "kuilen" genoemd werden, samen 65 hectare. De nieuwe erven beslaan 259 hectare.

Onderdeel	Aantal	Opp (ha)
kuilen	2	65
peel	4	5868
nieuwe erven	5	259
overig	1	5614
TOTAAL	12	11806

VEEN IN DEURNE

Kadaster 1829

"Peel" en "Kuilen" genoemde gebieden op de kadasterkaart van 1829. TEKENING K. LEENDERS, 2020.

7 De Peel op de Topografische Kaart van 1840

In 1838-1840 werden in Deurne de veldverkenningen uitgevoerd voor de eerste Nederlandse topografische kaart. De veldminuten, de kaarten die in het veld getekend werden, bleven bewaard.⁵ Ze hebben een schaal van 1:25.000. Deze kaarten zijn voor deze de Peelverkenning gebruikt. Ze zijn later in net gezet⁶, daarna verkleind⁷ en tenslotte in steen gegraveerd.⁸ We gebruiken echter de primaire bron, de veldminuut. In het Peelgebied zijn daarop vier verschillende aanduidingen te zien. De Centrale Peel wordt vrij egaal weergegeven. In de Puttenpeel staat de kaart vol met symbooltjes voor turfputten. De Vennenpeel is weer vrij egaal, maar daarin komen tal van grotere en kleinere vennen voor. Op enkele plaatsen zijn in het veen zandbergen aangegeven en aan de oostkant van Heitrak ook een randje heide. Aan de westzijde van Heitrak liggen wat randjes van de Astense Peel, samen 31 hectare. Het is in de Centrale Peel dat enkele jaren later de grootschalige turfgraverij van Helenaveen zal beginnen. Het Peelcomplex beslaat 5638 hectare of 48% van de huidige gemeente.

Onderdeel	Aantal	Opp (ha)
overig	2	5432
Centrale Peel	1	1428
Puttenpeel	8	2562
Vennenpeel	4	1679
Hei	1	79
Bergen	3	13
Nieuwe Erven	9	613
TOTAAL	28	11806

⁵ Nationaal Archief Den Haag, Archief Topografische Dienst (toegang 4.TOPO).

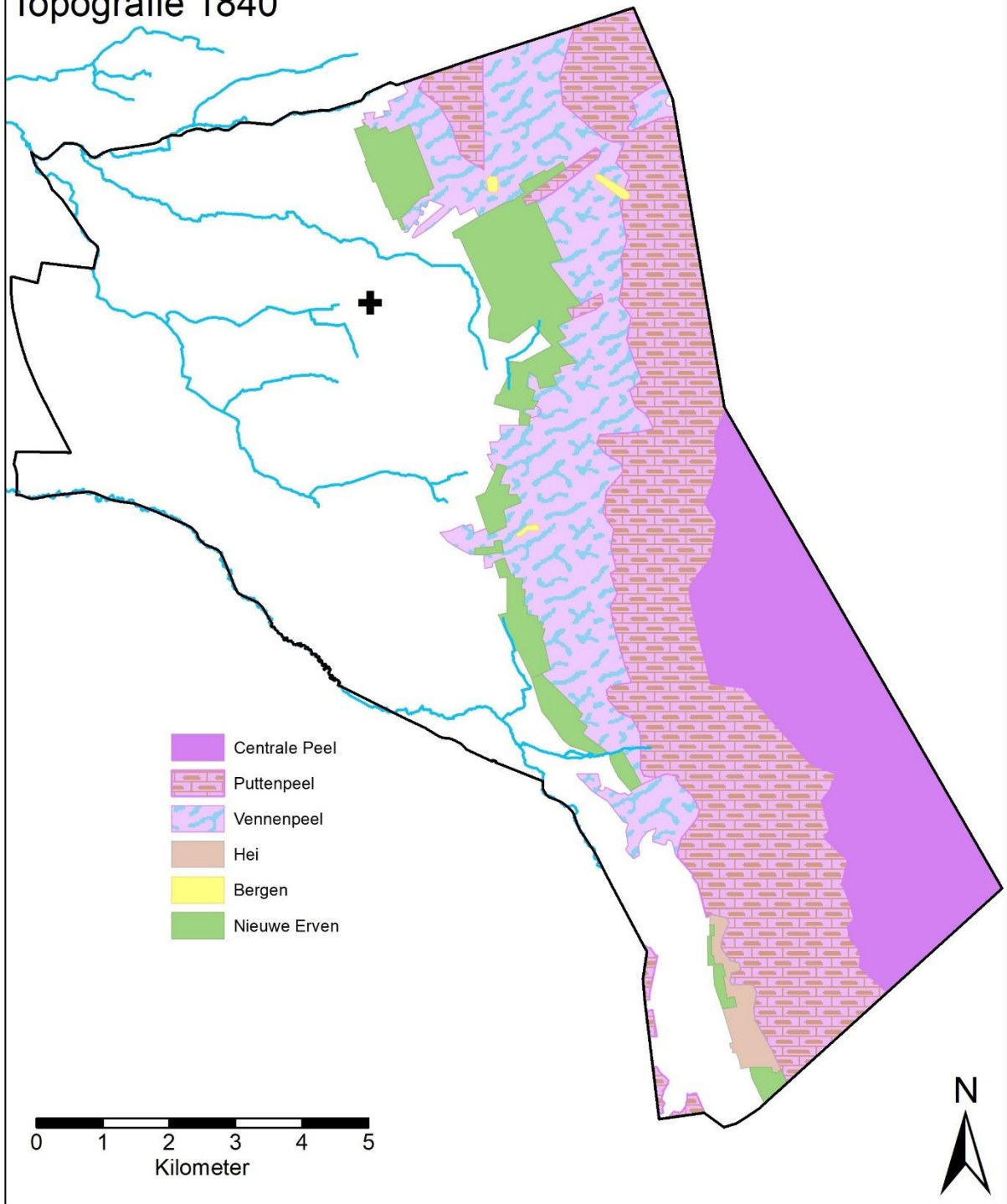
⁶ Caspers, T., H. Stam (samenstellers). *Historische topografische atlas Noord-Brabant schaal 1: 25.000 (1836 - 1843)*. Tilburg (Nieuwland), 2008.

⁷ Wolters-Noordhoff. *Grote Historische Atlas van Nederland 1:50.000. Deel 4: Zuid- en Nederland 1838 - 1857*. Groningen, 1990.

⁸ Linden, J.A. van der. *Topografische en militaire kaart van het Koninkrijk der Nederlanden*. Bussum, 1973.

VEEN IN DEURNE

Topografie 1840

Het veen op de veldminuten van de Topografische Kaart, 1840. TEKENING K. LEENDERS, 2020.

8 De Peel op de kaart van Van der Voordt-Pieck, 1842

In 1845 publiceerden Van der Voordt-Pieck en Kuijl een groot tabellenboek waarin de gegevens van de Noord-Brabantse kadastrale "Oorspronkelijke aanwijzende tafels" werden samengevat.⁹ Daarbij hoort een al in 1842 gepubliceerde map met 12 kaarten met schaal 1:50.000 die het landschap van heel de provincie in detail weergeven.¹⁰ Voor Deurne gebruiken we de bladen 8 en 12.

Beide auteurs schrijven dat ze geheel steunden op de kadastragegevens, maar uit het kaartbeeld blijkt dat ze daaraan toch allerlei gegevens hebben toegevoegd die niet in het kadaster te vinden zijn. Na 1831 opgerichte molens wijzen daarop, maar ook de weergave van de Peel in Deurne. Die lijkt nogal sterk op wat de militaire verkenner in 1840 op hun kaart zetten, al zijn er verschillen. Liggen die aan de schaal (1:50.000 in plaats van 1:25.000)? Liggen die aan de techniek (zwart/wit druk of kleurentekening)? Of werd er een zekere vereenvoudiging toegepast? Wellicht hebben beide auteurs toch nog een andere informatiebron gebruikt. We weten het niet.

Het meest valt op dat de brede zone van de Vennenpeel die op de topografische kaart van 1840 te zien is bij Van der Voordt-Pieck grotendeels eerder als heide aangeduid wordt, waardoor de Vennenpeel uit stukjes uiteenviel. Het Peelcomplex beslaat volgens deze kaart, zonder de 40 hectare van de Astense Peel, 5015 hectare.

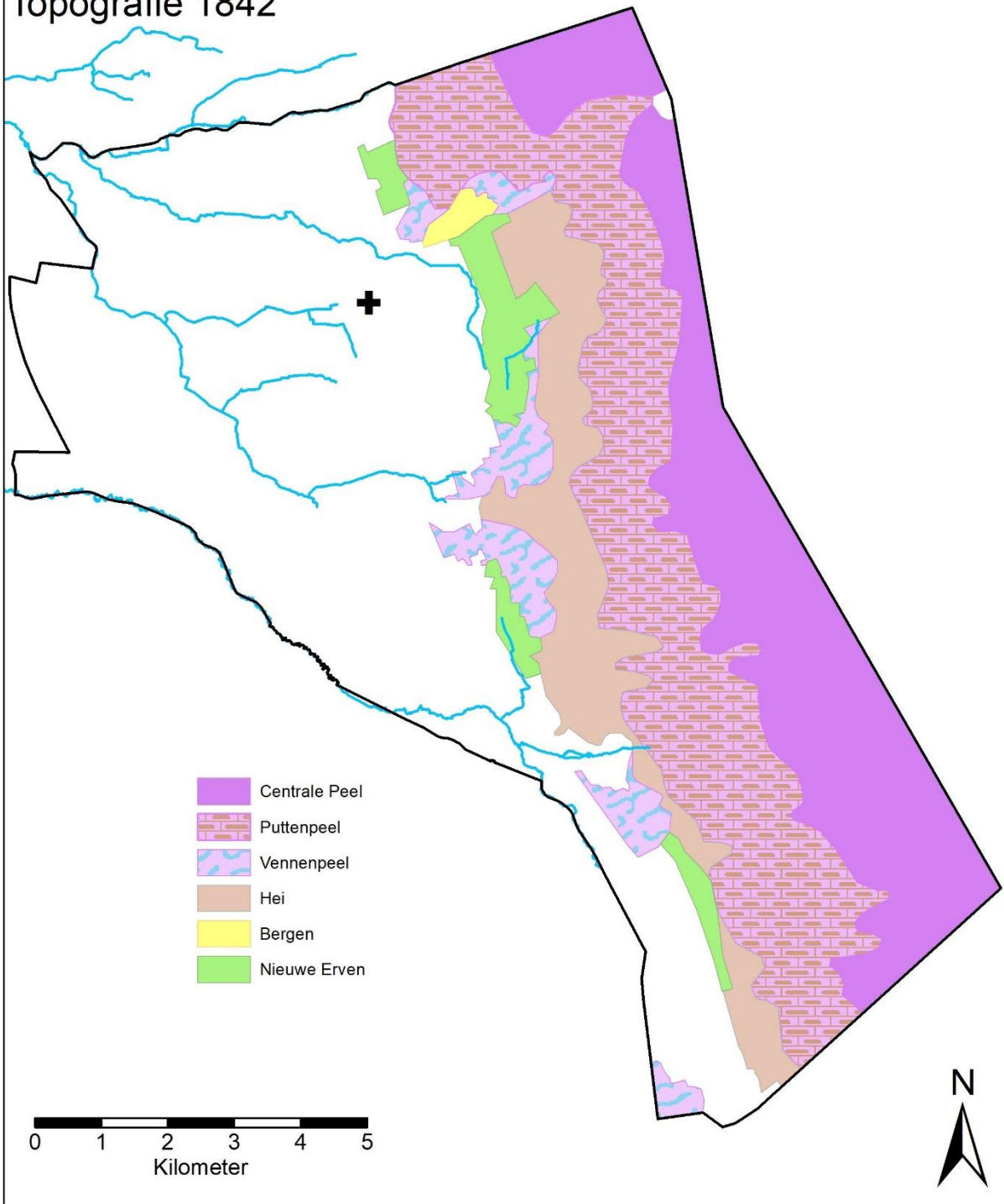
Onderdeel	Aantal	Opp (ha)
overig	2	5346
Centrale Peel	2	2128
Puttenpeel	1	2452
Vennenpeel	6	475
Hei	2	988
Bergen	1	48
Nieuwe Erven	4	369
TOTAAL	18	11806

⁹ Voordt - Pieck, L. van der, M. Kuijl. *Statistiek der provincie Noord-Brabant volgens de uitkomsten van het kadaster bij deszelfs invoering*. Maastricht (Geographisch Etablissement F. Desterbecq), 1845.

¹⁰ *Kaart der provincie Noord Brabant, bestaande uit 12 bladen met verzamelings kaart, volgens de opmetingen van het kadaster*. (S.L.=Maastricht) (Geographisch Etablissement Desterbecq), 1842. (1 map, ongepagineerd, plano).

VEEN IN DEURNE

Topografie 1842

Het veen op de kaart van Van der Voordt-Pieck, 1842. TEKENING K. LEENDERS, 2020.

9 De Peel op de geologische kaart van Staring.

Staring publiceerde in 1856-1867 al een eerste versie van zijn Geologische Kaart van Nederland, in 1888--1889 gevolgd door een verbeterde editie.¹¹ Die heeft 27 deelbladen met een schaal van 1:200.000. Deurne staat op blad 23, genaamd De Peel. De kaart is bij uitvergroting nogal korrelig. Daarom zijn de gegevens overgenomen zodat we een helderder beeld krijgen. Staring ziet in het oosten van Deurne een flink hoogveengebied, dat ruwweg overeenkomt met wat hiervoor de Centrale Peel genoemd werd. Nabij de Kraaienhut, waar de weg Deurne – Venray de gemeentegrens passeert, is deze zone met hoogveen onderbroken. Daar ten westen van ligt een zone waar het hoogveen volgens Staring opgeruimd is. Dat is min of meer de Puttenpeel van hiervoor. Het gebied van de Vennenpeel is bij Staring hoofdzakelijk als “Kempisch zand” aangeduid: dat noemen we nu dekzand.

Onder *hoogveen* verstaat Staring het topografisch hoogveen. Als je dat weggraaft houd je de zandondergrond over. Het zal zeker hier wel veelal ook een ecologisch hoogveen zijn: veen van vooral veenmos dat hoog boven het lokale grondwatervniveau kan opgroeien. De tegenhanger van Starings hoogveen is topografisch *laagveen*. Als je dat weggraaft, houd je een gat met water over. Ecologisch gezien kan dat echter ook hoogveen zijn, terwijl de boeren van Deurne ook watergaten overhielden als ze in de rand van de hoogveen hun turf uitgegraven hadden: de Puttenpeel.

Onderdeel	Aantal	Opp (ha)
Hoogveen	3	2131
Hoogveen - afgegraven	2	1445
overig	11	8231
TOTAAL		11806

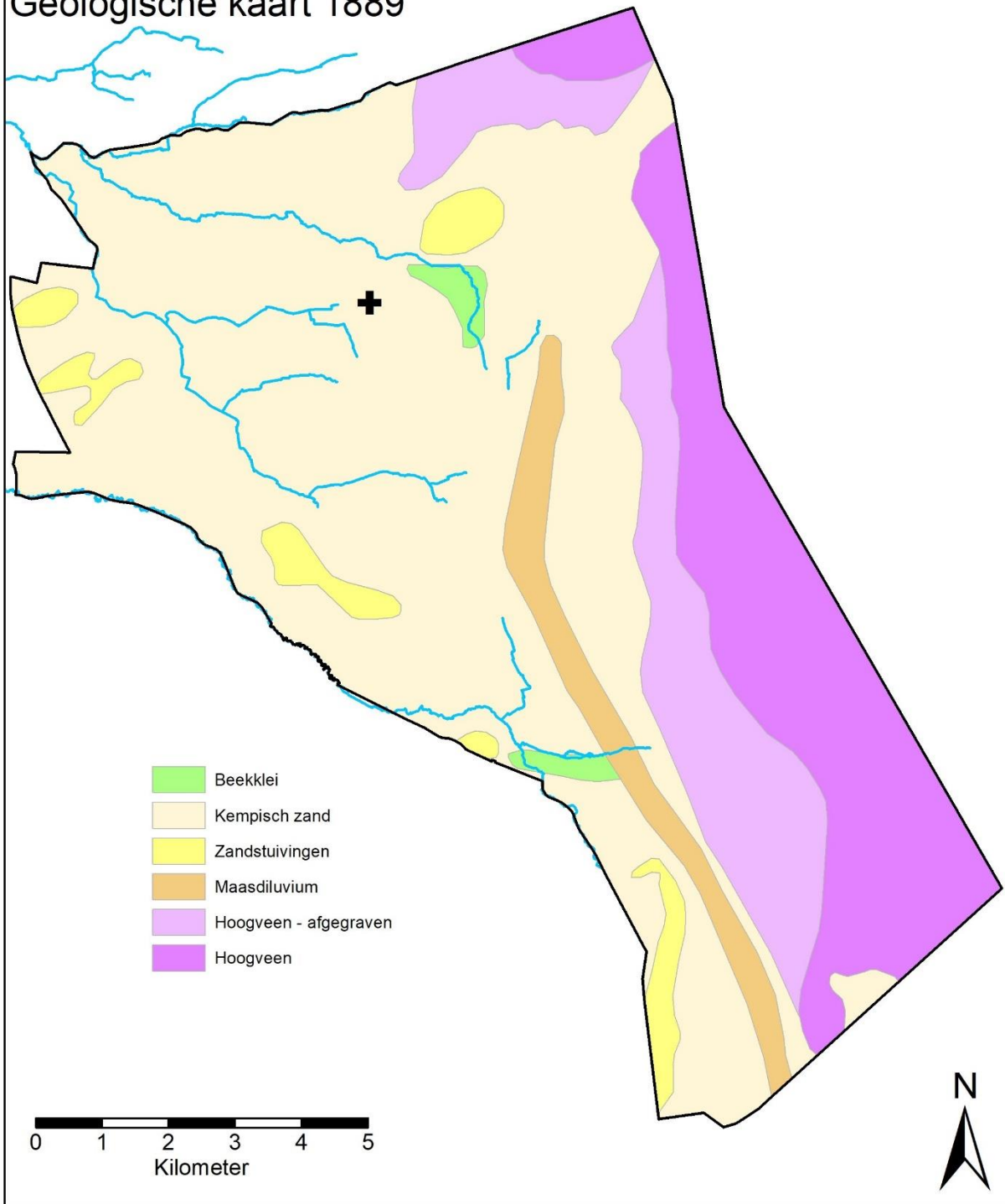
Staring zag in totaal nog 3576 hectare veen in Deurne, wat veel minder is dan de kaarten van 1804 (6046 ha), 1829 (5933 ha), 1840 (5638 ha) en 1842 (5015 ha) aangeven.

---

¹¹ Staring, W.C.H.. *Geologische kaart van Nederland op de schaal van 1:200.000*. 's-Gravenhage (Topographische Inrichting), 1e druk: 1856-1867; 2e druk: 1888 - 1889; 3e druk 1919.

VEEN IN DEURNE

Geologische kaart 1889

Het veen op de geologische kaart van Staring uit 1888-1889. TEKENING K. LEENDERS, 2020.

10 De Peel op de geomorfologische kaart

De geomorfologische kaart beschrijft de vormen aan het aardoppervlak, met daarbij een interpretatie van de vorming ervan. Daarbij wordt ook gelet op veen aan het oppervlak of wat dieper in de bodem. Dat kan zijn in beekdalen en vennen, maar ook in grote veengebieden zoals De Peel. Deurne staat op de bladen 51-Eindhoven (opgenomen in 1974-1975) en 52-Venlo (opgenomen in 1987).¹²

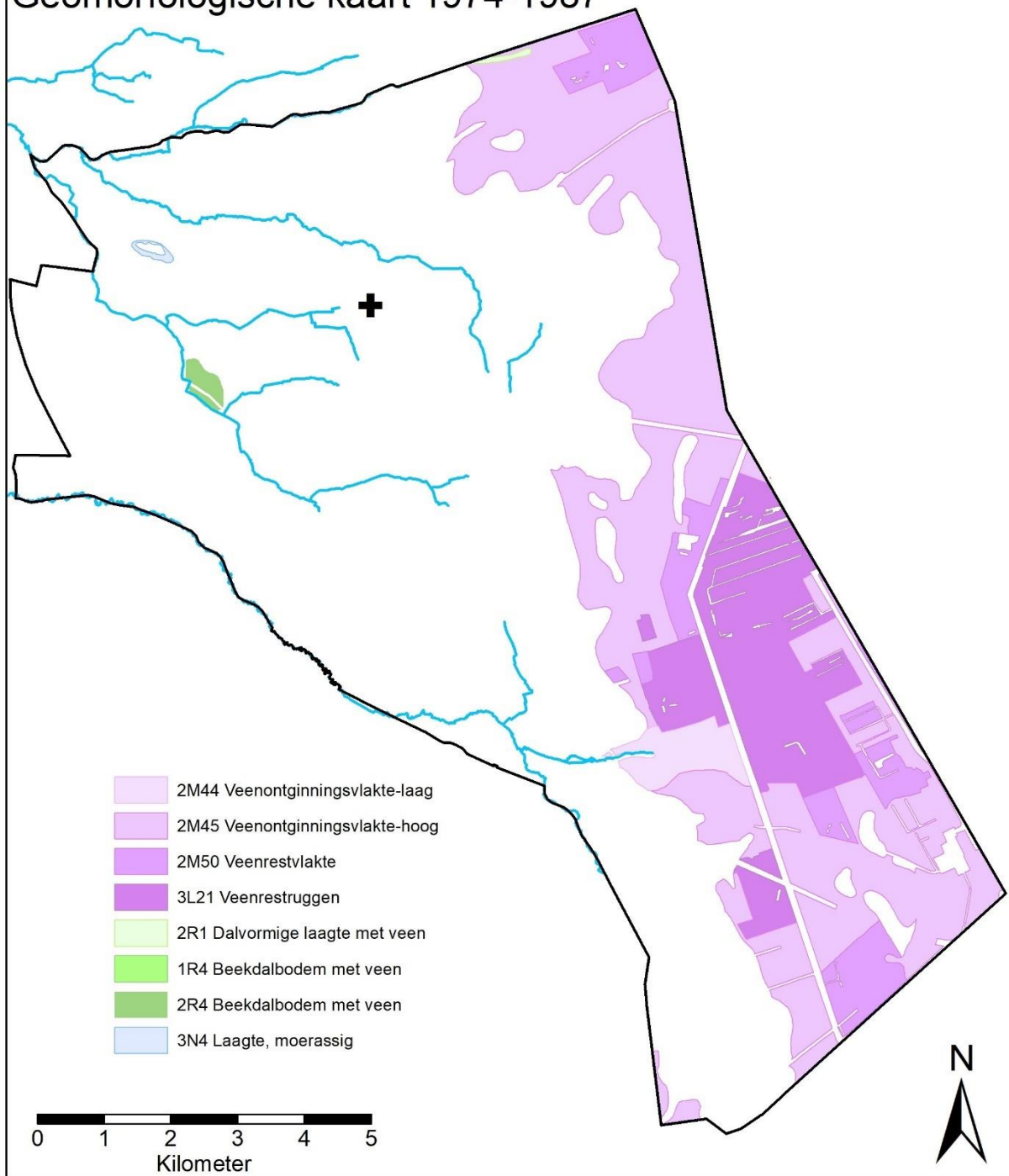
CODE	Onderdeel	Aantal	Opp (ha)
1R4	Beekdalbodem met veen	1	1
2M44	Veenkoloniale ontginningsvlakte (laaggelegen)	2	129
2M45	Veenkoloniale ontginningsvlakte (hooggelegen)	15	2391
2M50	Veenrestvlakte	11	436
2R1	Dalvormige laagte, met veen	1	7
2R4	Beekdalbodem met veen	2	26
3L21	Veenrest-ruggen	6	847
3N4	Laagte zonder randwal (incl. uitblazingsbekken), moerassig	1	7
	TOTAAL	39	3845

Hiervan buiten De Peel 57 hectare, zodat voor De Peel resteert: 3788 hectare.

¹² Cate, J.A.M. ten. *Geomorfologische kaart van Nederland. Blad 51 Eindhoven*. Wageningen (Stiboka), 1977. (Opgenomen 1974, 1975). Lange, G.W. de, H.P. Wolfert. *Geomorfologische kaart van Nederland. Blad 52 Venlo*. Wageningen (Staring Centrum), 1990. (Opgenomen 1987).

VEEN IN DEURNE

Geomorfologische kaart 1974-1987

Veen op de geomorfologische kaart. TEKENING K. LEENDERS, 2020.

11 De Peel op de bodemkaart

De bodemkaart beschrijft de aard van de bovenste 120 centimeter van de bodem, vooral met het oog op de agrarische mogelijkheden. Ook geeft de bodemkaart informatie over de gebruikelijke grondwaterstanden.¹³

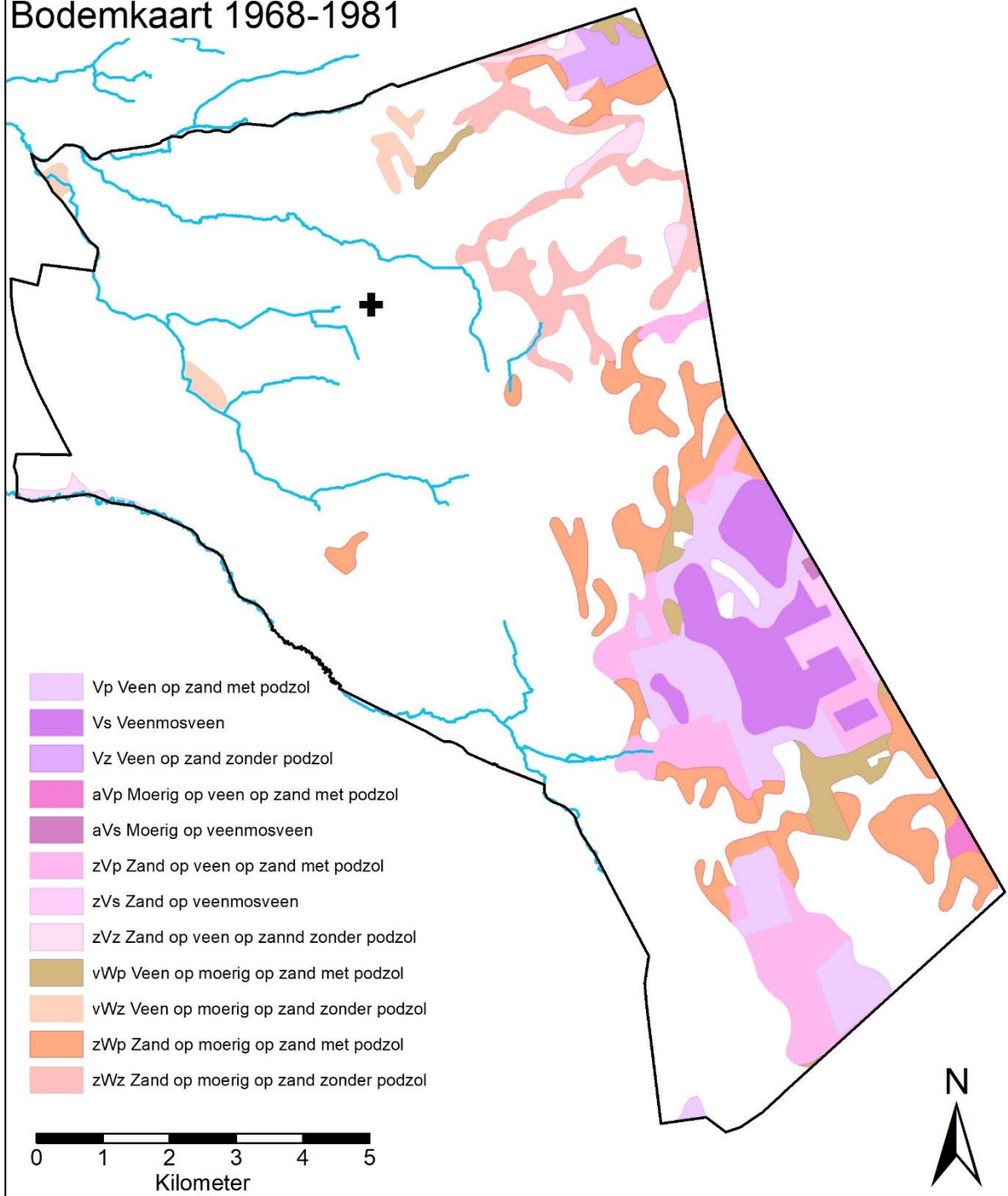
Code	deklaag	hoofdlaag	ondergrond	Opp (ha)
aVp	moerig	veen	zand met podzol	19
aVs	moerig	veenmosveen		6
Vp		veen	zand met podzol	593
Vs		veenmosveen		455
vWp	veen	moerig	zand met podzol	172
vWz	veen	moerig	zand geen podzol	78
Vz		veen	zand geen podzol	84
zVp	zanddek	veen	zand met podzol	519
zVs	zanddek	veenmosveen		79
zVz	zanddek	veen	zand geen podzol	101
zWp	zanddek	moerig	zand met podzol	701
zWz	zanddek	moerig	zand geen podzol	338
TOTAAL				3145

Buiten De Peel 89 hectare, binnen De Peel 3056 hectare.

¹³ *Bodemkaart van Nederland, schaal 1 : 50 000. Blad 51 Oost Eindhoven.* Wageningen (Stiboka), 1981. *Bodemkaart van Nederland, schaal 1 : 50 000. Blad 52 West Venlo.* Wageningen (Stiboka), 1968.

VEEN IN DEURNE

Bodemkaart 1968-1981

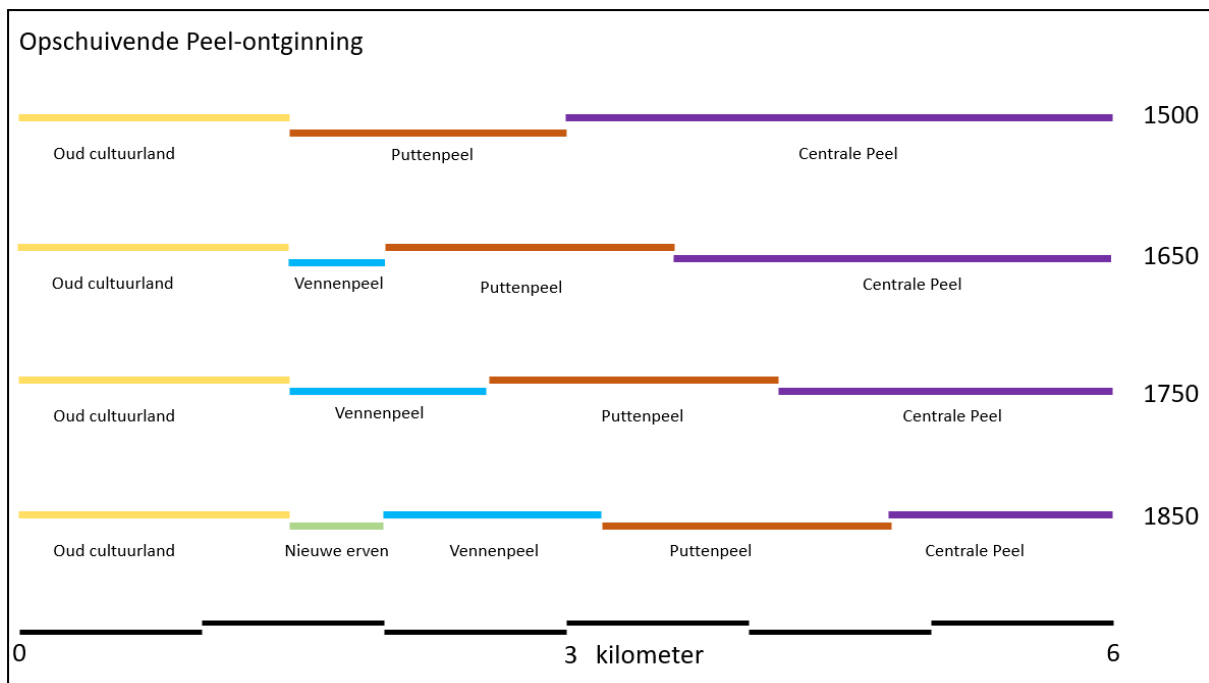

Veen op de bodemkaart. TEKENING K. LEENDERS, 2020.

12 Interpretatie

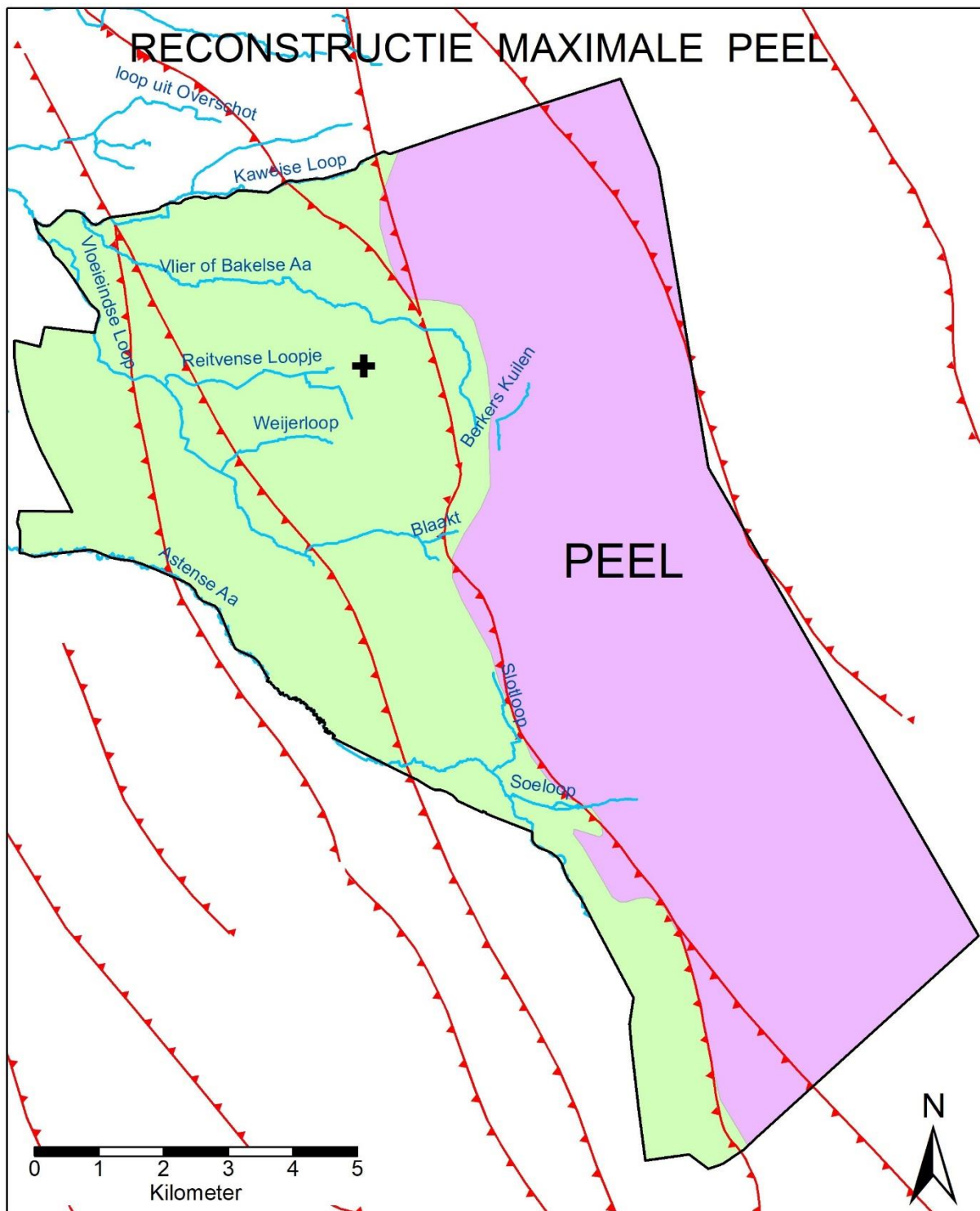
De heel ruwe schattingen van de oppervlakte van de Peel binnen de grenzen van de huidige gemeente Deurne op basis van de zestiende-eeuwse kaarten (5000 tot 7000 hectare) blijken goed overeen te komen met de oppervlakten die van kaarten uit de jaren 1794 – 1842 afgeleid kunnen worden: 5500 tot 6000 hectare. Daarna wordt de kern van het veen op industriële schaal aangepakt waardoor er rond 1980 nog maar 3050 tot 3750 hectare overbleef.

De kaarten laten mooi zien dat ook voordien het veen al systematisch maar op kleinere schaal aangepakt werd. Het waren de boeren van Deurne die er jaar in jaar uit hun wintervrachtje turf kwamen halen. Ze begonnen aan de westrand en schoven langzaam oostwaarts: dat is wat hiervoor de Puttenpeel genoemd werd. In de eerste helft van de negentiende eeuw lag de zone waar actief turf gestoken werd ergens halverwege. Ten oosten ervan lag nog min of meer gaaf veen, ten westen ervan een afgekloven natte zandvlakte met veel vennen die begroeid raakte met heide. Door die heide lopen heel veel “peelbanen” naar de Puttenpeel. Rond 1800 begon men van die nieuwe heide de meest westelijke strook zelfs al tot landbouwgrond te ontginnen: de “nieuwe erven”. De Peel had dus zeker geen vaste stabiele grens: de westkant was dynamisch en de veengrens schoof geleidelijk oostwaarts.

De meest westelijke grens van het veen verwacht ik in de zone met “nieuwe erven” langs de westkant van de Peel. Die veengrens bleef over het algemeen ongeveer 1,6 kilometer van de kerk van Deurne verwijderd al was er in noordoostelijke richting een puntje dat tot 1 kilometer lijkt te naderen. Als de vijf westgrenzen op één kaart gezet worden, blijkt dat die van Verhees uit 1794 steeds de meest oostelijke is. De vier andere lijnen vallen vrijwel samen: dat zou wel eens de oudste westgrens van het veen geweest kunnen zijn. De maximale veenoppervlakte binnen de huidige gemeentegrens van Deurne zou dan ongeveer 6350 hectare geweest zijn.

Een aantal beken begint dicht bij deze veengrens en sommige lopen er zelfs een eindje parallel aan. Slechts één beek dringt in het gereconstrueerde veendek binnen: de Soelooop. De veengrens blijkt vaak samen te vallen met een van de breuklijnen door Deurne. Alleen in de omgeving van de kerk ligt de veengrens duidelijk een stuk oostelijker. Wat is daar aan de hand? Bij bodemonderzoek in de oude akkers van Deurne zou de vraag onderzocht moeten worden of die akkers op oude bosgrond of op oude veengrond aangelegd werden.

Mogelijke maximale omvang van De Peel, met de oude beeklopen en de geologische breuklijnen. Het enige natuurlijk ogende beekje in het veengebied lag in de Berkers Kuilen. Die naam wijst op een toch niet zo natuurlijke oorsprong. TEKENING K. LEENDERS, 2020.

Bijlage: Kaartenlijst

Kaart van Brabant, 1558.

Titel: Brabantia. Brabantiae belgarum provinciae recens exactaque descriptio. Michaelis Tramezini Formis. Ex pontificis Max. ac Veneti senatus in potissimum decenmiun (sic) privilegio 1558. Jacobus Bossius Belga, in aes incidebat.

Datum: 1558

Maker: Jacobus Bossius Belga

Orig: Tilburg, Brabant Collectie, Topografisch Historische Atlas, objectnr. 708293; Rijksmuseum Amsterdam T:M 454 D 3.

Afgedrukt:

Opmerking: Gravure. formaat: 49.5 x 38. schaal: 5.7 cm. = 4 milliaria brabantica. Boven de kaart, binnen de rand Brabantia en enkele wapens, waaronder die van Karel V en Brabant; linksonder een passer met de schaal; rechtsonder eenvoudig cartouche met de tekst Brabantiae ... 1558; daaronder Jacobus ... incidebat. Geeft wat noordwestelijk Brabant betreft de toestand tussen 1525-1538 weer.

Kaart van Brabant, 1573.

Titel: Brabantia

Datum: 1573

Maker: Christian sGrooten

Orig : Brussel, Koninklijke Bibliotheek Ms 21.956 kaart 13 f 24.

Afgedrukt: Lemoine-Isabeau, C.. *Belgische Cartografie in Spaanse verzamelingen, van de 16de tot de 18de eeuw*. Brussel, 1985, 34.

Opmerking: Voor de omgeving van Oosterhout minder details dan op de kaarten uit 1592.

Kaart van de het noorden van Brabant, 1592.

Titel: Orbis Terrestris tam geographica quam chorographica descriptio. E: Haec tabula comprahendit partem Brabantiae.

Datum: 1592

Maker: Christian sGrooten

Orig : Madrid, Bibliotheca Nacional, Ms. Res. 266, kaart 34 pp 208 - 209.

Afgedrukt: Lemoine-Isabeau, C.. *Belgische Cartografie in Spaanse verzamelingen, van de 16de tot de 18de eeuw*. Brussel, 1985, 44-45.

Opmerking: Geeft tal van details over Oosterhout en omgeving, waaronder slotjes, maar ook een niet bestaande rivier van Dorst naar het kasteel van Oosterhout. Het gebied van de latere Willemspolder is als Holland gekleurd en ook den Hout ligt in Holland.

Kaart van de Meierij van 's-Hertogenbosch, 1794.

Titel: Kaart figuratief van het grootste gedeelte van Bataasch Brabant bevattende de Meyerye van 's Bosch bestaande in de vier quartieren van Peelland Kempeland Oisterwyk en Maasland stadt Grave en t land van Kuyk en een gedeelte van de Baronnie van Breda benevens een gedeelte van Holland bevattende de landen van Heusden, Altena de Langestraat & den Bommellerwaard en een verder gedeelte van de Provintie Gelderland het land van Kessel en meer andere landen en plaatsen. Met groote moeyte en kosten merendeels opgenoomen en saamen gesteld door Hendrik Verhees geadmiteerd landmeter te Boxtel. 1794.

Datum: 1794

Maker: Hendrik Verhees

Orig : NAG, FIDZ 457 met twee titelbladen, waarvan één "Noord-Brabant".

Afgedrukt: Gedrukt bij Mortier Covens en zoon, Amsterdam, uitgevers. O.a. gevoegd bij Crijns, A.H., F.W.J.Kriellaars. *Het gemengde landbouwbedrijf op de zand-gronden in Noord-Brabant 1800 - 1885*. Tilburg, 1987 (Bijdragen LXXII).

Opmerking:

Kaart van de Peel, 1802-1804.

Titel: De Tranchotkaart van het gebied tussen Maas en Rijn, Nederlands gedeelte.
Datum: 1803-1820. Blad 18 Weverslo 1802-1804; Blad 24 Deurne: 1802-1804; Blad 31 Meijel geen datering.
Maker: vervaardigd o.l.v. Jean Joseph Tranchot, 1803-1820.
Orig: Staatsbibliothek in Marburg / Lahn.
Afdrukt: *Kartenaufnahme der Rheinlande durch Tranchot und v. Müffling 1803– 1820.* Publicationen der Gesellschaft für Rheinische Geschichtskunde XII – 2. Abteilung – Neue Folge. Keulen (Landesvermessungsamt Nordrhein – Westfalen), 1969 - 1970.
De Tranchotkaart van het gebied tussen Maas en Rijn : Nederlands gedeelte. Facs. van het Nederlandse deel van de manuscriptkaart van het Rijnland vervaardigd o.l.v. Jean Joseph Tranchot, 1803-1820. - Gereduceerd van 1:20.000 tot 1:25.000 [ca. 1971]. Maastricht (Stichting Maaslandse Monografieën), 1971.
<http://imagebase.ubvu.vu.nl/cdm/compoundobject/collection/krt/id/5629/rec/6>

Opmerking:

Kaart van de geologie van Nederland, 1888/9.

Titel: Geologische kaart van Nederland.
Datum: 1888-1889.
Maker: W.C.H. Staring
Orig:
Afdrukt: Staring, W.C.H.. *Geologische kaart van Nederland op de schaal van 1:200.000.* 's-Gravenhage (Topographische Inrichting), 1e druk: 1856-1867; 2e druk: 1888 – 1889.
Opmerking: 1:200.000; Bestaat uit 28 bl.
<http://imagebase.ubvu.vu.nl/cdm/compoundobject/collection/krt/id/1102/rec/2>

Bijlage 4. Verkenning vennen

Project cultuurhistorische waardenkaart Deurne

Verkenning vennen

K.A.H.W. Leenders

10 januari 2020

Het Bultven, nu genaamd Buntven, in 2017. FOTO J. RAGELIE.

Verkenning vennen

Inhoud

1 INLEIDING.....	1
2 INVENTARISATIE.....	1
3 GEOMORFOLOGIE	4
4 BODEMTYPEN	5
5 GRONDWATER	8
6 KOMEN VENNEN OVEREEN MET LAAGTEN IN HET TERREIN?.....	8
7 CONCLUSIE	10
BIJLAGE	13

Verkenning vennen

1 Inleiding

Vennen waren in het verre verleden voor de vroege mens aantrekkelijke plekken. Er in en vooral eromheen zijn daarom archeologische sporen te verwachten. Bij het maken van de Cultuurhistorische Waardenkaarten voor de gemeenten rond Eindhoven werd vastgesteld dat in de directe omgeving van vennen meer archeologische vondsten, vooral uit de steentijden, gedaan werden dan op grotere afstand. Ook werd vastgesteld dat vennen die in de jaren 1811 – 1831 door de kadasterkartografen opgetekend werden rond 1840 door de militairen die de topografische kaart maakten niet altijd gezien werden. Omgekeerd zagen zij vennen die niet op de kadasterkaart staan.

Ten behoeve van de Cultuurhistorische Waardenkaart van Deurne worden hier de vennen binnen de huidige gemeentegrens van Deurne geïnventariseerd. Tevens wordt onderzocht wat de reden is van de kaartverschillen tussen het kadaster, hier: 1829, en de eerste topografische kaart, hier: 1840. Ook wordt onderzocht of de vennen in het venige Peelgebied vergelijkbaar zijn met die in het zandgebied ten westen ervan. Op grond hiervan kan dan ingeschat worden welke vennen archeologisch interessant zijn.

2 Inventarisatie

De vennen zijn verkend op vier peildata: 1829 (de kadastrale minuutplans); 1840 (de veldminuten van de topografische kaart), 1900 (topografische kaarten 1:25.000), 1985 (idem).

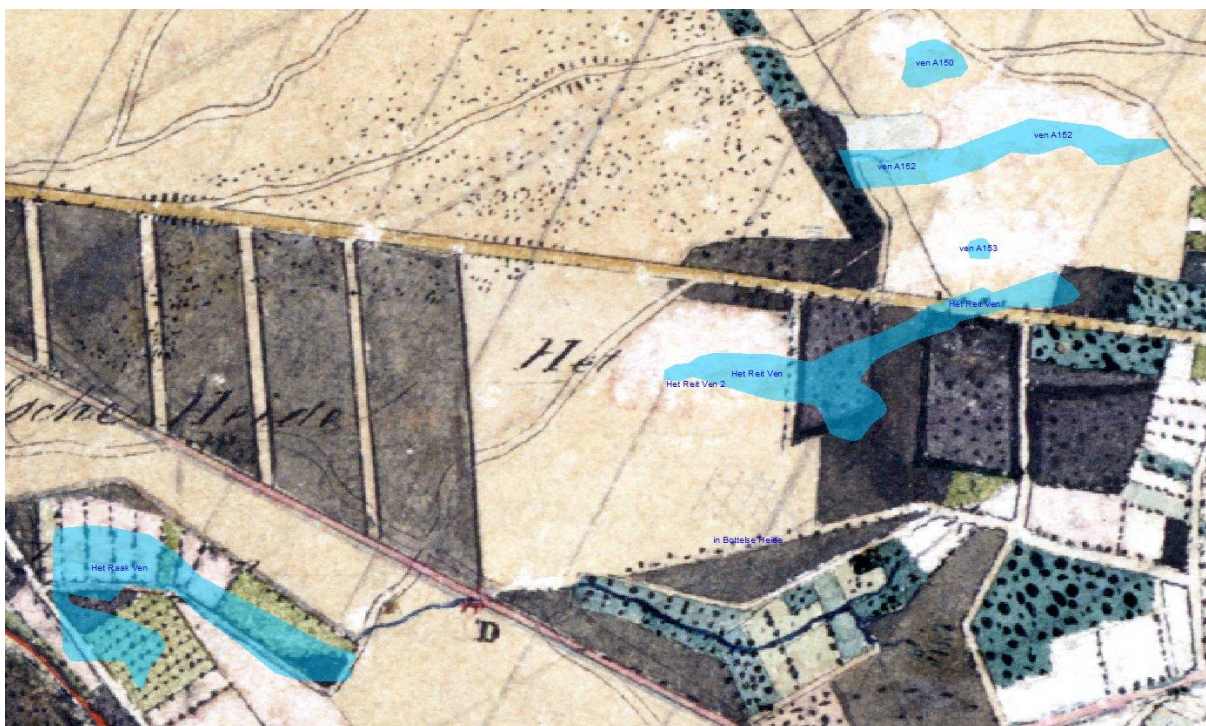
De kaarten uit 1829 en 1840 zouden haast hetzelfde beeld moeten opleveren. In 1829 werden 71 vennen opgetekend samen 291 hectare groot. In 1840 waren het er 61, waarvan 10 vennen die niet op de kadasterkaart staan, 51 die wel op de kadasterkaart staan en dus 21 kadastervennen die door de soldaten niet op de kaart gezet werden. 72% van de kadastervennen was dus elf jaar later nog goed herkenbaar. Er waren dus 51 “stabiele” vennen, samen 228 hectare groot.

In 1900 is er al wat ontgonnen en zou je verwachten dat er minder vennen zouden zijn. Maar het zijn er juist meer. In de Peel werden nu grote vennen op de kaart gezet, waar dat gebied in 1829 en 1840 kennelijk als een homogeen moeras opgevat werden. Dat levert een verdubbeling van de oppervlakte op, tot ruim 600 hectare. Op de gebruikte kaarten van tegen 1900 is van de grootschalige turfgraverij in Helenaveen nog geen spoor te zien.

Als we echter deze Peel-vennen vergeten, wordt het beeld anders.

Jaar	aantal	Opp (ha)
1829	60	201,8221
1840	43	157,0062
1900	37	96,1984
1985	3	5,8382

Het aantal vennen en hun oppervlakte namen gestaag af. Opvallend is wel het verschil tussen wat de kadasterman zag (met het oog op grondbelasting) en wat elf jaar later de soldaat (met het oog op aanval en verdediging) op de kaart noteerde. Een mooi voorbeeld is het Reitven en omgeving.

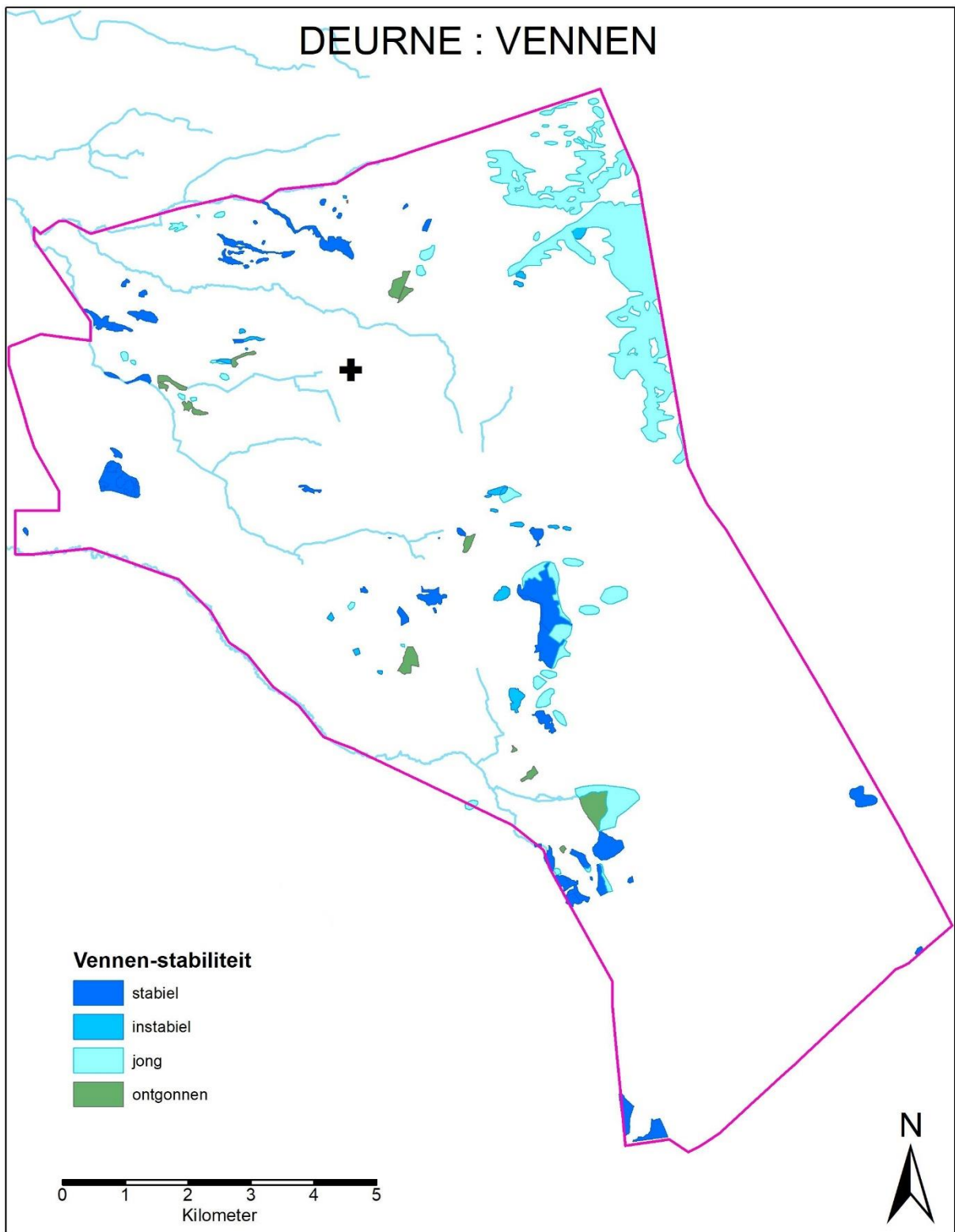
In blauw de vennen volgens de kadasterkaart. Op de manuscript-topografische kaart van 1840 is te zien dat die uitgeschrapt zijn en deels vervangen door bos, en linksonder door een groep landbouwpercelen. De topografische kaart is iets te noordelijk geprojecteerd.

Het kaartfragment laat duidelijk zien hoe men bij het maken van de topografische kaart te werk ging. Als voorbereiding werd een verkleining van de kadasterkaart gemaakt. In het veld werd die vergeleken met wat er te zien was. De lijnen van het kadaster werden aangekleed met bomen, struiken, wallen en sloten; de velden ingekleurd nagelang het grondgebruik. Structuren die niet op de kadasterkaart stonden, zoals nieuwe ontginningen, werden ingemeten en bijgetekend. Kadasterlijnen die in het veld niet te zien waren, werden geschrapt. Op de manuscriptkaart hierboven zoen we hoe bij de drie kadastervennen rechtsboven (blauwe vlakken) de kaart duidelijk uitgeschrapt is. Bij het ven linksonder werd een recente ontginning ingetekend. Vennen verdwenen dus niet door onoplettendheid van de kaart, maar werden expliciet geschrapt als ze in het veld niet te zien waren.

Van de 63 hectare kadastervennen die niet op de kaart van 1840 staan, blijkt 52 hectare door ontginning te zijn verdwenen. De andere 11 hectare aan vennen werden bewust weggeschrapt zonder dat er iets voor terugtekend werd: die zijn echt “verdwenen”.

In 1985 is het helemaal afgelopen met de vennen: er is nog één ven op oude grootte: 5½ ha, het ven dat vanouds Bultven heet, maar de laatste jaren als Buntven op de kaart staat. Daarnaast waren er nog 4 minivennetjes.

Stabiel?	Opp (ha)
niet-stabiel	29
stabiel	228
nieuw	472
stabiel-ontgonnen	52
TOTAAL	781

De vennen van Deurne, ingedeeld naar stabiliteitscategorie. TEKENING K. LEENDERS, 20200110.

3 Geomorfologie

Om de vennen wat beter te begrijpen, is nagegaan wat de geomorfologische situatie ervan is. Wanneer de vennen ingedeeld worden naar stabiel – niet-stabiel en nieuw (d.w.z. a° 1900 voor het eerst op de kaart) dan krijgen we sterk samengevat het volgende beeld:

Geomorfologie	Stabiel Opp (ha)	Niet Stabiel Opp (ha)	Nieuw Opp (ha)
bebouwing	1%		
dal	12%	10%	0%
duin		1%	0%
laagte	19%		
plateauzand	4%	39%	10%
rug	11%	24%	3%
veengebied	35%	6%	86%
vlakzand	19%	19%	0%
TOTAAL	100%	100%	100%

De stabiele vennen (dus door kadaster en militairen opgemerkt in 1829 en 1840) liggen voor een derde in het veengebied. De rest ligt op vlakke zandgronden, in laagten en in beekdalen. Opvallend is dat toch 11% op rugachtige hoogten ligt.

De vennen met een kennelijk wisselende omvang, hier “niet stabiel” genoemd, liggen voor bijna 60% op vlakke gronden (zand of plateau), en slechts voor 6% in het veengebied. Mogelijk zijn ze erg gevoelig geweest voor regenval.

De “nieuwe” vennen, die pas tegen 1900 op de kaart verschijnen, zijn echt een fenomeen van het veengebied: 86%, met nog 10% op vlakke gronden.

Die Peel is dus van groot belang. Daarom worden de vennen op Peel/Niet-Peel vergeleken. Als “Peel” is de combinatie van de kadastrale “ter plaatse bekend”-gebieden De Peel, de Nieuwe Peel en de Heitakse Peel genomen, een gebied van 5800 hectare. De – zoals we hiervoor zagen meest pas tegen 1900 opgetekende – vennen beslaan daarin 564 hectare, dat is net geen 10%.

Geomorfologie	Peel Opp(ha)	Niet-Peel Opp(ha)	Totaal Opp(ha)
bebouwing		1%	0%
dal	0%	16%	5%
duin		1%	0%
laagte		21%	6%
plateauzand	12%	9%	11%
rug	3%	19%	7%
veengebied	85%	8%	63%
vlakzand	0%	27%	8%
TOTAAL	100%	100%	100%

In De Peel liggen haast onvermijdelijk de vennen in het veengebied, maar toch ook nog 12% op hoog plateau met dekzand en 3% op (of bij?) een rug. Vennen in het veen wortelen waarschijnlijk niet in de zandondergrond. Het zijn natuurlijke wateren in het veen, mogelijk deels echte meerstallen.

Buiten De Peel liggen de vennen voor 73% in vlakke gebieden, laagten en dalen, maar toch ook 19% op ruggen. De 8% veengebied buiten de Peel is de uiterste zuidwesthoek van Deurne bij Moosdijk, waar een ander groot veengebied, de Astense Peel, net een randje Deurne meeneemt. Afgezien van

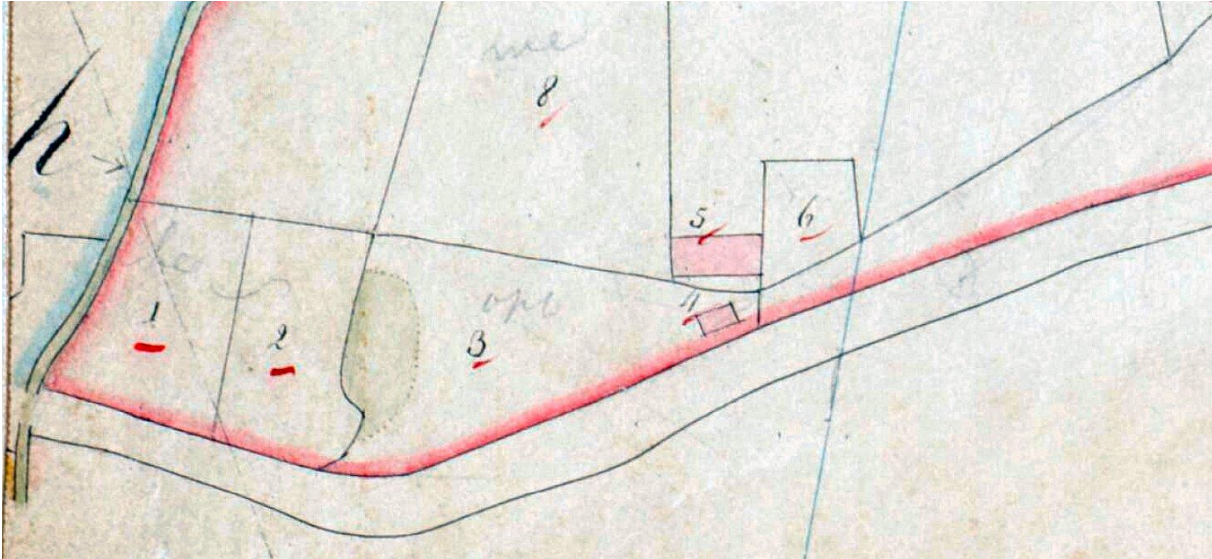
dit hoekje geldt dat de vennen buiten het Peelgebied wel in de zandondergrond wortelen en daarmee van archeologische betekenis kunnen zijn.

4 Bodemtypen

Een volgende verkenning betreft de bodemtypering volgens de bodemkaart 1:50.000 ter plaatse van de vennen. Voor alle gevonden vennen samen zijn dit de gegevens:

Bodem	Aantal	Opp(ha)	% Opp				
WATER	2	9,4728	1%				
BEBOUW	1	1,8682	0%				
cHn21	13	28,2048	4%	akkers	laarpodzol	leemarm/zwak lemig	fijn zand
Hn21	58	495,1118	63%	hei	veldpodzol	leemarm/zwak lemig	fijn zand
Hn23	22	34,5448	4%	hei	veldpodzol	lemig	fijn zand
pZg21	2	8,3960	1%	dal	beekeerd	leemarm/zwak lemig	fijn zand
pZg23	9	18,1015	2%	dal	beekeerd	lemig	fijn zand
pZn21	3	4,1998	1%	dalkanten, laagten	gooreerd	leemarm/zwak lemig	fijn zand
pZn23	3	16,5283	2%	dalkanten, laagten	gooreerd	lemig	fijn zand
Vp	1	8,0449	1%	veen			
vWp	3	4,7812	1%	veen			
Vz	6	10,4911	1%	veen			
zEZ21	1	0,0511	0%	oude akker	zwarte enkeerd	leemarm/zwak lemig	fijn zand
zVp	2	46,6992	6%	veen			
zVz	2	1,0009	0%	veen			
zWp	8	87,1932	11%	moerig			
zWz	2	6,4071	1%	moerig			
TOTAAL	138	781,0967	100%				

Het meest intrigerend zijn de vennen in het akkergebied die goed zijn voor 4% van de venoppervlakte. Uit de toponymie van Deurne weten we dat daar in het oude cultuurland tal van vennen, poelen en putten voorkwamen. Het ven met enkeerdgrond, oude akkerbodem dus, is een vennetje op perceel Deurne G3, in Vreekwijk aan de Liesselseweg die daar een kleine bocht omheen lijkt te maken. Het vennetje is pas tussen 1920 en 1936 verdwenen, kennelijk doordat men de bocht uit de weg gehaald heeft. Het vennetje was volgens mijn meting op basis van de kadastrale tekening in 1829 ruim 500 vierkante meter groot. Gezien die geringe omvang en de plaats in het oude cultuurlandschap is dit eerder een dorpsdrinkpoel dan een normaal ven.

Vennetje G003 aan de Liesselseweg in Vreekwijk op de kadasterkaart. Het is niet identiek met de "bron" van Vreeswijk die wat noordelijker ligt. Noord is links.

Het Witte Ven werd op de bodemkaart als "water" aangeduid. Een groot deel ervan lag op de plaats van de grote waterpartij die bij de steenbakkerij bij Vreekwijk ontstaan is door leemwinning. De bodem in de omgeving wordt er als veldpodzol in leemarm/zwak lemig fijn zand (Hn21) getypeerd, een typering die ook voor het ven gebruikt kan worden. Het andere ven dat als "water" getypeerd werd is het Bultven (nu: Buntven) dat nog echt bestaat. Het ligt in een omgeving van oude heidegronden zodat als bodemtype hier veldpodzol in leemarm/zwak lemig fijn zand (Hn21) is ingevuld. Het Dor Ven is verdwenen onder de bouw van het Missiehuis St.-Willibrord. Ook daar was de bodem een hier veldpodzol in leemarm/zwak lemig fijn zand (Hn21). In alle drie de gevallen zijn ook de grondwatertrappen die in de naaste omgeving werden vastgesteld aan het ven toegekend. Bij alle drie de vennen is dat de droge grondwatertrap VII.

Na deze reparatie ziet het overzicht er als volgt uit:

Bodemtype	Opp(ha)	% Opp
oude akker	0	0%
akkers	28	4%
dalkanten, laagten	21	3%
dal	26	3%
hei	541	69%
moerig	94	12%
veen	71	9%
TOTAAL	781	100%

69% van de venoppervlakte lag op voormalige heide en bij 21% wordt nog een veenbodem of moerige bodem aangetroffen.

Er weer verschil tussen de Peel en de rest van Deurne:

Bodem	% opp	
	Peel	Niet-Peel
oude akker	0%	0%
akkers	2%	7%
dalkanten, laagten	0%	9%
dal	0%	12%
hei	73%	59%
moerig	16%	0%
veen	8%	12%
TOTAAL	100%	100%

In de Peel liggen de meeste vennen in een heide-omgeving en een kwart in een venige of moerige. Dat is buiten de Peel wat minder omdat daar ook vennen in dalen en akkers voorkwamen.

Stabiele vennen buiten de Peel	
BODEM	% opp
cHn21	7%
Hn21	43%
Hn23	16%
pZg21	4%
pZg23	8%
pZn21	2%
pZn23	8%
Vp	4%
zVp	9%
TOTAAL	100%

De stabiele vennen buiten de Peel lagen hoofdzakelijk in de heide (59%) en in mindere mate in beekdalen (22%). Een veenbodem is er bij 13% en slechts 7% lag in het akkerland verspreid.

5 Grondwater

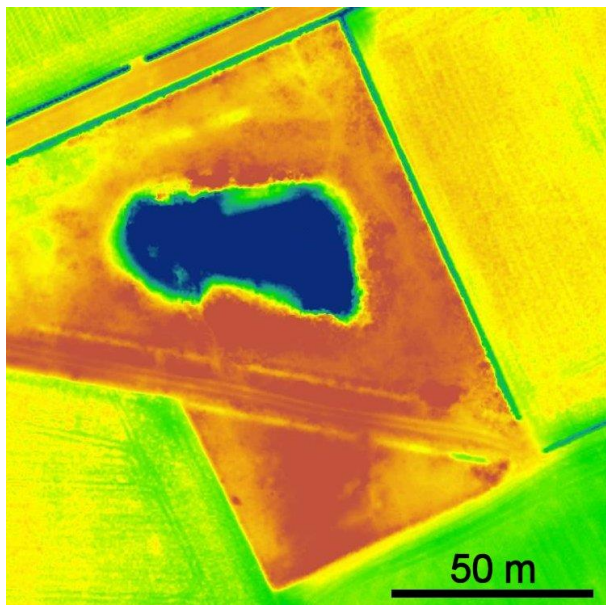
De bodemkaart geeft ook informatie over de gewoonlijke schommelingen in de grondwaterstand. Daarvoor is een systeem van in principe zeven “grondwatertrappen” ontworpen.

Ook wat de grondwaterstand is er verschil tussen De Peel en de rest van Deurne.

GWT2	Totaal	% Opp		gemiddelde grondwaterstand		
		Peel	Niet-Peel	hoogste	laagste	
I	1%		4%	<20	<50	
II	1%	2%		<40	50-80	
III	4%	2%	9%	<40	80-120	
III*	32%	37%	19%	<40	80-120	droger deel
IV	4%	5%	2%	>40	80-120	
V	7%		26%	<40	>120	
V*	0%	0%	1%	<40	>120	droger deel
VI	45%	52%	28%	40-80	>120	
VII	4%	2%	12%	>80	>160	
Totaal	100%	100%	100%			

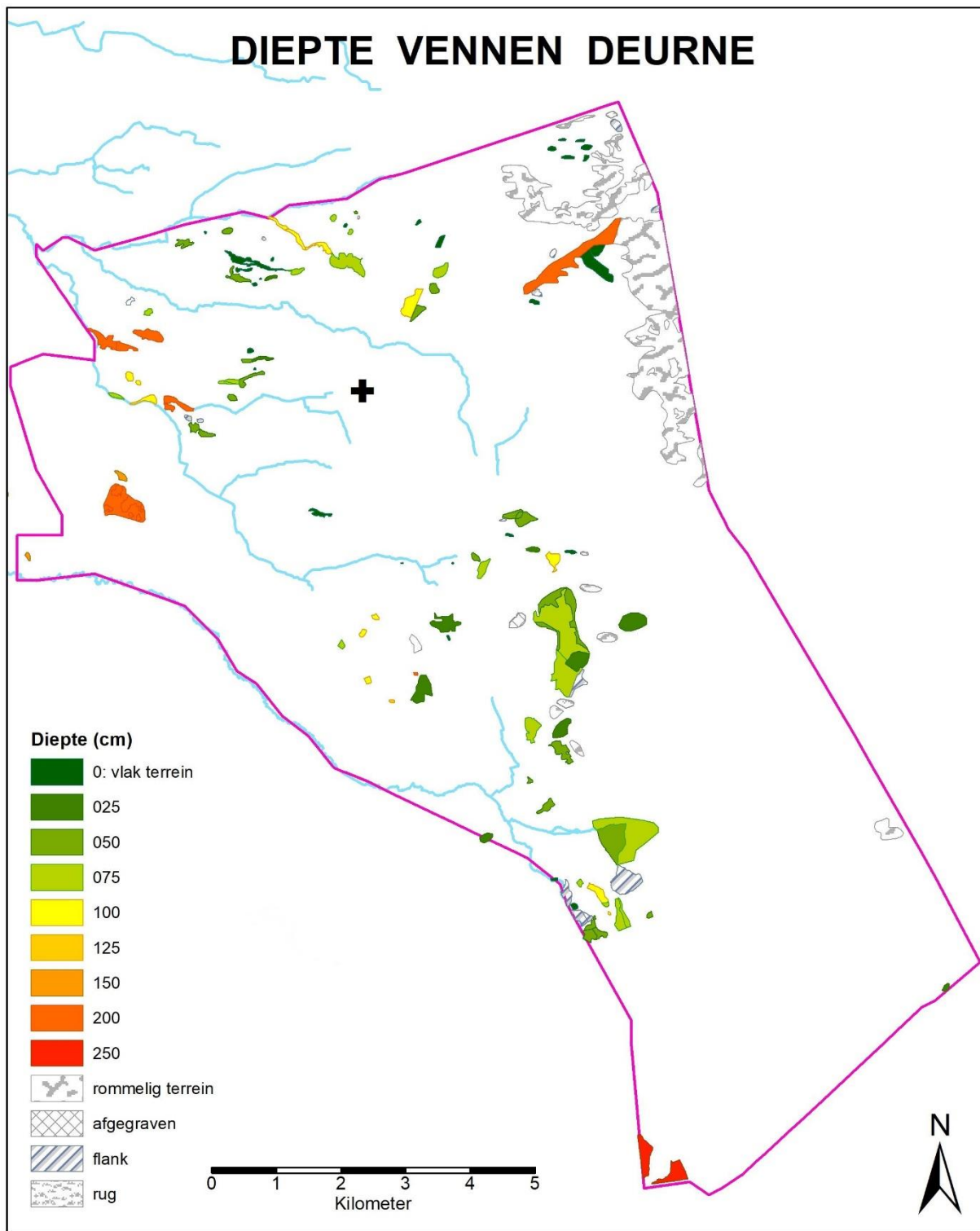
In de Peel lag 41% van de venoppervlakte op natte gronden en 54% op droge. Buiten de Peel lag 32% op natte gronden en 40% op droge. In beide gevallen valt op dat er zoveel vennen in een schijnbaar droge omgeving lagen. De vraag is daarom: in hoeverre zijn de bodemkaart-grondwatertrappen (opgenomen in de jaren 1950 – 1980) relevant voor de oudere landschapsgeschiedenis. Of hadden die vennen een eigen afwijkende waterhuishouding, bijvoorbeeld door kwel?

6 Komen vennen overeen met laagten in het terrein?

Zien we die vennen ook op de hoogtekarta terug? Dit is uitgezocht door bij ieder ven de AHN-hoogtekarta te raadplegen. Lang niet alle vennen blijken een min of meer overeenkomstige laagte te hebben. Vooral bij de grote jonge vennen in het noordoosten in de Peel lijkt er geen enkel verband te zijn tussen de ligging en vorm van het ven en de huidige hoogte van het terrein. Op de plaats van enkele vennen is nu zelfs een bult of rug in het terrein. Andere vennen tekenen zich maar vaag af van wege gedeeltelijke afgravingen van de zandgrond. Weer andere liggen waar nu een terreinhelling is. Het zou daar om vennen uit kwelwater kunnen gaan. Ze zijn hier getypeerd als “flank”. En er zijn duidelijke terreinlaagten, soms meer dan een meter diep, die met vennen overeenkomen. Het geheel staat uitgebeeld op de volgende kaart.

Het vennetje aan de Galgenbergweg op de AHN3. Het water staat er op 25 m + NAP. Rondom ligt een duinachtig gebied dat 1,5 tot 2,5 meter hoger is. De omringende percelen zijn ontgonnen en afgevlakt.

De vennen op de huidige hoogtekkaart: bulten, vlakken en kuilen. TEKENING K. LEENDERS, 20200110.

Uitgesplitst naar stabiele en niet-stabiele dan wel nieuwe vennen zijn de diepten als volgt:

Ven Diepte	Stabiel Opp (ha)	Niet-Stabiel Opp (ha)	Nieuw Opp (ha)	Totaal Opp (ha)
-	4%	0%	69%	43%
0	4%	28%	3%	4%
025	6%	9%	5%	6%
050	17%	11%	5%	9%
075	26%	28%	8%	15%
100	8%	3%	1%	3%
125		1%		0%
150	6%			2%
200	15%		6%	9%
250	6%			2%
afgegraven		14%		1%
fl	8%	5%	2%	4%
rug	0%	2%	1%	1%
TOTAAL	100%	100%	100%	100%

Uit de categorieën met gemeten diepten ten opzichte van de naaste omgeving laat zich de gemiddelde diepte van de vennen berekenen. Voor alles samen is die 47 cm, maar voor de “stabiele vennen” (aanwezig op kadaster én topografische kaart 1840) is dat 91 cm: duidelijk dieper. De diepte van de niet-stabiele vennen blijkt gemiddeld slechts 33 cm te zijn. Hun instabiliteit hangt dus samen met een betrekkelijk vlak terrein. De vennen die alleen in 1900 op de kaart stonden hadden een gemiddelde diepte van slechts 23 cm. Bovendien vertoonde 69% ervan een erg oneffen terrein zodat daar geen “diepte” kon worden vastgesteld.

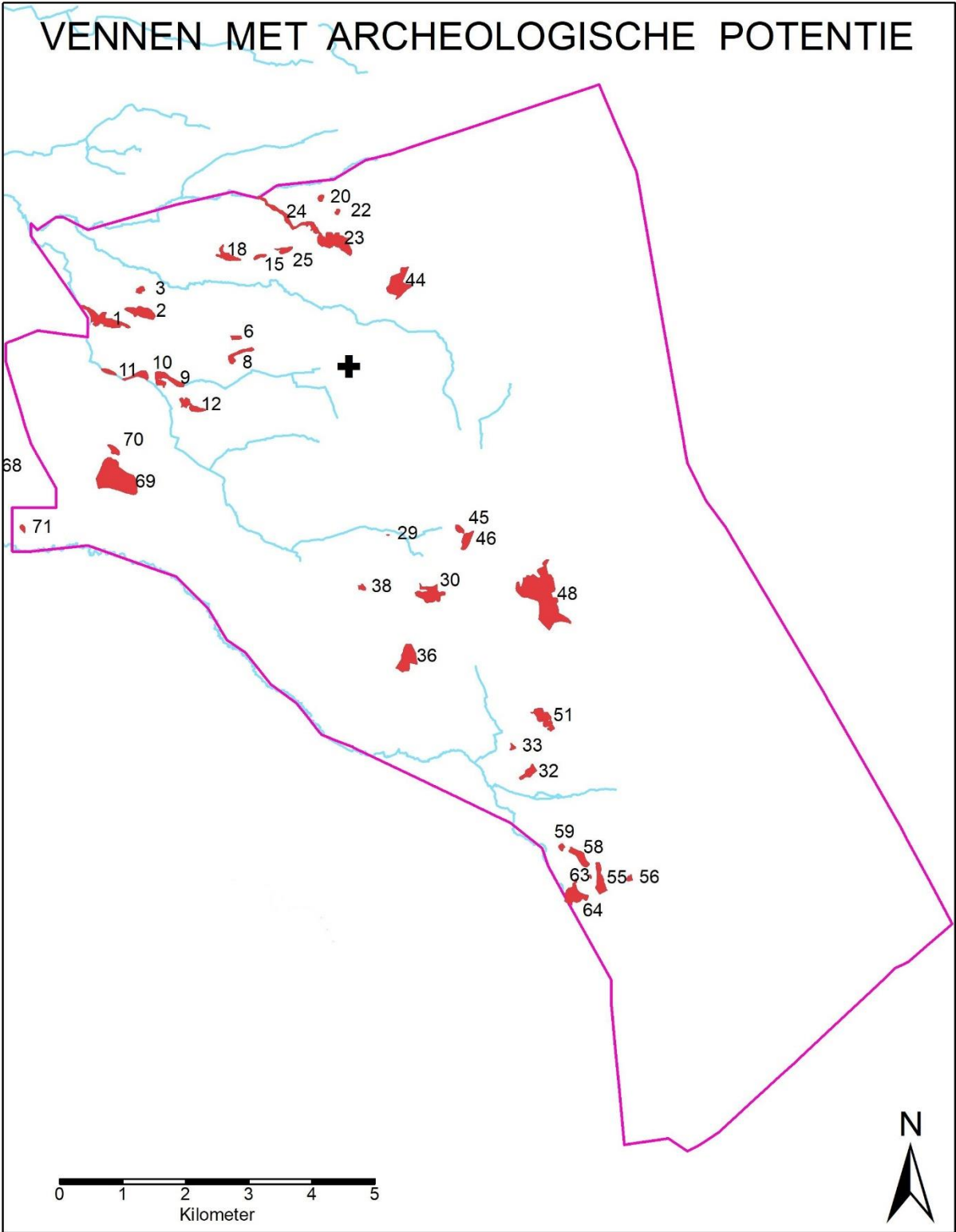
7 Conclusie

Het voorgaande overziende komen vooral de stabiele vennen (stabiel = 1 of 3) in aanmerking als archeologisch interessante vennen. Vennen die in een (afgegraven) veenvlakte lagen vallen echter af omdat ze waarschijnlijk niet in de zandondergrond wortelen. Vennen die niet samenvallen met een zelfs maar geringe laagte in het huidige zandlandschap vallen ook af. Verder vallen twee vennen af omdat hun naam en bodem er op wijzen dat het verlaten turfputten zijn: De Houtkuilen en de Dolle Kuilen. Het venetje G003 dat in enkeerdgronden lag, op de kaart van 1840 lijkt te ontbreken en waar de weg vroeger een bochtje voor maakte, voeg ik toe.

Dit levert een lijst van 47 stukjes ven op: 38 vennen met een oppervlakte van 180 hectare. Binnen die groep kan de “diepte” van het ven een indicator zijn voor de kans dat er sporen van steentijd mensen in die omgeving te vinden zijn.

In de veengebieden kunnen ook archeologische vondsten verwacht worden. Allereerst zit onder het veen ook een oud zandlandschap waarin de steentijd mens nog gewoon aanwezig was en sporen kan hebben nagelaten. Bovendien kan in de veenlaag ook van alles bewaard gebleven zijn: sporen van mensen maar ook resten van planten en dieren van weleer.

Nr	Naam	Opp (ha)	Diepte
1	Elskens Weijer	8,3960	200
2	Het Bult Ven	5,5246	200
3	Het Berk Flaasje	0,9735	075
6	ven A152	0,8372	050
8	Het Reit Ven	2,4207	050
9	Het Raak Ven	4,7346	200
10	ven B008	2,3310	100
11	ven B007	1,1114	075
12	ven B023	3,2871	050
15	ven C101	0,8406	025
18	De Voorste Flaas	2,9209	050
20	ven C184	0,7141	075
22	ven C186	0,4619	075
23	De Middel Berken	10,3170	075
24	Het Spek Rijt	5,8554	100
25	De Voorste Flaas	1,4618	075
29	ven G003	0,0511	-
30	Het Vonder Ven	7,3202	025
32	Mientjes Ven	2,4949	050
33	Luiten Ven	0,4702	050
36	Het Groot Ven	8,1869	025
38	De Flaas	0,7073	100
44	Het Vrang Ven	9,1848	100
45	Paards Flaas	1,0970	050
46	Het Ven	2,9938	075
48	De Snoerts	35,0985	075
51	Vaal Water	5,4376	050
55	De Vloos	4,5985	075
56	De Koei Vloos	0,5961	050
57	Het Klein Kruisvenneke	0,1718	100
58	Het Kruisven	3,7401	100
59	Het Zundbergs Vloos	0,6732	075
63	Het Tik Rijs	1,5762	050
64	Het Veld van Os	4,9494	050
68	Krane Ven of Vloos Ven	13,8286	150
69	Het Ven	22,9440	200
70	Rijntjes Ven	1,5194	150
71	ven B191	0,6238	150

TEKENING K. LEENDERS, 20200110.

Bijlage

Veldbeschrijving van de bestanden Vennen2.shp en Vennen-Archeo1.shp.

Vennen2.shp beschrijft alle onderzochte vennen.

Vennen-Archeo1.shp beschrijft alleen de vennen met archeologische potentie.

Beide bestanden hebben dezelfde velden.

Nr	Nummer van het ven
Naam	Naam van het ven
Kad1829	0 = niet, 1 = wel op kadasterkaart 1829.
Top1840	0 = niet, 1 = wel op topografische kaart 1840
Opp_Ha	Oppervlakte in hectare
1900	0 = niet, 1 = wel op topografische kaart 1900
1900naam	Naam van het ven op de kaart van 1900
1985	0 = niet, 1 = wel op topografische kaart 1985
1985naam	Naam van het ven op de kaart van 1985
Peel	0 = niet, 1 = wel in De Peel gelegen
Stabiel	0 = niet, 1 = zowel in 1829 als 1840 op de kaart; 2 = alleen in 1900 op de kaart; 3 = in 1829 een ven maar in 1840 reeds ontgonnen: ook als stabiel te beschouwen.
Geomorf	gebruikelijke codering geomorfologie
X	X-coördinaat, meters, RD-new
Y	Y-coördinaat, meters, RD-new
BODEM2	gebruikelijke codering bodemkaart
GWT2	gebruikelijke codering grondwatertrap
Diepte	geschatte diepte van het ven tov omgeving in centimeters. Tekst-veld! Bijzondere codes: - = rommelig terrein; fl = flank of helling; rug: rug of bult in het ven; afgegraven.
Archeo	0 = niet, 1 = wel archeologische potentie.

Bijlage 5. Archeologisch verwachtingsmodel

Bijlage 5: Verwachtingsmodel regio Zuidoost-Brabant

In tabel 1 wordt een overzicht gegeven van de verschillende complextypen vindplaatsen in Zuidoost-Brabant¹ ingedeeld naar periode. Het gaat in totaal om 4608 vindplaatsen, die aangetroffen zijn bij veldverkenningen, grootschalige opgravingen, historisch (archief)onderzoek of toevallig werden gevonden bij niet-archeologisch graafwerk. Uit de inventarisatie van de vindplaatsen blijkt dat het merendeel van de vondsten dateert uit de Steentijd en de Middeleeuwen. De grootste categorie complextype 'onbekend' bestaat uit losse vondsten, waarvan de context niet duidelijk is, en die voornamelijk zijn aangetroffen bij veldverkenningen en niet-archeologisch graafwerk.

Tabel 1: Totaaloverzicht van de vindplaatsen in de regio Zuidoost-Brabant verdeeld naar periode en type (bron: waarnemingen Archis juli 2009)

Complextypen	Periode							
	Steentijd	Bronstijd	IJzertijd	Romeinse Tijd	Middeleeuwen	Nieuwe tijd	Ongedateerd	TOTAAL
Akker/tuin	0	0	1	2	6	5	0	14
Basiskamp/-nederzetting	9	3	3	3	3	1	0	22
Borg/stins/versterkt huis	0	0	0	0	7	8	0	15
Brug	0	0	0	0	0	1	0	1
Celtic field/raatakker	0	0	2	2	0	0	0	4
Crematiegraf	3	7	9	4	1	1	3	28
Cultusplaats/heiligdom/tempel	0	0	1	0	0	0	2	3
Depot	9	17	4	11	3	3	0	47
Extractiekamp/-nederzetting	1	0	0	0	0	0	0	1
Graf, onbepaald	1	2	1	2	1	1	0	8
Grafheuvel, crematie	1	7	3	0	0	0	0	11
Grafheuvel, inhumatie	1	0	0	0	0	0	0	1
Grafheuvel, onbepaald	25	89	34	5	4	1	4	162
Grafveld, crematies	0	0	2	6	0	0	0	8
Grafveld, gemengd	1	1	1	1	4	0	0	8

¹ Regio Zuidoost-Brabant: Asten, Best, Bladel, Bergeijk, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Helmond, Heeze-Leende, Laarbeek, Nuenen, Oirschot, Reusel-De Mierden, Son en Breugel, Someren, Valkenswaard, Veldhoven, Waalre.

Grafveld, inhumaties	0	0	0	0	4	1	0	5
Grafveld, onbepaald	1	6	5	9	10	2	0	33
Havezathe/ridderhofstad	0	0	0	0	1	4	1	6
Houtskool-/kolenbranderij	1	1	1	1	1	1	0	6
Huisplaats, onverhoogd	1	2	5	4	20	9	0	41
Inhumatiegraf	0	0	0	1	1	0	0	2
Kapel	0	1	1	1	6	6	0	15
Kasteel	1	1	1	1	33	24	0	61
Kerk	0	0	1	2	28	17	0	48
Kerkhof	0	0	1	1	3	4	1	10
Klooster(complex)	0	0	0	0	6	5	0	11
Landbouw	0	0	0	0	1	0	0	1
Legerplaats	0	0	0	0	0	2	0	2
Metaalbewerking/smederij	0	0	0	0	0	1	0	1
Moated site	1	1	1	1	9	7	0	20
Molen	0	0	0	0	4	4	0	8
Motte/kasteelheuvel/vliedberg	0	0	0	0	2	2	0	4
Nederzetting, onbepaald	375	112	212	246	236	110	12	1303
Niet van toepassing	6	5	6	7	12	15	4	55
Onbekend	698	306	351	363	383	198	54	2353
Percelering/verkaveling	0	0	2	2	10	10	0	24
Pottenbakkerij	0	0	0	0	0	2	0	2
Romeins villa(complex)	0	0	1	3	0	0	0	4
Schans	0	0	0	0	2	2	0	4
Stad	0	0	0	1	16	14	0	31
Steen-/pannenbakkerij	0	0	0	1	4	3	0	8
Urnenveld	3	68	83	9	6	1	2	172

Veekraal/schaapskooi	0	0	1	1	1	0	0	3
Versterking, onbepaald	0	0	0	0	4	4	0	8
Vuursteenbewerking	14	2	2	2	2	2	0	24
Wachtpost	0	0	1	1	0	0	0	2
Wal/omwalling	0	0	0	0	1	1	0	2
Weg	0	0	0	0	5	0	1	6
Eindtotaal	1152	631	736	693	840	472	84	4608

De bepaling van de verwachtingen is gebaseerd op een berekening waarin per geomorfologische en bodemkundige eenheid (bijvoorbeeld dekzandrug) het percentage vindplaatsen is vergeleken met de oppervlakte van die eenheid binnen het onderzoeksgebied. Als er minder vindplaatsen in een eenheid liggen dan op basis van een evenredige verdeling (oppervlak) over het landschap verwacht wordt, dan scoort die eenheid laag. Als er meer vindplaatsen in een eenheid liggen, dan scoort de eenheid middelhoog of hoog. Daarbij is de regel gehanteerd dat een verschil van 0 tot 1 middelhoog scoort en een verschil van 1 of meer hoog scoort. In tabel 2 wordt een overzicht gegeven van het aantal vindplaatsen per geomorfologische eenheid en ingedeeld naar periode. Uit deze tabel wordt duidelijk dat circa 40 % van de vindplaatsen op de dekzandruggen voorkomen en dat deze dekzandruggen een percentage van 25 % van de totale oppervlakte innemen. In tabel 3 wordt een overzicht gegeven van het aantal vindplaatsen per bodemkundige eenheid en ingedeeld naar periode. Uit zowel tabel 2 als 3 blijkt dat bijna 15 % van de vindplaatsen zijn aangetroffen binnen de bebouwde gebieden; een gebied met een oppervlak van bijna 8% van het totaal. Doordat vooral bij uitbreiding van dorpen en steden grootschalig bodemingrepen hebben plaatsgevonden, zijn hier de meeste vindplaatsen aangetroffen bij zowel professioneel archeologisch onderzoek als door toevallige waarnemingen door amateurs. Uit tabel 3 maken we ook op dat ruim 30 % van de archeologische vindplaatsen voorkomt onder de hoge zwarte enkeerdgronden of oude opgehoogde akkergebieden, die circa 15 % van het totale oppervlak innemen.

Uit de totale inventarisatie en analyse van beide tabellen blijkt dat het merendeel (bijna 45 %) van de 1145 Steentijd vindplaatsen op de dekzanden (plateau, vlakten en ruggen) te vinden is en meestal bedekt is door een enkeerdgrond of podzolbodem (bijna 58 %). Het merendeel (bijna 54 %) van de 1909 vindplaatsen vanaf de Bronstijd tot en met de Late Middeleeuwen is eveneens te vinden op de dekzandruggen en -vlakten, meestal bedekt door een enkeerdgrond of podzolbodem (ruim 66 %). Ook voor de Nieuwe tijd scoren de dekzanden hoog (ruim 46 %) en enkeerdgronden/podzolen hoog (47 %). De dekzandruggen zijn hoger gelegen gronden die goed geschikt zijn voor bewoning en akkerbouw. Bovendien liggen ze vaak in een overgangszone van lager gelegen, vochtigere gronden naar drogere, hoge gronden. Zowel voor jagers-verzamelaars als boeren met gemengde landbouw is dit een aantrekkelijke landschappelijke situering, op de overgang van beide te exploiteren milieus. Verder valt het hoge percentage bij de bebouwing op, dat echter te verklaren is door de vele bodemverstoringen bij nieuwbouw en dergelijke, waarbij archeologische vondsten al dan niet door opgravingen zijn ontdekt.

Het blijkt verder dat de grondwatertrap in Noord-Brabant een voorspellend karakter kan hebben voor het aantreffen van archeologische overblijfselen. In de regel worden de meeste archeologische vindplaatsen aangetroffen in gebieden met grondwatertrap VI of VII. Dit zijn de gronden die, vanuit landbouwtechnisch oogpunt, van nature de beste afwatering hebben. Maar ook in gebieden met grondwatertrap V worden

vindplaatsen aangetroffen. Groot nadeel van de grondwatertrappen op de bodemkaart is dat dit in hoge mate de actuele standen betreft. Na vele decennia aan verbeterde ontwatering (door rechtgetrokken beken en diepe afwateringssloten) en aan diepe grondwateronttrekking door waterleidingmaatschappijen en na 1960 ook de boeren zelf, is de vraag of de grondwatertrap wel bruikbaar is om te bepalen of een gebied aantrekkelijk was voor bewoning. Uit archeologisch onderzoek in de regio² blijkt ook dat bewoning plaatsvond op plekken, waarvan nooit werd vermoed dat daar bewoning aanwezig kon zijn door de hoge grondwaterstand. Door deze onbetrouwbaarheid is de grondwatertrap niet meegewogen in het archeologische verwachtingsmodel.

De bijgestelde verwachtingen naar aanleiding van de vergelijking tussen het percentage vindplaatsen en het percentage oppervlakte van een bepaalde bodemkundige of geomorfologische eenheid zijn in tabel 2 en 3 geel gemarkeerd. In de kolom definitieve verwachting staan in rood de bijgestelde archeologische verwachtingen aangegeven, die gebaseerd zijn op de aanwezigheid van verstoringen en/of inhoudelijke archeologische kennis. Het gaat bij de verstoringen om enerzijds gebieden waarvan bekend is dat de bodem sterk is verstoord door afgravingen of zandwinning. Deze gebieden zijn van middelhoog naar laag bijgesteld. Anderzijds betreft het gebieden die op de bodem en geomorfologische kaart staan aangegeven als bebouwd. Door de aanwezige bebouwing (infrastructuur en gebouwen) mag worden aangenomen dat de bodem in meer of mindere mate verstoord is, waardoor de kans op archeologie lager is dan daarbuiten. Deze gebieden zijn daarom van hoog naar een middelhoge verwachting bijgesteld.

Op basis van de resultaten van regionaal archeologisch onderzoek in relatie tot de bodem en geomorfologie is het verwachtingsmodel verder bijgesteld.³ Steeds is gekeken naar de landschappelijke omstandigheden, waarin archeologische sporen zich aandienen. Bij voldoende gegevens is een duidelijke relatie aan te geven tussen landschap en vroegere menselijke activiteiten en bewoning. In een aantal gevallen is op een succesvolle wijze de vondst van archeologische sporen op landschappelijke gronden voorspeld. Zo is bekend dat met name de hooggelegen dekzandruggen⁴ en de laaggelegen beekdalen⁵ voor de archeologie relevant zijn, omdat deze tot een eeuw geleden bepalend zijn geweest voor de bewoningsgeschiedenis van de regio. Eveneens bijzonder relevant voor de archeologie zijn de zogenaamde plaggendekken (esdekken)⁶, die een conserverende werking hebben gehad voor de archeologische ondergrond. Deze zijn in de regel te vinden in op de oude ontginningsgronden in de omgeving van de dorpen. Daarnaast zijn de haarpod- en laarpodzolgronden (oude bosgronden)⁷ opgewaard, omdat het hier eveneens plaggendekken betreft, die weliswaar iets dunner zijn dan de esdekken. Onderzoek wijst een sterke correlatie uit tussen hoge enkeerdgronden en vondsten uit genoemde perioden. Wat betreft de moderpodzolen⁸ wijst onderzoek uit dat zich op deze gronden nederzettingen hebben bevonden uit vooral de Vroege Middeleeuwen. Deze gronden zijn met name gelegen onder de hoge zwarte en bruine enkeerdgronden.

---

² M. Tump, *Nederwetten-De Esrand (gemeente Nuenen, Gerwen en Nederwetten). Opgraving*. BAAC-Rapport A-08.0378 (Den Bosch 2008); Roymans. J.A.M., *Herinrichting Raamsloop te Mispelend, gemeente Reusel-de Mierden* : archeologische begeleiding van de grondwerkzaamheden. RAAP rapport 1686 (Amsterdam 2008).

³ Gebaseerd op het SAS verwachtingsmodel 1997 en Arts 2009: toelichting op de archeologische waarde- en verwachtingenkaarten van Eindhoven en Helmond.

⁴ Geomorfologische codes 3K14, 3K17, 4K14 en 4K17.

⁵ Geomorfologische codes 1R4, 2R5 en 2R7.

⁶ Bodem codes zEZ21, zEZ23, bEZ21 en bEZ23.

⁷ Bodem codes Hd21, Hd23, cHn21 en cHn23.

⁸ Bodem codes Y21, Y23, cY21 en cY23.

Tabel 2: Verwachtingsmodel van de vindplaatsen in de regio Zuidoost-Brabant verdeeld naar geomorfologische eenheid

Omschrijving geomorfologie	Code (code genese)	STEENTIJD	BRONSTIJD	IJZERTIJD	ROMEINSE TIJD	MIDDELEEUWEN	NIEUWE TIJD	ONGEDATEERD	TOTAAL	% aantal	Verwachting op basis aantal vondsten (<1% is laag en >5% is hoog)	Oppervlakte in m ²	percentage oppervlakte	verschil % aantal - % oppervlakte	Bijgestelde verwachting - verschil percentage vondsten - percentage opp. (negatief = laag en >1% is hoog)	Definitieve archeologische verwachting
Hoge landduinen + bijbehorende vlakten/laagten	12C2 (E4)	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	Laag	520518	0,04%	-0,04%	Laag	Laag
Hoge stuifduinen + bijbehorende vlakten/laagten	12C3 (E4)	1	0	0	0	0	0	0	1	0,02%	Laag	11257	0,00%	0,02%	Middelhoog	Middelhoog
Hoge storthopen + grind-, zand- en kleigaten	12C4 (A2)	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	Laag	47686	0,00%	0,00%	Laag	Laag
Beekoverstromingsvlakte	1M24 (F6)	5	4	3	5	9	7	0	33	0,72%	Laag	18667412	1,28%	-0,56%	Laag	Laag
Dalvormige laagte, met veen	1R1 (F6)	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	Laag	876519	0,06%	-0,06%	Laag	Laag
Beekdalbodem met veen	1R4 (F6)	22	5	2	5	4	3	1	42	0,91%	Laag	14306529	0,98%	-0,07%	Laag	Middelhoog
Vlakte van ten dele verspoelde dekzanden/loss (laaggelegen)	2M10 (E3)	1	2	1	3	2	0	0	9	0,20%	Laag	36177629	2,48%	-2,29%	Laag	Laag
Dekzandvlakte	2M13 (E3)	46	20	25	17	42	24	0	174	3,78%	Middelhoog	80065319	5,49%	-1,72%	Laag	Laag
Vlakte van ten dele verspoelde dekzanden (vervlakt door veen en/of overstromingsmateriaal)	2M14 (E3)	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	Laag	7930790	0,54%	-0,54%	Laag	Laag
Terrasafzettingsvlakte	2M19 (F5)	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	Laag	4727120	0,32%	-0,32%	Laag	Laag

Terrasafzettingsvlakte bedekt met dekzand	2M20a (F5)	41	18	16	14	11	3	2	105	2,28%	Middelhoog	59049203	4,05%	-1,77%	Laag	Laag
Beekoverstromingsvlakte	2M24 (F6)	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	Laag	1356843	0,09%	-0,09%	Laag	Laag
Veenkoloniale ontginningsvlakte (laaggelegen)	2M44 (V)	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	Laag	1293248	0,09%	-0,09%	Laag	Laag
Veenkoloniale ontginningsvlakte (hooggelegen)	2M45 (V)	1	0	1	1	0	1	4	8	0,17%	Laag	27365870	1,88%	-1,70%	Laag	Laag
Vlakte ontstaan door afgraving of egalisatie	2M48 (A2)	5	3	5	6	6	3	0	28	0,61%	Laag	8981422	0,62%	-0,01%	Laag	Laag
Veenrestvlakte	2M50 (V)	6	0	0	0	1	1	0	8	0,17%	Laag	10621900	0,73%	-0,56%	Laag	Laag
Vlakte van ten dele verspoelde dekzanden	2M9 E3)	18	14	13	17	34	21	2	119	2,58%	Middelhoog	69759477	4,79%	-2,20%	Laag	Laag
Dalvormige laagte, met veen	2R1 (F6)	3	1	0	0	1	1	0	6	0,13%	Laag	5395904	0,37%	-0,24%	Laag	Laag
Dalvormige laagte, zonder veen	2R2 (F6)	35	17	21	17	22	22	2	136	2,95%	Middelhoog	61721947	4,23%	-1,28%	Laag	Laag
Beekdalbodem met veen	2R4 (F6)	3	0	0	0	1	1	0	5	0,11%	Laag	4432258	0,30%	-0,20%	Laag	Laag
Beekdalbodem, zonder veen, laaggelegen	2R5 (F6)	37	22	20	21	22	10	4	136	2,95%	Middelhoog	37174089	2,55%	0,40%	Middelhoog	Middelhoog
Beekdakbodem, zonder veen, hooggelegen	2R6 (F6)	9	3	6	4	7	3	1	33	0,72%	Laag	3053038	0,21%	0,51%	Middelhoog	Middelhoog
Beekdalbodem met meanderruggen en geulen	2R7 (F6)	3	2	2	5	8	8	1	29	0,63%	Laag	5809201	0,40%	0,23%	Middelhoog	Middelhoog
Storchoop, opgehoogd of opgespoten terrein	3F12 (A2)	2	4	0	0	1	1	0	8	0,17%	Laag	1020798	0,07%	0,10%	Middelhoog	Middelhoog
Daluitspoelingswaaier	3G3 (G4)	2	2	1	1	1	0	0	7	0,15%	Laag	1932390	0,13%	0,02%	Middelhoog	Middelhoog
Glooiing van beekdalzijde	3H11 (F6)	18	8	9	10	8	6	1	60	1,30%	Middelhoog	15904015	1,09%	0,21%	Middelhoog	Middelhoog
Dekzandrug (+/- oud bouwlanddek)	3K14 (E3)	146	98	146	153	173	70	6	792	17,19%	Hoog	86153949	5,91%	11,28%	Hoog	Hoog

Geulranddekzandrug (+/- oud bouwlanddek)	3K17 (E3)	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	Laag	155404	0,01%	-0,01%	Laag	Hoog
Laag landduin	3K19 (E4)	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	Laag	97912	0,01%	-0,01%	Laag	Laag
Dekzandwelvingen, bedekt met ten dele afgegraven veen	3L10 (E3)	1	0	0	0	0	0	0	1	0,02%	Laag	1453657	0,10%	-0,08%	Laag	Laag
Terrasafzettingwelvingen (bedekt met dekzand)	3L12a (D1)	72	54	63	36	36	13	4	278	6,04%	Hoog	111844454	7,67%	-1,64%	Laag	Laag
Veenrestruggen	3L21 (V)	5	0	0	0	0	0	0	5	0,11%	Laag	8921797	0,61%	-0,50%	Laag	Laag
Lage storthopen met ijzerkuilen en/of grind-/zand- en kleigaten	3L22 (A2)	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	Laag	890137	0,06%	-0,06%	Laag	Laag
Dekzandruggen (+/- oud bouwlanddek)	3L5 (E3)	225	111	126	119	91	55	15	742	16,11%	Hoog	303562302	20,83%	-4,72%	Laag	Middelhoog
Lage landduinen + bijbehorende vlakten/laagten	3L8 (E4)	69	16	14	5	1	3	1	109	2,37%	Middelhoog	51007082	3,50%	-1,13%	Laag	Laag
Lage stuifduinen + bijbehorende vlakten/laagten	3L9 (E4)	6	1	1	0	0	0	0	8	0,17%	Laag	781466	0,05%	0,12%	Middelhoog	Middelhoog
Laagte zonder randwal (incl. uitblazingsbekken), moerassig	3N4 (E4)	2	1	1	0	0	0	1	5	0,11%	Laag	11358142	0,78%	-0,67%	Laag	Laag
Laagte zonder randwal (incl. uitblazingsbekken), niet moerassig	3N5 (E4)	16	2	2	1	0	0	0	21	0,46%	Laag	17690029	1,21%	-0,76%	Laag	Laag
Laagte ontstaan door afgraving	3N8 (A3)	6	13	12	10	7	1	1	50	1,09%	Middelhoog	7055978	0,48%	0,60%	Middelhoog	Laag
Plateau-achtige horst met rivierafzettingen aan de oppervlakte	4F1 (D1)	0	0	0	0	0	0	1	1	0,02%	Laag	6945960	0,48%	-0,45%	Laag	Laag
Storthoop, opgehoogd of opgespoten terrein	4F12 (A2)	2	0	0	1	0	0	1	4	0,09%	Laag	2273635	0,16%	-0,07%	Laag	Laag
Plateau-achtige horst met rivierafzettingen en dekzand aan de oppervlakte	4F2 (D1)	9	3	3	3	11	11	1	41	0,89%	Laag	23217460	1,59%	-0,70%	Laag	Laag

Plateau-achtige horst met dekzand aan de oppervlakte	4F3 D1)	3	0	0	0	0	0	0	3	0,07%	Laag	44847916	3,08%	-3,01%	Laag	Laag
Glooiing van beekdalzijde	4H11 (F6)	44	28	31	38	25	17	2	185	4,02%	Middelhoog	18739660	1,29%	2,73%	Hoog	Hoog
Dekzandrug (+/- oud-bouwanlanddek)	4K14 (E3)	24	28	51	56	56	21	3	239	5,19%	Hoog	20559486	1,41%	3,78%	Hoog	Hoog
Geulranddekzandrug (+/- oud-bouwanlanddek)	4K17 (E3)	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	Laag	85820	0,01%	-0,01%	Laag	Middelhoog
Laag landduin	4K19 (E4)	0	1	1	0	0	0	0	2	0,04%	Laag	77957	0,01%	0,04%	Middelhoog	Middelhoog
Lage stuifdijk	4K21 (A2)	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	Laag	28888	0,00%	0,00%	Laag	Laag
Lage storthopen met ijzerkuilen en/of grind-, zand- en kleigaten	4L22 (A2)	0	1	0	0	0	0	0	1	0,02%	Laag	679970	0,05%	-0,02%	Laag	Laag
Lage landduinen met bijbehorende vlakten en laagten	4L8 (E4)	128	51	41	17	19	11	6	273	5,93%	Hoog	89734821	6,16%	-0,23%	Laag	Laag
Lage stuifduinen met bijbehorende vlakten en laagten	4L9 (E4)	8	3	3	3	3	3	1	24	0,52%	Laag	2783403	0,19%	0,33%	Middelhoog	Middelhoog
Laagte zonder randwal (incl. uitblazingsbekken), moerassig	4N4 (E4)	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	Laag	157812	0,01%	-0,01%	Laag	Laag
Laagte zonder randwal (incl. uitblazingsbekken), niet moerassig	4N5 (E4)	4	0	0	0	0	0	0	4	0,09%	Laag	2819054	0,19%	-0,11%	Laag	Laag
Groeve	4N6 (A2)	2	1	1	1	0	0	0	5	0,11%	Laag	833107	0,06%	0,05%	Middelhoog	Laag
Laagte ontstaan door afgraving	4N8 (A2)	1	2	7	7	10	2	0	29	0,63%	Laag	988224	0,07%	0,56%	Middelhoog	Laag
Bebouwing	Beb (A1)	111	90	107	115	224	147	23	817	17,74%	Hoog	146365328	10,04%	7,70%	Hoog	Middelhoog
Lage dijk	D1 (A2)	2	0	0	0	0	0	0	2	0,04%	Laag	2726037	0,19%	-0,14%	Laag	Laag
Middenhoge dijk	D2 (A2)	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	Laag	1487527	0,10%	-0,10%	Laag	Laag
Hoge dijk	D3 (A2)	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	Laag	2075413	0,14%	-0,14%	Laag	Laag
Holle weg	Hw (A2)	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	Laag	416200	0,03%	-0,03%	Laag	Laag
Water	W (W)	6	2	1	2	4	3	0	18	0,39%	Laag	10488200	0,72%	-0,33%	Laag	Laag

		1150	631	736	693	840	472	84	4606			1457506569	100,00%		
--	--	------	-----	-----	-----	-----	-----	----	------	--	--	------------	---------	--	--

Tabel 3: Verwachtingsmodel van de vindplaatsen in de regio Zuidoost-Brabant verdeeld naar bodemkundige eenheid

Omschrijving bodem	Code	STEENTIJD	BRONSTIJD	IJZERTIJD	ROMEINSE TIJD	MIDDELEEUWEN	NIEUWE TIJD	ONGEDATEERD	TOTAAL	% aantal	Verwachting op basis aantal vondsten (<1% is laag en >5% is hoog)	Oppervlakte in m²	percentage oppervlakte	verschil % aantal - % oppervlakte	Bijgestelde verwachting op basis verschil percentage vondsten - percentage opp. (negatief = laag en >1% is hoog)	Definitieve archeologische verwachting
Venige beekdalgrond	ABv	3	2	6	6	1	1	0	19	0,41%	Laag	3368618	0,23%	0,18%	Middelhoog	Middelhoog
Lage enkeerdgronden	EZg21	9	6	8	8	17	15	0	63	1,37%	Middelhoog	11936992	0,82%	0,55%	Middelhoog	Middelhoog
Lage enkeerdgronden	EZg23	16	17	16	17	23	20	2	111	2,41%	Middelhoog	34335550	2,36%	0,05%	Middelhoog	Middelhoog
Haarpodzolgrond	Hd21	148	68	53	22	14	10	12	327	7,10%	Hoog	98910850	6,78%	0,31%	Middelhoog	Hoog
Veldpodzolgrond	Hn21	242	66	54	19	16	13	14	424	9,20%	Hoog	412009726	28,26%	19,06%	Laag	Laag
Veldpodzolgrond	Hn23	69	39	25	13	12	3	4	165	3,58%	Middelhoog	80713740	5,54%	1,96%	Laag	Laag
Veldpodzolgrond	Hn30	1	0	1	0	0	0	0	2	0,04%	Laag	9419671	0,65%	0,60%	Laag	Laag
Poldervaaggrond	Ln5	1	0	0	0	0	0	0	1	0,02%	Laag	4130961	0,28%	0,26%	Laag	Laag
Vlierveengrond	Vc	0	0	0	0	0	0	1	1	0,02%	Laag	671942	0,05%	0,02%	Laag	Laag
Vlierveengrond	Vp	8	0	0	0	1	1	0	10	0,22%	Laag	8665580	0,59%	0,38%	Laag	Laag
Vlierveengrond	Vs	1	0	0	0	0	0	0	1	0,02%	Laag	6589665	0,45%	0,43%	Laag	Laag
Vlierveengrond	Vz	2	0	0	0	0	0	0	2	0,04%	Laag	4024370	0,28%	0,23%	Laag	Laag
Holtpodzolgrond	Y21	4	17	20	8	1	1	0	51	1,11%	Middelhoog	3015196	0,21%	0,90%	Middelhoog	Middelhoog

Holtpodzolgrond	Y23	6	8	10	10	2	1	0	37	0,80%	Laag	2931511	0,20%	0,60%	Middelhoog	Middelhoog
Vorstvaaggrond	Zb21	4	2	5	5	7	1	1	25	0,54%	Laag	1756319	0,12%	0,42%	Middelhoog	Middelhoog
Vorstvaaggrond	Zb23	40	36	46	57	33	18	1	231	5,01%	Hoog	9413867	0,65%	4,37%	Hoog	Hoog
Duinvaaggrond	Zd21	80	20	13	6	9	9	3	140	3,04%	Middelhoog	70864961	4,86%	1,82%	Laag	Laag
Vlakvaaggrond	Zn21	20	6	8	6	3	1	0	44	0,95%	Laag	10828365	0,74%	0,21%	Middelhoog	Middelhoog
Vlakvaaggrond	Zn23	8	1	2	3	2	0	0	16	0,35%	Laag	5171323	0,35%	0,01%	Laag	Laag
Madeveengrond	aVc	1	1	2	6	4	3	0	17	0,37%	Laag	3308881	0,23%	0,14%	Middelhoog	Middelhoog
Madeveengrond	aVp	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	Laag	210927	0,01%	0,01%	Laag	Laag
Madeveengrond	aVs	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	Laag	62914	0,00%	0,00%	Laag	Laag
Madeveengrond	aVz	24	4	2	3	8	1	1	43	0,93%	Laag	5429705	0,37%	0,56%	Middelhoog	Middelhoog
Hoge bruine enkeerdgrond	bEZ21	14	12	21	28	30	12	1	118	2,56%	Middelhoog	2306983	0,16%	2,40%	Hoog	Hoog
Hoge bruine enkeerdgrond	bEZ23	20	13	19	24	30	8	0	114	2,47%	Middelhoog	4116725	0,28%	2,19%	Hoog	Hoog
Laarpodzolgrond	cHn21	7	7	5	4	5	3	1	32	0,69%	Laag	21887922	1,50%	0,81%	Laag	Middelhoog
Laarpodzolgrond	cHn23	4	1	2	2	1	3	0	13	0,28%	Laag	6956459	0,48%	0,20%	Laag	Middelhoog
Looppodzolgronden	cY21	1	2	2	0	0	0	0	5	0,11%	Laag	1207105	0,08%	0,03%	Middelhoog	Middelhoog
Looppodzolgronden	cY23	0	0	0	1	0	0	0	1	0,02%	Laag	724939	0,05%	0,03%	Laag	Middelhoog
Akkereerdgrond	cZd21	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	Laag	325282	0,02%	0,02%	Laag	Laag
Leek- Woudeerdgrond	pLn5	5	4	6	2	1	1	0	19	0,41%	Laag	12381410	0,85%	0,44%	Laag	Laag
Beekeerdgrond	pZg21	33	21	15	20	33	19	0	141	3,06%	Middelhoog	32560345	2,23%	0,83%	Middelhoog	Middelhoog
Beekeerdgrond	pZg23	5	3	3	4	6	4	1	26	0,56%	Laag	42078439	2,89%	2,32%	Laag	Laag
Beekeerdgrond	pZg30	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	Laag	264447	0,02%	0,02%	Laag	Laag
Gooreerdgrond	pZn21	28	5	6	2	2	1	0	44	0,95%	Laag	47160127	3,23%	2,28%	Laag	Laag
Gooreerdgrond	pZn23	31	17	14	12	9	6	2	91	1,97%	Middelhoog	21545450	1,48%	0,50%	Middelhoog	Middelhoog
Gooreerdgrond	pZn30	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	Laag	4234484	0,29%	0,29%	Laag	Laag

Moerpodzolgrond	vWp	4	0	0	1	0	0	1	6	0,13%	Laag	7634744	0,52%	0,39%	Laag	Laag
Moerpodzolgrond	vWz	1	1	2	1	1	1	0	7	0,15%	Laag	10965526	0,75%	0,60%	Laag	Laag
Hoge zwarte enkeerdgrond	zEZ21	112	97	140	163	227	121	9	869	18,86%	Hoog	160788786	11,03%	7,83%	Hoog	Hoog
Hoge zwarte enkeerdgrond	zEZ23	107	86	145	150	139	63	4	694	15,06%	Hoog	117274911	8,04%	7,02%	Hoog	Hoog
Meerveengrond	zVp	0	0	1	0	0	0	0	1	0,02%	Laag	6661303	0,46%	0,44%	Laag	Laag
Meerveengrond	zVs	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	Laag	1140855	0,08%	0,08%	Laag	Laag
Meerveengrond	zVz	8	3	3	3	10	5	1	33	0,72%	Laag	9906662	0,68%	0,04%	Middelhoog	Middelhoog
Moerpodzolgrond	zWp	0	0	0	0	0	0	1	1	0,02%	Laag	12662054	0,87%	0,85%	Laag	Laag
Moerpodzolgrond	zWz	0	0	0	0	0	0	1	1	0,02%	Laag	9764192	0,67%	0,65%	Laag	Laag
Groeve	ja	0	1	1	0	0	0	0	2	0,04%	Laag	620856	0,04%	0,00%	Middelhoog	Laag
Afgraving	lb	2	1	1	1	1	0	0	6	0,13%	Laag	1635360	0,11%	0,02%	Middelhoog	Laag
Ophoging	lc	0	0	0	1	0	0	1	2	0,04%	Laag	2831826	0,19%	0,15%	Laag	Laag
Moeras	lg	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%	Laag	180420	0,01%	0,01%	Laag	Laag
Water	lg	5	4	4	2	1	0	1	17	0,37%	Laag	8665871	0,59%	0,23%	Laag	Laag
Bebouwing	lh	78	60	75	83	191	127	21	635	13,78%	Hoog	121572483	8,34%	5,44%	Hoog	Middelhoog
		1152	631	736	693	840	472	84	4608			1457827601	100,00%			

Uit bovenstaande tabellen is het verwachtingsmodel voor de gemeente Deurne opgesteld. Daarbij zijn de verschillende verwachtingen per bodemkundige en geomorfologische eenheid samengevoegd tot een definitieve algemene archeologische verwachting en een verwachting verdeeld naar tijdsperiode (jagers-verzamelaars, landbouwers en nieuwe tijd). Ook hier zijn de bijstellingen in geel gemarkeerd. Het gaat hierbij om een bijstelling naar beneden ivm vastgestelde verstoringen als water en afgravingen en een bijstelling naar boven specifiek voor het Peelgebied in Deurne. Aangezien het Peelgebied overdekt is (geweest) met hoogveen, zijn de hoger gelegen dekzandzones slechter leesbaar dan in de Roerdalslenk ten westen van de Peelrandbreuk. De iets hoger en daarmee aantrekkelijk gelegen zones in het Peelgebied voor bewoning in de vroege prehistorie (Steentijd) zijn echter wel aanwezig. Daarom is de verwachting van de zones met een dekzandrug (code 3L5) met daarop een veldpodzolbodem (Hn21) bijgesteld naar middelhoog.

Als uitgangspunt voor het verwachtingsmodel voor de regio Zuidoost-Brabant is de onderstaande puntentelling als criterium voor de archeologische verwachting gehanteerd:

Hoog + Hoog = hoog (10 punten)
Hoog + Middelhoog = hoog (8 punten)
Hoog + Laag = middelhoog (6 punten)
Middelhoog + Middelhoog = middelhoog (6 punten)
Middelhoog + Laag = laag (4 punten)
Laag + Laag = laag (2 punten)

Hoog = 5 punten

Middelhoog = 3 punten

Laag = 1 punt

≤ 4 punten = lage verwachting

5-6 punten = middelhoge verwachting

≥ 7 punten = hoge verwachting

Tabel 4: Verwachtingsmodel voor de gemeente Deurne

				ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING ALGEMEEN EN PER PERIODE							
Geomorfologie eenheid (code)	Verwachting geomorfologie	Code bodem	Verwachting bodem	TOTAAL	STEENTIJD	BRONSTIJD	IJZERTIJD	ROMEINSE TIJD	MIDDELEEUWEN	NIEUWE TIJD	
Beekdalbodem met veen (1R4)	Middelhoog	zVz	Middelhoog	Middelhoog	Middelhoog	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	
Dekzandvlakte (2M13)	Laag	EZg21	Middelhoog	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Middelhoog	Middelhoog	
		Hd21	Hoog	Middelhoog	Middelhoog	Middelhoog	Laag	Laag	Laag	Laag	
		Hn21	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	
		Hn23	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	
		Hn30	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	
		Vp	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	
		Zd21	Laag	Laag	Middelhoog	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag
		chN21	Middelhoog	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag
		pZg21	Middelhoog	Laag	Laag	Laag	Middelhoog	Laag	Laag	Middelhoog	Middelhoog

aan de oppervlakte (4F2)		zWp	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag
		lg WATER	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag
Plateau-achtige horst met dekzand aan de oppervlakte (4F3)	Laag	EZg21	Middelhoog	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Middelhoog	Middelhoog
		Hn21	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag
		Hn23	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag
		Hn30	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag
		Vp	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag
		cHn21	Middelhoog	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag
		pZg23	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag
		pZn21	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag
		pZn23	Middelhoog	Laag	Middelhoog	Middelhoog	Laag	Laag	Laag	Laag
		pZn30	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag
		vWp	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag
		vWz	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag
		zEZ21	Hoog	Middelhoog	Laag	Middelhoog	Middelhoog	Middelhoog	Middelhoog	Middelhoog
		zVp	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag
		zVz	Middelhoog	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag
		zWp	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag
		zWz	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag
ja GROEVE	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag		
lg WATER	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag	Laag		
lh BEBOUW	Middelhoog	Laag	Laag	Middelhoog	Middelhoog	Middelhoog	Middelhoog	Middelhoog		
Glooiing van beekdalzijde (4H11)	Hoog	pZg23	Laag	Middelhoog	Middelhoog	Middelhoog	Middelhoog	Middelhoog	Middelhoog	
		zEZ21	Hoog	Hoog	Middelhoog	Hoog	Hoog	Hoog	Hoog	
		zVz	Middelhoog	Hoog	Hoog	Middelhoog	Middelhoog	Middelhoog	Hoog	
Dekzandrug (+/- oud-bouwlanddek) (4K14)	Hoog	Hd21	Hoog	Hoog	Hoog	Hoog	Hoog	Middelhoog	Middelhoog	
		Hn21	Laag	Middelhoog	Laag	Middelhoog	Middelhoog	Middelhoog	Middelhoog	
		Zd21	Laag	Middelhoog	Hoog	Middelhoog	Middelhoog	Middelhoog	Middelhoog	
		cHn21	Middelhoog	Hoog	Laag	Middelhoog	Middelhoog	Middelhoog	Middelhoog	
		pZg23	Laag	Middelhoog	Laag	Middelhoog	Middelhoog	Middelhoog	Middelhoog	
		pZn21	Laag	Middelhoog	Laag	Middelhoog	Middelhoog	Middelhoog	Middelhoog	
		zEZ21	Hoog	Hoog	Laag	Hoog	Hoog	Hoog	Hoog	
		zVz	Middelhoog	Hoog	Middelhoog	Middelhoog	Middelhoog	Middelhoog	Hoog	
zWp	Laag	Middelhoog	Laag	Middelhoog	Middelhoog	Middelhoog	Middelhoog			

Bijlage 6. Catalogus archeologie

Catalogus archeologie gemeente Deurne

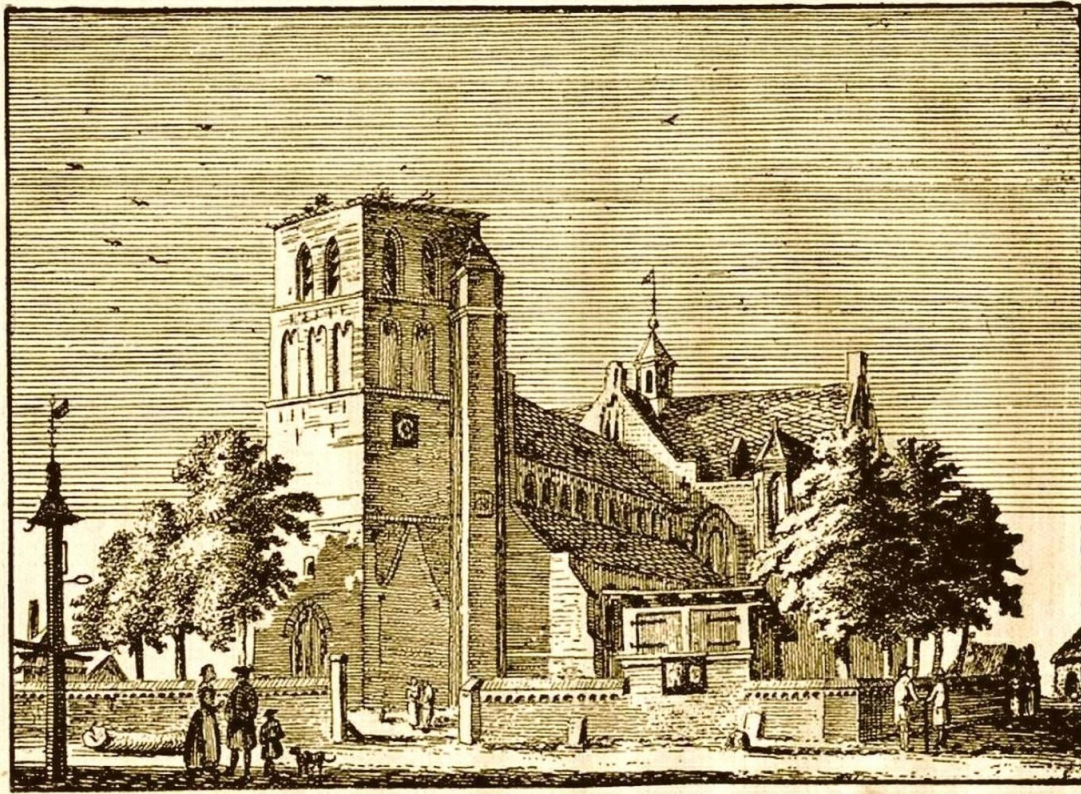
1.	Archeologisch waardevolle terreinen	2
2.	Archeologische onderzoeksmeldingen	9
3.	Archeologische vindplaatsen	26
4.	Vindplaatsen op basis van historische bronnen.....	44

1. Archeologisch waardevolle terreinen

1. Kerk Deurne

Bij restauratiewerkzaamheden aan het begin van de jaren zestig van de 20e eeuw werden romaanse muurresten (zog. ijzersteen) aangetroffen. Mogelijk betreft het hier muurwerk van de kerk, zoals die in 1069 in een pauselijke oorkonde wordt vermeld. Deze oorkonde is een bevestiging dat de kerk in bezit van de abdij van Echternach was. Toch is de eerste kerk op deze plek zeer waarschijnlijk niet veel ouder dan de 11e eeuw. In de eeuwen erna kwam de huidige kerk tot stand. Met de bouw van de huidige kerk werd mogelijk al kort voor 1400 begonnen.

Kerk, kerkhof en kerkhofmuur van deze begraafplaats vormen één geheel.

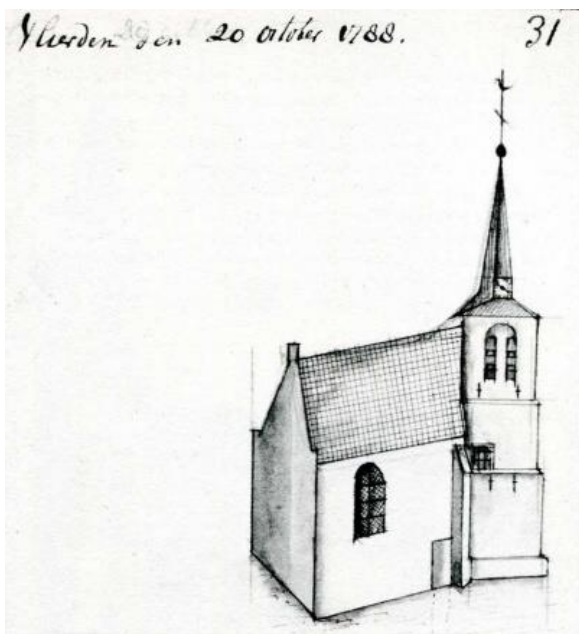
De kerk van Deurne na de brand van 3 februari 1737 (H. Spilman, uit Spamer 2018).

Literatuur:

- Beknopte Geschiedenis Deurne van R. Jansen e.a., 1983.
- 1250 jaar St.-Willibrordusparochies 739- 1989.
- Sint Willibrordus Kerk, centrum Deurne; korte geschiedenis van R. Jansen & H. Flapper, 1990.
- De Sint Willibrorduskerk belicht: 1200 jaar Deurnese geschiedenis, Deurne (B. Beulens red.).
- Spamer, T., 2018: de ziel van een dorp. Het dagelijks leven in en rond de Willibrorduskerk in Deurne 1069 – 1800 (Deurnese historische reeks, grote serie 12), Deurne.

2. Kapel Vlierden

De kapel van Vlierden, gesticht rond 1232 door Maria van Brabant en toegewijd aan Onze Lieve Vrouw in Arbeid of in het Kraambed, was een eenvoudig gebouw met tot 1749 een houten toren. De kapel raakte na 1648 in verval, maar werd eind 17de eeuw gerestaureerd en door het handjevol Vlierdense protestanten incidenteel in gebruik genomen. Na 1801 werd de kapel niet meer gebruikt. In 1902 werden de restanten van de kapel en de toren afgebroken en met het puin werd de huidige Pastoriestraat verhard. Van de kapel zijn nog verschillende oude afbeeldingen bekend. In 1926 werd op de plaats van de oude kapel een grafmonumentje van de familie De Maurissens gebouwd, ter gedachtenis aan de overleden familieleden die tot midden negentiende eeuw rond de oude toren begraven werden. In 1961 werden hier onder leiding van rector Allard opgravingen gedaan, waarbij oude fundamenten tevoorschijn kwamen en graven die in een krans om de kapel heen lagen. De kerkhofhoeve, vroeger bezit van het klooster van Binderen, naast de kapel, dateert uit de 14^e eeuw.

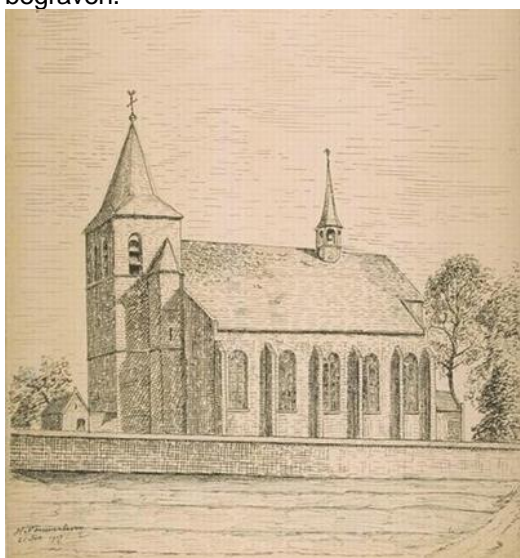
Tekening door Hendrik Verhees op 20 oktober 1788 van de Vlierdense kapel (bron: Deurnewiki)

Literatuur:

- H.N. Ouwering, Geschiedenis der dorpen en heerlijkheden Deurne, Liessel en Vlieden, 1933.
- H. Beijers & P.Koolen, Vliedens Verleden 721- 1926, 1996.
- T. Spamer, 2017: De verboden Maria van Deurne; een kunst- en cultuurhistorische studie (Deurnese historische reeks, kleine serie 6), Deurne.

3. Kerk Liessel

Het gehucht Liessel wordt voor het eerst vermeld in 1426. De Sint-Hubertuskapel te Liessel was een eenvoudige gotische kapel, toegewijd aan Hubertus en Maria, die in de 18e en 19e eeuw bestond uit een toren, schip en een hoogkoor en diende als rectoraatkerk voor het rectoraat Liessel. De kapel stond op de hoek van de Zandstraat, de Hoofdstraat en de Monseigneur Berkvensstraat, op de plek van het huidige gemeenschapshuis De Kastanje, met het koor naar het oosten gekeerd. De kapel was, zoals de naam al aangeeft, gewijd aan de heilige Hubertus van Luik en werd gebruikt door het rectoraat Liessel. Over de bouwgeschiedenis weten we weinig, maar mogelijk dat de kapel ontstaan is in de 14^e of 15^e eeuw. Gerard Engels vermeldt in zijn Kroniek van Liessel dat de kapel gebouwd zou zijn omstreeks 1350. Alhoewel de kapel formeel onder de oude parochie te Deurne viel, mochten inwoners op het kerkhof bij de Liesselse kapel worden begraven.

Tekening van de Sint-Hubertuskapel door Hendrik Ouwering (bron: Deurnewiki).

Archeologisch onderzoek heeft ondanks talrijke uitbreidingen van De Kastanje nooit plaatsgevonden. Het is niet bekend of bij bouwwerkzaamheden in het recente verleden nog funderingsresten van de oude kapel zijn aangetroffen. Wel werden omstreeks 1990 bij de reconstructie van het plein voor het gemeenschapshuis nog de stoffelijke resten van vroegere

Liesselnaren aangetroffen, waar de jeugd toen voetballend mee door de straat ging. Archeologisch onderzoek vond echter niet plaats.

Literatuur:

- G. Engels, 1976: Kroniek van Liessel. 125 jaar parochie 1851-1976.
- H. Martens, 2001: De historie van Liessel in beeld, Deurne.
- Spamer, T., 2012: Leensel, de moeder van Liessel. Een historisch/geografische en toponymische studie (Deurnese historische reeks, kleine serie 3), Deurne.

4. Groot Kasteel Deurne

Het Groot Kasteel is een 14e-eeuws kasteel aan het Haageind 37 in Deurne. Sinds 1944 is het een ruïne met geconsolideerde muurresten. Het kasteel, gelegen in het beekdal van de Vlier, werd vóór 1397 gebouwd, waarschijnlijk door een telg uit het geslacht Van Doerne. Het werd in genoemd jaar een leengoed van de hertogen van Brabant. Het Groot Kasteel werd in de late 14e eeuw in gotische stijl gebouwd als donjon met vier uitgekraagde hoektorentjes en vierkante plattegrond. In de 16e eeuw werd aan de zuidwestzijde een vierkante hoektoren toegevoegd en in de 17e eeuw onder leiding van Rogier van Leefdael een sobere, classicistische oostvleugel met uitspringende vierkante toren en twee forse vierkante hoekschoorstenen, die aan torentjes doen denken. Van Leefdael liet tevens een poortgebouw bouwen. Eind 18e eeuw is dat poortgebouw met ophaalbrug weer afgebroken.

Eind jaren '60 is bij werkzaamheden aan de riolering en het wegdek op het Haageind een onderaardse gang gevonden die van het Groot Kasteel afkomstig was (en naar het klein kasteel leidde?). Om het werk niet te stagneren heeft men die vondst toen proberen te verzwijgen. Deze gang of riool lag 2,20 m. onder het wegdek en was 1,20 m. hoog. Voor zover waar te nemen was de gang 6,80 m. lang onder het Haageind. Bij graafwerkzaamheden voor de aanleg van een wateropvangbassin, bekabeling, aanleg van nieuwe rioleringen en bij het schoonmaken van de kasteelgrachten in 1998 is van deze onderaardse gang echter niets terug gevonden. Bij al deze werkzaamheden zijn echter wel andere resten aangetroffen waaronder bewoningssporen vanaf de 14e eeuw: muurresten, waterput met kanonskogel, afvalkuilen, oude grachtenlopen, waterleidingbuizen, gemetseld riooltje en de fundering van het voormalig poortgebouw van het Groot Kasteel. Onder het vele (roodbakkende) aardewerk bevinden zich ringeloor- en majolicaborden, steengoed uit Duitsland met decoraties en afbeeldingen, een voetje van een glazen roemer, een spreekpot en een spinpotje. Verder veel bouwmetaal zoals leisteen en parse bakstenen van de steenbakkerijen in Zeilberg.

De ruïne van het Groot Kasteel (foto R. Berkvens, 2020)

Literatuur:

- Keunen, L.J., 2004. "De relatie tussen drie adellijke Deurnese complexen: Ter Vloet, Klein Kasteel en Groot Kasteel." Het Brabants Kasteel. Jaargang 25 (2002), nr. 1/2, uitgave oktober 2004, p. 3-40. Vereniging Vrienden van Brabantse Kastelen, Tilburg.
- Ouwerling, H.N., 1933. Geschiedenis der dorpen en heerlijkheden Deurne, Liessel en Vlieden. Helmond.
- Becx, E., A. van Oirschot, F. van Oirschot en T. Vollebergh, 1999. Kastelengids van Noord-Brabant. Matrijs, Utrecht.
- J. Renaud, Kastelen in Noord-Brabant, in: Brabants jaarboek 1950, 59-78.

- R. Berkvens, *Middeleeuwse archeologie in Deurne. Archeologische vondsten rondom het kastelencomplex van Deurne*; 1998 Asten.
- R. Berkvens, "Archeologische vondsten rondom het kastelencomplex van Deurne", in: *Nieuwsbrief Archeologie Kempen- en Peelland* 1998, nr. 3, p. 7-10.

5. Klein Kasteel Deurne met watermolen

In het beekdal van de Bakelse Aa of Vlier werd aan de oostzijde van het Haageind vóór 1383 een vierkante donjon gebouwd, die later de namen Oud Huis, Klein Kasteel en Oud Kasteel kreeg. In dezelfde periode verrees ook een watermolen op de Bakelse Aa ten noorden van het Klein Kasteel. Dit kasteel diende als residentie van de heer van Deurne, eigenaar van de heerlijkheid. Het Klein Kasteel, dat in de middeleeuwen nog Oud Huis werd genoemd, werd gebouwd als opvolger van een residentie op het goed Ter Vloet, stroomafwaarts gelegen langs de Vlier in de buurtschap Kerkeind. De verplaatsing stroomopwaarts naar het Haageind moet in de tweede helft van de 14e eeuw hebben plaatsgevonden. Het Klein Kasteel bestaat tegenwoordig uit de 14e-eeuwse donjon, een 17e of 18e-eeuwse lage boerderijaanbouw en een aangebouwd wit herenhuis uit 1857 met bouwdelen uit de 14e eeuw. De huidige watermolen stamt uit 1631, blijktens jaarankers in de zijgevel.

Op dit terrein werden wapen- en muntvondsten uit de Merovingische tijd gedaan; uit de gracht kwam o.a. een bronzen gesp naar boven. Hier sluit de volksoverlevering op aan dat St. Willibrordus op dit kasteel (in 714?) de daar ziekliggende Pippijn van Herstal bezocht. Volgens een andere overlevering, die nogal eens in de oudere literatuur (o.a. Grammaye en Hanewinkel) wordt genoemd, zou het de poort zijn geweest van een veel ouder en sterk blokhuis, bekend onder de naam 'Slot van Peelland'. Dat zou meer zuidwaarts in een grote wei gelegen hebben, waarvan in de 17e/18e eeuw nog grondslagen te vinden zouden zijn geweest, maar die met de overige grond gelijk gemaakt zouden zijn. Op het ogenblik wordt aangenomen dat het kasteel uit de 14e eeuw dateert en legt men de volksoverleveringen naast zich neer. Uit de vondsten blijkt echter dat er al oudere bewoning moet zijn geweest.

De watermolen en het Klein Kasteel (bron: Deurnewiki).

Literatuur:

- Becx, E., A. van Oirschot, F. van Oirschot en T. Vollebergh, 1999. *Kastelengids van Noord-Brabant*. Matrijs, Utrecht.
- J. Renaud, *Kastelen in Noord-Brabant*, in: *Brabants jaarboek* 1950, 59-78.
- H.N. Ouwerling, *Geschiedenis der dorpen en heerlijkheden Deurne, Liessel en Vlieden*, 1933.
- Keunen, L.J., 2004. "De relatie tussen drie adellijke Deurnese complexen: Ter Vloet, Klein Kasteel en Groot Kasteel." *Het Brabants Kasteel*. Jaargang 25 (2002), nr. 1/2, uitgave oktober 2004, p. 3-40. Vereniging Vrienden van Brabantse Kastelen, Tilburg.
- R. Berkvens, *Middeleeuwse archeologie in Deurne. Archeologische vondsten rondom het kastelencomplex van Deurne*; 1998 Asten.

6. Watermolen Ruth

De watermolen van Ruth was een onderslagwatermolen op de Astense Aa. Deze molen bevond zich nabij de buurtschap Ruth, een buurtschap in de gemeente Deurne. De molen werd vermoedelijk kort na 1266 gebouwd en in 1326 voor het eerst in de schriftelijke bronnen vermeld. In een document van dat jaar werd de molen als grenspunt van de Deurnese gemeent genoemd. De molen fungeerde als oliemolen. Reeds in 1654 was ze in verval. Ze zou worden verpacht tegen een civielen prijs onder voorwaarde dat de pachter de molen zou herstellen, maar er werd niet genoeg geboden en de molen was in 1671 reeds verdwenen. Bij een visitatie van alle watermolens in 1651 werd aangetekend dat er klachten waren geuit over de brug boven de slagmolen te Ruth aan het Rutsebosch en men verzocht die te repareren, zodat die weer door passanten gebruikt kon worden.

In het voorjaar van 2011 werd in opdracht van het waterschap de beekbedding rond deze vervallen watermolen met behulp van een zogenaamde moerasspin schoongemaakt, waarbij de bouwrestanten van de molen vernield werden. Door een oplettende toeschouwer kon een zestal palen worden veiliggesteld. Bij dendrochronologisch (jaarring)onderzoek kon later van twee van de drie onderzochte palen de ouderdom worden vastgesteld. Ze dateerden uit 1252 en 1266.

Zicht op de uitgetrokken aangepunte eikenhouten palen op de kant van de Astense Aa. In het water staan nog twee palen in situ (foto R. Berkvens).

Literatuur

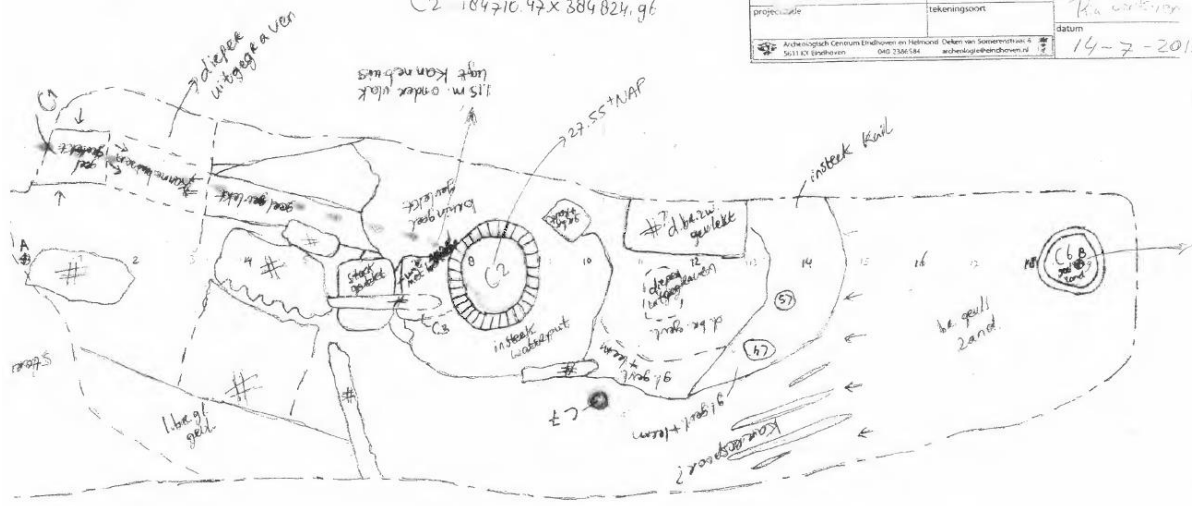
- Rapport BAAC-project D-11.0184 juni 2011 Deurne, Astense Aa - SRE Milieudienst.
- Deurnewiki

7. Pottenbakker Kranenmortel

In 1994 werd in Zeilberg tussen de spoorlijn en sportpark De Kranenmortel bij het aanleggen van een vijver een oude waterput van gestapelde tapse en rechthoekige bakstenen ontdekt. Daaruit bleek een waterleiding van kannenbuizen te ontspringen, die vanuit de waterput aan de rand van de Peelhorst in westelijke richting loodrecht door de Peelrandbreuk liep. De buizen lagen in elkaar geschoven en kwamen uit in een ronde waterput van gestapelde bakstenen die op een houten fundament rustten. Waarschijnlijk vormden deze buizen een waterleiding, mogelijk voor de afvoer van regen- of oppervlaktewater naar de waterput, en werd deze in de 17^e eeuw gebruikt bij de productie van aardewerk ter plaatse. In 1610 was er namelijk al een pottenbakker bedrijvig op de Hanenberg. De oudste vermelding van het steen- en pottenbakken te Deurne dateert uit 1613. Gedurende 3 eeuwen zijn in totaal 28 pottenbakkers actief geweest. Het hoogtepunt van productie was de 17^e eeuw. Zeilberg is de afgelopen decennia geheel volgebouwd met huizen. Hierbij zouden bij het graven van bouwputten op verschillende plaatsen grote hoeveelheden scherven zijn gevonden, die echter zonder enig onderzoek zijn afgevoerd.

10770000x 509820.54
 C2 184710.47 x 384824.96

locus	Deurne	tekening	R. Berkvens
projectcode		tekeningsoort	
Archeologisch Centrum Eindhoven en Het Noord-Deuren van Samenwonen 4		datum	
Seit 1.4. (Eindhoven)		040 2366 044	
		14-7-2011	

- C1 = Kannebuizenleidinggeepel, l.g. fijn geul. met leem brokjes
  - C2 = bakstenen waterput ; baksteenformaat 23/25 x 5/6 cm ; met meeteleesten. Niet gemetseld, maar gestapt minimaal 2.5 m. diep
  - C3 = mogelijk bakstenen aanbouw bij waterput
  - C4 = kuil, gr. be geul.
  - C5 = kuil, gr. wit geul.
  - C6 = betonput, gevuld met geel zand ; min. 2 m. diep. → versterking op 7.10 h.20 m. daaronder weer geel zand
  - C7 = paalkuil? licht geijs
- Ondergrond = fijngeel jong dekzand met wit + okraar, geen oer.

Opgravingstekening met aangetroffen sporen in 2011 (tekening R. Berkvens)

In 2011 vond in een aansluitend perceel nog verder onderzoek plaats (Huub van Doorneweg 46-48) door de heemkundekring. Hieruit bleek dat de kannebuizen waterleiding inderdaad verder doorliep en eindigde nabij een pottenbakkerij, waarschijnlijk in een put. De sporen zijn deels opgegraven, maar zijn merendeels in situ behouden (zie opgravingstekening hieronder). In de omgeving zijn meerdere sporen van kuilen en paalsporen opgetekend. Ook sporen en restanten van een veldoven kan men daar aantreffen. Verder werd een kleine kuil gevonden met daarin onder andere scherven van een kan van steengoed uit Siegburg, daterend uit de 14^e eeuw. Aannemelijk is dat deze kuil gerelateerd kan worden aan de middeleeuwse bewoning van het buurtschap Kranenmortel.

Literatuur:

- N. Arts en A. Vissers - Pottenbakkers op de Zeilberg. Productieplaatsen van roodbakend aardewerk te Deurne, 1613-1917, in: Brabants Heem 48, (1996) blz. 51-58.
- Nico Arts en Anton Vissers - Kannenbuizen en pottenbakkers in Deurne - in: Westerheem (2011).

8. Kerk Neerkant

In 2018 is archeologisch onderzoek uitgevoerd aan de funderingen van de Sint-Willibrorduskerk in Neerkant die 1891 in gebruik werd genomen, maar op 1 november 1944 werd verwoest bij de strijd tussen Amerikanen en Duitsers. Na de oorlog werd een nieuwe kerk gebouwd en verdween de verwoeste kerk onder een weg en een parkje voor de begraafplaats. Vooral het westelijke deel van de Sint-Willibrorduskerk is goed bewaard gebleven, blijkt uit het onderzoek. Deze resten bestaan uit funderingen van de toren (zuidelijke deel) en een kelder (noordelijke deel). Bij de herinrichting van het centrum in 2019 is de kerk deels bloot gelegd en zichtbaar gemaakt in het landschap.

De oude funderingen van de kerk in Neerkant zijn weer zichtbaar gemaakt (foto R. Berkvens, 2020).

Literatuur:

- M. Schurmans, 2018: Deurne - Neerkant Dorpskern. Ivo-proefsleuvenonderzoek in combinatie met opsporing van Conventionele Explosieven (Zuidnederlandse Archeologische Notities 634), Amsterdam.

2. Archeologische onderzoeksmeldingen¹

Zaak ID Archis	plaats	toponiem	Onderzoekswijze	jaartal uitvoering	uitvoerder	Selectieadvies	omschrijving	literatuur	link
2146916 100	Deurne	Kulertseweg, Heiakker	Bureau- en booronderzoek	2007	ADC ArcheoProjecten	geen vervolg	Tijdens het booronderzoek zijn geen indicatoren aangetroffen die wijzen op archeologische sporen in de bodem. Archeologische resten zijn niet aangetroffen. Hoewel in het oostelijke deel van het plangebied een onverstoord bodemprofiel werd aangetroffen, laat dit een beeld zien van een vochtige omgeving, die vermoedelijk niet geschikt is geweest voor bewoning.	Blom, J. en A de Boer, Kulertseweg plangebied Heiakker (gemeente Deurne) (ADC Rapport 884), 2007	https://dx.doi.org/10.17026/dans-zmq-ffmc
2192543 100	Deurne	Europastraat	proefsleuven	2008	ADC ArcheoProjecten	geen vervolg	Rapport niet beschikbaar	Vemiers, L.P., Europastraat gemeente Deurne, 2009	
2195070 100	Deurne	Stapsteen Heieind	Bureau- en booronderzoek	2008	ADC ArcheoProjecten		Rapport niet beschikbaar	Stiekema, M., Stapsteen Heieind te Deurne (ADC rapport 1446), 2008	
2266837 100	Deurne	Plangebied Zonnedaauw/Kulertseweg	proefsleuven	2009	ADC ArcheoProjecten	geen vervolg	Binnen het overgrote deel van het plangebied is een verstoord bodemprofiel aangetroffen	van der Veken. B., Deurne, plangebied Zonnedaauw/ Kulertseweg (ADC Rapport 2218)	
2234590 100	Deurne	Zuidelijke Omlegging	proefsleuven	2009	ADC ArcheoProjecten		Oppervlakte onderzoeksgebied: ca. 11.025 m.	Campenhout, K. van & H.C.G.M. Vanneste, Zuidelijke Omlegging gemeente Deurne, 2009	
2282283 100	Deurne	Stationsstraat 25/25a	Bureau- en booronderzoek	2010	ADC ArcheoProjecten	geen vervolg	Tijdens dit booronderzoek is gebleken dat de bodem in het grootste deel van het plangebied is omgewerkt tot in de C-horizont. Archeologische resten uit de periode Laat Paleolithicum-Late Middeleeuwen worden daarom niet meer verwacht. Aangezien het plangebied tot in de 20e eeuw in gebruik was als bouwland, zullen eventuele archeologische resten uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe tijd zich in omgewerkte context bevinden.	Beckers, I., J. Holl, Stationsstraat 25/25a te Deurne (ADC Rapport 2293), 2010	https://dx.doi.org/10.17026/dans-xjp-kb5w
2290845 100	Deurne	Voltstraat	Bureau- en booronderzoek	2010	ADC ArcheoProjecten	geen vervolg	Tijdens het veldonderzoek is vastgesteld dat de bodem in het grootste deel van het plangebied is verstoord tot in de C-horizont. In één boring is een deels intact esdek aangetroffen. Hier kunnen archeologische resten voorkomen op een diepte van minstens 90 cm –mv. De bodem zal echter niet tot deze diepte vergraven gaan worden. Bovendien is de oppervlakte van de zone waar nog archeologische resten verwacht worden, klein (ca. 600 m2).	J. Holl, Voltstraat 22, Deurne (ADC Rapport 2370), 2010	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis2/Archeorapporten/21/AR24926
2314545 100	Deurne	De Rijtse Vennen	archeologische begeleiding	2011	ADC ArcheoProjecten	nvt	Tijdens de begeleiding zijn geen archeologische resten waargenomen.	Alma, X.J.F., Deurne De Rijtse Vennen, Een archeologische begeleiding (ADC rapport 2650), 2011	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis2/Archeorapporten/18/AR22913
2461082 100	Deurne	Geluidsschermen traject Eindhoven - Venlo	Bureauonderzoek	2014	ADC ArcheoProjecten	geen vervolg	Bureauonderzoek in kader van plaatsing geluidsschermen langs spoor	Rooij, J.A.G. van, Realisatie geluidsschermen langs de spoorlijn Eindhoven - Venlo in Deurne. Een Bureauonderzoek (ADC Rapport 3752), 2014	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis2/Archeorapporten/41/AR35308
4634815 100	Deurne	Heuvelstraat	Bureau- en booronderzoek	2018	Antea Group	geen vervolg	Antea Group adviseert voorliggend plangebied dan ook vrij te geven voor wat betreft het onderdeel archeologie en geen vervolgonderzoek uit te voeren. Het advies van de bevoegde overheid is om in het plangebied wel een vervolgonderzoek uit te voeren in de vorm van een archeologisch proefsleuvenonderzoek.	J.Colijn en G. Sophie, Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek d.m.v. boringen Heuvelstraat te Deurne, auteurs J.E. Colijn en G. Sophie (Antea Group Archeologie rapport 2018/139), 18-10-2018	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/4634634815/afm/
4602641 100	Deurne	Irenestraat	opgraving	2018	Antea Group	nvt	In het plangebied zijn twee vindplaatsen aangetroffen. Vindplaats één betreft een aantal losse sporen zonder dat er een duidelijk gebouw of indeling van een erf kan	C.I. Nater & G.J.A. Sophie, Archeologisch proefsleuvenonderzoek en opgraving	

¹ Archis februari 2020.

Zaak ID Archis	plaats	toponiem	Onderzoekswijze	jaartal uitvoering	uitvoerder	Selectieadvies	omschrijving	literatuur	link
							worden herkend. Vindplaats twee betreft een (deel van een) crematiegrafveld met een datering in de ijzertijd.	Irenestraat Deurne, gemeente Deurne (Antea Group Archeologie 2018/165)	
4695630100	Deurne	Derpsestraat	proefsleuven	2019	Antea Group	geen vervolg	Uit het proefsleuvenonderzoek is gebleken dat de bodemopbouw tot in de C-horizont is verstoord. Op enkele plaatsen in deze proefsleuven is nog een dun restant van de A-horizont aangetroffen. Alleen in proefsleuf 3, 4 en 12 bleek een cluster sporen aanwezig; in proefsleuf 10 werd de onderzijde van een enkele greppel aangetroffen. De overige proefsleuven bevatten geen vondstmateriaal en geen archeologische sporen. Bij de sporencuster in proefsleuf 3, 4 en 12 gaat het mogelijk om de resten van een erf uit de late middeleeuwen/vroege nieuwe tijd. Afgezien van een enkele aardewerkscherf uit het greppeltje en een stuk dierlijk bot uit een van de (paal-)kuilen, is er verder geen vondstmateriaal aangetroffen. Dit maakt dan ook dat de datering van dit mogelijke erf of andere vindplaats onzeker is. De beperkte hoeveelheid aangetroffen vondstmateriaal maakt het eveneens niet duidelijk of het inderdaad om een erf, off site zone of iets anders gaat.	C.I. Nater & G.J.A. Sophie, Inventariserend Veldonderzoek d.m.v. proefsleuven Derpsestraat 39-51 te Deurne, gemeente Deurne (Antea Group Archeologie 2019/167)	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/469/4695630/afm/
2260201100	Deurne	Voortseweg 3	Booronderzoek	2009	ARC	proefsleuven	Door de (deels) intacte bodemopbouw blijft de (middel)hoge verwachting voor de locatie gelden. Er kan dus worden geconcludeerd dat er nog archeologische waarden op de onderzoekslocatie aanwezig kunnen zijn. Gezien de bodemkundige situatie kunnen hier vooral resten uit de Middeleeuwen worden verwacht.	A.J. Wullink & J.J.A. Wijnen, Een verkennend archeologisch inventariserend veldonderzoek door middel van boringen aan de Voortseweg 3 te Deurne (NB), 2009	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis2/Archeorapporten/18/AR22961
2157576100	Helmond	Groene Peelvallei	Bureauonderzoek	2007	Arcadis	booronderzoek	Het Centrumgebied De Groene Peelvallei, een buitengebied dat gelegen is tussen Helmond en Deurne, zal aan de hand van het Reconstructieplan De Peel van de provincie Noord-Brabant worden ingericht als een gebied voor o.a. recreatie en toerisme. In dit gebied zullen bodemverstorende werkzaamheden plaatsvinden. Om te voorkomen dat hierdoor bekende en onbekende archeologische waarden in het gebied worden aangetast, is de onderhavige bureaustudie archeologie die uitgevoerd wordt ten behoeve van de Strategische Milieubeoordeling Helmond-Deurne (SMB), noodzakelijk.	Milojkovic, J., Bureauonderzoek archeologie Centrumgebied Groene Peelvallei, Helmond en Deurne (NB), 2007	https://dx.doi.org/10.17026/dans-z43-p24t
2458604100	Deurne	Lagekerk	Bureau- en booronderzoek	2014	Archeodienst	geen vervolg	Vanwege de aangetroffen bodemverstoringen is het potentiële archeologische niveau in de top van het dekzand niet meer intact. Op basis hiervan wordt de middelhoge verwachting voor vindplaatsen uit de Vroege- en Volle-Middeleeuwen (tot in de 13e eeuw) en de hoge verwachting voor vindplaatsen uit de Late-Middeleeuwen (vanaf de 14e eeuw) en de Nieuwe tijd naar laag bijgesteld.	S.M. Koeman, Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek, verkennende fase: Lagekerk te Deurne (Archeodienst rapport 574), 2014	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/245/2458604/afm
3973167100	Vlieden	Haamackersweg 2	proefsleuven	2015	Archeodienst	geen vervolg	Rapport niet beschikbaar	onbekend	
3999014100	Deurne	Hoeve Ruth	Bureauonderzoek	2016	Archeodienst	booronderzoek	Om de bodemintactheid en daarmee de archeologische verwachting te toetsen wordt een verkennend booronderzoek aanbevolen in de hoge verwachtingszones.	S.M. Koeman, Archeologisch bureauonderzoek: Landgoed Hoeve Ruth te Deurne (Archeodienst rapport 865), 2016	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/399/3999014/afm
4007112100	Deurne	Landgoed Hoeve Ruth	Booronderzoek	2016	Archeodienst	proefsleuven	In de zones waar intacte podzolbodems of restanten daarvan zijn aangetroffen, is sprake van een intact archeologisch niveau. In de zones waar podzolbodems, al dan niet verrommeld, zijn aangetroffen, blijft de archeologische verwachting gehandhaafd. Wel kan nog de nuance worden aangebracht dat met name op de hogere delen van het landschap bewoning wordt verwacht. Aan de lager gelegen delen is daarom een lage verwachting toegekend. Aan de hogere zandruggen en flanken hiervan is een middelhoge verwachting toegekend. Wanneer gekeken wordt naar de landschappelijke situatie ter plaatse dan geldt de hoogste verwachting op de aanwezigheid van een vindplaats voor de dekzandruggen met plaggendecken in het westen en zuiden. Bovendien zijn op de dekzandrug in het zuidelijke deel van het onderzoeksgebied indicatoren gevonden die wijzen op de aanwezigheid van een archeologische vindplaats.	E. v.d. Klooster & S.M. Koeman, Inventariserend veldonderzoek verkennende fase Landgoed Hoeve Ruth (gemeente Deurne) (Archeodienst Rapport 900)	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/400/4007112/afm/

Zaak ID Archis	plaats	toponiem	Onderzoeks-wijze	jaartal uitvoering	uitvoerder	Selectie-advies	omschrijving	literatuur	link
2184905100	Deurne	Europastraat	Bureau- en booronderzoek	2008	Archeopro		Rapport niet beschikbaar	Exaltus, R. & J. Orbons, Europastraat, Deurne, gemeente Deurne. IVO-O: bureauonderzoek en karterend booronderzoek (ArcheoPro rapport 807), 2008	
2184913100	Deurne	Zandbosweg	Bureau- en booronderzoek	2008	Archeopro		Rapport niet beschikbaar	Exaltus, R. & J. Orbons, Zandbosweg, Deurne, gemeente Deurne. IVO-O: bureauonderzoek en karterend booronderzoek (ArcheoPro rapport 808), 2008	
3975516100	Vlierden	Waagweg, Vlierden	Bureau- en booronderzoek	2015	Archeopro	proefsleuven	Eenzijds wordt in de conclusie gesteld dat er geen reden is om archeologisch vervolgonderzoek uit te voeren en anderzijds wordt gesteld dat een proefsleuf toch wel goed zou zijn om het zekere voor het onzekere te nemen. Op basis van het saneringsplan, zal er in het hele plangebied vrijwel niet dieper worden ontgraven dan 40 cm –mv. Gezien de dieper dan 60 cm gelegen mogelijke archeologische laag in het zuidelijke deel ziet de gemeente/ODZOB geen aanleiding om hier een archeologisch vervolgonderzoek uit te voeren.	R. Exaltus & J. Orbons, Waagweg, Vlierden. Gemeente Deurne. Inventariserend veldonderzoek (IVO-O); Bureauonderzoek en karterend booronderzoek (ArcheoPro archeologisch rapport 15091)	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/397/3975516/afm/
4754947100	Neerkant	Schansweg 12D, Neerkant	Bureau- en booronderzoek	2019	Archeopro	geen vervolg	Uit de resultaten van het met de zandguts verrichte onderzoek blijkt dat de bodem binnen het plangebied van nature slecht is ontwaterd. Langs de oostrand van het plangebied getuigt de aanwezigheid van moerige (venige) brokken in de bouwvoor van de voormalige afdekking met veen. Ondanks de voor bewoning ongunstige bodemcondities is binnen het plangebied een vlakdekkende oppervlaktekartering uitgevoerd. Hierbij zijn echter volstrekt geen relevante archeologische indicatoren aangetroffen.	R. Exaltus & J. Orbons, Schansweg 12D, Neerkant, gemeente Deurne. Inventariserend veldonderzoek (IVO-O); Bureauonderzoek, oppervlaktekartering en karterend booronderzoek	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/475/4754947/afm/
2182848100	Deurne	Bruggenseweg; De Vlier	Bureau- en booronderzoek	2003	BAAC	geen vervolg	Aanleiding voor dit onderzoek is de geplande aanleg van een nevengeul met plasbermen voor het beekje De Vlier. Het in de boringen aangetroffen verstoorde bodemprofiel hangt samen met de verkaveling van het bos en de bosbouwactiviteiten op de kavels. In geen van de gezeefde megaboringen zijn archeologische indicatoren aangetroffen.	Schorn, E. A. Waterschap de AA Natuurbouwproject Bruggenseweg te Deurne, 2003. Baac-rapport 03-018	
2055548100	Vlierden	Astense Aa, corridor Haamackers	Booronderzoek	2004	BAAC	geen vervolg	De middelhoge verwachting die voor het merendeel van het onderzoeksgebied bestaat kan worden bijgesteld naar laag	Hijma, M.P., Astense Aa, Corridor Haamackers, Inventariserend archeologisch veldonderzoek (BAAC-rapport 4262), 2004	https://dx.doi.org/10.17026/dans-zvh-g673
2103386100	Liessel	Garst	Bureau- en booronderzoek	2004	BAAC	geen vervolg	Tijdens het booronderzoek zijn er geen archeologische vondsten aangetroffen die wijzen in de richting van een archeologische vindplaats. De aanwezigheid van veen in combinatie met beekerdgronden duidt op natte omstandigheden. Vanwege de hoge grondwaterspiegel waren beekdalen waarschijnlijk ongeschikt voor bewoning.	R.M. van der Zee, Liessel Garst. Inventariserend archeologisch veldonderzoek, karterende fase (BAAC rapport)	
2065187100	Deurne	De Visser	Bureau- en booronderzoek	2005	BAAC	proefsleuven	Op basis van de resultaten van het veldonderzoek heeft het onderzoeksgebied ondanks de afwezigheid van archeologische indicatoren in de boringen toch een hoge specifieke verwachting vanwege de ligging in de oude dorpskern van Deurne. De archeologisch interessante laag wordt afgedekt door een pakket recent opgebrachte grond.	Boshoven, E.H., Deurne, Plangebied De Visser (BAAC rapport 5096), 2005	
2091106100	Vlierden	Vlierdenseweg	Bureauonderzoek	2005	BAAC	geen vervolg	Bureauonderzoek wordt uitgevoerd ivm reconstructie van Vlierdenseweg en enkele zijstraten. Ter plaatse van Vlierdenseweg wordt riool vervangen en wordt de rijbaan en parkeerplaatsen opnieuw ingericht. In de zijstraten vinden voornamelijk asfaltwerkzaamheden plaats.	Boshoven, E.H. en D.M. Kwakkel, Vlierden Reconstructie Vlierdenseweg (BAAC rapport 5212), 2005	https://dx.doi.org/10.17026/dans-za6-khd4
2178766100	Liessel	Hoofdstaat 56	Bureau- en booronderzoek	2007	BAAC	geen vervolg	Een dekzandrug is aangetroffen in het oostelijke deel van het plangebied. Door het verploegen van de top van de dekzandrug tot in de C-horizont in circa 40 procent van het plangebied is de kans klein dat archeologische waarden nog als gave vindplaats aanwezig zullen zijn. Een depressie in het plangebied is opgehoogd	Bergman, W.A., Gemeente Deurne, Liessel, Hoofdstraat 52/54	

Zaak ID Archis	plaats	toponiem	Onderzoeks-wijze	jaartal uitvoering	uitvoerder	Selectie-advies	omschrijving	literatuur	link
							met plaggenmest. In de depressie is de kans op het aantreffen van archeologische waarden klein.		
2217718 100	Deurne	De Kaweise Loop	Bureau- en booronderzoek	2008	BAAC	proefsleuven	Van de aangetroffen bodems was circa 90 procent verstoord tot in of aan de C-horizont. In de deelgebieden Molenhof, Kuundert en Kaweide zijn geen dekzandopduikingen of fossiele beddingen aangetroffen waar tijdelijke verblijfplaatsen of kampementen van jagers-verzamelaars uit de Steentijd mogelijk waren. Op basis van de vochtige omstandigheden en daarmee minder gunstige bewoningscondities kan de archeologische verwachting in deze deelgebieden naar beneden toe worden bijgesteld naar een lage verwachting. Hetzelfde geldt voor het centrale deel in deelgebied Bankert. Van het oostelijke deel en het westelijke deel van dit deelgebied zijn twee oversteekplaatsen over het beekdal bekend, die al op een kaart van 1836 – 1843 staan aangegeven. Op deze locatie kan dus sprake zijn van restanten van een voorde of oude brug. In deelgebied Kaweide is mogelijk een dumpplaats aanwezig bij de samenloop van twee beken.	Bergman, W.A. & C.C. Kalisvaart, De Kaweise Loop, 2009	https://dx.doi.org/10.17026/dans-264-an7u
2272166 100	Vlierden	Drinkwaterzuivering Bronweg	Bureau- en booronderzoek	2010	BAAC	geen vervolg	Uit het veldonderzoek bleek dat de bodem in twee van de vier boringen de bodem was verstoord tot op een diepte van 100 cm of meer. In één boring was de bodem eerder oppervlakkig verstoord tot op een diepte van 60 cm. Van het oorspronkelijke podzolprofiel werden echter geen horizonten meer aangetroffen. In slechts een boring was nog een BC-horizont aanwezig. In de boringen zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen die zouden kunnen wijzen op de aanwezigheid van vindplaatsen binnen de grenzen van het plangebied.	Krekelbergh, N., Drinkwaterzuivering Bronweg te Vlierden, 2010	https://dx.doi.org/10.17026/dans-xvb-s67v
2299772 100	Liessel	Sportpark	proefsleuven	2010	BAAC	geen vervolg	Er zijn enkele greppels aangetroffen die deel uit maken van een perceleringssysteem uit de periode 1700-1900. In twee werkputten in het noordwesten van het onderzoeksgebied is een rij veenwinningskuilen waargenomen. De geringe dikte en amorfe samenstelling van de veenlaag wijzen erop dat er geen systematische ontginning van het veen heeft plaatsgevonden. Slechts in één werkput zijn enkele paalsporen en kuilen uit de periode 1700-1900 aangetroffen waartussen geen structureel verband was, maar die wellicht deel uit hebben gemaakt van een hekwerk behorende bij het perceleringssysteem.	Kalshoven, M., Deurne. Plangebied Liessel-Sportpark, 2012	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis2/Archeorapporten/22/AR25249
2299780 100	Liessel	Willige Laagt	opgraving	2010	BAAC	nvt	Bij de opgraving werden zes structuren geïdentificeerd die samen behoren tot een éénfasig erf uit de vroege ijzertijd: een huisplattegrond, een als veekraal geïnterpreteerde greppelstructuur, een vierpalige spieker en een tweeschepig bijgebouw. Deze gebouwen worden omheind door twee hekwerken.	Witte, N., Deurne, Liessel. Plangebied "Willige Laagt" (BAAC Rapport)	
4609268 100	Liessel	Willige Laagt, Biezendreef	proefsleuven met doorstart naar opgraving	2018	BAAC	nvt	Tijdens het proefsleuvenonderzoek zijn in verschillende werkputten sporen aangetroffen die bestaan uit sporen van diepploegen, venige lagen (depressie), grondverbeteringssporen, greppels en (paal)kuilen. In het westen van het plangebied op de dekzandrug zijn een aantal noord-zuid georiënteerde greppels en bewoningssporen uit de vroege ijzertijd gevonden. Het gaat om een rechthoekig hoofdgebouw ofwel een boerderij van minimaal 8,7 bij 2,9 m, dat oorspronkelijk 3-beukig was, maar waarvan enkel de kern bewaard is gebleven. Twee van de paalkuilen zijn gedateerd door middel van 14C-analyse. Dit leverde een datering op in de late bronstijd - vroege ijzertijd (1000-510 v. Chr.). Wanneer wordt vergeleken met de 14C-dateringen van de huisplattegrond (structuur 1), die tijdens de opgraving in 2010 ten zuiden van het plangebied is opgegraven, ligt een latere datering (800-500 v. Chr.) meer voor de hand. Naast de boerderij zijn nog diverse losse paalsporen gevonden die mogelijk deel vormden van een perceelscheiding of bijgebouwen waarvan een groot deel van de paalsporen met geringe diepte verdwenen is door aftopping van de bodem.	M. Kooi, Liessel, Willige Laagt - Biezendreef, 2019	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/460/4609268/afm/
2072006 100	Vlierden	De Bikkels	Bureau- en booronderzoek	2005	BILAN	waardere nd	In het grootste deel van het plangebied bleek het bodemprofiel (grotendeels) intact te zijn. In boring 33 en 42 werden afslagen in vuursteen uit waarschijnlijk het Mesolithicum gevonden, die duiden op een vindplaats. Met het gebruikte boorgrid	Boer, E.de., Deurne (NB)-Vlierden, De Bikkels Noord. Archeologisch vooronderzoek	

Zaak ID Archis	plaats	toponiem	Onderzoeks-wijze	jaartal uitvoering	uitvoerder	Selectie-advies	omschrijving	literatuur	link
						booronderzoek	is het niet mogelijk om een uitspraak te doen over de omvang en waarde van de vindplaats. De vindplaats is daarom voorlopig afgebakend door omringende boringen waarin geen vondsten werden gedaan aan te duiden als uiterste verbreiding.		
2072014100	Vlierden	De Bikkels	Bureau- en booronderzoek	2005	BILAN	geen vervolg	Uit het veldonderzoek blijkt dat de bodem in het plangebied bestaat uit stuifzand waarin zich een duinvaaggrond heeft gevormd. In deellocatie 1 is tot een diepte van 120 cm –mv geen dekzand of podzolbodem aangetroffen. In deelgebied 2 bevindt zich op een diepte van circa 30 á 60 cm –mv de top van het dekzand. Hierin is geen begraven podzolprofiel aanwezig. In deelgebied 2 is de bodem tot 30 cm –mv verstoord met puin en baksteen.	Boer, E. de, 2006, Deurne (NB) - Vlierden, De Bikkels Zuid. Archeologisch vooronderzoek. BILAN-rapport 2005/100	
2123774100	Deurne	Nachtegaalweg	Booronderzoek	2006	BILAN		Rapport niet beschikbaar	Boer, E.de., Deurne (NB), Nachtegaalweg-Glastuinbouwlocatie. Archeologisch booronderzoek	
2110513100	Deurne	Vlierdenseweg	Bureau- en booronderzoek	2006	BILAN	geen vervolg	Uit het bureauonderzoek blijkt dat het plangebied een hoge archeologische verwachting heeft, vanwege de ligging op een dekzandrug met hoge zwarte enkeerdgronden. Uit het veldonderzoek blijkt dat de bodem in het plangebied een 40 tot 50 cm dikke door de mens opgebrachte humeuze bovengrond heeft, direct op de C-horizont. Deze bodem wordt afgedekt door een 20 tot 60 cm dikke asfalt- en ophogingslaag. De top van de A-horizont is verstoord met recent antropogeen materiaal. In het zuidwestelijke deel van het plangebied is het gehele bodemprofiel verdwenen door afgraving. Er werden geen relevante archeologische indicatoren aangetroffen.	Boer, E.de., Deurne (NB) - Vlierdenseweg 4, "Lidl-terrein", 2006	https://dx.doi.org/10.17026/dans-x9c-fqwp
2166615100	Deurne	Haamackersweg 2	archeologische begeleiding	2007	BILAN	nvt	Er zijn geen archeologische resten aangetroffen	Kooi, M.J.C. & C. Verbeek, Deurne(NB)Deurne-Haamackersweg 2	
3982199100	Deurne	Haageind 60	Bureauonderzoek	2015	BODAC	opgraving	Op basis van historische bronnen en archeologische waarnemingen is vastgesteld dat binnen het plangebied archeologische waarden aanwezig zijn. Op basis van het bureauonderzoek wordt geconcludeerd dat ook voor de locatie van het te bouwen gastenverblijf de kans groot is dat archeologische waarden uit de middeleeuwen of nieuwe tijd aanwezig zijn.	M. van de Glind, Archeologisch onderzoek Haageind 60 te Deurne, 2016	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis3/D/Zaakdocumenten/398/3982199/afm
2249932100	Deurne	Voortseweg 3	Bureauonderzoek	2009	Econsultancy		Rapport niet beschikbaar	onbekend	
2386466100	Neerkant	Dorpsstraat (ong)	Bureauonderzoek	2012	Econsultancy	proefsleuven	De archeologische verwachting voor het Laat-Paleolithicum en het Mesolithicum is laag. De archeologische verwachting voor de periodes erna is hoog.	M. Stiekema & G.J. Boots, Archeologisch bureauonderzoek Dorpsstraat (ong.) te Neerkant in de gemeente Deurne, 2012	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis2/Archeorapporten/27/AR28435
2401903100	Neerkant	Dorpsstraat (ong.)	proefsleuven	2013	Econsultancy	geen vervolg	In de meeste proefsleuven zijn alleen recente verstoringen aangetroffen. In proefsleuf 9 zijn enkele paalsporen en in proefsleuf 12 is een kuil aangetroffen. Er is geen vondstmateriaal in deze sporen aangetroffen, waardoor de vindplaats niet te dateren is.	Boots, G.J., Proefsleuvenonderzoek Dorpsstraat (ong.) te Neerkant in de gemeente Deurne	
2476968100	Liessel	Hoofdstraat 93-95	Bureau- en booronderzoek	2015	Econsultancy	geen vervolg	Op basis van de waargenomen bodemverstoringen kan worden geconcludeerd dat archeologische waarden niet meer in situ worden verwacht. De gespecificeerde archeologische verwachting, zoals die is weergegeven tijdens het bureauonderzoek, is op basis van het	M. Stiekema, Archeologisch bureauonderzoek en verkennend booronderzoek Hoofdstraat te Liessel in de gemeente Deurne, 2015	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/247/2476968/afm
4025776100	Liessel	Hoofdstraat 93 - 95	proefsleuven	2016	Econsultancy	geen vervolg	Er zijn funderingsresten gevonden van de boerderij die hier tot voor kort stond en die mogelijk van oorsprong dateert uit de 18e eeuw. Daarvoor was het gebied blijkens de sloot onder één van de muren ook al in gebruik. Verder is duidelijk dat de boerderij waarschijnlijk diverse verbouwingen heeft ondergaan (potstal – kelder). Het doel van het archeologisch onderzoek was om juist hier meer over te weten te komen. Gesteld wordt echter dat het door het ontbreken van een	Proefsleuvenonderzoek Hoofdstraat 93-95 te Liessel in de gemeente Deurne (Econsultancy), auteur S. Brussé, versie 23 december (januari?) 2016	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/402/4025776/afm/

Zaak ID Archis	plaats	toponiem	Onderzoeks-wijze	jaartal uitvoering	uitvoerder	Selectie-advies	omschrijving	literatuur	link
							bouwhistorisch onderzoek niet mogelijk is om de datering van de boerderij vast te stellen. De archeologische sporen die iets kunnen zeggen over de ouderdom van het huis zijn echter vooral onder vloerniveau in de bodem aanwezig en dienden dan ook onderzocht te worden. Dat is echter niet of maar zeer beperkt gebeurd; slechts enkele (relevante?) sporen zijn gecoupeerd. De diverse grote kuilen onder het huis van mogelijk een potstal en greppel zijn niet gecoupeerd. Het is dan ook niet vreemd dat er maar weinig over de historische ontwikkeling gezegd kan worden.		
4026375 100	Deurne	Kruisstraat	Bureau- en booronderzoek	2016	Econsultancy	geen vervolg	Op basis van de waargenomen bodemverstoringen en de aanwezigheid van inmiddels gesloopte en uitgegraven bebouwing op een deel van de nieuwbouwlocatie, kan worden geconcludeerd dat archeologische waarden niet meer in situ worden verwacht.	Archeologisch bureauonderzoek en verkennend booronderzoek Kruisstraat te Deurne, gemeente Deurne (Econsultancy), auteur M. Stiekema, 28-7-2017	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/402/4026375/afm/
4013877 100	Deurne	Rioolvervanging Ossenbeemd	archeologische begeleiding	2016	Econsultancy	nvt	Rapport niet beschikbaar	onbekend	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/401/4013877/afm/
4543211 100	Deurne	Derpsestraat	Bureauonderzoek	2017	Econsultancy	booronderzoek	In het hele plangebied kunnen archeologische resten voorkomen uit alle archeologische perioden. De kans op het voorkomen van de resten is laag voor het Paleolithicum en Mesolithicum en hoog voor resten uit het Neolithicum tot en met de Nieuwe tijd.	M. Stiekema, Rapportage archeologisch bureauonderzoek Derpsestraat te Deurne, 2017	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/454/4543211/afm/
4550218 100	Deurne	Derpsestraat	Bureau- en booronderzoek	2017	Econsultancy	geen vervolg	Uit de resultaten van het booronderzoek komt naar voren dat het bodemprofiel in het plangebied grotendeels verstoord is, en dan met name onder de huidige bebouwing en in de directe nabijheid hiervan. Uit het profiel van boring 9 blijkt dat er plaatselijk nog intacte delen in het plangebied aanwezig zijn, maar deze zullen relatief klein van oppervlak zijn.	Archeologisch bureauonderzoek en verkennend booronderzoek Derpsestraat te Deurne, gemeente Deurne (Econsultancy), auteur M. Stiekema, 21-6-2017	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/455/4550218/afm/
4039749 100	Deurne	Haageind 60	opgraving	2017	Econsultancy	nvt	Circa 100 m2 van de toekomstige nieuwbouw was tot beneden het opgravingsvlak (1 m beneden maaiveld) verstoord door de aanwezigheid van de vijver. Rondom de vijver is een zone onderzocht waarbij enkel in de noordoost hoek van het onderzoeksgebied sporen en vondsten zijn aangetroffen. Het gaat om de randzone van een gracht met daarin vier zware palen van vermoedelijk een beschoeiing. Al het vondstmateriaal, bestaande uit aardewerk, dakpan, glas en metaal is afkomstig uit de vulling van de gracht. Vermoedelijk was de omgrachting van het Klein Kasteel van oorsprong breder dan de huidige gracht. Bij vergelijking met de oudste kadastrale kaarten kan worden opgemaakt dat de gracht begin 19e eeuw al teruggebracht was tot zijn huidige omvang, en dus aan de binnenzijde deels is gedempt. Deze gedeeltelijke demping heeft waarschijnlijk plaatsgevonden nadat de gracht zijn verdedigende functie had verloren om meer plaats te scheppen op het binnenterrein van het Klein Kasteel.	Opgraving Haageind 60 te Deurne, gemeente Deurne, auteur M. v.d. Glind (Econsultancy/Bodac) d.d. 23 augustus 2017	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/403/4039749/afm/
4562741 100	Deurne	Irenestraat	Bureau- en booronderzoek	2017	Econsultancy	proefsleuven	Uit de resultaten van het inventariserend veldonderzoek (IVO, verkennende fase) blijkt dat over het algemeen de bodemopbouw bestaat uit een eerddek met daaronder een grotendeels onverstoord podzol-B-horizont.	onbekend	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/456/4562741/afm/
4606310 100	Deurne	Binderendreef	Bureauonderzoek	2018	Econsultancy	geen vervolg	Op basis van de vele verstoringen door de sanering en aanleg van kabels en leidingen, wordt er verwacht dat er geen archeologische waarden meer in het plangebied aanwezig zijn.	E.M. de Boo van Uijen, Archeologisch bureauonderzoek Binderendreef te Deurne, gemeente Deurne, 2018	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/460/4606310/afm/

Zaak ID Archis	plaats	toponiem	Onderzoekswijze	jaartal uitvoering	uitvoerder	Selectieadvies	omschrijving	literatuur	link
4643830100	Deurne	Christinaplantsoen	Bureau- en booronderzoek	2018	Econsultancy	geen vervolg	Op basis van de aangetroffen versterking worden er geen archeologische resten in situ verwacht.	P. Beurskens, Archeologisch bureauonderzoek en verkennend booronderzoek Christinaplantsoen te Zeilberg, 2019	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/464/4643830/afm/
4643774100	Deurne	Haspelweg	Bureau- en booronderzoek	2018	Econsultancy	geen vervolg	Op basis van de waargenomen bodemverstoringen kan worden geconcludeerd dat archeologische waarden niet meer in situ worden verwacht.	Archeologisch bureauonderzoek en verkennend booronderzoek Haspelweg te Deurne, gemeente Deurne (Econsultancy), auteur P. Beurskens, d.d. 25-10-2018	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/464/4643774/afm/
4755724100	Deurne	Kleine Bottel ong.	proefsleuven	2019	Econsultancy	geen vervolg	De waargenomen sporen hangen samen met het gebruik als boomgaard of tuin.	onbekend	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/475/4755724/afm/
4776396100	Deurne	Posthoek 2-4	Bureauonderzoek	2020	Econsultancy		Rapport niet beschikbaar	Onbekend	
2205487100	Deurne	Zeilbergsestraat	Bureau- en booronderzoek	2008	Becker & VdGraaf	archeologische begeleiding	Veldonderzoek heeft niet uit kunnen wijzen of het plangebied daadwerkelijk op een dekzandrug gelegen is. De verwachte enkeerdgrond is niet aangetroffen. Moderne indicatoren in de boringen en het gevlekte karakter van enkele lagen duidt erop dat het merendeel van de boringen verstoord is geraakt. De oorzaak van deze versterking is zowel op basis van het veldonderzoek als op basis van het bureauonderzoek niet te herleiden. Mogelijk is de versterking het gevolg van de huidige bebouwing maar het kan ook een aanwijzing zijn voor de aanwezigheid van resten van vroegere bewoning in de ondergrond.	Berkhout, M., Archeologisch Bureauonderzoek & Inventariserend Veldonderzoek (IVO), verkennende fase, Zeilbergsestraat, Deurne, Gemeente Deurne (Becker & Van de Graaf-rapport 29695)	
4557809100	Liessel	Leenselweg 10	Bureauonderzoek	2017	KSP Archeologie	booronderzoek	Op basis van het bureauonderzoek worden binnen het plangebied archeologische resten verwacht. Het is echter de vraag of het archeologische bodemarchief intact is vanwege bodemverstoringen tijdens de ruilverkaveling. Daarnaast is de aanwezigheid van een oude beekloop relevant voor de archeologische verwachting. KSP Archeologie adviseert om binnen het plangebied een verkennend booronderzoek uit te voeren.	S.M. Koeman, Archeologisch bureauonderzoek: Leenselweg 10 te Liessel. Gemeente Deurne, 2017	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/455/4557809/afm/
4019085100	Deurne	N270 Deurne	Bureauonderzoek	2016	Laagland Archeologie		Rapport niet beschikbaar	E.W. Brouwer, Bureauonderzoek reconstructie N270 gedeelte Deurne - Limburgse grens, gemeente Deurne (NB), 2017	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/401/4019085/afm/
4554917100	Deurne	reconstructie N270 Oostelijk Deel	Booronderzoek	2017	Laagland Archeologie		Rapport niet beschikbaar	J.J.A. Wijnen, Inventariserend veldonderzoek - karterende fase Reconstructie N270 gedeelte Deurne - Limburgse grens, gemeente Deurne (NB), 2018	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/454/4544184/afm/
2290667100	Vlierden	Astense Aa	Bureauonderzoek	2010	Oranjewoud		Rapport niet beschikbaar	L. van der Haar, I. Vossen, Bureauonderzoek Beekherstelproject Astense Aa, 2010	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis2/Archeoraporten/19/AR23573
2225518100	Deurne	Huub van Doorneweg 1	Bureau- en booronderzoek	2008	ADC Archeoprojecten		Rapport niet beschikbaar	Blom, J.M., Dr. Huub van Doorneweg 1, 2009	
2292595100	Deurne	De Rakt	Bureau- en booronderzoek	2010	Becker & VdGraaf	karterend booronderzoek	Het veldonderzoek heeft uitgewezen dat het plangebied in een dekzandlandschap gelegen is. Binnen het plangebied is de oorspronkelijke bodemopbouw grotendeels of geheel intact gebleven, met mogelijk als uitzondering boring 4.	Groot, N.C.F. en S. Moerman, Archeologisch bureauonderzoek & inventariserend veldonderzoek,	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis2/Archeora

Zaak ID Archis	plaats	toponiem	Onderzoeks-wijze	jaartal uitvoering	uitvoerder	Selectie-advies	omschrijving	literatuur	link
							Hierdoor is er een goede kans dat archeologische sporen uit de periode voor de bebossing in relatief goede staat aanwezig zijn, met name in de bedekte of overstoven delen. Vanwege deze bodemopbouw wordt de kans op het aantreffen van archeologische waarden van alle perioden voor de kartering van het gebied, d.w.z. rond 1800, binnen het plangebied vastgesteld op hoog.	verkennde fase, Waterpartij de Rakt, Deurne gemeente Deurne (Becker en Van de Graaf-rapport 992), 2010	pporten/40/AR344 26
2010146 100	Deurne	Haageind	geofysisch onderzoek	1998	RAAP	nvt	Op de locatie 'Aan het Haageind', gelegen tussen het Klein en Groot Kasteel van Deurne, is een geofysisch onderzoek verricht op de plaats waar een rioleringsleuf gegraven gaat worden. Het gaat om een deel van de weg en wegbem. In 1972, toen deze weg oo	onbekend	
2074720 100	Liessel	Eeuwselseweg	archeologische begeleiding	2005	RAAP	nvt	Er zijn enkele losse sporen verspreid op de dekzandrug aangetroffen. Eén spoor dateert uit de Prehistorie (vermoedelijk IJzertijd). De sporen kunnen niet in verband worden gebracht met een gebouw, maar vermoedelijk heeft in de omgeving van het plangebied wel een erf of boerderij gelegen. Door recente zandwinning zijn de archeologische resten op de dekzandkop echter ernstig verstoord. De dekzandrug gaat vrij snel over in een brede, natte laagte, die De Biezen werd genoemd. De bodem is er erg nat en moerig (humeus). Daarom is dit gedeelte vermoedelijk pas in de loop van de 19e eeuw als akkerland in gebruik genomen. Hier zijn alleen 3 ontwateringsgreppels en een oude weg van voor 1820 gevonden (deze staan op historische kaarten afgebeeld). Op de Peelhorst zijn geen archeologische sporen en vondsten gedaan. Dit gebied heeft lange tijd deel uitgemaakt van de woeste gronden, waar onder andere schapen werden geweid. Er zijn langs de Snoertse Baan in totaal 7 pollenmonsters genomen van het veen. In alle monsters is laagveen aangetroffen. Het is best mogelijk dat op de monsterplek in het verleden ook hoogveen gegroeid heeft, maar dat is dan als gevolg van turfwinning verdwenen. Het oudste veen wordt gedateerd in het Laat Glaciaal of Vroeg Holoceen (waarschijnlijk ongeveer 11.500 jaar oud: 9500 voor Chr.). In deze periode was het in Nederland geleidelijk warmer aan het worden na de laatste ijstijd en was sprake van een steppe- of toendravegetatie en open parklandschappen. Op de monsterplek zelf was sprake van een zeggemoeras. Het jongste veen wordt gedateerd in het begin van het Midden Holoceen. Op dat moment hadden de meeste warmteminnende boomsoorten zich al weer (één voor één) tot in Nederland uitgebreid. Op de monsterplek is dan sprake van een elzenbroekbos.	g Dijk, X.C.C. van, Gemeente Deurne, een archeologische begeleiding", RAAP-rapport, 1232,	
2109680 100	Vlierden	Belgerenseweg	Bureau- en booronderzoek	2006	RAAP	geen vervolg	Er zijn geen archeologisch indicatoren zijn aangetroffen die de aanwezigheid van een archeologische vindplaats in het plangebied doen vermoeden. Op grond hiervan wordt ten aanzien van het plangebied geen vervolgonderzoek aanbevolen.	Ellenkamp, G.R., Belgersenweg 25 te Vlierden, 2006	https://dx.doi.org/10.17026/dans-zbv-sbva
2120800 100	Onbekend	Hoge Zijdeweg	Bureau- en booronderzoek	2006	RAAP	Proefsleuven	In overeenstemming met de resultaten van het bureauonderzoek zijn in het noordelijke deel van het plangebied fragmenten aardewerk uit de Prehistorie en Late Middeleeuwen aangetroffen. Op basis van het fragment handgevormd aardewerk wordt geconcludeerd dat het plangebied in de Prehistorie bewoond/beakkerd is geweest; deze bewoning/beakkering heeft zich waarschijnlijk tot buiten het plangebied uitgestrekt. Mogelijk was het plangebied een deel van zogenaamde 'Celtic Fields' uit de Late Bronstijd en IJzertijd. 'Celtic Fields' bestaan uit aaneengesloten akkerarealen in een regelmatig patroon met bijbehorende huiserven en grafvelden. In een 'Celtic Field'-complex is sprake van zowel intensief (veel materiaal) als minder intensief (weinig materiaal) gebruikte zones. Het aardewerk uit de Late Middeleeuwen is mogelijk met bemesting op de akker gekomen. Het is echter niet uit te sluiten dat er een middeleeuwse boerderij in het plangebied heeft gestaan.	Keijers, D.M.G., Plangebied Hogezijdeweg te Vlierden, 2006	https://dx.doi.org/10.17026/dans-xd7-wr5r

Zaak ID Archis	plaats	toponiem	Onderzoeks-wijze	jaartal uitvoering	uitvoerder	Selectie-advies	omschrijving	literatuur	link
2110765 100	Deurne	Stripen 15	Bureau- en booronderzoek	2006	RAAP	geen vervolg	In februari 2006 heeft RAAP een bureau- en inventariserend veldonderzoek uitgevoerd in verband met de uitbreiding van de vleesvarkensstal aan de Stripen 15 te Deurne. Doel van het onderzoek was het opsporen van deze resten. Tijdens het veldonderzoek zijn in het onderzoeksgebied geen archeologische resten aangetroffen. Naar verwachting zal er als gevolg van de geplande werkzaamheden dan ook geen verstoring van archeologische waarden optreden.	Moonen, B.J., Uitbreiding varkensstral Stripen 15, 2006	https://dx.doi.org/10.17026/dans-zu5-x5px
2159958 100	Vlierden	Haamackersweg 2	Bureau- en booronderzoek	2007	RAAP		Rapport niet beschikbaar	Coolen, J., Plangebied Haamackersweg 2, gemeente Deurne	
2261888 100	Deurne	Buntven	(veld)kartering	2009	RAAP	geen vervolg	Archeologisch onderzoek EGM-ingrepen - Plagwerken in opdracht van Bosgroep Zuid-Nederland	Ellenkamp, G.R & G. De Nutte, Effect Gerichte Maatregelen 20 projectgebieden, provincie Noord-Brabant	
2337996 100	Deurne	Gasleiding Walsberg	Bureau- en booronderzoek	2011	RAAP	proefsleuven	Aansluitleiding GOS Milheeze - Bureauonderzoek en gedeeltelijk booronderzoek.	G.R. Ellenkamp, Tracé aansluitleiding GOS Milheeze, gemeenten Deurne en Gemert-Bakel	
2337996 100	Deurne	Gasleiding Walsberg	proefsleuven	2012	RAAP	nvt	Uit het onderzoek is gebleken dat er sprake is van een gelaagd pakket stuifzand met een wisselende dikte, dat een dekzandlandschap afdekt. In grote delen van de sleuf is het oorspronkelijke humuspodzolprofiel onder het stuifzand bewaard gebleven, maar er zijn ook delen waar het dekzand tot op de C-horizont is weggestoven alvorens door stuifzand te zijn afgedekt. De OSL-dateringen geven aan dat het dekzand is gevormd rond 12.000 jaar geleden (11.9 ± 0.5 ka). Verder is vastgesteld dat de oudste fase van het bemonsterde stuifzand dateert uit 1556 ± 22 jaar na Chr. Het bovenliggende jongste pakket stuifzand dateert uit 1601 ± 25 jaar na Chr.	G.R. Ellenkamp, Cluster 5, trace aansluitleiding GOS Milheeze, gemeente Deurne. Archeolandschappelijk onderzoek	
2388329 100	Asten	Astense Aa	archeologische begeleiding	2012	RAAP	nvt	beekherstel/ EvZ Astense Aa te AstenDe werkzaamheden in het veld bestaan uit een archeologische begeleiding. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in: - - intensieve archeologische begeleiding (zones C en F) - - extensieve archeologische inspectie (zones A,	J.A.M. Roymans, Beekherstel / EVZ Astense Aa, gemeenten Asten en Deurne	
2358812 100	Helenaven	Koningshoeven	Bureauonderzoek	2012	RAAP		Rapport niet beschikbaar	onbekend	
4040752 100	Liessel	Leegveld	Bureauonderzoek	2017	RAAP	archeologische begeleiding	In opdracht van de provincie Noord-Brabant heft RAAP een archeologisch en cultuurhistorisch vooronderzoek uitgevoerd in een plangebied Deurnsche Peel en het Leegveld bij Liessel. De aanleiding voor het onderzoek vormt de geplande natuuronwikkeling en landinrichting waarbij verschillende graafwerkzaamheden zullen plaatsvinden die invloed kunnen hebben op de aanwezige archeologische en cultuurhistorische waarden in het gebied.	M. Verhoeven, Archeologische & cultuurhistorische quickscan projectgebied Deurnsche Peel en Leegveld bij Liessel, gemeente Deurne (RAAP notitie 5897), 2017	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/404/4040752/afm/
2011289 100	Deurne	Groot Kasteel	proefsleuven	1997	Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed	nvt	Bij de aanleg van een bergbezinkbasin in de dierenweide van het kasteelpark werden door de RCE sporen aangetroffen van een greppel waarin o.a. een bord van roodbakkend aardewerk met slibversiering werd gevonden. De sloot was 70 cm diep en 2,5 m breed. Onderin zal veel hout en bot en waarschijnlijk ook zaden, die echter niet verder zijn onderzocht. Deze greppel werd doorsneden door een uitbraaksleuf van een muur en vervolgens door twee lage muurtjes waarvan de oostmuur aan een kant door de oude greppelbodem leek ingezakt. Waarschijnlijk betreft het hier een bijgebouw van het kasteel dat buiten de voorhof lag. Verder nog afvalkuilen met veel vondsten en een waterkuil waarin een kanonskogel werd gevonden.	onbekend	
2367463 100	Vlierden	Oude Aa	Bureauonderzoek	2012	SOB Research	archeologische begeleiding	archeologisch onderzoek in kader van aanleg EVZ langs de Oude Aa	Benerink, G.M.H., Archeologisch Bureauonderzoek Voorbereiding Aanleg Ecologische Verbindingszone Oude Aa, Vlierden en Helmond, Gemeente Deurne en Gemeente Helmond, 2012	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis2/Archeoraapporten/26/AR27590

Zaak ID Archis	plaats	toponiem	Onderzoeks-wijze	jaartal uitvoering	uitvoerder	Selectie-advies	omschrijving	literatuur	link
2063875100	Deurne	Kulert	Booronderzoek	2004	Sweco	geen vervolg	Uit het booronderzoek is gebleken dat zich in het plangebied een slecht ontwaterd esdek bevindt. Het bodemprofiel is sterk verstoord tengevolge van landbouwactiviteiten (diepwoelen). Tijdens het booronderzoek zijn in het plangebied geen archeologische resten aangetroffen. Naar verwachting zal er als gevolg van de geplande werkzaamheden dan ook geen verstoring van archeologische waarden optreden.	Geraeds, J.J.G., Archeologisch onderzoek Merlenberg, gemeente Deurne. Inventariserend Veld Onderzoek - karterende fase, Ruimte voor Ruimte locatie Merlenberg (Grontmij Archeologische Rapporten 55), 2005	https://dx.doi.org/10.17026/dans-zfs-frng
2324127100	Deurne	Klein Kasteel	archeologische begeleiding	2011	Sweco	nvt	Opgraving ivm saneringswerkzaamheden in opdracht van gemeente Deurne	L. van Diepen en J.J.G. Geraeds, Archeologische begeleiding Klein Kasteel Deurne, gemeente Deurne (Grontmij Archeologische Rapporten 1053)	
2332462100	Helenaveen	Koningshoeven	Bureauonderzoek	2011	Sweco	geen vervolg	Op grond van de resultaten van het bureauonderzoek is een lage verwachting vastgesteld voor het aantreffen van vindplaatsen uit de Late Prehistorie, de Romeinse tijd en de Middeleeuwen en een middelhoge verwachting voor het aantreffen van archeologische vindplaatsen uit de Vroege Prehistorie (vuursteenvindplaatsen) en de Nieuwe tijd. Hierbij dient te worden opgemerkt dat de middelhoge verwachting geldt voor de drie hogere delen in het plangebied.	L. van Diepen & J.J.G. Geraeds, Archeologisch onderzoek plangebied Koningshoeven te Helenaveen (Grontmij rapport 1073), 2011	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis2/Archeorapporten/21/AR24403
2069489100	Deurne	Legerweg	Bureau- en booronderzoek	2004	Synthebra	proefsleuven	Op basis van de boringen en de stratigrafie is het terrein te interpreteren als een gebied met een middelhoge archeologische verwachting. De enkeerdgrond waarvan eerder sprake was, is inderdaad aanwezig, zij het in beperkte mate en niet op het volledige terrein. De (beperkte) aanwezigheid van het esdek, de verschillende archeologische vondsten (weliswaar niet in situ), het reliëf en de geomorfologie van de onderzoekslocatie leiden ertoe om bij extensief grondverzet een beperkt proefsleuvenonderzoek te adviseren.	T. Vanderbeken, Inventariserend veldonderzoek (IVO, vm. AAI). Legerweg te Deurne, 2004	
2057240100	Deurne	Pastoor Jacobsstraat	Bureauonderzoek	2004	Synthebra	booronderzoek	Complextype:nederzetting/ landbouw - Datering:Bronstijd/ IJzertijd- NT	onbekend	
2177980100	Deurne	Deurne-Oost	Booronderzoek	2007	Synthebra	geen vervolg	De aanwezigheid van de twee losse vuursteenvondsten, aangetroffen tijdens het uitvoeren van het vooronderzoek, wijzen op een zekere menselijke occupatie op deze locatie gedurende bepaalde perioden van de steentijd (laat-paleolithicum en/of mesolithicum?). Deze schaarse hoeveelheid artefacten wijzen in de richting van een lage bewoningsdensiteit in het verleden. De vele tientallen megaboringen rond de twee oppervlaktevondsten hebben namelijk nergens primaire indicatoren opgeleverd. Tevens hebben post-depositionele processen (landbouwactiviteiten) ervoor gezorgd dat eventuele artefacten ook nog eens verspreid zijn geraakt en in de huidige bouwvoor opgenomen. De aangetroffen houtskoolfragmenten kunnen worden beschouwd als secundaire (archeologische) indicatoren omdat het ook op een natuurlijke wijze kan zijn ontstaan (bosbrand enz.). De schaarse intacte bodemprofielen binnen de grenzen van het plangebied leverden overigens geen aanwijzingen op voor de aanwezigheid van begraven oude oppervlaktehorizonten zoals Usselo-bodems. De verwachting voor het aantreffen van (intacte) vuursteenvindplaatsen kan dus naar laag worden teruggebracht.	Lievering van, N., Inventariserend veldonderzoek, deel karterend. Tuinbouwvestiging nachtegaalweg te Deurne, gemeente Deurne, 2007	https://dx.doi.org/10.17026/dans-z4j-dj94
2152083100	Deurne	Kouwenhoekseweg	Bureauonderzoek	2007	Synthebra	booronderzoek	bureauonderzoek met controleboringen	Hagens, D., S. Koeman, E.Rondags, Kouwenhoekseweg te Deurne, 2007	
2163715100	Deurne	Kouwenhoekseweg	Booronderzoek	2007	Synthebra	geen vervolg	Bodemkundig gezien bevindt de onderzoekslocatie zich in een zone met een plaggendek dat is gelegen bovenop een (verstoorde) veldpodzolbodem. Het onderste deel van het plaggendek bevat talrijke houtskoolspikkels en een enkel fragment van zogenaamd grijs gedraaid aardewerk uit de volle middeleeuwen (boring 3). Tussen het esdek en de moederbodem (C-horizont) bevindt zich nog een verstoorde menglaag waarin bodemmateriaal uit de E- en B-horizont van de oorspronkelijke veldpodzol aanwezig is. Het aangetroffen fragment van grijs gedraaid aardewerk in de oudste delen van het esdek vormt een bijkomend bewijs voor (intensief) landgebruik in deze omgeving vanaf de volle middeleeuwen.	Lievering van, N., Karterend booronderzoek d.m.v. megaboringen Kouwenhoekseweg te Deurne, 2007	

Zaak ID Archis	plaats	toponiem	Onderzoekswijze	jaaruitvoering	uitvoerder	Selectieadvies	omschrijving	literatuur	link
2172885100	Deurne	Vlierdenseweg	Bureau- en booronderzoek	2007	Synthegra		Rapport niet beschikbaar	onbekend	
2312796100	Deurne	Bruggenseweg	Bureau- en booronderzoek	2011	Synthegra	karterend booronderzoek	Voor het westelijke deel van deelgebied A blijft de lage archeologische verwachting uit het bureauonderzoek voor alle perioden op grond van de resultaten van het veldonderzoek gehandhaafd. De hoge archeologische verwachting uit het bureauonderzoek voor zowel vuursteenvindplaatsen uit het laatpaleolithicum en mesolithicum als nederzettingssporen uit het neolithicum tot en met de vroege middeleeuwen binnen het zuidoostelijke deel van deelgebied A en deelgebied B blijft op grond van de resultaten van het veldonderzoek gehandhaafd. De middelhoge archeologische verwachting uit het bureauonderzoek voor resten uit de late middeleeuwen en nieuwe tijd kan op grond van de resultaten van het veldonderzoek voor het zuidoostelijke deel van deelgebied A en deelgebied B gehandhaafd blijven.	H. Kremer, D. Hagens en B.J.H.M van den Berkmortel, Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek, verkennend booronderzoek, Bruggenseweg te Deurne, 2014	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis2/Archeorapporten/39/AR34268
2333231100	Liessel	Hoogdonkseweg 6	Bureau- en booronderzoek	2011	Synthegra	geen vervolg	In het plangebied is de top van de C-horizont grotendeels intact aangetroffen, dus een eventuele vindplaats uit de periode neolithicum – nieuwe tijd zou nog (intact) aanwezig kunnen zijn. Tijdens het booronderzoek zijn echter geen archeologische resten of indicatoren aangetroffen, die wijzen op de aanwezigheid van een vindplaats uit deze periode. Daarom is de middelhoge verwachting om archeologische waarden uit de perioden neolithicum tot en met de vroege middeleeuwen aan te treffen voor het plangebied naar laag bijgesteld. De lage verwachting voor nederzettingen uit de late middeleeuwen en de nieuwe tijd blijft gehandhaafd.	S.M. Koeman, R. Nillesen, Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek, karterend booronderzoek, Hoogdonkseweg 6 te Liessel, 2011	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis2/Archeorapporten/19/AR23542
4549011100	Deurne	Jagerweg 1	Bureau- en booronderzoek	2017	Transect	geen vervolg	Op basis van de resultaten kan worden vastgesteld dat het plangebied een lage verwachting heeft voor archeologische resten. Deze verwachting is gebaseerd op de verstoring aan de bovenkant van het dekzand.	F.P.J. van Puijenbroek en M. Verboom-Jansen, Transect-rapport 1282: Archeologisch Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek, IVO Verkennende Fase. Deurne, Jagerweg 1, Gemeente Deurne (NB), 2016	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/454/4549011/afm/
4580845100	Deurne	Jagerweg 1	proefsleuven	2018	Transect	opgraving	Bij het proefsleuvenonderzoek zijn sporen van bewoning en gebruik uit vermoedelijk de Middeleeuwen en Nieuwe tijd aangetroffen	E. Mol, Transect-rapport 1583: Archeologisch Inventariserend Veldonderzoek door middel van Proefsleuven. Zeilberg, Jagerweg 1, Gemeente Deurne (NB), 2018	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/458/4580845/afm/
4591723100	Deurne	Jagerweg 1	opgraving	2018	Transect	nvt	Bij de opgraving zijn tien paalsporen aangetroffen die echter geen van allen vondsten bevatten. Op basis van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek, kleur en scherpte van de spoorcontouren wordt gedacht aan dateringen in de Late-Middeleeuwen - Nieuwe tijd. Geprobeerd is om één of meerdere gebouwstructuren te herkennen in de paalkuilen (zie figuur hieronder), maar dit is niet met zekerheid gelukt. Telkens liggen niet meer dan drie palen in een rechte rij, waarmee enkel slechts gesproken wordt van restanten van gebouwstructuren waar de paalkuilen mogelijk onderdeel van uitmaken. Gezien de geringe diepte van een aantal paalkuilen is een aantal waarschijnlijk verdwenen door onder meer landbouwwerkzaamheden.	onbekend	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/459/4591723/afm/
4722976100	Deurne	Veldstraat 5	Bureau- en booronderzoek	2019	Transect		Rapport niet beschikbaar	onbekend	
2025091100	Vlierden	Omliding Vlierden	Bureau- en booronderzoek	2002	Vestigia		Aanvullend Archeologisch Onderzoek (AAO) op tracédelen 1 en 3 van de "omleiding Vlierden". Het onderzoek bestond uit het zetten van boringen, en is een vervolg op de archeologische effectrapportage van maart 2002 (DHV/Vestigia BV, zie onderzoeksmelding 3	onbekend	
2079021100	Vlierden	Omliding Vlierden	Bureau- en booronderzoek	2002	Vestigia		Archeologische effectrapportage naar het trace van de Vlierdenseweg. Uitgevoerd zijn een bureauonderzoek, een veldverkenning en een controlerend	Archeologische effectrapportage Vlierdenseweg Deurne	

Zaak ID Archis	plaats	toponiem	Onderzoekswijze	jaartal uitvoering	uitvoerder	Selectieadvies	omschrijving	literatuur	link
							booronderzoek. - Literatuur: - Oudhof, J.W.M., 2002: Archeologische effectrapportage Vliedensweg Deurne. Ra		
2125872100	Deurne	De Vlaas	Bureau- en booronderzoek	2004	Vestigia	proefsleuven	Voor de noordoosthoek van plangebied De Vlaas (gebied 2) geldt een de hoge archeologische verwachtingswaarde. In dit gebied is de natuurlijke bodemopbouw nog vrijwel volledig in tact.	Oudhof, J.W.M. en R. Schrijvers, De Vlaas en St. Jozefparochie, gemeente Deurne, 2004	
2125904100	Deurne	St. Jozefparochie	Bureau- en booronderzoek	2004	Vestigia	geen vervolg	Archeologische inventarisatie: bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek. - In verband met nieuwbouw.	Oudhof, J.W.M. en R. Schrijvers, De Vlaas en St. Jozefparochie, gemeente Deurne, 2004	
Onbekend	Deurne	Centrumplan Deurne	Bureauonderzoek	2004	Vestigia	geen vervolg	Voor de onbebouwde delen van het plangebied geldt volgens de archeologische basiskaart Deurne een hoge archeologische verwachtingswaarde, voor de bebouwde delen een lage waarde. Gezien de dichte bebouwing is de kans echter klein dat in het gebied, op grond van de algemeen geldende criteria voor de waardering van archeologische vindplaatsen, behoudenswaardige archeologische resten aangetroffen kunnen worden die nader archeologisch onderzoek noodzakelijk maken.	J.W. Oudhof, Archeologisch bureauonderzoek Centrumplan gemeente Deurne, 2004	
Onbekend	Deurne	MOB Complex	Bureauonderzoek	2004	Vestigia	booronderzoek	Op basis van het bureauonderzoek is te verwachten dat behoudenswaardige archeologische resten aangetroffen kunnen worden. Uit eerder onderzoek op vergelijkbare locaties is gebleken dat de gradiënt tussen hoger gelegen dekzand gebieden en lagere beekdalen in het Mesolithicum en het Vroeg Neolithicum zeer in trek waren als verblijfplaats voor jagers-verzamelaars. Tijdens het booronderzoek is gebleken dat de bodemopbouw in een deel van het plangebied (de akker ten oosten van het MOB complex) grotendeels intact is. Het bureauonderzoek en het booronderzoek hebben dan ook aangetoond dat, gelet op de geologische situatie, de kans op het aantreffen van behoudenswaardige archeologische resten in dit deel van het gebied reëel is.	J.W. Oudhof & R. Schrijvers, MOB Complex, gemeente Deurne. Archeologische effectrapportage, 2004	
Onbekend	Deurne	Bakelse Beemden	Bureauonderzoek	2012	Vestigia	booronderzoek	Uit het bureauonderzoek blijkt dat er in het plangebied en de directe omgeving archeologische resten kunnen worden aangetroffen vanaf het Mesolithicum tot een met de Nieuwe tijd.	L.A. Ziengs, B. Brugman & C. Klerks, Plangebied Bakelse Beemden, gemeenten Helmond, Deurne en Gemert-Bakel, 2012	
Onbekend	Deurne	De Wolfsberg	Bureauonderzoek	2003	Vestigia	booronderzoek	Gezien de aanwezigheid van bewoningssporen uit de Vroege Middeleeuwen en de Late Middeleeuwen in de directe omgeving, is de kans op het aantreffen van sporen uit deze periode niet uit te sluiten	Oudhof & Schrijvers, V 106, Archeologische Effectrapportage Wolfsberg, te Deurne	
Onbekend	Deurne	De Wolfsberg	Booronderzoek	2003	Vestigia	geen vervolg	Het onderzoek heeft geen indicaties opgeleverd voor de aanwezigheid van archeologische resten binnen dit deel van het plangebied.	onbekend	
onbekend	Deurne	St. Jozefparochie	Bureauonderzoek	2004	Vestigia	geen vervolg	Dit onderzoek heeft aangetoond dat in plangebied St. Jozefparochie restanten van het hier aanwezige grafveld of eventueel de bijbehorende nederzetting aangetroffen zouden kunnen worden. In plangebied 't Hofke zouden eventueel bewoningssporen uit de periode late prehistorie tot en met Middeleeuwen aangetroffen kunnen worden onder de hier aanwezige es. Gezien de dichte bebouwing en de daarmee samenhangende verstoringen van de bodem daaromheen is de kans echter klein dat in het gebied, op grond van de algemeen geldende criteria voor de waardering van archeologische vindplaatsen, samenhangende, behoudenswaardige archeologische resten aangetroffen kunnen worden die nader archeologisch onderzoek noodzakelijk maken.	J.W. Oudhof & R. Schrijvers, St.Jozefparochie (Deurne) en 't Hofke (Liessel), gemeente Deurne. Archeologische effectrapportgae, 2004	
onbekend	Liessel	t Hofke	Bureauonderzoek	2004	Vestigia	geen vervolg	Dit onderzoek heeft aangetoond dat in plangebied St. Jozefparochie restanten van het hier aanwezige grafveld of eventueel de bijbehorende nederzetting aangetroffen zouden kunnen worden. In plangebied 't Hofke zouden eventueel bewoningssporen uit de periode late prehistorie tot en met Middeleeuwen aangetroffen kunnen worden onder de hier aanwezige es. Gezien de dichte bebouwing en de daarmee samenhangende verstoringen van de bodem daaromheen is de kans echter klein dat in het gebied, op grond van de algemeen geldende criteria voor de waardering van archeologische vindplaatsen,	J.W. Oudhof & R. Schrijvers, St.Jozefparochie (Deurne) en 't Hofke (Liessel), gemeente Deurne. Archeologische effectrapportgae, 2004	

Zaak ID Archis	plaats	toponiem	Onderzoeks-wijze	jaartal uitvoering	uitvoerder	Selectie-advies	omschrijving	literatuur	link
							samenhangende, behoudenswaardige archeologische resten aangetroffen kunnen worden die nader archeologisch onderzoek noodzakelijk maken.		
onbekend 2070184 100	Neerkant	Sportpark	Bureau- en booronderzoek	2006	Vestigia	geen vervolg	Tijdens het veldonderzoek is vastgesteld dat het bodemprofiel zwaar verstoord is en gekenmerkt wordt door een scherpe overgang naar het moedermateriaal. Dit betekent dat het oorspronkelijke archeologische landschap niet meer intact is en derhalve archeologische sporen of vondsten verdwenen zijn.	Diepeveen-Jansen, M., R. Schrijvers, Sportpark Neerkant, gemeente Deurne. Een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek door middel van boringen, 2006	
2067066 100	Deurne	Groote Bottel	Bureau- en booronderzoek	2005	Vestigia	proefsleuven	Rapport niet beschikbaar	onbekend	
2067066 100	Deurne	Zandbosweg	Booronderzoek	2005	Vestigia	geen vervolg	lage verwachting omdat vondsten ontbreken.	Diepeveen-Jansen, M, Zandbosweg Deurne, gemeente Deurne, Inventariserend Veldonderzoek (IVO) met boringen, 2005	
2140038 100	Deurne	Kom Neerkant	Bureau- en booronderzoek	2006	Vestigia	geen vervolg	Tijdens het veldonderzoek is vastgesteld dat binnen het merendeel van de locaties en kavels het bodemprofiel zwaar verstoord bleek en een scherpe overgang naar het moedermateriaal aanwezig was. Plaggendecken of essen bleken niet meer herkenbaar in de verstoorde bovenlaag en kwaliteitsuitspraken zoals weergegeven in tabel 1 waren derhalve niet mogelijk. De diepe verstoring betekent dat het oorspronkelijke archeologische landschap onder het plaggendeck niet meer intact is en de sporen verdwenen zijn.	Diepeveen-jansen, M. & R. Schrijvers, Sportpark Neerkant gemeente Deurne, 2007	https://dx.doi.org/10.17026/dans-x3m-xes8
2146835 100	Deurne	De Koolhof	Bureau- en booronderzoek	2007	Vestigia	geen vervolg	Tijdens het veldonderzoek zijn geen archeologische vondsten in omgewoelde grond of aan geschoonde slootkanten waargenomen en ontbreken in de boringen aanwijzingen voor menselijke aanwezigheid gedurende de prehistorie of de Middeleeuwen in de vorm van aardewerkscherven; metalen, glazen of objecten van organisch materiaal; menselijk of dierlijk botmateriaal; houtskoolresten, enz. Bovendien bleek uit de analyse van de boommonsters dat het oorspronkelijke bodemprofiel geheel verstoord is en dat daarmee ook de eventueel aanwezige archeologische sporen en vondsten verdwenen zijn.	Diepeveen-jansen, M. & R. Schrijvers, De Koolhof, gemeente Deurne, 2007	https://dx.doi.org/10.17026/dans-zd3-6eet
2161990 100	Deurne	Rijtse Vennen	Bureau- en booronderzoek	2007	Vestigia	geen vervolg	Archeologisch vooronderzoek: bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek door middel van boringen.	Flamman, J.P., Bestemmingsplan Rijtse Vennen, Deurne, boringen, 2008	https://dx.doi.org/10.17026/dans-zph-ct42
2163497 100	Deurne	Spoorzone	Bureau- en booronderzoek	2007	Vestigia	geen vervolg	Archeologisch vooronderzoek: bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek door middel van boringen.	Berg, J. van den, R. Schrijvers, Spoorzone Deurne, 2008	https://dx.doi.org/10.17026/dans-zns-sxm2
2183114 100	Deurne	De Vennen/Kleine Bottel	Bureau- en booronderzoek	2008	Vestigia	geen vervolg, booronderzoek en proefsleuven	Op de gemeentelijke kaart 'Archeologische waarden en verwachtingen' van Deurne liggen drie van de zeven deelgebieden in een zone met hoge verwachting voor het aantreffen van archeologische waarden. Twee gebieden liggen op de grens van enerzijds een hoge verwachting en anderzijds een lage verwachting en twee deelgebieden liggen in een zone met een lage verwachting. Vanwege de lage verwachting op het aantreffen van archeologie en het niet roeren van de ondergrond (resp. deelgebieden 1, 7 en 6) is alleen een booronderzoek uitgevoerd in deelgebieden 2 tot en met 5. Het bodemprofiel in deelgebied 2, 3 en 4 is op sommige delen in grote mate verstoord, maar er komen ook stukken voor waar alleen de toplaag geroerd is. Deelgebied 5 ligt niet op de dekzandrug, maar in een lager gelegen gebied waar zelfs veenvorming heeft plaats gehad en om die reden voor bewoning minder gunstig geweest. Voor deelgebieden 3 en 4 wordt een proefsleuvenonderzoek geadviseerd, voor deelgebied 6 een booronderzoek	Flamman, J. & E.Louwe & L. Haaring, De Vennen/Kleine Bottel te Deurne. Een bureauonderzoek en IVO door middel van boringen, 2008	
2183641 100	Deurne	Helmondsingel	Booronderzoek	2008	Vestigia	geen vervolg	Tijdens het veldonderzoek is de op voorhand verwachte onverstoorde podzolbodem niet aangetroffen. Tevens zijn geen primaire archeologische indicatoren vastgesteld, in de boringen, die aanwijzingen geven voor menselijke aanwezigheid gedurende de periode van het Paleolithicum tot de Nieuwe tijd	Flamman, J.P., Helmondsingel te Deurne. Aanvullend booronderzoek, 2008	https://dx.doi.org/10.17026/dans-zda-3jq8

Zaak ID Archis	plaats	toponiem	Onderzoeks-wijze	jaartal uitvoering	uitvoerder	Selectie-advies	omschrijving	literatuur	link
2210427100	Liessel	Hoogveld	Bureau- en booronderzoek	2008	Vestigia	geen vervolg	Uit de boringen blijkt dat het gehele onderzoeksterrein is verstoord tot op/in de C-horizont; nergens zijn resten van een oud bodemprofiel aangetroffen. Voorts zijn tijdens de boringen geen aanwijzingen aangetroffen voor menselijke aanwezigheid gedurende de periode van de prehistorie tot en met de Middeleeuwen in de vorm van aardewerkscherven, objecten van metaal, glas of organisch materiaal, menselijk of dierlijk botmateriaal, houtskoolresten, enz.	Louwe, E., R. Schrijvers, Hoogveld te Liessel, gemeente Deurne, 2008	https://dx.doi.org/10.17026/dans-xx9-xmak
2234947100	Deurne	Kulertseweg	Bureau- en booronderzoek	2008	Vestigia	proefsleuven	De aanwezigheid van deels intacte bodems, een esdek en het feit dat het plangebied zich op een dekzandrug bevindt – waarbij het gebied nooit bebouwd lijkt te zijn geweest –, leidt tot de aanbeveling om binnen deze fase van karterend onderzoek enkele proefsleuven aan te leggen.	Louwe, E., W. Toonen, S. Nederplet, R. van Heeringen, Zonnedaauw en Kulertseweg te Deurne, 2009	
2216924100	Deurne	Milhezerweg 74	Bureau- en booronderzoek	2008	Vestigia	geen vervolg	In de boringen zijn nauwelijks sporen van bodemvorming aangetroffen; voorts zijn ook geen aanwijzingen aangetroffen voor menselijke aanwezigheid gedurende de periode van de prehistorie tot en met de Middeleeuwen, in de vorm van archeologische indicatoren. Indien zich wel archeologische sporen of lagen binnen het plangebied hebben bevonden, zijn deze vermoedelijk niet meer intact door de diepe verstoringen (noordelijke deel) en de verspoeling (zuidelijke deel).	Louwe, E., K. Klerks, Milhezerweg 74 te Deurne, gemeente Deurne, 2009	https://dx.doi.org/10.17026/dans-xyr-hahr
2196675100	Deurne	Omleiding zuid	Bureau- en booronderzoek	2008	Vestigia	proefsleuven	Op basis van het bureauonderzoek geldt een gematigde tot hoge verwachting voor het gehele plangebied. Voor het deel van het plangebied waar geen veldonderzoek is verricht, wordt indien verstoringen gaan plaatsvinden geadviseerd een intensief booronderzoek te verrichten zoals dat tijdens dit onderzoek heeft plaatsgevonden op het tracé van de Zuidelijke Omlegging.	Flamman, J.P., Zuidelijke Omlegging te Deurne. En bureauonderzoek en IVO d.m.v. boringen, 2008	https://dx.doi.org/10.17026/dans-z5z-zsvw
2182620100	Deurne	Paardenwereld	Bureauonderzoek	2008	Vestigia	booronderzoek	Het plangebied is opgedeeld in deel A (het westelijk deel) en B (het oostelijk deel). Naar aanleiding van de diverse vondstmeldingen geldt in deelgebied A1 (west) een hoge verwachting voor archeologische sporen daterend van het Laat Paleolithicum tot en met de Nieuwe tijd (12.500 BP-heden). Voor deelgebied A2 (oost) geldt dat onder de stuifduinen archeologische vindplaatsen uit dezelfde periode, met uitzondering van de Late Middeleeuwen en Nieuwe tijd, kunnen worden verwacht. De verwachting is hier gematigd.	Flamman, J.P., Paardenwereld te Deurne, gemeente Deurne. Een bureauonderzoek, 2008	https://dx.doi.org/10.17026/dans-2bf-g7wa
2206686100	Deurne	Kranenmortelweg	Bureau- en booronderzoek	2008	Vestigia	geen vervolg	In het gedeelte van het plangebied met een lage verwachting is een verstoord bodemprofiel aangetroffen en in het deel met een op voorhand hoge verwachting is een gedeeltelijk intact bodemprofiel (podzol) aangetroffen. Bij de boringen is in de podzol in vier gevallen houtskool en één maal ook een fragment onbewerkt, verveerd vuursteen aangetroffen. Onbewerkt vuursteen en houtskool kunnen echter zonder invloed van de mens in de bodem terecht zijn gekomen. Deze vondsten vormen daarom geen directe aanwijzing voor menselijke aanwezigheid. De kans dat zich binnen het plangebied toch sporen van bewoning bevinden, terwijl daar tijdens het onderzoek geen aanwijzingen voor zijn aangetroffen, wordt klein geacht.	Louwe, E., R. Schrijvers, Kranenmortelweg te Deurne, gemeente Deurne, 2008	https://dx.doi.org/10.17026/dans-27j-dxk8
2261717100	Liessel	Hoofdstraat 63-65	Bureauonderzoek	2009	Vestigia		Doordat de oude bebouwing en de gepande nieuwbouw elkaar grotendeels overlappen en in een deel van het plangebied alleen parkeervakken worden aangelegd, is het nieuw te verstoren oppervlak (met een hoge verwachting) slechts zeer beperkt. Het kan worden teruggebracht tot minder dan 20 m2. Binnen een gebied met hoge archeologische verwachting, hoeft in lijn met het gemeentelijk beleid geen archeologisch vooronderzoek plaats te vinden indien de verstoring niet dieper dan 0,5 m –mv reikt en een oppervlak heeft dat kleiner is dan 100 m2 (Wamz).	Louwe, E., S. Nederpelt, R. van Heeringen, Hoofdstraat 63-65 te Liessel gemeente Deurne, 2009	
2260729100	Deurne	Liesselseweg 141	Bureauonderzoek	2009	Vestigia	geofysisch onderzoek	Uit het bureauonderzoek bleek dat er reden was om aan te nemen dat zich gewelfkelders in het plangebied bevonden. De gewelfkelders behoorden hoogstwaarschijnlijk toe aan het versterkte huis dat hier in de Late Middeleeuwen gelegen was.	Boonstra, M., S. Nederpelt, Herontwikkeling Philipslocatie Liesselseweg 141 te Deurne, 2009	

Zaak ID Archis	plaats	toponiem	Onderzoeks-wijze	jaartal uitvoering	uitvoerder	Selectie-advies	omschrijving	literatuur	link
2255594100	Liessel	Moorveld	Bureau- en booronderzoek	2009	Vestigia		Rapport niet beschikbaar	Louwe, E., Bedrijventerrein Willige Laagt te Liessel, gemeente Deurne, 2010	
2256306100	Liessel	Sportpark	Bureau- en booronderzoek	2009	Vestigia	proefsleuven	Uit de boringen blijkt dat het plangebied zich inderdaad bevindt op een dekzandrug, een in het landschap hoog en droog gelegen plaats, in het verleden een gunstige locatie voor menselijke bewoning en landbouw. In het dekzand is bovendien op een groot deel van het plangebied goed een ontwikkeld podzolprofiel aangetroffen, hetgeen ook de gunstige bewoningsomstandigheden bevestigt. Hoewel in de boringen of tijdens de veldkartering geen archeologische indicatoren zijn aangetroffen, kan op basis hiervan de aanwezigheid van archeologische resten binnen het plangebied niet worden uitgesloten.	Louwe, E., K. Klerks, S. Nederpelt, R. van Heeringen, Sportpark Liessel gemeente Deurne, 2010	
2288878100	Vlierden	Binnengebied Vlierdenseweg en Hoge Zijdeweg	Bureau- en booronderzoek	2010	Vestigia	geen vervolg	Op basis van het bureauonderzoek werd voor beide deelgebieden een hoge verwachting aangenomen. Deze verwachting was gebaseerd op de ligging van beide deelgebieden op een dekzandrug, en de aanwezigheid van een hoge zwarte enkeerdgrond (mogelijk een esdek). Deze verwachting is vervolgens getoetst door middel van een inventariserend veldonderzoek. Op basis van dit veldonderzoek kan geconcludeerd worden dat de plangebieden inderdaad op een dekzandrug zijn gelegen. Wel kan geconstateerd worden dat geen esdek aanwezig (meer) aanwezig is, en dat de mogelijk relevante archeologische niveaus zijn verstoord. Ook zijn tijdens het veldonderzoek geen archeologische indicatoren aangetroffen die erop kunnen wijzen dat de beide deelgebieden vroeger bewoond zijn geweest. Boring 10 en 17 van het Binnengebied Vlierdenseweg lieten een podzolprofiel zien; op basis van het inrichtingsplan zullen deze locaties waarschijnlijk niet worden verstoord. Alles overwegende kan de verwachting voor beide deelgebieden bijgesteld worden naar laag.	S.J. Nederpelt, Ontwikkelingslocaties De Kom Vlierden, gemeente Deurne, 2010	
2284243100	Deurne	De Koolhof	Bureau- en booronderzoek	2010	Vestigia	geen vervolg	Rapport niet beschikbaar	M. Boonstra, S. Nederpelt, J. Flamman, Centrumontwikkelingen Koolhof, gemeente Deurne: aanvullend onderzoek, 2010	
2282048100	Deurne	Liesselseweg 141	geofysisch en booronderzoek	2010	Vestigia	geen vervolg	Tijdens het grondradaronderzoek is een mogelijke structuur waargenomen op een diepte van ca. 1,5 m –mv. Bij het controlerende booronderzoek is op deze locatie echter alleen een laagovergang (van de A-horizont naar de Chorizont) waargenomen op deze diepte. Er zijn bij het booronderzoek geen sporen aangetroffen van middeleeuwse kelder- of muurresten of andere grondverstoringen ten gevolge van menselijk handelen op deze locatie in het verleden. De archeologische verwachting voor het plangebied kan hiermee naar beneden worden bijgesteld.	Nederpelt, S.J./M.K. Boonstra/F. van den Oever, Grondradaronderzoek Liesselseweg 141 te Deurne, 2011	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis2/Archeoraapporten/15/AR20511
2329369100	Vlierden	Oude Torenweg 15	Bureau- en booronderzoek	2011	Vestigia		Rapport niet beschikbaar	E. Louwe, A. Lutz, Nieuwbouw aan de Oude Torenweg 15 te Vlierden, gemeente Deurne, 2011	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis2/Archeoraapporten/19/AR23812
2376592100	Deurne	Wittedijk	Booronderzoek	2012	Vestigia		Rapport niet beschikbaar	onbekend	
2467944100	Liessel	Hoofdstraat 117	Bureau- en booronderzoek	2015	Vestigia		Rapport niet beschikbaar	Vestigia-rapport, 2017	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/246/2467944/afm
2065081100	Deurne	De Vlaas	proefsleuven	2005	Vuhbs	geen vervolg	Op een terrein binnen plangebied De Vlaas, aan de Leembaan te Deurne, is een inventariserend archeologisch veldonderzoek door middel van proefsleuven uitgevoerd. Hierbij is duidelijk geworden dat het gehele terrein door leemwinning dusdanig verstoord is, dat eventuele archeologische resten volledig verwoest	Hakvoort, S., Inventariserend archeologisch onderzoek door middel van proefsleuven op de Vaas te Deurne	https://dx.doi.org/10.17026/dans-zvx-hqt7

Zaak ID Archis	plaats	toponiem	Onderzoeks-wijze	jaartal uitvoering	uitvoerder	Selectie-advies	omschrijving	literatuur	link
							zullen zijn. Op de schaarse plekken waar geen leem gewonnen is, zijn naast enkele zandwinningskuilen geen archeologische sporen waargenomen.		
2074915 100	Deurne	Groot Bottelsche Akker	proefsleuven	2005	Vuhbs	opgraving	Bij het proefsleuvenonderzoek zijn diverse vondplaatsen aangetroffen waaronder bewoningssporen uit de late prehistorie, een inheems-Romeinse nederzetting, bewoning uit de vroege en volle middeleeuwen, sporen van hoede de Bottel, karrensporen en een vuursteen vindplaats uit de Steentijd	Hiddink, H.A., Inventariserend veldonderzoek door middel van proefsleuven in het plangebied Deurne-Binderen Zuid (Groot Bottelsche Akker) (Zuidnederlandse Archeologische Notities 44)	
2102892 100	Deurne	Groot Bottelsche Akker	opgraving	2005	Vuhbs	nvt	Vondstmateriaal uit de Steentijd is in beperkte mate aangetroffen binnen de proefsleuven en opgravingsputten, terwijl een grotere hoeveelheid is verzameld op de plaats van een klein dekzandkopje in de uiterste zuidwesthoek van het plangebied. De sporen en vondsten uit de latere prehistorie zijn toegewezen aan 42 structuren en vijf vindplaatsen, te weten één huisplattegrond, vier bijgebouwen, vijftien spiekers, 21 kuilen en één (mogelijke) 'randstructuur'. Op de westelijke flank van de dekzandrug lag een nederzetting uit de Romeinse tijd die compleet is onderzocht (vindplaats 7). Hieraan zijn 19 woonstalhuizen, 10 bijgebouwen (waaronder één spieker), 3 waterputten en één waterkuil, één greppelbundel, alsmede 21 kuilen en kuilenclusters toegeschreven. Op verschillende plaatsen zijn structuren uit de Karolingische tijd en de Volle Middeleeuwen gevonden. Deze structuren zijn toegewezen aan drie vindplaatsen (8-10). Daarbij moet worden aangetekend dat de aanwezigheid van nog een Karolingisch erf tussen vindplaats 8 en 9 niet kan worden uitgesloten, dat de vol-middeleeuwe bewoning van vindplaats 9 en 10 in zekere zin één geheel vormt en dat laatstgenoemde vindplaats niet compleet is onderzocht. Na de 12de eeuw stonden in het door ons onderzochte gebied geen gebouwen meer en waren vermoedelijk alle hoger gelegen gronden in gebruik als akker. In de periode dat het plaggendek steeds dikker werd, liep een zandweg van oost naar west, van Groot Bottel naar de heide, dwars door het akkercomplex. Op enkele plaatsen liep de weg door voormalige depressies, waaruit nogmaals blijkt dat deze grondig gedempt werden.	Hiddink, H.A., Archeologisch onderzoek op de Groot Bottelsche Akker bij Deurne. Bewoning uit de Steentijd, IJzertijd, Romeinsetijd, Vroege en Volle Middeleeuwen (Zuidnederlandse Archeologische Rapporten 33)	
2132124 100	Vlierden	Hoge Zijde	proefsleuven	2006	Vuhbs	geen vervolg	Het onderzoek heeft in het geheel geen (aanleg)vondsten opgeleverd. De enige grondsporen die zijn aangetroffen, bevinden zich op de kruising van de proefsleuven 3 en 6. Het gaat om vijf paalkuilen met een diepte tussen de 5 en 25 cm. De grijze tot iets blauwgrijze kleur van de sporen wijst, samen met het formaat, op een datering in de IJzertijd of de Romeinse tijd. Vier sporen vormen een rechthoek van ca. 2.8 bij 1.5 m en zijn te interpreteren als de overblijfselen van een spieker.	Hiddink, H.A., Een inventariserend veldonderzoek door middel van proefsleuven te Vlierden-Hoge Zijde, gemeente Deurne (Zuidnederlandse Archeologische Notities 82)	
2149621 100	Deurne	Groot Bottelsche Akker	proefsleuven met doorstart naar opgraving	2007	Vuhbs	opgraving	Betreft proefsleuvenonderzoek in fase 2 van het plangebied. In fase 1 en 2 is reeds een bureau- en booronderzoek uitgevoerd door Vestigia bv (melding 12687), gevolgd door een proefsleuvenonderzoek (13506) en een vlakdekkende opgraving (15022) uitgevoerd. In het onderzochte gebied is van noord naar zuidwest achtereenvolgens sprake van een depressie, een wat hogere dekzandrug, de flank van deze rug en een uitgestrekt laaggelegen gebied. De ondergrond en de grondsporen zijn in de eerste drie zones betrekkelijk goed geconserveerd, op veel plaatsen zijn één of meerdere horizonten van de oorspronkelijke bodem onder het 130-30 cm dikke plaggendek bewaard. De bodem in het laaggelegen gebied daarentegen, heeft geleden onder diepwoelen en egalisaties. Een dekzandkop met een vuursteenvindplaats (N) alhier is geheel verdwenen. De westelijke randzone van de inheems-Romeinse nederzetting is tijdens het onderhavige onderzoek geheel opgegraven. Er zijn onder meer een Alphen-Ekerenhuis, een grote waterkuil, een spieker en een reeks losse (paal)kuilen aangetroffen. Ook over een reeds bekend karrenspoor (704, vindplaats J) en een reeks laat- of post-	Inventariserend veldonderzoek door middel van proefsleuven in het plangebied Deurne-Binderen Zuid, fase 2 (Groot Bottelsche Akker) (Zuidnederlandse Archeologische Notities 103)	

Zaak ID Archis	plaats	toponiem	Onderzoekswijze	jaartal uitvoering	uitvoerder	Selectieadvies	omschrijving	literatuur	link
							middeleeuwse greppels (703) zijn nu alle relevante gegevens verzameld. Twee nieuwe vindplaatsen met sporen uit de Vroege IJzertijd zijn L en M genoemd. Naast verspreid liggende sporen gaat het om een drietal spiekers en een vijftal kuilen (327-334).		
4552819 100	Deurne	't Stijn	proefsleuven	2017	Vuhbs	geen vervolg	Er zijn geen relevante archeologische sporen aangetroffen.	Johan van Kampen, Archeologisch onderzoek in de vorm van proefsleuven in het plangebied 't Stijn te Deurne (Zuidnederlandse Archeologische Notities 480), 2017	
4607526 100	Neerkant	dorpskern	archeologische begeleiding	2018	Vuhbs	nvt	Resten van oude kerk Neerkant aangetroffen bij archeologische begeleiding deels zichtbaar maken.	M.D.R. Schurmans , Deurne - Neerkant Dorpskern. IVO-proefsleuvenonderzoek in combinatie met opsporing van Conventionele Explosieven (Zuidnederlandse Archeologische Notities 634), 2017	https://archisarchie.f.cultureelerfgoed.nl/Archis3/Zaakdocumenten/460/4607526/afm/

3. Archeologische vindplaatsen

nr	Vondst-omstandigheden	Plaats	toponiem	Jaartal vondst	toelichting	Datering	Complex type	Literatuur
1	toevalsvondst	Deurne	Energijastraat	1966	Een bronzen Romeinse munt. Geslepen door vinder waardoor niet meer determineerbaar. Volgens mededeling van gemeenteambtenaar achter zijn huis in tuin gevonden door een werkman. De grond was kort tevoren ongeveer 50 cm. opgehoogd. Het zand was afkomstig van het industrieterrein.	Romeinse tijd	complextype niet te bepalen	brief G. Beex ROB
2	niet-archeologisch graafwerk	Deurne	Lindelaan	1969	Bij bouw van het nieuwe postkantoor werden 2 boomstampotten gevonden. Een der putten zit precies naast de zuidelijke buitenmuur en ongeveer 3 m van de zuidwesthoek. Gezien de bouwactiviteit was het niet mogelijk om de 'drinkwaterputten' te onderzoeken. Ook kon geen daterend aardewerk worden verzameld.	Late Middeleeuwen	Nederzetting	Archeologisch Nieuws 1969, p. 122. Jaarverslag ROB 1969, 56
3	niet-archeologisch graafwerk	Deurne	Kleine Bottel	1970	onversierde urnscherven en vuursteenafslag gevonden bij spoorlijn	IJzertijd	complextype niet te bepalen	Archeologisch Nieuws 1970, p. 136.
4	literatuur	Helenaven	Visvijver	-	Bladvormige pijlpunt met sporen van een soort lijm (Dopple riet) voor hechting aan de pijlschacht gevonden bij visvijver	Neolithicum	complextype niet te bepalen	A.M. Wouters, 'Een vuursteen pijlpunt met bitumineuze schachtsporen uit de Peel'; Brabants Heem 1968, p. 38-40 (+ afb.)
5	toevalsvondst	Helenaven	'T Zinkske	1910	Het betreft geen inhumatiegraf, maar een "verongelukte" Romeinse officier. Braat (1973:55) beschrijft verbrokkelde/verzepte resten van hersenen, rechterschouder en rechterbovenarm. Van der Sanden (1990:46, 48) merkt op dat in het geval van lijkresten ze	Romeinse tijd	depot	Verslag R.M.O. Leiden 1910, p. 330, 1911, p. 157, 1934, p. 48; M.A. Evelein, Oudheidkundige mededelingen 1911, p. 132-151
6	niet-archeologisch graafwerk	Deurne	Leegveld	1968	1 vuursteen afslag en 2 fragmenten keramiek grijsbakkend gedraaid aardewerk.	Laat-Paleolithicum-Mesolithicum	complextype niet te bepalen	Archeologisch Nieuws 1968, p. 118
6	niet-archeologisch graafwerk	Deurne	Leegveld	1968	1 vuursteen afslag en 2 fragmenten keramiek grijsbakkend gedraaid aardewerk.	Late Middeleeuwen	complextype niet te bepalen	Archeologisch Nieuws 1968, p. 118
7	niet-archeologisch graafwerk	Deurne	Leegveld	-	vuursteen	Mesolithicum	complextype niet te bepalen	Archeologisch Nieuws 1968, p. 118
8	niet-archeologisch graafwerk	Liessel	Leensel	1970	Vuurstenen kling, pseudoburijn en afslag	Mesolithicum	complextype niet te bepalen	Archeologisch Nieuws 1970, p. 136
9	niet-archeologisch graafwerk	Deurne	Leegveld	1949 en 1965	Enkele sterke concentraten van de Tjongercultuur, gevonden in hoge rand, thans opgegraven voor stortplaats; vuursteen werktuigen en Romeinse aardewerkscherven. Het materiaal is grotendeels aan het oppervlak en waarschijnlijk ook bij zandaf	Laat-Paleolithicum	nederzetting onbepaald	A. van de Lee, Versierde laat-Palaeolithische stenen werktuigen uit N. Brabant. Bijdrage tot de studie v.h. Brabants Heem, deel XVI 1977, p. 27-32; Archeologisch Nieuws 1966.
10	veldverkenning	Deurne	Deurnese Peel	1965	Op een klein zandkopje talrijke vuursteenafslagen. Te weinig gidsartefacten om het bij een bepaalde cultuur onder te brengen. De aanwezigheid van talrijke vrij lange en dunne klingen doet sterk denken aan de Ahrensburg-cultuur. Volgens boringen van de Geologische Dienst liggen de meeste van de bovengenoemde vindplaatsen langs de rand van een verveend ven, dat plaatselijk een diepte had van 9 m.	Laat-Paleolithicum	nederzetting onbepaald	Brief ROB
11	veldverkenning	Deurne	Deurnese Peel	1965	Zeer rijke vuursteen vindplaatsen zuidelijk van Griendtsveen. Een vijftal concentraties ... op een iets hogere zandrug in het veen tussen de volgende punten: 52C 189.100/382.000 en 189.175/381.800. De artefacten behoren tot de Tjongercultuur.	Laat-Paleolithicum	nederzetting onbepaald	Brief ROB
12	niet-archeologisch graafwerk	Deurne	Deurnese Peel	1965	een vijftal concentraties van vuurstenen artefacten op een iets hogere zandrug in het veen, gevonden in enige kleine zandgroeven, behorend tot de Tjonger-cultuur	Laat-Paleolithicum	nederzetting onbepaald	Brief ROB

nr	Vondst-omstandigheden	Plaats	toponiem	Jaartal vondst	toelichting	Datering	Complex type	Literatuur
13	niet-archeologisch graafwerk	Deurne	Sint Jozefparochie	1837	Vuurstenen bijl met spitsen top, aan de snede geslepen. Lang: 13.5 cm.	Neolithicum	complextype niet te bepalen	
13	niet-archeologisch graafwerk	Deurne	Sint Jozefparochie	1837	Onder de coördinaten 182.500/384.850 vondsten die door het Ministerie van Binnenlandse Zaken in mei 1837, door burgemeester van de gemeenten Deurne en Liesel in augustus 1837 en door een particulier uit Nijmegen in 1840 en 1841 ten geschenke zijn gegeven	Late Bronstijd - Vroege IJzertijd	urnenveld	L.J.F. Janssen, in: Germaansche en Noordsche Monumenten van het museum te Leyden, 1840, 25
13	literatuur	Deurne	Sint Jozefparochie	1837	Onder de coördinaten 182.50/384.85 zijn vondsten geplaatst die betrekking hebben verzamelde vondsten uit het urnenveld onder Deurne.	Late Bronstijd - Vroege IJzertijd	urnenveld	C.R. Hermans, in: Noordbrabants Oudheden 1865, p. 96-100; H.N. Ouwerling: Geschiedenis der dorpen en heerlijkheden Deurne, Liessel en Vlierden, Helmond 1933, p. 21-22
13	literatuur	Deurne	Sint Jozefparochie	1837	Waarschijnlijk afkomstig van het reeds in 1837 ontdekte urnenveld.	Late Bronstijd - Vroege IJzertijd	urnenveld	C.R. Hermans, in: Noordbrabants Oudheden 1865, p. 96-100; H.N. Ouwerling: Geschiedenis der dorpen en heerlijkheden Deurne, Liessel en Vlierden, Helmond 1933, p. 21-22
13	niet-archeologisch graafwerk	Deurne	Sint Jozef	1837	urnenveld; tientallen handgevormde aardewerkpotten (compleet en fragmenten) met bijpotjes en crematieresten; verder tientallen bijgiffen waaronder bronzen ringen en armbanden, een keramiek beeldje en ook een brok barnsteen en trachiet. Van veel potten en vondsten is de precieze datering (Bronstijd of Romeins) niet met zekerheid te zeggen. Ook nog wat vuursteen en vuursteen-bijlen	Late Bronstijd - Vroege IJzertijd	urnenveld	C.R. Hermans, in: Noordbrabants Oudheden 1865, p. 96-100; H.N. Ouwerling: Geschiedenis der dorpen en heerlijkheden Deurne, Liessel en Vlierden, Helmond 1933, p. 21-22
14	niet-archeologisch graafwerk	Deurne	Vreekwijkse Loop	1970	Zuid westelijk langs de Vreekwijkse Loop vond men vuursteen vondsten waarbij een bewerkte kling, een micro schrabbertje en afslag	Mesolithicum	complextype niet te bepalen	Archeologisch Nieuws 1970, p. 136
15	veldverkenning	Deurne	Voorste Beersdonk	1977	In slootkant ca. 200 m. van de A nabij de Voorste Beersdonk werden 5 mesolithische vuursteen werktuig/gereedschappen gevonden, waaronder een fragment van een gepolijste vuurstenen bijl	Mesolithicum	complextype niet te bepalen	
16	veldverkenning	Vlierden	Belgeren	1972	Mesolithische oppervlakte concentratie van vuursteen artefacten en afslag bij Belgeren	Mesolithicum	nederzetting onbepaald	Archeologisch Nieuws 1972, p. 58
17	literatuur	Vlierden	Baarschot	-	'Heerenhuizing' Baarschot	Nieuwe tijd	Huisplaats	
18	literatuur	Vlierden	Baarschot	-	Beex dacht aanvankelijk aan een molenberg; dit werd door buurtbewoners ontkracht. Hun inziens behoorde de heuvel bij het naburige (versterkte) Huis Baarschot. Een boring door Verwers, 20.10.1977, leverde geen vondsten op. Bij deze inspectie werden ook de afmetingen vastgesteld: gemeten hoogte ca 2 meter; afm./diam.heuvel ca 25 m. Bij hernieuwd booronderzoek (J. van Gool, o.l.v. W. Verwers / H. Jansen) bleek het om een natuurlijke verhoging te gaan, of op zijn best om een onderdeel van een oude parkaanleg. In een 1 m diepe sleuf naast de heuvel werden geen scherven o.i.d. gevonden.	Nieuwe tijd	complextype niet te bepalen	
19	veldverkenning	Deurne	De Paardekop	1955	vuursteen artefact (werktuig) gevonden op de Paardekop tussen Deurne en Griendstveen.	Neolithicum	nederzetting onbepaald	W. Knippenberg: Vondstmeldingen Brabants Heem 9, 1957, p. 68
20	toevalsvondst	Deurne	Kanaal Van Deurne; Zwembad	1952	Vondst gedaan bij het turfsteken. Vindplaats ligt langs een voormalig ven bij Griendstveen. Toekenning complextype onder voorbehoud op basis hiervan in combinatie met de geconstateerde stomphheid (Mogelijk dit laatste onder invloed van chemische inwerking van de bodem?). De oorspronkelijk aanwezige houten steel is verloren (zie Kam 1973). Vermeld is verder dat de dubbelbijl dr. P. Modderman als ondateerbaar voorkomt. In genoemde publikatie komt de schrijver, na (moeizaam) internationaal vergelijken van het voorwerp, uit op een datering in de Romeinse tijd. Voormalig provinciaal archeoloog G. Beex was sceptisch aangaande zulk een datering.	Onbepaald	depot	W.H. kam, IJzeren dubbelsnedige bijl uit Deurne, in: Westerheem 22, 1973, 71-75.

nr	Vondst-omstandigheden	Plaats	toponiem	Jaartal vondst	toelichting	Datering	Complex type	Literatuur
21	literatuur	Deurne	Klein Kasteel	-	uit gracht rond kasteel wapen-en muntvondsten uit de merovingische tijd, verder bronzen kokerbijl, twee vuurstenen bijlen, bronzen haarpin en een ruiterspoor.	Laat-Paleolithicum-Mesolithicum	depot	
21	literatuur	Deurne	Klein Kasteel	-	uit gracht rond kasteel wapen-en muntvondsten uit de merovingische tijd, verder bronzen kokerbijl, twee vuurstenen bijlen, bronzen haarpin en een ruiterspoor.	Late Bronstijd - Vroege IJzertijd	depot	
21	literatuur	Deurne	Klein Kasteel	-	uit gracht rond kasteel wapen-en muntvondsten uit de merovingische tijd, verder bronzen kokerbijl, twee vuurstenen bijlen, bronzen haarpin en een ruiterspoor.	Vroege Middeleeuwen	complextype niet te bepalen	
21	literatuur	Deurne	Klein Kasteel	-	uit gracht rond kasteel wapen-en muntvondsten uit de merovingische tijd, verder bronzen kokerbijl, twee vuurstenen bijlen, bronzen haarpin en een ruiterspoor.	Late Middeleeuwen	complextype niet te bepalen	
21	Toevalsvondst	Deurne	Klein Kasteel	-	Ridderspoor, gedateerd op ca 1150, gevonden door de eigenaar van het Klein Kasteel tussen 1942 en 2002. Deze oud-eigenaar, Pieter Wiegiersma, overleed in 2009 in België. Het is onbekend waar de vondsten daarna gebleven zijn. - Bronzen riemgesp, gevonden door de eigenaar van het (14e-eeuwse) Klein Kasteel, tussen 1942 en 2002. Werd geïdentificeerd als Frankische riemgesp, midden vijfde eeuw. Deze oud-eigenaar, Pieter Wiegiersma, overleed in 2009 in België. Het is onbekend waar de vondsten daarna gebleven zijn. - Beschrijver is dus niet de vinder!	Vroege Middeleeuwen	complextype niet te bepalen	
22	veldverkenning	Deurne	Elzenweg	1965	vuurstenen artefacten	Mesolithicum	complextype niet te bepalen	
124	niet-archeologisch graafwerk	Deurne	Deurnese Peel	-	vuurstenen werktuigen	Laat-Paleolithicum-Mesolithicum	complextype niet te bepalen	
23	veldverkenning	Neerkant	Hoeksche Kuilen	-	Vindplaats van vuurstenen artefacten der Tjonger cultuur. De vindplaats, zuidelijk van Neerkant bij de "Hoeksche Kuilen" ligt op een smalle hogeandrug die voor een klein gedeelte is afgegraven en aan drie zijden doormoerassige grond is omgeven.	Laat-Paleolithicum	nederzetting onbepaald	Archeologisch Nieuws 1969, p. 55; Archeologisch Nieuws 1970, p. 136
24	veldverkenning	Vlierden	Baarschots e Heide	1970	Concentratie van vuursteenafslag en Wommersomkwartsiet (geen artefacten)	Mesolithicum	complextype niet te bepalen	Archeologisch Nieuws 1970, p. 135
25	veldverkenning	Deurne	Brouwhuisc he Heide	1970	Op twee plaatsen werd een concentratie van Mesolithische vuursteen artefacten en afslagen gevonden. Daar het uitsluitend oppervlaktevondsten betreft zal de concentratie zich vrij zeker in de ondergrond voortzetten.	Mesolithicum	nederzetting onbepaald	Archeologisch Nieuws 1970, p. 99
25	veldverkenning	Deurne	Brouwhuisc he Heide	1970	Op twee plaatsen werd een concentratie van Mesolithische vuursteen artefacten en afslagen gevonden. Daar het uitsluitend oppervlaktevondsten betreft zal de concentratie zich vrij zeker in de ondergrond voortzetten.	Mesolithicum	nederzetting onbepaald	Archeologisch Nieuws 1970, p. 99
26	niet-archeologisch graafwerk	Deurne	De Lange Reijerspaal	1966-1970	Vindplaats van vuursteen artefacten gevonden in een zandafgraving vlakbij (ten ZW van) het punt waar de gemeente grenzen van Deurne, Venray en Milheeze samenkomen. De coördinaten hebben betrekking op een geëgaliseerd kopje waar in 1966 veel vuursteen is gevonden, niet op de secundaire vindplaats!	Laat-Paleolithicum-Mesolithicum	nederzetting onbepaald	Archeologisch nieuws 1970, 35; Archeologisch Nieuws 1970, 135.
27	veldverkenning	Deurne	Lange Reijerspaal	1970	vuursteen	Mesolithicum	complextype niet te bepalen	Archeologisch Nieuws 1970, p. 136
28	literatuur	Deurne	Groot Bruggen	1970	Een paar honderd silexartefacten en afsagen en kwartsiet van Wommersom werden verzameld op een viertal punten ten noorden van de Bakelse Aa. De eerste vindplaats leverde de meeste vondsten op (oppervlakte vondsten).	Mesolithicum	nederzetting onbepaald	Archeologisch Nieuws 1970, p. 136
28	literatuur	Deurne	Klein Bruggen	1970	Een paar honderd silexartefacten en afsagen en kwartsiet van Wommersom werden verzameld op een viertal punten ten noorden van de Bakelse Aa. De eerste vindplaats leverde de meeste vondsten op (oppervlakte vondsten).	Mesolithicum	nederzetting onbepaald	Archeologisch Nieuws 1970, p. 136
28	literatuur	Deurne	Groot Bruggen	1970	Een paar honderd silexartefacten en afsagen en kwartsiet van Wommersom werden verzameld op een viertal punten ten noorden van de Bakelse Aa. De eerste vindplaats leverde de meeste vondsten op (oppervlakte vondsten).	Mesolithicum	nederzetting onbepaald	Archeologisch Nieuws 1970, p. 136
28	literatuur	Deurne	Klein Bruggen	1970	Een paar honderd silexartefacten en afsagen en kwartsiet van Wommersom werden verzameld op een viertal punten ten noorden van de Bakelse Aa. De eerste vindplaats leverde de meeste vondsten op (oppervlakte vondsten).	Mesolithicum	nederzetting onbepaald	Archeologisch Nieuws 1970, p. 136

nr	Vondst-omstandigheden	Plaats	toponiem	Jaartal vondst	toelichting	Datering	Complex type	Literatuur
29	literatuur	Liessel	Eikenlaan	-	Te Liessel op de rand van de Peel werd een bronzen lanspunt met doorlopende schachtkoker gevonden.	Late Bronstijd - Vroege IJzertijd	depot	Verslag over 1946 door directeur van het R.M.O. te Leiden 1948, p. 9.
30	niet-archeologisch graafwerk	Liessel	Deurnsche Peel	1974	Bron: Copieën van een tweetal door G.F. thoe Schwartzberg ingevulde A.W.N.Utrecht-fiches (conform CAA-fiches) met een gedetailleerde beschrijving van het vondstmateriaal en onder vondstomstandigheden de tekst: 'Gevonden in dewand van een zandafgraving, ca. 80 cm. beneden het maaiveld, in een grijzeloordzand laag. Datering: Ahrensburgcultuur. Determinatie door: A. v.d. Lee, Den Bosch d.d. mei 1974'. De melding aan de A.W.N. dateert van 29-10-1974, d.d. 1-11-1974 is deze doorgestuurd naar de R.O.B.	Laat-Paleolithicum	nederzetting onbepaald	G. Beex, Vondstmeldingen in Brabants Heem 1975, 85
31	literatuur	Vlierden	Galgenberg weg	1970	Een gebroken bewerkte kling en vuursteen afslag	Mesolithicum	complextype niet te bepalen	Archeologisch Nieuws 1970, p. 135-136
32	Toevalsvondst	Deurne	Kouwenhoek	1973	bronzen kokerbijl met oortje gevonden bij aanleg van een sloot rondom het sportpark	Late Bronstijd - Vroege IJzertijd	depot	Archeologische kroniek van Noord-Brabant 1981-1982, Stichting Brabants Heem 1986, p. 29-30.
33	toevalsvondst	Vlierden	Vlierden	1833	In Juli 1833 leverde de heide van dit kerkdorp drie bronzen munten op van Keizer Nero. De vondst is administratief geplaatst.	Romeinse tijd	complextype niet te bepalen	C.R. Hermans, Geschiedk. mengelwerk van N. Brabant, deel I, 22. Jaarboek voor munt- en penningkunde 50, 1963, 40. C.R. Hermans, Noordbrabantse oudheden, 1865 Den Bosch, 95.
34	literatuur	Vlierden	Belgeren		Watermolen van Belgeren gelegen op Astense Aa langs oude weg Vlierden-Asten. Wordt al in 1400 genoemd. Rond 1836 is molen gesloopt. Molenwiel is pas in 1962 als gevolg van normalisatie van de Astense Aa verdwenen. Wiel is opgevuld met puin.	Late Middeleeuwen - Nieuwe tijd	Molen	W. van Heugten, Molens in Peelland, 1982
35	niet-archeologisch graafwerk	Deurne	Kaweische Loop	1969	enige tientallen vuursteenafslagen, namelijk 10 vuursteen (3 schrabbars, 1 steker, 6 klingen) en 37 vuursteenmateriaal. Aangetroffen in profiel van een zandafgraving in een duidelijke Allerödlag. Langs de Kaweise Loop in de Deurnese Heide.	Laat-Paleolithicum	complextype niet te bepalen	Archeologisch nieuws 1970, 35.
36	toevalsvondst	Deurne	Walsberg	1940	Het betreft de vondst van een Romeinse bronzen munt van Marcus Aurelius, gevonden in 1940 bij het maken van loopgraven onder het gehucht de Wasberg.	Romeinse tijd	complextype niet te bepalen	Verslag over 1946 van RMO Leiden 1948, 9
37	toevalsvondst	Vlierden	De Hees	-	2 versierde terra sigillata scherven	Romeinse tijd	complextype niet te bepalen	
38	veldverkenning	Deurne	Leegveld	-	Terrein (ontginning) met vuursteenartefacten.	Laat-Paleolithicum-Mesolithicum	complextype niet te bepalen	
39	niet-archeologisch graafwerk	Deurne	Siberieweg	1965	vindplaats van vuursteensteker en afslag op kleine verhoging in een terrein ten oosten van de Siberieweg, een geploegd perceel. Het betreft vondsten die circa 30 cm onder maaiveld zijn gedaan in het profiel van een kleine zandwinning. Andere stukken zijn verzameld in de uitgeworpen grond. Het terrein is volledig afgegraven. Bijna 200 m. ten zuiden van deze vindplaats is men bezig met een zandafgraving waar eveneens vuursteenmateriaal aan het licht is gekomen.	Laat-Paleolithicum-Mesolithicum	complextype niet te bepalen	brief ROB
40	veldverkenning	Deurne	Leegveld	1968	een 12-tal vuursteen werktuigen uit de laag van Usselo en een 12-tal vuursteen werktuigen uit een deklaag daarboven met een mesolithisch (?) karakter.	Laat-Paleolithicum-Mesolithicum	complextype niet te bepalen	
40	veldverkenning	Vlierden	Hoge Zijdegeweg	1993	1 silexachtig werktuig, 1 dakpanfragment (romeins?) en 4 ME aardewerscherven (725-1350). Veldverkenning door werkgroep Oud Vlierden o.l.v. T. Huybers op het terrein van de Oude Dorpsakker	Late Middeleeuwen	complextype niet te bepalen	H.Beijers/P.Koolen, Vlierdens Verleden 721- 1926, 1996
41	niet-archeologisch graafwerk	Deurne	Leegveld	1965	silexartefacten en Romeinse aardewerscherven gevonden in zuidgedeelte van zandafgraving voor zandwinning	Laat-Paleolithicum-Mesolithicum	nederzetting onbepaald	Brief ROB

nr	Vondst-omstandigheden	Plaats	toponiem	Jaartal vondst	toelichting	Datering	Complex type	Literatuur
41	niet-archeologisch graafwerk	Deurne	Leegveld	1965	silexartefacten en Romeinse aardewerkscherven gevonden in zuidgedeelte van zandafgraving voor zandwinning	Romeinse tijd	complextype niet te bepalen	Brief ROB
42	niet-archeologisch graafwerk	Deurne	Leegveld	1957	Grote verzameling vuursteenartefacten en afslag, waaronder gravettespits, krabbers, stekers en klingen. Oppervlakte vondsten in grindafraverij en op bouwland. De vindplaats strekt zich nog 1500 m. N. uit. Aan de rand van de vroegere ven is thans nog duidelijk een verhoogde oever waarmeembaar. Hierop en gedeeltelijk in het veen worden de vondsten gedaan.	Laat-Paleolithicum	complextype niet te bepalen	
43	veldverkenning	Liessel	Snoertsebaan	-	vuurstenen artefacten	Laat-Paleolithicum-Mesolithicum	complextype niet te bepalen	
44	veldverkenning	Liessel	Snoerts	1966	Fiche op basis brief Beex aan de ROB. Geen aanvullende informatie dan "eenaantal afslagen .... van een nog niet gemelde vindplaats."	Laat-Paleolithicum-Mesolithicum	complextype niet te bepalen	Brief ROB archief Deurne
45	literatuur	Vlierden	Pastoriestraat	-	Geschenk ontvangen van arts te Deurne. Bijl van grijzevuursteen met nagenoeg ovale doorsnede. Lang: 18 cm. Administratief geplaatst.	Neolithicum	complextype niet te bepalen	
46	literatuur	Deurne	Klein Kasteel	-	Uit de literatuur blijkt dat het hier om een vierkante woontoren gaat, daterend uit de 14e eeuw. In de 17e eeuw en later werden hier zijvleugels aangebouwd. Op dit terrein werden wapen- en muntvondsten uit de merovingische tijd gedaan; uit de gracht kwam o.a. een bronzen gesp naar boven. Hier sluit de volksoverlevering op aan dat St. Willibrordus op dit kasteel (in 714?) de daar ziekliggende Pippijn van Herstal bezocht. Volgens een andere overlevering, die nogal eens in de oudere literatuur (o.a. Grammaye en Hanewinkel) wordt genoemd, zou het de poort zijn geweest van een veel ouder en sterk blokhuis, bekend onder de naam 'Slot van Peelland'. Dat zou meer zuidwaarts in een grote wei gelegen hebben, waarvan in de 17e/18e eeuw nog grondslagen te vinden zouden zijn geweest, maar die met de overige grond gelijk gemaakt zouden zijn. Op het ogenblik wordt aangenomen dat het kasteel uit de 14e eeuw dateert en legt men de volksoverleveringen naast zich neer. Uit de vondsten blijkt echter dat er al oudere bewoning moet zijn geweest. (gegevens W. van Heugten)	Late Middeleeuwen	kasteel	H.N. Ouwering, Geschiedenis der dorpen en heerlijkheden Deurne, Liessel en Vlierden, 1933
47	niet-archeologisch graafwerk	Deurne	Leegveld	1974	3 vuursteen schrabbers en 3 vuursteen stekers gevonden in wand van een zandafgraving circa 1,2 m onder maaiveld, op een donker roodbruine harde laag.	Laat-Paleolithicum	complextype niet te bepalen	J. van Brunschot, "Paleo-, meso- en neolithische vondsten uit Oost-Brabant", in: Westerheem 20, p. 118-127, 1971; G.F.T. Schwartzberg, "Laat-paleolithische vondsten uit de Peel bij Deurne", in: Westerheem 28, 1979.
48	veldverkenning	Vlierden	Oude Torenweg	1993	1 silex vuursplinter en 8 ME aardewerkscherven. Veldverkenning door werkgroep Oud Vlierden o.l.v. T. Huybers op het terrein van het oude kerkhof aan de zuidzijde van de oude Torenweg.	Mesolithicum	complextype niet te bepalen	H.Beijers/P.Koolen, Vliedens Verleden 721- 1926, 1996
49	veldverkenning	Vlierden	Hoge Zijdeweg	1993	1 silexachtig werktuig, 1 dakpanfragment (romeins?) en 4 ME aardewerkscherven (725-1350). Veldverkenning door werkgroep Oud Vlierden o.l.v. T. Huybers op het terrein van de Oude Dorpsakker	Mesolithicum	complextype niet te bepalen	H.Beijers/P.Koolen, Vliedens Verleden 721- 1926, 1996
49	veldverkenning	Vlierden	Hoge Zijdeweg	1993	1 silexachtig werktuig, 1 dakpanfragment (romeins?) en 4 ME aardewerkscherven (725-1350). Veldverkenning door werkgroep Oud Vlierden o.l.v. T. Huybers op het terrein van de Oude Dorpsakker	Romeinse tijd	complextype niet te bepalen	H.Beijers/P.Koolen, Vliedens Verleden 721- 1926, 1996
49	veldverkenning	Vlierden	Hoge Zijdeweg	1993	1 silexachtig werktuig, 1 dakpanfragment (romeins?) en 4 ME aardewerkscherven (725-1350). Veldverkenning door werkgroep Oud Vlierden o.l.v. T. Huybers op het terrein van de Oude Dorpsakker	Vroege Middeleeuwen	complextype niet te bepalen	H.Beijers/P.Koolen, Vliedens Verleden 721- 1926, 1996
50	veldverkenning	Vlierden	Tomakkers	1993	1 silex vuursteen splinter, 4 ME aardewerkscherven (800-1295). Veldverkenning door werkgroep Oud Vlierden o.l.v. T. Huybers op het terrein van de Tomakkers aan de zuidzijde van de oude Torenweg.	Mesolithicum	complextype niet te bepalen	H.Beijers/P.Koolen, Vliedens Verleden 721- 1926, 1996

nr	Vondst-omstandigheden	Plaats	toponiem	Jaartal vondst	toelichting	Datering	Complex type	Literatuur
50	veldverkenning	Vlierden	Tomakkers	1993	1 silex vuursteen splinter, 4 ME aardewerkscherven (800-1295). Veldverkenning door werkgroep Oud Vlierden o.l.v. T. Huybers op het terrein van de Tomakkers aan de zuidzijde van de oude Torenweg.	Vroege Middeleeuwen	complextype niet te bepalen	H.Beijers/P.Koolen, Vlierdens Verleden 721- 1926, 1996
50	veldverkenning	Vlierden	Tomakkers	1993	1 silex vuursteen splinter, 4 ME aardewerkscherven (800-1295). Veldverkenning door werkgroep Oud Vlierden o.l.v. T. Huybers op het terrein van de Tomakkers aan de zuidzijde van de oude Torenweg.	Late Middeleeuwen	complextype niet te bepalen	H.Beijers/P.Koolen, Vlierdens Verleden 721- 1926, 1996
51	veldverkenning	Vlierden	Brembos	1994	3 ME aardewerkscherven (900-1350). Veldverkenning door werkgroep Oud Vlierden o.l.v. T. Huybers op het terrein van de Brembos aan de noordzijde van de oude Torenweg.	Late Middeleeuwen	complextype niet te bepalen	H.Beijers/P.Koolen, Vlierdens Verleden 721- 1926, 1996
52	veldverkenning	Vlierden	Bergakker	1994	1 silex vuursteensplinter, 1 wandfragment ijzertijd?, 1 ruwwandig (romeins?) wandfragment, 1 proto-steengoed (1240-1295). Veldverkenning door werkgroep Oud Vlierden o.l.v. T. Huybers op het terrein van de Bergakker in het gehucht Belgeren.	Mesolithicum	complextype niet te bepalen	H.Beijers/P.Koolen, Vlierdens Verleden 721- 1926, 1996
52	veldverkenning	Vlierden	Bergakker	1994	1 silex vuursteensplinter, 1 wandfragment ijzertijd?, 1 ruwwandig (romeins?) wandfragment, 1 proto-steengoed (1240-1295). Veldverkenning door werkgroep Oud Vlierden o.l.v. T. Huybers op het terrein van de Bergakker in het gehucht Belgeren.	Ijzertijd	complextype niet te bepalen	H.Beijers/P.Koolen, Vlierdens Verleden 721- 1926, 1996
52	veldverkenning	Vlierden	Bergakker	1994	1 silex vuursteensplinter, 1 wandfragment ijzertijd?, 1 ruwwandig (romeins?) wandfragment, 1 proto-steengoed (1240-1295). Veldverkenning door werkgroep Oud Vlierden o.l.v. T. Huybers op het terrein van de Bergakker in het gehucht Belgeren.	Romeinse tijd	complextype niet te bepalen	H.Beijers/P.Koolen, Vlierdens Verleden 721- 1926, 1996
52	veldverkenning	Vlierden	Bergakker	1994	1 silex vuursteensplinter, 1 wandfragment ijzertijd?, 1 ruwwandig (romeins?) wandfragment, 1 proto-steengoed (1240-1295). Veldverkenning door werkgroep Oud Vlierden o.l.v. T. Huybers op het terrein van de Bergakker in het gehucht Belgeren.	Late Middeleeuwen	complextype niet te bepalen	H.Beijers/P.Koolen, Vlierdens Verleden 721- 1926, 1996
53	veldverkenning	Vlierden	Belgeren	1994	aardewerk	Late Middeleeuwen	complextype niet te bepalen	H.Beijers/P.Koolen, Vlierdens Verleden 721- 1926, 1996
54	niet-archeologisch graafwerk	Deume	Zeilberg	-	Pottenbakkersafval van roodbakkend aardewerk. De meeste van deze fragmenten zijn van niet gebruikt aardewerk, maar enkele zijn van intensief gebruikte voorwerpen. 51-tal scherven roodbakkend aardewerk. De oudste vermelding van het steen- en potbakken te Deume dateert uit 1613. Gedurende 3 eeuwen zijn in totaal 28 pottenbakkers actief geweest. Het hoogtepunt van productie was de 17e eeuw. Zeilberg is de afgelopen decennia geheel volgebouwd met huizen. Hierbij zouden bij het graven van bouwputten op verschillende plaatsen grote hoeveelheden scherven zijn gevonden, die echter zonder enig onderzoek zijn afgevoerd. De wel bewaarde archeologische overblijfselen zijn schaars. Dit is het terrein van de laatste pottenbakker van Zeilberg, Pieter Munsters. De klei en leem lag vrijwel aan het grondoppervlak als gevolg van het feit dat Zeilberg zich boven op de Peelrandbreuk bevond. Het toponiem 'berg' is afkomstig van de met zand afgedekte plateauvormige hoogte pal op de Peelrandbreuk; hier ontspringt ook de Bakelse Aa. Hier waren 2 noodzakelijkheden voor het pottenbakken aanwezig: namelijk klei en turf. De klei lag hier onder een dekzandpakket.	Nieuwe tijd	pottenbakkerij	N. Arts en A. Vissers, "pottenbakkers op de Zeilberg" in: Brabants Heem 2, 1996, 51-58.
55	niet-archeologisch graafwerk	Deume	Huub Van Doorneweg 42	1995	Bakstenen waterput op rechthoekig houten (planken) fundament. Afmeting bakstenen (geen putstenen) 24 x 11,5 x 6/6,5 cm. 12 Kannebuizen van roodbakkend aardewerk met een conische vorm, meestal 35 cm lang. De grootste diameter bedraagt 10 cm. De buizen kwamen uit in bovengenoemde waterput en vormen waarschijnlijk een waterleiding. NB: de waterleiding loopt in de richting van de nabijgelegen Peelrandbreuken en eroverheen. Datering waarschijnlijk 17e eeuw. In 1610 was er al een pottenbakker bedrijvig op de Hanenberg.	Nieuwe tijd	pottenbakkerij	N. Arts en A. Vissers, "pottenbakkers op de Zeilberg" in: Brabants Heem 2, 1996, 51-58.
56	literatuur	Liessel	Hoek	1970	vuurstenen artefacten waarbij kling van Wommerzom kwartsiet	Mesolithicum	complextype niet te bepalen	Archeologisch nieuws 1970, p. 136
57	literatuur	Vlierden	Vloeiend; De Braak; De Baak	-	CAA verwijst naar Oud Archief. Hier blijkt het om een vermelding te gaan van Roothaert 1942, p.32. Bewuste passage, welke op rode inv.krt. is over-genomen, vermeldt aanwezigheid van "de vierkant ophoging, die nu de Braak heet. [waar] ge nog duidelijk de s	Late Middeleeuwen	schans?	A. Roothaert, Die verkeerde Waereldt, 1942
58	niet-archeologisch graafwerk	Deume	Heuvel	-	3 holle bronstijd-beitels, bronzen scheesmes en een vuursteen-bijl. Melding "Oud Archief". Op de verwijzing in het CAA naar bovenstaand archief staat de tekst: '183/386 stenen bijl, bronzen werktuigen. Zilveren Romeinse helm [...]Bronzen werktuigen bij urnenveld'. Onder genoemde coördinaten is in het OudArchief een oranje ROB-fiche aanwezig, waarop de hierboven beschreven vondsten vermeld staan, evenals vondsten uit de waarn. 28543 (helm) en 29513 /29526 (urnenveld). Onder de coördinaten 182.50/384.85 bevinden zich in het Oud Archief 6 witte ROB-fiches met de beschrijving	Late Bronstijd - Vroege IJzertijd	complextype niet te bepalen	J. Butler, Nederland in de Bronstijd, 1979, 101. J. Holwerda e.a., Catalogus RMO, prehistorie, 1908.

nr	Vondst-omstandigheden	Plaats	toponiem	Jaartal vondst	toelichting	Datering	Complex type	Literatuur
					en op de achterzijdeschetsen van de vondsten uit deze waarneming. De bronzen zijn geschonkendoor P.C.G. Guyot te Nijmegen (zie ook waarn. 29526) en worden gerekend tot de "Groep: Losse bronsvondsten" in tegenstelling tot de door Guyot geschonken voorwerpen uit het urnenveld. Het is dus onduidelijk of de bovenstaandevondsten eveneens uit het urnenveld afkomstig zijn. De beschrijving op dewitte fiches wijkt af van die in Holwerda 1908 en Felix 1945 (zie Literatuur), waarop de hier gehanteerde beschrijving is gebaseerd. In Butler 1979 worden de volgnum. 002-004 tot 1 grafinventaris gerekend en gedateerd in de 8ste eeuw v. Chr.			
59	toevalsvondst	Meijel	Kesselsche Velden	-	Het meldingsfiche in het CAA vermeldt slechts 'Rom. schild of grote medaille'. Aanvullende gegevens zijn afkomstig uit het Oud Archief, waarvan de tekst letterlijk afkomstig is uit het Aardrijkskundig Woordenboek der Nederlanden (A.J. van der Aa, deel IX, Gorinchem, 1847, p. 51): '(onder Panningen) '...In de Peel, onder dit dorp is eene oudheid gevonden, bestaande in een schild of groote medaille van zilver en goud, nagenoegveertig lood zwaar, waarvan de beschrijving in de Romeinsche geschiedenis voorkomt. Hij berust ten huize van den Heer J.M. Engels, in leven Burgemeester van Helden, woonachtig te Panningen'. Betreft de Sierschijf van Helden; hetzelfde object ook onder 58BN-16 (laten vervallen). Volgens het Oud Archief zouden de coord. 197.0/370.0 zijn (= dorpskern Helden) volgens het CAA 196.2/371.2 (is dorpskern Panningen). T.a.v. 'materiaal': verguld zilver. Coördinaten onderhavige waarneming bepaald op basis van De Grooth 1987. Voor aanvullende gegevens zie De Grooth 1987.	Ijzertijd	depot	
60	literatuur	Deurne	Groot Kasteel	-	Groot kasteel; Renaud twijfelt sterk of het gebouw dat in de kern 11 x 11 m. meet, echt als een 'sterk' huis moet worden gezien. Kasteel is voor het eerst vermeld in 1462 en waarschijnlijk kort daarvoor gebouwd. In de 17e eeuw uitgebreid met voorgebouw en stalgebouwen. Eind 18e eeuw is het naastgelegen poortgebouw met ophaalbrug afgebroken. Eind jaren '60 is bij werkzaamheden aan de riolering en het wegdek op het Haageind een onderaardse gang gevonden die van het Groot Kasteel afkomstig was (en naar het klein kasteel leidde?). Om het werk niet te stagneren heeft men die vondst toen proberen te verzwijgen. Deze gang of riool lag 2,20 m. onder het wegdek en was 1,20 m. hoog. Voor zover waar te nemen was de gang 6,80 m. lang onder het Haageind.	Late Middeleeuwen - Nieuwe tijd	Kasteel	H.N. Ouwering/J.J.M. Heeren, Uit het verleden van de vroegere dorpen en heerlijkheden Deurne, Liessel en Vlierden
61	Toevalsvondst	Helenaven	Soemeer	-	Bron: Een door F. Soszna-Meurice ingevuld ARCHIS-formulier, een bijgaandecopie van de topografische kaart met vindplaatsindicatie, een brief van P. Kleij d.d. 12-9-1995 met determinatie en de tekst van Verwers en Kleij 1998 (zie Literatuur) die als volgt luidt: 'Deurne. Afb. 15. F. Soszna-Meurice (Deurne) meldde dat hij op akkers rond Helenaven een vuursteen bij had gevonden. De bijl. dateert uit het Neolithicum en is gemaakt van Rijkholt-vuursteen. Opvallend is dat het hier een half-fabriek betreft, een beeldje in ruwe vorm bijgewerkt, maar nog niet geslepen is. Het hoogtepunt van de exploitatie van Rijkholt vuursteen ligt in het Midden-Neolithicum, al is dit steensoort ook in het Laat-Neolithicum nog gebruikt'. - Opm.: [FB] het stuk zou eens nader moeten worden bekeken of het geen Simpelveld vuursteen betreft.	Neolithicum	complex type niet te bepalen	
62	literatuur	Liessel	Blokhuis Liessel	-	Blokhuis van Liessel, gebouwd in 1516 en die pas in 1527 voltooid schijnt te zijn, gericht tegen regelmatige Gelderse invallen. Het bestond toen uit een stenen gebouw (met een huiskapel) en boerderij, omgeven door wallen en grachten waarover twee ophaalbruggen. Omstreeks 1760 werd het hoofdgebouw afgebroken, later ook de bijbehorende boerderij en nog niet zo heel lang geleden als laatste de put. Over zijn nog balken in een boerderij er vlakbij, een kelk uit 1627 en een gevelsteen uit 1574. Nog niet zo lang geleden werd op het terrein een varkensstal gebouwd, maar waarschijnlijk heeft het hoofdgebouw er net langs gelegen.	Late Middeleeuwen - Nieuwe tijd	blokhuis	R.J. Jansen e.a., Beknopte geschiedenis van Deurne, 1983; H.N. Ouwering, Geschiedenis der dorpen en heerlijkheden Deurne, Liessel en Vlierden,
63	literatuur	Vlierden	Willibrord's Akker	-	Kapel, gesticht in 1232 door Maria van Brabant; het was een eenvoudig gebouw met houten toren; raakte na 1648 in verval; kreeg eind 17e eeuw een nieuw koor in de vorm van een stenen huis en ca. 1750 daar tegenaan een nieuwe toren. Na 1801 werd de kapel niet meer gebruikt, verviel tot puin en is in 1902 afgebroken. Van de kapel zijn nog verschillende oude afbeeldingen bekend. In 1926 is op de fundamenten een grafkapelletje van de familie De Maurissens gebouwd. In 1961 werd hier o.l.v. rector Allard gegraven, waarbij oude fundamenten tevoorschijn kwamen en graven die in een krans om de kapel lagen. De kerkhofhoeve, vroeger bezit van het klooster van Binderen, naast de kapel, dateert uit de 14e eeuw. CAA bevat Loeb-fiche plus verslag van een inspectie, door de heren Glazema, R. van Maanen en P.C. Houttuin, van dit "terrein van de voormalige kapel". Dit vanwege het graafwerk door de Rector waarbij deze muurresten en puin vond. Ter plaatse was ca 1900 een kerk gesloopt. Tijdens de inspectie werd niets nieuws ontdekt: terrein "ligt enigszins verhoogd temidden van het omringende landschap. Er op bevindt zich een grafmonument dat in 1926 door freule de Meurissens is opgericht. Dit monument ligt op het kerkhof dat de kerk vroeger omgaf". Daarnaast valt uit schriftelijke bronnen op te maken dat er in 721 AD een schenking van een perceel (Willibrord's-akker) aan Willibrord is gedaan door eigenaar Herelaef. Houttuin c.s. concluderen o.g.v. bewuste schenkingsoorkonde (kopie in Gem. huis Deurne): "Het is waarschijnlijk dat een en ander met het genoemde terrein in verband is te brengen".	Late Middeleeuwen - Nieuwe tijd	kapel	H.N. Ouwering, Geschiedenis der dorpen en heerlijkheden Deurne, Liessel en Vlierden, 1933; H. Beijers/P. Koolen, Vlierdens Verleden 721-1926, 1996.

nr	Vondst-omstandigheden	Plaats	toponiem	Jaartal vondst	toelichting	Datering	Complex type	Literatuur
64	literatuur	Vlierden	Molenhuisweg	-	Standaardmolen uit 1548 die voor het nu nog bekende molenhuis stond en na 1844 verdwenen is.	Late Middeleeuwen - Nieuwe tijd	molen	W. van Heugten
65	literatuur	Liessel	Leensel	-	blokhuis Leensel; voor 1468 stond hier bij het punt waar de gemeenten Deume, Asten en Vlierden bij elkaar kwamen al een blokhuis, dat als voorloper is te beschouwen van het blokhuis te Liessel. Waarschijnlijk stond het aan de Astense Aa ten oosten van de oude weg op grondgebied van Deume-Vlierden. Aan het begin van de 16e eeuw is het blokhuis al verdwenen en mogelijk heeft het water van de er langs lopende Astense Aa door meanderen en kanalisatie wel het nodige aan eventuele resten vernield.	Late Middeleeuwen	blokhuis	W. van Heugten
66	literatuur	Deume	Sint-Willibrorduskerk	-	Locatie van de Sint-Willibrorduskerk, een gotisch kerkgebouw met een tufstenen voorganger. In een grafkelder onder het hoogkoor zijn stoffelijke resten aangetroffen, die ter determinatie zijn meegenomen door de stadsarcheoloog van Eindhoven, drs. N. Arts. Rond de kerk ligt het restant van een in aanleg middeleeuws kerkhof. Bij graafwerkzaamheden voor de aanleg van verwarming in de jaren zestig, stuitte men op het muurwerk van een Romaanse kerk, zog. ijzersteen. Dit kerkje moet er al in 1069 hebben gestaan, aangezien uit dat jaar een oorkonde bekend is waarin paus Alexander II een schenking aan de abdi van Echternach, waarin o.m. de kerk van Deume wordt vermeld, bekrachtigt. Het metselwerk van de toren vertoont het karakter van eind 12e, begin 13e eeuw.	Late Middeleeuwen - Nieuwe tijd	kerk	1250 jaar St.-Willibrordusparochies 739- 1989; Sint Willibrordus Kerk, centrum Deume; korte geschiedenis van R. Jansen + H. Flapper, 1990.
67	literatuur	Deume	Heimolen	-	Standaard windmolen van de heerlijkheid Deume, die uit 1543 dateert. In 1869 vernoot de hei naar dorp verplaatst (waar hij in 1944 is vernield).	Nieuwe Tijd Laat	molen	W. van Heugten
68	Opgraving	Deume	De Pelikaan	1983	opgravingen naar fundamenten van de voormalige boerderij De Pelikaan door HKK. Er is veel aardewerk aangetroffen, o.a. van twee grote potten, een afvalput met vazen en kaarsenstandaards, een koperen kruisbeeld en een muntje uit 1629. Ook werd een zog. eesttegel gevonden die gebruikt werd bij het bierbrouwen. Voor 1648 is de boerderij al bewoond. Later woont hier de veldwachter. Rond 1830/40 verbouwd tot brouwerij. Ter plekke vormde de huidige Helmondseweg vroeger een driehoekig plein, de zog. Heuvel.	Late Middeleeuwen - Nieuwe tijd	brouwerij	N. Arts en A. Vissers, "pottenbakkers op de Zeilberg" in: Brabants Heem 2, 1996, 51-58
69	niet-archeologisch graafwerk	Deume	Groot Kasteel	1998	Bewoningssporen vanaf de 14e eeuw, waaronder muurresten, waterput met kanonskogel, afvalkuilen, oude grachtenlopen, waterleidingbuizen, gemetseld riooltje en de fundering van het voormalig poortgebouw van het Groot Kasteel. Onder het vele (rode) aardewerk bevinden zich ringeloor- en majolicaborden, steengoed uit Duitsland met decoraties en afbeeldingen, een voetje van een glazen roemer, een spreekwepot en een spinpotje. Verder veel bouw materiaal zoals leisteen en paarse bakstenen uit Zeilberg.	Nieuwe tijd	kasteel	R. Berkvens, Middeleeuwse archeologie in Deume. Archeologische vondsten rondom het kastelencomplex van Deume; 1998 Asten
69	niet-archeologisch graafwerk	Deume	Groot Kasteel; Haageind	1998	Restanten van een zwaar gefundeerd gebouw met aanzienlijke lengte, aangesneden bij rioleringswerkzaamheden. Komt op kaart 1716 niet voor. Functie onduidelijk; mogelijk een toluhuis? Ten zuiden van de muurresten scherven Raerens steengoed kannen en drinkbekers, grijs aardewerk, majolica en veel rood aardewerk (datering 15e-17e eeuw). Twee m ten noorden van en parallel aan de muurrestanten lagen 2 waterleidingen van kannebuizen (10-14 cm diameter), vermoedelijk 17e-18e eeuw (nb: niet in ABR!). - Voor aanvullende info zie Berkvens 1998.	Late Middeleeuwen	kasteel	R. Berkvens, Middeleeuwse archeologie in Deume. Archeologische vondsten rondom het kastelencomplex van Deume; 1998 Asten
69	niet-archeologisch graafwerk	Deume	Haageind	1998	Waarnemingen, gedaan in het kader van rioleringswerkzaamheden. Zie Berkvens 1998:15.	Nieuwe tijd	kasteel	R. Berkvens, Middeleeuwse archeologie in Deume. Archeologische vondsten rondom het kastelencomplex van Deume; 1998 Asten
69	niet-archeologisch graafwerk	Deume	Haageind	1998	Waarnemingen gedaan in het kader van rioleringswerkzaamheden. Zie Berkvens 1998:17.	Nieuwe tijd	kasteel	R. Berkvens, Middeleeuwse archeologie in Deume. Archeologische vondsten rondom het kastelencomplex van Deume; 1998 Asten
69	niet-archeologisch graafwerk	Deume	Haageind	1998	Sporen aangetroffen bij rioleringswerkzaamheden. Zie overige waarnemingen Haageind en berkvens 1998.	Nieuwe tijd	kasteel	R. Berkvens, Middeleeuwse archeologie in Deume. Archeologische vondsten rondom het kastelencomplex van Deume; 1998 Asten
69	Weerstandsmetingen	Deume	Groot en Klein Kasteel	1998	Weerstandmeting door RAAP. Zie Berkvens 1998:15.	Nieuwe tijd	complextype niet te bepalen	R. Berkvens, Middeleeuwse archeologie in Deume. Archeologische vondsten rondom

nr	Vondst-omstandigheden	Plaats	toponiem	Jaartal vondst	toelichting	Datering	Complex type	Literatuur
								het kastelencomplex van Deurne; 1998 Asten
69	niet-archeologisch graafwerk	Deurne	Groot Kasteel	1998	Rioleringsleuf waarbij resten van het Poortgebouw van het Groot Kasteel werden aangetroffen. Bij 'ondeskundig vooronderzoek' door leden Heemkundekring waren hier al (veel) bouwpuin, stukken marmer, aardewerk dakpannen en 15e eeuwse scherven aangetroffen. Zie Berkvens 1998:11 ff.	Nieuwe tijd	kasteel	R. Berkvens, Middeleeuwse archeologie in Deurne. Archeologische vondsten rondom het kastelencomplex van Deurne; 1998 Asten
69	niet-archeologisch graafwerk	Deurne	De Vlier	1998	Waarnemingen in het kader van rioleringswerkzaamheden. Zie Berkvens 1998:17.	Nieuwe tijd	complextype niet te bepalen	
70	veldverkenning	Deurne	Knoflookpaal	1999	veldverkenning met vondsten van veel aardewerk en bouw materiaal	Late Middeleeuwen - Nieuwe tijd	complextype niet te bepalen	Veldverkenning AVKP
71	Proefsleuven	Deurne	Groot Kasteel	1998	Proefonderzoek (A. de Haan) n.a.v. de aanleg van een bergbezinkbassin. Sporen vooral in het zuidelijk deel van de sleuf. Veel stortvondsten gedaan door amateur-archeologen (Heemkundekring H.N. Ouwering); voornl 16e-17e eeuw. Voor aanvullende info zie ROB-documentatie (veldtekening, e.d.) en Berkvens 1998.	Late Middeleeuwen - Nieuwe tijd	kasteel	
72	Toevalsvondst	Helenaven	Soemeer	-	Bron: Een door F. Soszna-Meurice ingevuld ARCHIS-formulier met de beschrijving: 'Metalen paardekopje + voorpoten. Met nagel aan iets anders vastgezet - Beslag van een meubelstuk of ketel e.d. ?'. In een brief met determinaties van P. Kleij d.d. 12-9	Nieuwe tijd	complextype niet te bepalen	
73	niet-archeologisch graafwerk	Deurne	Leegveld	-	De vondsten komen deels van de bodem van de afgraving, een donker roodbruine hardelaag, circa 1,20 m onder het maaiveld; deels uit de storthoop opzij van de afgraving.	Laat-Paleolithicum	nederzetting onbepaald	
74	toevalsvondst	Deurne	Liesselseweg; Ter Eijnde; Ten Einde	1962	Kort na 1962 werd een oude boerderij aan de Liesselseweg te Deurne afgebroken voor de aanleg van een bedrijventerrein. De boerderij zou de noordelijke vleugel van hoeve Ten Einden zijn geweest. Zowel de oud-bewoner van de boerderij als de eerste bedrijfs	Late Middeleeuwen - Nieuwe tijd	Huisplaats	
75	literatuur	Deurne	Ter Vloet	-	Uit historische bronnen bekende locatie van een middeleeuws blokhuis met watermolen en boerderijcomplex Ter Vloet, toebehorend aan de heren van Deurne en leen van de heren van Cranendonk. De residentie werd ca 1380 stroomopwaarts verplaatst naar het Klein Kasteel, een zijtak van de familie bleef er wonen. Pas ver na de Middeleeuwen verdwenen de laatste gebouwen.	Late Middeleeuwen - Nieuwe tijd	moated site	
76	niet-archeologisch graafwerk	Deurne	Leegveld	-	vuurstenen artefacten, aardewerk	Laat-Paleolithicum-Mesolithicum	complextype niet te bepalen	
77	literatuur	Deurne	Ten Velde	-	Locatie van de middeleeuwse hoeve Ten Velde, laathof van de abdi van Echemach voor de bezittingen in o.a. Bakel, Deurne en Vliert. Gaat mogelijk terug op verwervingen van Willibrord in de 8e eeuw. Afgebroken in 1886. Gelegen in de nabijheid van het vronland (Vrun) aan de huidige Houtenhoekweg en de middeleeuwse kerk aan de Markt. Geen archeologica bekend.	Late Middeleeuwen - Nieuwe tijd	Huisplaats	
78	literatuur	Helenaven	't Zinkske	-	aardewerk	Romeinse tijd	complextype niet te bepalen	
79	veldverkenning	Deurne	De Braak	1998	o.a. AW-fragmenten van Elmpt (volle ME) en rood geglaazuurd AW. Ook fragmentje ongedetermineerd gekleurd glas.	Late Middeleeuwen - Nieuwe tijd	complextype niet te bepalen	
80	literatuur	Neerkant	Heittrak	-	Huisplaats van de omgrachte laat-middeleeuwse hoeve Heittrak. Boerderij kort voor WO II afgebrand.	Late Middeleeuwen - Nieuwe tijd	Huisplaats	
81	literatuur	Liessel	Sint-Hubertuskapel	-	Locatie van de Sint-Hubertuskapel, gesloopt in 1903. Nadien is op deze plek het patronaat gebouwd, het tegenwoordige gemeenschapshuis De Kastanje. Hier omheen bevonden zich begravingen. Het is niet duidelijk of met de uitbreiding omstreeks 2004 nog resten zijn vergraven.	Late Middeleeuwen - Nieuwe tijd	kapel	

nr	Vondst-omstandigheden	Plaats	toponiem	Jaartal vondst	toelichting	Datering	Complex type	Literatuur
82	literatuur	Deurne	Veldheugel	-	Locatie van de laat-middeleeuwse Sint-Antoniuskapel van Veldheugel. Buiten dienst geraakt in 1648, nadien verbouwd tot twee woningen. In 1971 gesloopt bij de aanleg van het bedrijventerrein. Mogelijk zijn ondergrondse resten enkele jaren geleden beschadigd bij de aanleg van een bezinkbak of iets dergelijks.	Late Middeleeuwen - Nieuwe tijd	kapel	
83	literatuur	Deurne	Herberg 'De Zwaan'	-	Locatie van de herberg 'De Zwaan', reeds bestaand in de 16e eeuw (H.N. Ouwerling, 1933. Geschiedenis der dorpen en heerlijkheden Deurne, Liessel en Vlierden).	Late Middeleeuwen - Nieuwe tijd	huisplaats	
84	toevalsvondst	Deurne	De Nachtegaal		vuurstenen bijl gevonden op plaats waar in onontgonnen veengebied	Neolithicum	complextype niet te bepalen	
85	literatuur	Deurne	Herberg 'de Gouden Leeuw'	-	Locatie van de laat-middeleeuwse herberg 'De Roode Leeuw'. Werd later 'De Gouden Leeuw' genoemd, en in 1935 afgebroken. Daarna kwam de kern van het huidige gebouw tot stand, nu een bankgebouw (ABN-AMRO). Zie Ouwerling, 1933.	Late Middeleeuwen - Nieuwe tijd	huisplaats	
86	niet-archeologisch graafwerk	Deurne	De Braak	1918 en 1931	baardmankruiken, 16 zilveren munten 16e eeuw	Nieuwe tijd	depot	
87	toevalsvondst	Deurne	Jacob Marisstraat	-	munten 1769 en aardewerk	Nieuwe tijd	complextype niet te bepalen	
88	niet-archeologisch graafwerk	Deurne	Wilhelmina hof	2000	boomstamwaterput waarschijnlijk middeleeuws maar ook turfblokken	Late Middeleeuwen	nederzetting	
89	veldverkenning	Deurne	Grote Bottel	1998	240 vuurstenen artefacten waaronder 14 stuks Wommersomkwartsiet en een 30-tal werktuigen	Mesolithicum	nederzetting	Zie rapport opgraving Grote Bottel
90	literatuur	Deurne	Herberg 'de Keizer'	-	Herberg 'de Keizer', afgebroken omstreeks 1893. Laatste gebouw dateerde uit 1816, maar gaat mogelijk terug op een veel oudere (middeleeuwse?) voorganger (zie Ouwerling, 1933).	Late Middeleeuwen - Nieuwe tijd	huisplaats	
91	veldverkenning	Deurne	Eikhofweg	-	vuurstenen mes	Neolithicum	complextype niet te bepalen	
92	veldverkenning	Deurne	Leegveld	-	tientallen vuurstenen artefacten	Laat- Paleolithicum- Mesolithicum	complextype niet te bepalen	
93	veldverkenning	Deurne	De Braak	-	aardewerk	Late Middeleeuwen - Nieuwe tijd	complextype niet te bepalen	
94	veldverkenning	Deurne	Leegveld	-	vuurstenen artefacten	Laat- Paleolithicum- Mesolithicum	complextype niet te bepalen	
95	veldverkenning	Deurne	Leegveld	-	G.F. thoe Schwarzenberg heeft de vondsten gevonden op verschillende data: 06-1976, 10-1976 en op 18-06-1977.	Laat- Paleolithicum	complextype niet te bepalen	
96	veldverkenning	Deurne	Lieselse Peel	-	G.F. thoe Schwarzenberg heeft de vondsten gevonden op verschillende data: 06-1976, 10-1976 en op 18-06-1977.	Laat- Paleolithicum	complextype niet te bepalen	
96	veldverkenning	Deurne	Lieselse Peel	-	G.F. thoe Schwarzenberg heeft de vondsten gevonden op verschillende data: 06-1976, 10-1976 en op 18-06-1977.	Mesolithicum	complextype niet te bepalen	
97	veldverkenning	Deurne	Kerkeindse weg/Bakels eweg	2002	Mantelspeld van messing, gevonden enige jaren voor 2002 op een akker, gelegen op een dekzandkop, nabij het kruispunt Kerkeindseweg/Bakelseweg door I. van der Heijden. Gedateerd op ca. 780. In bezit vinder (I. van der Heijden).	Vroege Middeleeuwen	complextype niet te bepalen	

nr	Vondst-omstandigheden	Plaats	toponiem	Jaartal vondst	toelichting	Datering	Complex type	Literatuur
98	Booronderzoek	Vlierden	Vlierdense weg	2007		Late Middeleeuwen	complextype niet te bepalen	
99	Booronderzoek	Deume	Legerweg	2004		Romeinse tijd	complextype niet te bepalen	
99	Booronderzoek	Deume	Legerweg	2004		Nieuwe tijd	complextype niet te bepalen	
100	Booronderzoek	Vlierden	De Bikkels	2005	Op 16 juni 2005 werd er aan BILAN de opdracht verleend voor een archeologisch vooronderzoek in het plangebied De Bikkels in Deume. De aanleiding voor dit onderzoek was de voorgenomen plaatsing van chalets op de locatie. Het doel van het onderzoek is het vaststellen van de archeologische verwachting in het plangebied. Het onderzoek bestond uit een bureauonderzoek aangevuld met een karterend booronderzoek. - Uit het bureauonderzoek blijkt dat het plangebied een middelhoge archeologische verwachting heeft die te relateren is aan het voorkomen van veldpodzolgronden en duinvaaggronden. In de omgeving van het plangebied zijn een aantal waarnemingen bekend die dateren uit het Mesolithicum en de Romeinse tijd. - Een lange tijd is het plangebied in gebruik geweest als heidegebied en later bosgebied. Vanaf de jaren zestig maakte het plangebied deel uit van een bungalowpark. Hierdoor in het bodemprofiel waarschijnlijk onverstord gebleven. Bij aanwezigheid van duinvaaggronden kan de mogelijk aanwezige archeologische vondsten en sporen beschermd zijn door een laag stuifzand. Het is ook mogelijk dat de oorspronkelijke bodem is uitgestoven. - Uit veldonderzoek bleek dat in het plangebied veldpodzolen voorkomen die in het oostelijke deel bedekt zijn met stuifzand. Bij drieboringen werd er geen podzolprofiel aangetroffen omdat het stuifzand dikker was dan 1 meter. Bij twee boringen in het zuidelijke deel was de bovenste 30 cm verstoord. - In het plangebied komen inderdaad intacte veldpodzolen voor die in het oostelijke deel weg zijn geërodeerd en bedekt met een pakket stuifzand. Hier was de bodem sterk verstoord. Verder in het plangebied was de bodem grotendeels intact. In de verdichtende boringen 33 en 42 werd een vuurstenen afslag uit het Mesolithicum aangetroffen. Deze vondsten wijzen op een vindplaats. - In verband met de mate van de verstoringen die gaan komen bij het plaatsen van de chalets, wordt er allereerst een vervolgonderzoek aanbevolen om de omvang van de locatie vast te stellen, en daarna om een verdichting in een grit van 5 bij 6 meter uit te voeren. -	Laat-Paleolithicum-Mesolithicum	complextype niet te bepalen	
101	Archeologische begeleiding	Deume	Biezendreef	2005	In opdracht van de gemeente Deume heeft RAAP een archeologische begeleiding uitgevoerd in verband met de aanleg van de verbindingsweg Deume-Liessel. - Het plangebied bestaat geologisch uit de Centrale Slenk en de Peelhorst. - De vondsten zijn zowel op het vlak als in grondsporen aangetroffen. Deze vondstmelding betreft de vondsten die zijn aangetroffen op de Peelhorst. Voor de vondsten op de Centrale Slenk zie vondstmelding 402676. -	Nieuwe tijd	complextype niet te bepalen	
101	Archeologische begeleiding	Liessel	Biezendreef	2005	In opdracht van de gemeente Deume heeft RAAP een archeologische begeleiding uitgevoerd in verband met de aanleg van de verbindingsweg tussen Deume en Liessel. - Het plangebied is geologisch onderverdeelt in de Centrale Slenk en de Peelhorst. De vondsten zijn zowel op het aangelegde vlak als in grondsporen aangetroffen. Deze vondstmelding betreft vondsten die zijn aangetroffen op de Centrale Slenk. Voor de vondsten aangetroffen op de Peelhorst zie vondstmelding 402677.	Neolithicum	complextype niet te bepalen	
102	Booronderzoek	Vlierden	Hoge Zijdeweg	2006	Het noordelijk deel van het plangebied maakt deel uit van een no -Zw gerichte dekzandrug, die in het noorden begransd wordt door het beekdal van de Oude aa. Het zuidelijk deel van het plangebied ligt merklijk lager. - De vondsten zijn gedaan in het noordelijk deel van het plangebied, op de flank van de rug. - Alhoewel dit deel in gebruik is als aspergeveld en tot ca. 80 cm -Mv is omgewoeld, lijkt de verstoring beperkt omwille van een dik esdek. Slechts waar het cultuurdek minder dik is, zijn duidelijke diepe verstoringen aangetroffen.	Neolithicum-Romeinse tijd	complextype niet te bepalen	
102	Proefsleuven	Vlierden	Hoge Zijde	2006		Late Bronstijd - Romeinse tijd	Nederzetting onbepaald	
102	proefsleuven	Vlierden	Hoge Zijde	2006	Het onderzoek heeft in het geheel geen (aanleg)vondsten opgeleverd. De enige grondsporen die zijn - aangetroffen, bevinden zich op de kruising van de proefsleuven 3 en 6. Het gaat om vijf paalkuilen met - een diepte tussen de 5 en 25 cm. De grijze tot ie	Ijzertijd	complextype niet te bepalen	

nr	Vondst-omstandigheden	Plaats	toponiem	Jaartal vondst	toelichting	Datering	Complex type	Literatuur
103	Booronderzoek	Deurne	Nachtegaalweg	2006	Uit het booronderzoek bleek dat in het onderzoeksgebied voornamelijk A/C profielen aanwezig waren. Als gevolg van ontginning van het plangebied in de twintigste eeuw zijn hier de podzolhorizonten en delen van de C-horizont in de A-horizont opgenomen. In elf boringen bestond de A-horizont uit een moerige laag. Eventuele vuursteenvindplaatsen zullen volledig in de A-horizont opgenomen en verstoord zijn. In 32 boringen was onder de A-horizont nog een BC-horizont aanwezig. In 45 boringen waren onder de bouwvoor of een veenlaag nog E- en B-horizonten van de podzolbodem bewaard. Op drie locaties werden archeologische indicatoren aangetroffen (twee vuursteenvondsten aan het oppervlak en houtskool in boring 8) die kunnen wijzen op archeologische vindplaatsen in het plangebied. - Verwacht wordt dat eventuele vindplaatsen in zones met restanten van E- en B-horizonten van een - podzolbodem weinig verstoord zullen zijn. Voor deze zones blijft een hoge verwachting bestaan voor het aantreffen van relatief ongestoorde vuursteenvindplaatsen. De drie archeologische indicatoren zijn in of nabij deze zones aangetroffen. - Voor zones waar alleen nog een BC-horizont werd aangetroffen wordt verwacht dat eventuele - vuursteenvindplaatsen reeds substantieel in de bouwvoor zijn opgenomen. Voor deze zones blijft nog een middelhoge verwachting bestaan voor het aantreffen van onverstoorde restanten van - vuursteenvindplaatsen. Aan zones met een A/C profiel wordt een lage archeologische verwachting voor het aantreffen van onverstoorde vuursteenvindplaatsen toegekend. Er zijn op basis van het karterend booronderzoek, waarbij tot maximaal 180 cm $\pm$ mv werd geboord, ook geen indicaties dat in het plangebied een begraven fossiele Usselobodem aanwezig is. Deze Usselobodem is slechts zeer lokaal, zoals in Milheez nabij een laatglaciaal meer, afgedekt door eolische afzettingen (Dryas III) uit het einde van de laatste ijstijd. Meestal is deze Usselobodem echter in de holocene podzolbodem opgenomen. - Op basis van de resultaten van het verkennend en karterend booronderzoek kunnen in zones waar E- en B-horizonten bewaard zijn gebleven nog onverstoorde vuursteenplaatsen verwacht worden. Voor deze zones met een hoge verwachting wordt een waarderend booronderzoek aanbevolen.	Laat-Paleolithicum-Mesolithicum	complextype niet te bepalen	
104	Proefsleuven	Deurne	Groot Bottelsche Akker	2005	Het inventariserend veldonderzoek door middel van 14 proefsleuven in het plangebied Deurne-Binderen Zuid (Groot Bottelsche Akker) heeft tien archeologische vindplaatsen aan het licht gebracht. Het betreft vier vindplaatsen met bewoningssporen - huisplattegronden met bijgebouwen - uit de periode Late Bronstijd - Late IJzertijd, een inheems-Romeinse nederzetting, vier terreinen met één of meer erven uit de (Vroege en) Volle Middeleeuwen en karresporen uit de Nieuwe Tijd. De eventuele oudere bewoning aan de rand van het gehucht Groot Bottel kon niet nader worden onderzocht door de nog aanwezige bebouwing en beplanting.	IJzertijd	Nederzetting	
104	Proefsleuven	Deurne	Groot Bottelsche Akker	2005	Het inventariserend veldonderzoek door middel van 14 proefsleuven in het plangebied Deurne-Binderen Zuid (Groot Bottelsche Akker) heeft tien archeologische vindplaatsen aan het licht gebracht. Het betreft vier vindplaatsen met bewoningssporen - huisplattegronden met bijgebouwen - uit de periode Late Bronstijd - Late IJzertijd, een inheems-Romeinse nederzetting, vier terreinen met één of meer erven uit de (Vroege en) Volle Middeleeuwen en karresporen uit de Nieuwe Tijd. De eventuele oudere bewoning aan de rand van het gehucht Groot Bottel kon niet nader worden onderzocht door de nog aanwezige bebouwing en beplanting.	Late Middeleeuwen	Nederzetting	
104	Opgraving	Deurne	Groot Bottelsche Akker	2005	Gedurende de verschillende onderzoeken op de Groot Bottelsche Akker bij Deurne zijn ruim 4000 - grondsporen opgetekend, die uiteindelijk in 151 structuren zijn onderverdeeld. De grondsporen, structuren - en vondsten zijn aan elf vindplaatsen toegewezen; het betreft bewoningssporen uit de IJzertijd, een Romeinse nederzetting, middeleeuwse erven en verspreide laat- en post-middeleeuwse sporen. -	Romeinse tijd	Nederzetting	
104	Opgraving	Deurne	Groot Bottelsche Akker	2005	Dit onderzoek was het vervolg op een proefsleuvenonderzoek (2005) en een in 2006 uitgevoerd DO waarbij enkele vindplaatsen uit de Vroege IJzertijd, een inheems-Romeinse Nederzetting en drie vindplaatsen uit de Vroege en Volle Middeleeuwen onderzocht zijn. Daarom is besloten om verder archeologisch onderzoek te doen. Fase 2 van het onderzoek omvatte het aanleggen van een reeks proefsleuven om eventuele nieuwe vindplaatsen op te sporen en te waardereren én om de westelijke grens van de inheems-Romeinse nederzetting te vinden en eventueel op te graven. De westelijke randzone van de inheems-Romeinse nederzetting is tijdens het onderhavige onderzoek geheel opgegraven. Er zijn onder meer een Alphen-Ekerenhuis, een grote waterkuil, een spieker en een reeks losse (paal)kuilen aangetroffen. Ook over een al bekend karrenspoor en een reeks laat- of postmiddeleeuwse greppels zijn nu alle relevante gegevens verzameld. Er zijn twee nieuwe vindplaatsen met sporen uit de Vroege IJzertijd gedefinieerd. Naast verspreid liggende sporen gaat het om een drietal spiekers en een vijftal kuilen.	Romeinse tijd	Nederzetting	
105	Proefsleuven	Vlierden	Haamakker sweg	2006		Laat-Paleolithicum-Mesolithicum	complextype niet te bepalen	

nr	Vondst-omstandigheden	Plaats	toponiem	Jaartal vondst	toelichting	Datering	Complex type	Literatuur
105	Booronderzoek	Vlierden	Haamakker sweg	2007	In opdracht van dhr. Verberne is er een BO en een IVO-K uitgevoerd. - Er werden 6 boringen verricht. Overal werd een relatief dik esdek aangetroffen. - Het esdek was tussen circa 1 en 1,5 m dik. Het esdek in het plangebied bestaat uit bruinrijks matig siltig, zwak humeus, matig fijn zand. In de vulling van het esdek werd geen afzonderlijk gelaagdheid onderscheiden. Er werd dan ook geen aparte laag opgebrachte grond herkend die de opvallende dikte van het esdek zou kunnen verklaren. In de vulling van het esdek werden houtskoolspikkels en één enkel fragment vuursteen aangetroffen. Dit fragment vuursteen wordt een decortificatie-afslag genoemd en is het resultaat van vuursteenbewerking. De afslag is ontstaan door het verwijderen van de cortex (schors) van een vuursteenkeram of λ knol. Waarschijnlijk is dit fragment samen met de heideplaggen in het esdek terechtgekomen. In heidegebieden komen vaak vuursteenvindplaatsen voor. Op de heide werden plaggen gestoken die samen met de stalmest op de akkers werden verspreid en zo het esdek hebben gevormd. Het is dan ook waarschijnlijk dat de afslag afkomstig is van een jager-verzamelaars kampement buiten het plangebied. De afslag is dan ook geen archeologische indicator om een vindplaats van jager-verzamelaars in het plangebied te vermoeden. - Vanwege het ontbreken van andere archeologische indicatoren zoals middeleeuws aardewerk is het onmogelijk de ouderdom van het esdek te bepalen. Op basis van de dikte van het esdek en de gegevens van historische kaarten ligt het plangebied binnen de oudste kern van het escomplex en is de vorming van het esdek er vanaf circa 1300 na Chr. begonnen. - Onder het esdek werd in drie boringen een restant aangetroffen van de oorspronkelijke podzol. In de andere twee boringen werd onder het esdek direct de C-horizont aangetroffen. Grondsporen van eventuele vindplaatsen van landbouwers kunnen in principe nog wel aanwezig zijn in de B- en C-horizont van de bodem in het plangebied. -	Laat-Paleolithicum-Mesolithicum	complextypeniet te bepalen	
105	Archeologische begeleiding	Deurne	Haamakker sweg	2009	Zie BILAN-rapport 2009/115: - Tijdens de begeleiding van de graafwerkzaamheden werden geen archeologische waarden - aangetroffen. In het onderzoeksgebied werd een esdek aangetroffen dat eventuele archeologische - waarden heeft beschermd tegen eventuele verstoringen. In het noordelijk deel lag een depressie waarin een podzolbodem was gevormd met een restant van een oorspronkelijke A-horizont. In deze horizont is een bewerkt stuk Wommersomkwartsiet gevonden. Dit is een aanwijzing voor een vindplaats in het plangebied. De vindplaats zou gelegen kunnen zijn op hogere terreindelen waar de podzolbodem in het esdek is opgenomen en de vindplaats verstoord is. Ondanks het feit dat tijdens de archeologische begeleiding geen sporen werden aangetroffen blijft de omgeving van het onderzoeksgebied en het plangebied een hoge verwachting behouden voor het aantreffen van archeologische waarden.	Late Middeleeuwen	complextypeniet te bepalen	
106	Booronderzoek	Deurne	Kouwenhoe kseweg	2007	Er zijn geen duidelijke aanwijzingen gevonden dat er archeologische resten in het plangebied aanwezig zijn. Een vervolgonderzoek wordt daarom niet noodzakelijk geacht. -	Late Middeleeuwen	complextypeniet te bepalen	
107	booronderzoek	Vlierden	Binderendreef	2002		Mesolithicum	complextypeniet te bepalen	
108	booronderzoek	Liessel	Hoofdstraat 56	2015	Bij controle van het opgeboorde bodemmateriaal is naast het houtskool in het - plaggendek bij boring 4 een mediaal gebroken vuurstenen kling met gebruiksretouches - aangetroffen in het plaggendek op een diepte van circa 40 cm -mv ter plaatse van - boring 6. De kling is gedateerd in de periode Laat Paleolithicum - Mesolithicum. - Omdat geen relevante in-situ archeologische resten zijn aangetroffen wordt de kans om archeologische resten aan te treffen als klein ingeschat. Dit betekent dat door de voorgenomen ontwikkeling waarschijnlijk geen resten worden bedreigd en vervolgonderzoek niet noodzakelijk wordt geacht.	Laat-Paleolithicum-Mesolithicum	complextypeniet te bepalen	
108	booronderzoek	Liessel	Hoofdstraat 56	2015	Bij controle van het opgeboorde bodemmateriaal is naast het houtskool in het - plaggendek bij boring 4 een mediaal gebroken vuurstenen kling met gebruiksretouches - aangetroffen in het plaggendek op een diepte van circa 40 cm -mv ter plaatse van - boring 6. De kling is gedateerd in de periode Laat Paleolithicum - Mesolithicum. - Omdat geen relevante in-situ archeologische resten zijn aangetroffen wordt de kans om archeologische resten aan te treffen als klein ingeschat. Dit betekent dat door de voorgenomen ontwikkeling waarschijnlijk geen resten worden bedreigd en vervolgonderzoek niet noodzakelijk wordt geacht.	Late Middeleeuwen - Nieuwe tijd	complextypeniet te bepalen	
109	proefsleuven	Deurne	Europastraat	2008	ADC ArcheoProjecten voerde in augustus 2008 en januari 2009 in opdracht van woningbouwvereniging Bergopwaarts twee dagen een inventariserend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven uit aan de Europastraat. Op deze locatie komt woningbouw. Het archeologisch onderzoek moest de inhoudelijke en fysieke kwaliteit van de locatie vast stellen om tot een waardstelling te komen voor het bevoegd gezag, de gemeente Deurne. - Tijdens het archeologisch onderzoek zijn enkele kuilen uit de Nieuwe Tijd gevonden. Deze kuilen zijn tot grote diepte gegraven en hebben daarbij het oorspronkelijke bodemprofiel en mogelijk oudere archeologische resten vergraven. Op basis van deze resultaten	Nieuwe tijd	akker / tuin	

nr	Vondst-omstandigheden	Plaats	toponiem	Jaartal vondst	toelichting	Datering	Complex type	Literatuur
					adviseert ADC ArcheoProjecten tot vrijgeving van het plangebied. - Lindenlaan 47 - Het plangebied wordt omsloten door de Europastraat, de Molenstraat en de Lindenlaan. Binnen het plangebied bevindt zich het monumentale pand aan de Lindenlaan 47 uit 1827-1828. Eén van de proefsleuven bevond zich op het achtererf van dit pand. In deze proefsleuf zijn kuilen gevonden met vondstmateriaal uit de Nieuwe Tijd (eind 19e eeuw-begin 20e eeuw). Gezien de datering kunnen deze mogelijk gekoppeld worden aan het bouwland van het monumentale pand. De kuilen worden geïnterpreteerd als dumpkuilen, waar men afgedankt materiaal in heeft gegooid (kapot aardewerk, kapot glas, etc). - In de overige twee proefsleuven zijn geen archeologische resten aangetroffen. -			
110	booronderzoek	Deurne	Zeilbergses traat	2008	Veldonderzoek heeft niet uit kunnen wijzen of het plangebied daadwerkelijk op een dekzandrug gelegen is. De verwachte enkeerdgrond is niet aangetroffen. Moderne indicatoren in de boringen en het gevlekte karakter van enkele lagen duidt erop dat het merendeel van de boringen verstoord is geraakt. De oorzaak van deze verstoring is zowel op basis van het veldonderzoek als op basis van het bureauonderzoek niet te herleiden. Mogelijk is de verstoring het gevolg van de huidige bebouwing maar het kan ook een aanwijzing zijn voor de aanwezigheid van resten van vroegere bewoning in de ondergrond. De fragmenten modern aardewerk en sporen baksteen kunnen afkomstig zijn van de bebouwing van de laatste eeuwen.	Nieuwe tijd	complextype niet te bepalen	
111	Proefsleuven	Liessel	Willige Laagt	2010	Op de locatie van de voorgenomen uitbreiding van het bedrijventerrein Willige Laagt te Liessel is door BAAC bv een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Bij dit onderzoek is een erf uit de vroege ijzertijd aangetroffen. Aansluitend aan het proefsleuvenonderzoek is een opgraving uitgevoerd op deze vindplaats. Het erf betreft een geheel van hoofdgebouw, bijgebouw, spieker, veekraal, omheiningen en hekwerken. Doordat de vindplaats nauwelijks of niet is oversneden door sporen uit latere periodes heeft de opgraving een zeer informatieve en zeldzame dataset over bewoningsstructuren uit de vroege ijzertijd opgeleverd.	Late Middeleeuwen	Nederzetting onbepaald	
111	Opgraving	Liessel	Willieg Laagt	2010	Opgraving van circa 8500 vierkante meter. Nederzetting van 120 bij 100 m. Sporen dateren van Late Bronstijd tot in de Romeinse periode. Er zijn geen Romeinse sporen aangetroffen. Bewoning bevindt zich op een zandkop in de loss/ rivierklei (maasafzettingen).	Late Bronstijd - Vroege IJzertijd	Nederzetting	
112	Proefsleuven	Zeilberg	Zonnedaaw /Kulertseweg	2009	In opdracht van de gemeente Deurne heeft ADC ArcheoProjecten een Inventariserend Veldonderzoek - (IVO) in de vorm van proefsleuven uitgevoerd voor het plangebied Zonnedaaw/Kulertseweg. In het - plangebied zal nieuwbouw worden gerealiseerd. De diepteverstoring wordt geschat op ca. 2,5 m -mv. - Het plangebied heeft op de beleidskaart van de gemeente Deurne en op basis van het bureauonderzoek - een matige tot hoge verwachting voor het aantreffen van archeologische resten. De voorgenomen - bouwplannen zullen deze resten vernietigen of ernstig beschadigen. - Het betreft hier een karterend proefsleuvenonderzoek, waarbij de uitkomsten van de karterende - boringen worden geëvalueerd. Bij het aantreffen van bewoningssporen kan het onderzoek worden - uitgebreid tot een waarderend proefsleuvenonderzoek. - Het plangebied heeft een oppervlakte van ca. 1,9 ha en is momenteel in gebruik als weiland en grasland. - In het gebied zijn 5 proefsleuven aangelegd met een totale oppervlakte van ca. 346 m2. - Binnen het overgrote deel van het plangebied is een verstoord bodemprofiel aangetroffen als gevolg van - diepploegen en/of afgraven en ophogen. Op enkele plaatsen is een restant van het esdek aangetroffen. - Dit esdek bevindt zich direct op de C-horizont, wat inhoudt dat er circa 30 cm van de oorspronkelijk in - het dekzand ontwikkelde bodem ontbreekt. - Hier een daar werd een intact bodemprofiel aangetroffen (met een zeer dun esdek weliswaar) maar het - mogelijk archeologisch niveau in de proefsleuven is over het algemeen ernstig verstoord. De - archeologische verwachting voor dit gebied kan aangepast worden naar een lage verwachtingswaarde. - ADC ArcheoProjecten adviseert dan ook het plangebied vrij te geven voor verdere ontwikkeling.	Nieuwe tijd	complextype niet te bepalen	
113	niet-archeologisch graafwerk	Zeilberg	Halvemaan weg 28	-	In de onverstoorde C-horizont (dekzand) tussen de woning en een waterput. - Metrische gegevens: - Lengte 10,8 cm - Breedte 5,5 cm - Dikte 3,3 cm - Gewicht 233,8 gram - Het betreft een stenen bijl vervaardigd van lichtgrijs gekleurd kwartsitische zandsteen. De gebruikte steensoort is een taaie sedimentaire gesteentesoort. Door de 'taaië' structuur is deze steensoort uitermate geschikt voor de vervaardiging van geslepen bijlen. In tegenstelling tot vuurstenen bijlen is de breekkans kleiner. Bijlen vervaardigd van kwartsitische zandsteen worden niet in grote aantallen aangetroffen in Nederland. - Het snijvlakgedeelte is glad geslepen, terwijl het oppervlak van topgedeelte vrij ruw is gelaten. Reden hiervoor is wellicht een beter schachting van het artefact. Het uiteinde van de bijl vertoont beschadigingen (pecking) die het gevolg kunnen zijn van het (her)gebruik van de bijl als kloppsteen. - Datering: midden neolithicum -	Neolithicum	complextype niet te bepalen	
114	Toevalsvondst	Deurne	Vlier, aan het Haageind	1995	Rond 1995 zag de vinder een groot stuk steen in het riviertje de Vlier op het Haageind te Deurne. Jaren later heeft hij bij laagwater kans gezien het fragment om te draaien, waarop de versiering aan het licht kwam. Nog weer enkele jaren later heeft hij hem uit de beek getrokken met een tractor en bij zijn huis gezet. Toen hij in 2005 langs de kapel bij Binderen	Nieuwe tijd	complextype niet te bepalen	

nr	Vondst-omstandigheden	Plaats	toponiem	Jaartal vondst	toelichting	Datering	Complex type	Literatuur
					fietste, herkende hij daar de andere helft van deze grafsteen. Daarop is de vondst gemeld, beschreven en verplaatst naar het kapelletje te Binderen, om te worden samengevoegd met de andere helft. - Dit (kleinere) fragment hoort dus bij het grote fragment met Archis-vondstmeldingsnr 414599. - Op de grafsteen (de twee fragmenten samen) staan de twee zussen Levina en Johanna van Eyll afgebeeld, die respectievelijk abdis (gestorven in 1651) en non (gestorven in 1633) waren in het klooster van Binderen. Dit adellijke vrouwenklooster is in 1244 gesticht, in 1650 opgeheven en in 1776 gesloopt.			
115	veldverkenning	Vlierden	Vloeiend	-	vondsten gevonden d.m.v veldkartering	Nieuwe tijd	complextype niet te bepalen	
116	metaaldetectie	Helenaven	Aardbeiweg	2010	In mei 2010 tijdens metaaldetectie op een akkerperceel aan de zuidkant van Helenaven (in de gemeente Deurne nb) een complete grote kling met retouche van Wommersomkwartsiet gevonden. Op deze akker (nog) geen verdere vondsten daterend uit de Midden-Steentijd gedaan. De kling is dus - vooralsnog - wat archeologen een 'losse vondst' noemen. De vindplaats van het artefact ligt op een hoogte van 32 m+ NAP.	Mesolithicum	complextype niet te bepalen	
117	veldverkenning	Liessel	Mgr. Berkvensstraat	2010	In 2010 op een akkerperceel aan de Mgr. Berkvensstraat in Liessel een groot aantal akkervondsten gedaan waaronder aardewerk en metaal uit de periode NTA - NTC. Onder deze vondsten viel een glaskraal op die duidelijk uit een vroegere periode stamt	Romeinse tijd	complextype niet te bepalen	
118	archeologische begeleiding	Deurne	Klein kasteel	-	In opdracht van de gemeente Deurne heeft Grontmij Nederland B.V. tussen 28 februari en 3 maart 2011 een Archeologische Begeleiding (noodopgraving) uitgevoerd op het terrein van het Klein Kasteel, gemeente Deurne. Aanleiding tot het uitvoeren van het onderzoek vormen de archeologische waarden die werden aangetroffen bij saneringswerkzaamheden. - Het kasteel ligt ten westen van de Peellandbreuk in een zone waarvan de geologie zich heeft gevormd aan het einde van het Pleistoceen. Het maakt deel uit van een gebied met afzettingen van de Formatie van Boxtel. Geomorfologisch gezien maakt het gebied deel uit van een landschap met beekdalen, dekzandruggen en dekzandplateaus. Het kasteelterrein is gelegen in een ondiep dal waardoor de Vlier stroomt. De bodem bestaat uit dikke eerdgronden. - Het terrein heeft op basis van de IKAW en de CHW een hoge archeologische waarde, het betreft een archeologisch monument van hoge waarde. Op de gemeentelijke beleidskaart is aan het plangebied zelfs een zeer hoge waarde toegekend. - Aan het kasteel is voor zover bekend nog nooit systematisch bouwhistorisch onderzoek verricht, ook heeft er voor zover bekend geen archeologisch onderzoek plaatsgevonden op het terrein. De huidige voorgevel van het kasteel bestaat uit drie gebouwen: een stalgebouw aan de noordzijde uit de 17e of 18e eeuw, in het midden een 14e eeuwse woontoren en aan de zuidzijde een herenhuis uit 1857. - Zowel het bureauonderzoek als het archeologisch onderzoek hebben uitgewezen dat zich rond het huidige gebouw meerdere gebouwen hebben bevonden. Zo zijn op de historische kadaster kaart uit begin 19e eeuw meerdere gebouwen te onderscheiden. Resten hiervan zijn tijdens de begeleiding echter niet aangetroffen. Daarentegen zijn tijdens de archeologische begeleiding wel diverse muurresten aangetroffen van gebouwen die niet op de historische kadaster kaart staan waaruit kan worden aangenomen dat deze reeds verdwenen waren voordat deze kaarten werden vervaardigd en derhalve ouder zijn dan 1800. Enkele aangetroffen resten betreffen onderdelen van een afwateringssysteem en dateren vermoedelijk uit de 17e en 18e eeuw. De overige muurresten zijn niet direct aan een functie te relateren maar dateren zeer waarschijnlijk ook uit de 17e en 18e eeuw, met uitzondering van één muurrestant dat waarschijnlijk dateert uit de 14e eeuw of zelfs ouder. Mogelijk behoren de aangetroffen muurresten tot oudere fasen van de erfindeling van het Kasteel. Behalve de muurresten zijn tegen de westgevel van de woontoren twee lagen van plavuizen aangetroffen. Deze plavuizen zijn hergebruikt aangezien dit soort normaliter alleen binnenshuis wordt gebruikt. Waarschijnlijk zijn ze er geplaatst om de bestaande gevel droog te houden. Het was niet mogelijk vast te stellen wanneer deze plavuizenvloer werd geplaatst. Tenslotte is er nog een waterput aangetroffen die niet kon worden gedateerd. - Tijdens de begeleiding werden resten aardewerk, keramisch bouwmetaal, metaal en glas gevonden. Het aangetroffen aardewerk betreft voornamelijk luxe aardewerk dat typisch is voor een kasteelterrein. - De archeologische begeleiding heeft uitgewezen dat zich rond het kasteel meerdere archeologische waarden kunnen bevinden dan op grond van historische kaarten te verwachten valt. Aanbevolen wordt om toekomstige graafwerkzaamheden die in de omgeving van het kasteel gaan plaatsvinden archeologisch te begeleiden dan wel voorafgaand hieraan archeologisch onderzoek uit te voeren in de vorm van proefsleuven. -	Nieuwe tijd	kasteel	
119	Booronderzoek	Deurne	Bruggense weg	2011	Bij de controle van het opgeboorde bodemmateriaal is ter plaatse van boring 37 in deelgebied A een fragment bewerkt vuursteen gevonden. Het fragment bevond zich in de verrommelde podzolgrond op een diepte van circa 50 cm beneden maaiveld. Het is gedetermineerd als een deel van een vuurstenen kling. Deze vondst wijst op de mogelijke aanwezigheid	Laat-Paleolithicum-Mesolithicum	complextype niet te bepalen	

nr	Vondst-omstandigheden	Plaats	toponiem	Jaartal vondst	toelichting	Datering	Complex type	Literatuur
					van een archeologische vindplaats. Aangezien de vondst uit een verrommelde laag komt, kan echter niet worden uitgesloten dat de vondst van elders afkomstig is. Klingen komen voor in de periode laat-paleolithicum ζ ijzertijd. Aangezien in de omringende boringen geen indicatoren zijn gevonden, die wijzen op de aanwezigheid van een vindplaats, is de kans klein dat het een vindplaats uit de bronstijd-ijzertijd betreft. Dan zouden ook andere indicatoren, zoals fragmenten aardewerk, houtskool en dergelijk aangetroffen moeten zijn. Het fragment vuursteen wijst eerder op een vuursteenvindplaats uit de periode laat-paleolithicum ζ neolithicum.			
120	niet-archeologisch graafwerk	Asten	Ruth	2011	Natuurgebied "Astense Aa", plaatselijk bekend als "De Berken" tussen 10 en 25 meter westelijk van het voetgangersbrugje over de Aa. Naast ca. 15 potscherven, 2 bakstenen zijn er 8 grote houten palen van de hier gestane watermolen Ruth gevonden. Nog ter plaatse: twee houten palen welke te groot waren om te verslepen. Palen zijn bij onderhoudswerkzaamheden door waterschap uit de beekbodem en oever getrokken.	Late Middeleeuwen - Nieuwe tijd	molen	
121	proefsleuven	Neerkant	Dorpsstraat (ong.)	2013	In de meeste proefsleuven zijn alleen recente verstoringen aangetroffen. In proefsleuf 9 zijn enkele paalsporen en in proefsleuf 12 is een kuil aangetroffen. Er is geen vondstmateriaal in deze sporen aangetroffen, waardoor de vindplaats niet te dateren is. Het bevoegd gezag heeft in samenspraak met Econsultancy ter plaatse besloten dat de aangetroffen resten niet behoudenswaardig zijn, hetgeen ook blijkt uit de waardering volgens door de KNA voorgeschreven wijze en dat een doorstart naar een opgraving niet noodzakelijk is. Het selectieadvies is daarom dan ook om geen vervolgonderzoek uit te voeren en het plangebied vrij te geven voor verdere ontwikkeling. Het definitieve selectiebesluit zal worden genomen door de bevoegde overheid, de gemeente Deurne.	Late Middeleeuwen - Nieuwe tijd	complextype niet te bepalen	
122	opgraving	Deurne	Kranenmortel	2011	Beschrijving met hulp van AWN 23 bij de grondige sloop en schoonmaak van een oude boerderij en erf. Hier werd de eerder ten oosten aangetroffen kannebuizen waterleiding vervolgd van oost naar west over de Peelrandbreuk naar waarschijnlijk de hier gelegen bakstenen waterput, met mogelijke oudere voorgangers. Deze diende voor constante aanvoer van water voor pottenbakker.	Nieuwe tijd	pottenbakkerij	
123	niet-archeologisch graafwerk	Deurne	Limburgstraat	2017	Begin januari tijdens herbestratingswerkzaamheden van onder meer de Limburgstraat een toevalsvondst gedaan. De werkzaamheden werden uitgevoerd in opdracht van de gemeente Deurne. Tijdens het uitgraven van de grond voor het leggen van een nieuwe stoerprand stuitte hij op een concentratie van Romeins aardewerk binnen een oppervlak van één vierkante meter op een diepte van circa 40 cm onder maaiveld. Vondstmateriaal bestaat uit diverse gedraaid Romeins aardewerk waaronder een geverfde beker Niederbieber 32, dolium Stuart 147, Tongerense beker, 1 fibula, mesje en haakje, verbrande leem met slakmateriaal, fragmenten ruwwandig, handgevormd en Romeinse dakpan. Datering 2e helft 2e eeuw na Chr.	Romeinse tijd	complextype niet te bepalen	
125	proefsleuven	Deurne	t Stijn	2019	In opdracht van de gemeente Deurne heeft VUhs archeologie op woensdag 12 juli 2017 een archeologisch proefsleuvenonderzoek uitgevoerd in het plangebied 't Stijn te Deurne. De directe aanleiding voor het onderzoek is het voornemen van de gemeente om binnen het plangebied de nieuwbouw van een woningcomplex voor 50+ers te realiseren. Tijdens de gravingen die hiermee gepaard gaan kunnen eventueel aanwezige archeologische resten verstoord worden. Het proefsleuvenonderzoek had tot doel het vast stellen van de aan- of afwezigheid van archeologische resten binnen het plangebied. Indien deze resten zouden worden aangetroffen en wanneer deze behoudenswaardig bleken, zou een doorstart worden gemaakt naar een opgraving. - Het veldwerk heeft geen behoudenswaardige resten opgeleverd. Slechts enkele relevante archeologische sporen in de vorm van wat karrensporen en wat verspreid vondstmateriaal zijn de 'oogst' van dit onderzoek. Opvallend genoeg was de bodem archeologisch gezien vrijwel intact en nagenoeg vrij van recente verstoringen. Onder het plaggende was nog een ontginningsslaag aanwezig en plaatselijk zelfs een oude akkerlaag, waarvan wordt vermoed dat het een akkerlaag uit de Volle Middeleeuwen betreft, hoewel een oudere datering niet is uitgesloten. Op basis van de resultaten is geconcludeerd dat het plangebied in verschillende archeologische perioden, al dan niet aaneengesloten, in gebruik is geweest als landbouwgrond. Omdat er verder geen archeologische resten zijn aangetroffen en deze ook niet worden verwacht in de niet onderzochte delen, is het bevoegd gezag geadviseerd het volledige plangebied vrij te geven voor verdere ontwikkeling.	Onbepaald	complextype niet te bepalen	
126	proefsleuven	Deurne	Jagersweg 1	2018	Geconcludeerd kan worden dat de oorspronkelijke verwachtingen van het onderzoek (resten van - potten- en steenbakkers) verworpen kunnen worden, maar dat de behoudenswaardige nederzettingenresten - uit de Middeleeuwen of Nieuwe tijd een aanleiding vormen voor een potentieel - vervolgonderzoek.	Late Middeleeuwen - Nieuwe tijd	complextype niet te bepalen	
127	archeologische begeleiding	Deurne	Ossebeemd	2016	In het plangebied zijn elf sporen aangetroffen uit de 20e eeuw. Het betreft drie paalkuilen, twee greppels, vijf kuilen en een ontginningsszone. De drie paalkuilen vormen een palenrij waarvan de functie onduidelijk is. Eén greppel is een sleuf	Late Middeleeuwen	complextype niet te bepalen	

nr	Vondst-omstandigheden	Plaats	toponiem	Jaartal vondst	toelichting	Datering	Complex type	Literatuur
					voor een rioleringsbuis waar de nieuwe riolering op wordt aangesloten. De andere greppel betreft een perceelsgreppel die staat aangegeven op de historische kaarten tot 1997.			
128	proefsleuven	Liessel	Hoofdstraat 93-95	2016	In het onderzoeksgebied zijn sporen uit de Nieuwe tijd aangetroffen. De aangetroffen sporen bestaan uit muren, funderingen, een sloot, paalkuil en een uitbraakkuil. Het dichtgooien van de sloot is gedateerd aan de hand van een steengoed inmaakpot aan het einde van de 18e eeuw. De andere sporen houden verband met de bebouwing en het gebruik van het erf in de 19e en 20e eeuw. Tijdens de sanering kon worden vastgesteld dat de rest van het terrein tot diep (min 40 cm) in de C-Horizont is verstoord.	Nieuwe tijd	nederzetting	
129	opgraving	Deume	Neerkant	2018	In deelgebied 1 zijn geen behoudenswaardige vindplaatsen aangetroffen. Tijdens het onderzoek in deelgebied 2 zijn twee vindplaatsen aangetroffen. Vindplaats 1 bestaat uit delen van de fundering van de Sint-Willibrorduskerk en enkele geassocieerde sporen/structuren. Het noordelijke en het zuidelijke deel (toren) van de funderingen is goed geconserveerd. Het tussengelegen deel is volledig uitgebroken. Van één van de pilaren in de kerk is nog het onderste deel van de fundering bewaard. De vindplaats is behoudenswaardig. Vindplaats 2 bestaat slechts uit een percelingsgreppel uit de Nieuwste Tijd. De vindplaats is niet behoudenswaardig. - De Sint-Willibrordusparochie in Neerkant werd in 1890 erkend als zelfstandige parochie. Tot aan het in gebruik nemen van de Sint-Willibrorduskerk op 16 mei 1891 hadden reeds twee gebouwen gediend als noodkerk. In eerste instantie was de kerk niet voorzien van een zuidertoren. Deze werd pas toegevoegd na 1906. Op 1 november werd een Duitse munitietank getroffen door een Amerikaanse voltrefter, waardoor de dorpskern van Neerkant eveneens beschadigd werd. De kerk was dusdanig beschadigd dat ze afgebroken diende te worden. Een noodkerk werd in gebruik genomen vanaf 1946 tot 8 september 1957, de inhuldiging van de nieuwe kerk. De bouw van de nieuwe kerk - gelegen onmiddellijk ten noordoosten van de afgebroken Sint-Willibrorduskerk - werd reeds gestart op 19 augustus 1956. De oude, verwoeste en afgebroken kerk verdween vervolgens onder een weg en een parkje voor de begraafplaats. Bij de herinrichting van het centrum diende zich een kans aan om deze kerk opnieuw deels bloot te leggen en zichtbaar te maken in het landschap. Het archeologische onderzoek heeft aangetoond dat de resten van de kerk goed geconserveerd zijn en dat het zichtbaar maken van deze resten een (toeristische) meerwaarde voor Neerkant vormt.	Nieuwe tijd	kerk	
130	Toevalsvondst	Zeilberg	Kulertseweg	2016	Grote vuurstenen schrabber. De schrabber is een fraai en groot exemplaar met afmetingen van ca. 5 x 6 cm en is gemaakt van chocoladekleurig fijnkorrelig vuursteen van hoge kwaliteit. Dit type vuursteen komt regelmatig voor in laat-paleolithische (Federmesser) nederzettingen in het zuiden van Nederland en is afkomstig uit de omgeving van Obourg in Henegouwen (B.). De vindplaats ligt in een volkstuintencomplex langs de Kulertseweg in Deume. De schrabber is gevonden bij het plaatsen van een paal voor een bankje.	Laat-Paleolithicum	complextype niet te bepalen	
131	Toevalsvondst	Vlierden	Vlierdense weg 229	2020	gedeeltelijk gepolijste en later secundair bekapte bijl uit het midden of laat neolithicum, gemaakt van een grofkorrelig type vuursteen (wellicht van het zogenoemde Valkenburg vuursteen).	Neolithicum	complextype niet te bepalen	
132	Toevalsvondst	Deume	De Vlier - Wasberg	2019	Vondst van menselijke schedel in de Vlier; datering vooralsnog onbekend	Onbepaald	complextype niet te bepalen	
133	Opgraving	Deume	De Visser	1999	Noodopgraving door heemkundekring. Bij de sloop en de bouw zijn met veel moeite door leden van de archeologische werkgroep een aantal vondsten gedaan waaronder de onderzijde van twee plaggenputten met karrenwiel. Een datering is niet te geven; ze komen voor vanaf de late middeleeuwen tot in de 18e eeuw.	Late Middeleeuwen - Nieuwe tijd	Nederzetting	
134	Toevalsvondst	Deume	Derpsestraat	-	Aan de Derpsestraat 32 in Deume zijn al een aantal jaren terug diverse scherven aardewerk en vuursteen gevonden. De bewoner en vinder Sylvia van Bommel-Visser weet het niet meer precies, maar het zal waarschijnlijk daar gevonden zijn bij de bouw van het huis. Daarvoor stond er de oude boerderij van Tinuske Joosten en er zaten er blijkbaar nog veel meer scherven in de grond, ca. op 500 vierkante meter. Onder de vondsten bevinden zich een fragment van een slijpsteen, fragmenten van geglazuurd en ongeglaazuurd roodbakkerd aardewerk, enkele fragmenten steengoed, één mogelijk vroegmiddeleeuws scherf en stukken natuurlijk vuursteen. Het merendeel van het aardewerk dateert uit de Nieuwe tijd (16/17e eeuw). Er zijn echter ook fragmenten van Romeins aardewerk aangetroffen waaronder een bodem en wand met ooraanzet van een gladwandige kruik, een wandfragmenten van terra sigillata en een dakpanfragment met een stempel.	Late Middeleeuwen - Nieuwe tijd	complextype niet te bepalen	
134	Toevalsvondst	Deume	Derpsestraat	-	Aan de Derpsestraat 32 in Deume zijn al een aantal jaren terug diverse scherven aardewerk en vuursteen gevonden. De bewoner en vinder Sylvia van Bommel-Visser weet het niet meer precies, maar het zal waarschijnlijk daar gevonden zijn bij de bouw van het huis. Daarvoor stond er de oude boerderij van Tinuske Joosten en er zaten er blijkbaar nog veel meer scherven in de grond, ca. op 500 vierkante meter. Onder de vondsten bevinden zich een fragment van een slijpsteen,	Romeinse tijd	complextype niet te bepalen	

nr	Vondst-omstandigheden	Plaats	toponiem	Jaartal vondst	toelichting	Datering	Complex type	Literatuur
					fragmenten van geglaazuurd en ongeglaazuurd roodbakend aardewerk, enkele fragmenten steengoed, één mogelijk vroegmiddeleeuwse scherf en stukken natuurlijk vuursteen. Het merendeel van het aardewerk dateert uit de Nieuwe tijd (16/17e eeuw). Er zijn echter ook fragmenten van Romeins aardewerk aangetroffen waaronder een bodem en wand met ooraanzet van een gladwandige kruik, een wandfragmenten van terra sigilata en een dakpanfragment met een stempel.			
135	Toevalsvondst	Deurne	Veld 2	1984	vuistbijl was gemaakt van Belgische vuursteen en stamde uit het MTA-tijdperk, ofwel het Moustérien de tradition Acheuléenne, een periode van 35.000 tot 125.000 jaar geleden	Midden-Paleolithicum	complextype niet te bepalen	H. v.d. Broek, 2019: De twee oudste Deurnese gebruiksvorwerpen: door Neanderthalers bewerkte vuurstenen, in DFGÖN Uytbeyndel 99, 3-6.
136	Niet-archeologisch graafwerk	Vlierden	Vlierdensed reef	1998	In profiel van nieuw uitgegraven sloot en wegtrace zijn paalkuilen en kuilen (grondverkleuringen) waargenomen door de archeologische werkgroep van de heemkundekring. Datering waarschijnlijk middeleeuws. Vondsten ontbreken echter.	Late Middeleeuwen	complextype niet te bepalen	
137	Toevalsvondst	Deurne	Vreewijkse Loop	1974	In 1974 zijn er bij Vreewijk urnen gevonden	Late Bronstijd - Vroege IJzertijd	urnenveld	T. Spamer, 2014: Het begon in Vreewijk. De ontwikkeling van Deurne 700-1300
138	Niet-archeologisch graafwerk	Liessel	Hoogdonk	Voor 2002	Vele Paleontologische vondsten bij zandwinning Hoogdonk	Paleolithicum	complextype niet te bepalen	N. Peters
139	Niet-archeologisch graafwerk	Liessel	Hoogdonk	Voor 2002	Vuurstenen artefacten uit Midden-Paleolithicum uit zandzuiger Hoogdonk	Midden-Paleolithicum	complextype niet te bepalen	N. Peters

4. Vindplaatsen op basis van historische bronnen

1. Hazeldonk

De vroegste vermelding van de Hazeldonk dateert uit 1340, toen de abdij van Binderen daar op den Haseldonc gronden had liggen. Of er toen al een hoeve lag is onzeker, maar in ieder geval was dat wel het geval op het einde van de 14^e eeuw. In 1648 werd de hoeve, zoals alle eigendommen van kloosters, in beslag genomen door de hoge overheid. Midden 18e eeuw bouwde de familie d'Aumerie, bezitters van de heerlijkheid Vlierden, op Hazeldonk een jachthuis en maakten er een echt landgoed van met strakke dreven. Op de Hazeldonk herinneren een gewelfde kelder (onder de witte boerderij, daterend uit 1816) en een oude moerbeiboom nog aan hun verblijf.

Vanaf 1826 was in een boerderij aan de overzijde van de straat enige tijd een jeneverstokerij gevestigd. Terwijl er in 1792 twee huizen stonden was dat in 1920 nog maar tot drie uitgegroeid.

De Hazeldonk op de kadastrale kaart van 1832.

Bron:

- <https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Hazeldonk>

2. De Braak

Het akkercomplex de Braak aan het Vloeiend, met aan de zuidzijde nog bewaard gebleven steilranden en houtwal, is een opvallend hooggelegen terrein van ca. 250 x 250 m. Het noordelijk gedeelte van het akkercomplex werd met de bouw van missiehuis, met name met de aanleg van de begraafplaats, aangetast. Het woord -braak- wordt meestal geassocieerd met braakliggende grond, akkerland dat men een of meer jaren niet beploegde en inzaaide om daarmee de vruchtbaarheid te herstellen of bevorderen. Ook zou het woord braak kunnen samenhangen met het Keltische brag of het Gallisch brogilus dat moeras betekende en in de loop der tijd zijn overgegaan op de nabijgelegen akkers.

Recent onderzoek legt ook verband met het Duitse braike/breike, in Frankrijk braige/braigle, akkerland dat uitsluitend is voorbehouden aan de hof of hoeve waartoe het hoorde, dus niet voor gemeenschappelijk gebruik. Het zou dan altijd heerlijk land zijn, ten behoeve van de meier of van de kerk. Van het terrein zijn meerdere vondsten bekend waaronder aardewerk fragmenten van middeleeuws aardewerk en een baardmankruik met 16 zilveren munten uit de 16^e eeuw.

De Braak op de kadastrale kaart van 1832 met aanduiding van vindplaatsen.

Bron:

<https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Braak>

3. Baarschot

Het gehucht Baarschot onder Vlierden is mogelijk uit een middeleeuwse hoeve ontstaan. De naam wordt voor het eerst in 1326 vermeld als 'Brasshen' en later als 'Berscot' en 'Berscot' (1387). Pas laat groeide het uit tot een gehucht, waar o.a. de familie Verbaarschot woonde, met in 1854 zeven huizen en in 1920 negen huizen. In 1796 liet de adellijke familie De Maurissens er een fraai buitenhuis bouwen, wellicht bedoeld als jachthuis, dat in de volksmond algemeen 'het kasteeltje' van de Baarschot werd genoemd. Na langdurig verval werd het huis in 1965 gesloopt. Ten zuidwesten van het gesloopte huis ligt nog een kunstmatige heuvel die waarschijnlijk onderdeel vormde van een oude parkaanleg (theehuisje), achter het herenhuis. De plaats van het theekoepeltje wordt nog steeds gemarkeerd door enkele eikenbomen op deze heuvel.

Baarschot op de Topografische kaart van 1840.

Bron:

- <https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Baarschot>

- Henk Beijers en Pieter Koolen – Vlierdens Verleden 721-1926 (Deurne 1996) blz. 166-173.

4. Blokhuis Liessel

Het Blokhuis was een blokhuis, versterkt huis of kasteel in de buurtschap Sloot in Liessel. Het huis heeft gestaan op het perceel van het huidige adres Neerkantseweg 9. In 1516 werd begonnen met de bouw van deze versterking in opdracht van Everard, heer van Doerne. Het blokhuis werd in samenhang met een systeem van landweren opgericht om Brabant te beschermen tegen invallen van de Geldersen via de smalle passage door de Peel tussen Meijel en Liessel. Het bestond uit een stenen gebouw (met een huiskapel) en boerderij, omgeven door wallen en grachten waarover twee ophaalbruggen. In de 1768 werd het hoofdgebouw afgebroken, later ook de bijbehorende boerderij en nog niet zo heel lang geleden als laatste de put.

Van het blokhuis is een wapenstein bewaard gebleven. Een kelk die op het Blokhuis werd gebruikt, is nog in het bezit van de Liesselse Sint-Willibrorduskerk. Materiaal, zoals de balken, van het afgebroken Blokhuis is nadien gebruikt in enkele boerderijen in de omgeving. De voormalige boerderij Van Rixtel aan de Hoofdstraat 3 bestaat nog. Op de hoek van de Blokhuisweg met de Neerkantseweg te Liessel, nabij het perceel Neerkantseweg 9, ligt grond waarin zich nog de grachten en fundamenten moeten bevinden. In de jaren twintig van de vorige eeuw zijn bij graafwerkzaamheden voor een gierput nabij de woning (huidig adres) Blokhuisweg 1 restanten blootgelegd van een onderaardse tunnel die bij het Blokhuis hoorde. De plek was nog lange tijd zichtbaar door een zink in de bodem. In de jaren vijftig van de vorige eeuw zijn graafwerkzaamheden uitgevoerd nabij de voormalige boerderij van Piet Beks die woonde (huidig adres) Neerkantseweg 9. Daarbij stiet de sloper op resten van de gracht en andere onverwachte zaken. Onder meer werd een put gevonden met kersenpitten.

Het voormalig Blokhuis te Liessel

Tekening (fantasie) door H.N. Ouwerling van het voormalig Blokhuis te Liessel (bron: Deurnewiki).

Bron:

- [https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Blokhuis_\(Liessel\)](https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Blokhuis_(Liessel))

- W. v. Heugten, "Blokhuis (Leensel)" in D'n Uytbeyndel 34, 1996 blz. 12-16.

- H.N. Ouwering, Geschiedenis der dorpen en heerlijkheden Deurne, Liessel en Vlierden, 1933 heruitgave 1974 blz. 651-677.

5. Blokhuis Leensel

Nabij het van oorsprong middeleeuwse gehucht Leensel stond voor 1468 al een versterkt huis. Dit blokhuis stond hier bij het punt waar de gemeenten Deurne, Asten en Vlierden bij elkaar kwamen en is te beschouwen als voorloper van het blokhuis te Liessel. Waarschijnlijk stond het aan de Astense Aa ten oosten van de oude weg op grondgebied van Deurne-Vlierden. Dit blokhuis was voor 1476 enige tijd van Jan Goossens van Berlaer, gehuwd met jonkvrouw Jenneke Jan die Rover. Later werd de Deurnese drossaard Gevart Gevarts van Doerne eigenaar en hij verpachtte het huis. Voor de kosten van onderhoud betaalde de stad 's-Hertogenbosch mee en onder meer in 1510 werden er grote reparaties uitgevoerd. Omdat het geen succes bleek ging men in 1516 over tot het oprichten van een nieuwe blokhuis op een gunstiger plek aan de andere kant van Liessel, waar het nu nog het Sloot heet. Aan het begin van de 16e eeuw is het blokhuis al verdwenen.

Bron:

- [https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Blokhuis_\(Leensel\)](https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Blokhuis_(Leensel))

- W. v. Heugten, "Het blokhuis op Leensel", in D'n Uytbeyndel nr. 34, 1996, blz. 12-16.

- T. Spamer, Leensel, de moeder van Liessel, 2012.

6. Schans Neerkant

Uit gepubliceerde bronnen is over deze plek als versterking niets bekend, wel als oude veldnaam. Bovendien komt hij op oude kaarten voor, waar evenals nu ter plaatse met enige fantasie een vorm van een schans is op te maken. De weg liep namelijk rond en is pas begin deze eeuw rechtdoor getrokken (Schansweg). Uit de geschiedenis is wel bekend dat de bevolking vooral daar veel last ondervond van plunderende en rovende benden in de 16e-18e eeuw. Waarschijnlijk ontleent het gehucht Schans in Neerkant zijn naam aan deze vroegere aanwezigheid van een schans, een verdedigingswerk van waaruit men vijandelijke legers kon bestoken en/of waarheen de omwonenden bij vijandelijke aanvallen konden vluchten en hun vee in veiligheid brengen. De vroegste vermelding van Schans is van 1538. In dat jaar is sprake van een stuk beemd, genaamd den Schansen. Het is onduidelijk of het hier gaat om de Schans nabij Meijel. Zeker is dat de Schans identiek is aan de Potterschans, die in 1690 voor het eerst vermeld werd.

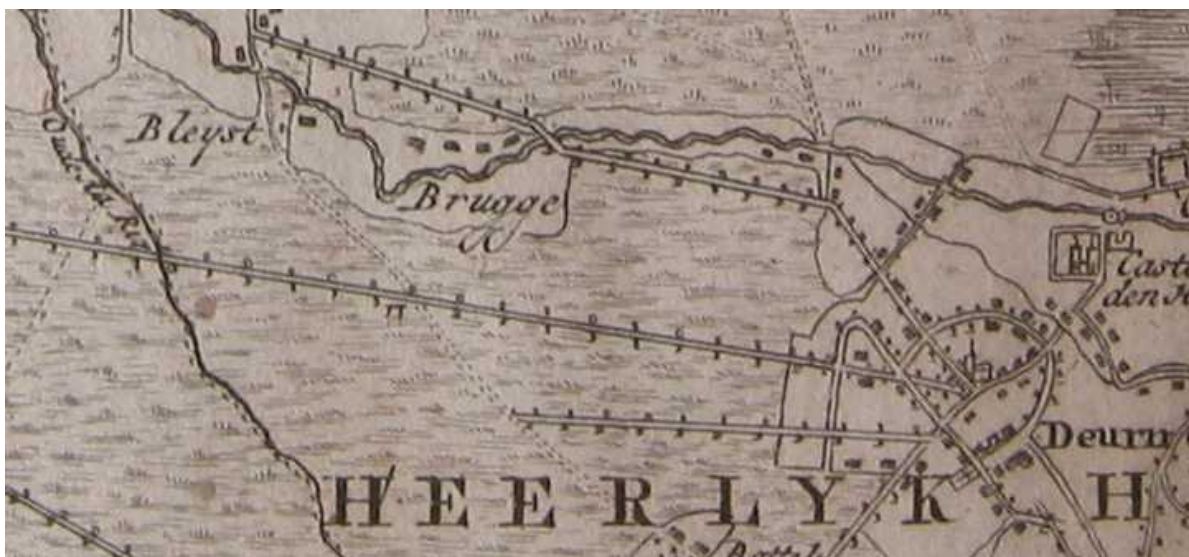
De Schans in Neerkant op de kadasterkaart van 1832.

Bron:

- [https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Schans_\(Neerkant\)](https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Schans_(Neerkant))

7. Galg Helmondseweg

De galg van Deurne stond vroeger op de kruising van de rechte Helmondsedijk met de weg van de Molenhof naar de Bottel. Galgen stonden doorgaans op een plek waar men een zeker rechtsgebied betrad en waar men 'ter afschrikking' en als waarschuwing lijken aan de bezoekers kon tonen. Het was streng verboden om na de terechtstelling de lijken van de galg te halen, ze moesten "aldaer ten thoon blijven hangen tot dat het door de lugt en vogelen sal sijn verteert". Vaak werden de resten in de omgeving van de galg begraven.

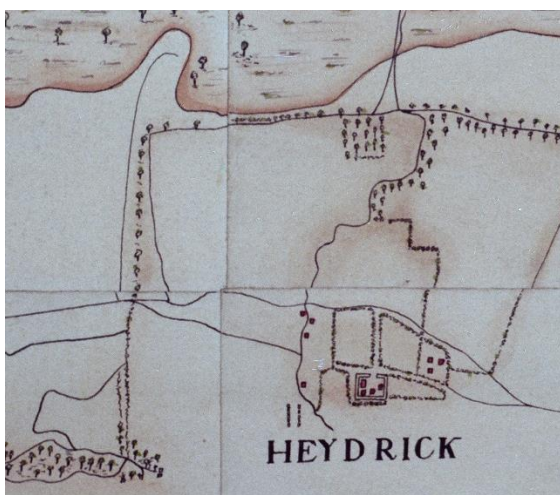
Op deze kaart van Verhees uit circa 1794 is de plaats van de galg op de kruising van de weg Deurne-Helmond en Bleijs-Bottel aangegeven.

Bron:

- <https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Galg>

8. Hoeven Heittrak en Moostdijk

De Hoeve Heittrak (oudste vermelding 1340) is waarschijnlijk ontstaan als Einzelhof en was samen met de hoeve op de Moostdijk (oudste vermelding 1421) een van de grootste hoeven van Deurne. In de Late Middeleeuwen en 16/17e eeuw wordt de boerderij meermalen gesplitst waardoor rondom de oorspronkelijke omgrachte hoeve een kleine agrarische nederzetting ontstaat. De boerderij was tot 1594 eigendom van de Commanderie van Gemert.

Hoeve Heittrak op de kaart van Draak uit 1716.

Bron:

- https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Hoeve_de_Heittrak

9. Belgeren

Belgeren is de benaming van een buurtschap ter hoogte van de huidige Belgerenseweg en was vroeger een van de zeven gehuchten van Vlierden. Waarschijnlijk lag hier een centrale hoeve (nu op de plaats van de boerderijen genaamd oude en nieuwe Hoef), die verbonden was met de watermolen van Belgeren die aan de oude verbindingsweg Asten-Vlierden aan de Aa lag en al in 1372 genoemd wordt.

De watermolen van Belgeren was een dubbele molen, waarbij op elk van de beide oevers een molengebouw met een eigen waterrad was. Aan de Astense zijde was een oliemolen en aan de Vlierdense kant een graanmolen voor het malen van rogge, boekweit en mout. Deze watermolen bestond waarschijnlijk al in de 14e eeuw en wordt voor het eerst vermeld in 1409. In het begin van de 19e eeuw begon de molen te vervallen, en na 1829 heeft ze vermoedelijk niet meer gewerkt. Het molenwiel, ontstaan door uitspoeling van het water, werd pas in 1962 gedempt, toen de Astense Aa werd gekanaliseerd.

In 1536 liet de rijke Bossche dame Aleida van Berkel haar testament maken en bepaalde daarin onder meer dat de opbrengsten van haar hoeve op Belgeren bestemd moesten worden voor het onderhoud van enkele arme schamele

weerlicke persoenen, knapen ende meecheden van goeden leve. Eeuwenlang woonden de opeenvolgende generaties van de familie Coolen/Koolen op deze hoeve van de fundatie Aleida van Berkel.

Reconstructie van de watermolen van Belgeren, gemaakt naar aanleiding van archeologisch onderzoek door RAAP bij de hermeandering van de Astense Aa (bron: Mikko Kriek, BCL Archaeological Support).

Bron:

- <https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Belgeren>

10. Sint-Willibrordusput

Putje tussen de Neerkant en Meijel waar volgens overlevering een door de Germanen gebruikte bron was die in het begin van de 8e eeuw door Sint-Willibrordus als doopput zou zijn gebruikt. Het water is mineraalachtig en werd tot in het begin van de 20e eeuw tegen oogziekten aangewend. Het putje werd in 1325 voor het eerst vermeld bij de uitgifte van de gemeenschappelijke gronden door de hertog van Brabant aan de inwoners van Deurne, terwijl het in 1367 genoemd werd als grenspunt van de gemene gronden van de inwoners van Asten gelegen op Luttel Meijel. Het is nog steeds het grenspunt van de gemeente Deurne, Asten en Meijel, was vroeger dat van de vorstendommen Brabant en Horne en tegenwoordig van de provincies Noord-Brabant en Limburg. Rond 1900 vond men de bron opnieuw terug, waaromheen toen op initiatief van de Meijelse pastoor Wouters de nog bestaande put met dak is gebouwd.

Bron:

- <https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Sint-Willibrordusput>

11. Galgenberg

Deze heuvel ligt op de grens van (de voormalige gemeente) Vlierden en Deurne aan de rand van een beboste verstuiving langs de oude weg Vlierden-Liessel. De heuvel is behoorlijk hoog en nog redelijk in oorspronkelijke staat. Over de berg als gerechtsplaats is niets met zekerheid bekend. In 1722 werd nog wel een misdadiger krachtens het vonnis op het 'Galgenveld' begraven, maar het is de vraag of dat hier is, omdat tussen Deurne en Bakel ook de veldnaam Galgenveld bekend is. Als grenspunt wordt hij in 1326 en 1468 'Stalberch' genoemd, maar in 1465 'Schalberg' (=Schatberg?). Ook op o.a. de kadasterkaart uit 1832 wordt hij 'Schattenberg' genoemd. Op de kaart van Verhees eind 18^e eeuw staat de galg afgebeeld.

Bij een geschil van rond 1810 tussen de heer van Vlierden, d'Aumerie, en de burgemeesters van de gemeente Deurne over de juiste begrenzing van de Hazeldonk verklaren enkele oudere inwoners dat ze vroeger beenderen hebben opgegraven op de Galgenberg.

De galg op de kaart van Verhees uit 1794.

Bron:

- W. v. Heugten – archeologische attentiegebieden.

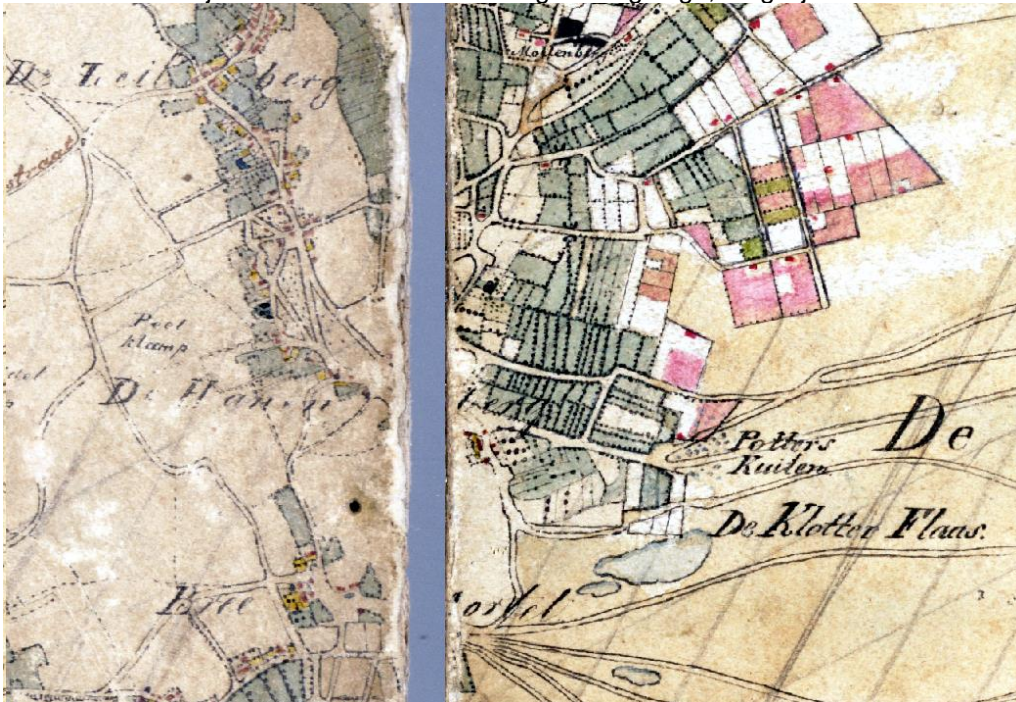
- <https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Galgenberg>

- Spamer, T., 2014: Het begon in Vreekwijk. De ontwikkeling van Deurne 700-1300. Een historisch-geografische en toponymische studie (Deurnese historische reeks, grote serie 11), Deurne.

12. Steen- en pottenbakkerijen Zeilberg

Pottenbakkers zijn vanaf de 16e tot begin 20e eeuw actief geweest in de Zeilberg en op de Hanenberg. De oudste vermelding van het steen- en pottenbakken te Deurne dateert uit 1613. Gedurende 3 eeuwen zijn in totaal 28 pottenbakkers actief geweest. Het hoogtepunt van productie was de 17e eeuw. De klei was hier van goede kwaliteit en op geringe diepte aanwezig evenals brandstof (turf uit de Peel). Naast potten zijn in Deurne ook bakstenen en dakpannen gebakken. Het bakken van potten gebeurde in een speciaal ovenhuis. Tijdens de aanleg van woonwijken in de Zeilberg zouden op verschillende plaatsen grote aantallen scherven zijn gevonden; helaas zijn alleen wat scherven bewaard gebleven van het terrein van de laatste pottenbakker van Deurne, Pietje Munsters en wat potscherven van de Hanenberg. Daar werd in 1994 en in 2012 tussen de spoorlijn en de sportvelden ook een waterleiding gevonden, die bestond uit genummerde rode kannebuizen. Die zorgden voor watertoevoer vanuit een waterput aan de oostkant van de Peelrandbreuk naar een meer westelijk gelegen pottenbakkerij.

Het is niet duidelijk wanneer deze waterleiding is aangelegd, mogelijk al in de 17de eeuw.

Zeilberg, Hanenberg en Breemortel op de topografische kaart van 1840. De aangeduide potterskuilen wijzen op de leemwiningskuilen voor de steen- en pottenbakkerijen.

Bron:

- [https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Pottenbakker_\(beroep\)](https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Pottenbakker_(beroep))

- H.N. Ouwerling - Geschiedenis der dorpen en heerlijkheden Deurne, Liessel en Vlierden. Helmond. 1933 blz. 78-79, 135-137, 182-185.

- H. v. Hoek - De steen- en pottenbakkerijen in de Zeilberg In: D'n Uytbeyndel Nummer 8 (Zomer 1985) blz. 3

- W. v. Heugten - Verval van de Deurnese pottenbakkers - In: D'n Uytbeyndel nr 14 (najaar 1987) blz. 27-28

- N. Arts en A. Vissers - Pottenbakkers op de Zeilberg in: Brabants Heem 1996 jaargang 48 nr 2 blz. 51 t/m 58.

13. Landweren Liessel en Heittrak

De landweer in Liessel vormde, samen met het Liesselse blokhuis, een verdediging tegen de invallen van troepen vanuit Meijel. De vroegste vermelding van de Liesselse landweer is van 14 maart 1538, toen de schepenen van Deurne, met toestemming van het corpus van Deurne, aan Ruth Huijbert Swerts een stuk peel buiten de landweer verkochten, om daaruit gedurende 15 jaar turf te steken. Deze vroegere Liesselse landweer volgde het tracé van de Eikenlaan tussen de Snoertsebaan en het Leegveld. Deze landweer wordt nog aangegeven op de in 1840 verkende militair-topografische kaart.

Meer zuidelijk, ongeveer ter hoogte van de huidige Rechte Heittraksedijk, oostelijk van de Heittrak, wordt op de militair-topografische kaart van Tranchot van rond 1800 ook een rechte wal getekend die als verdedigingswal gediend heeft.

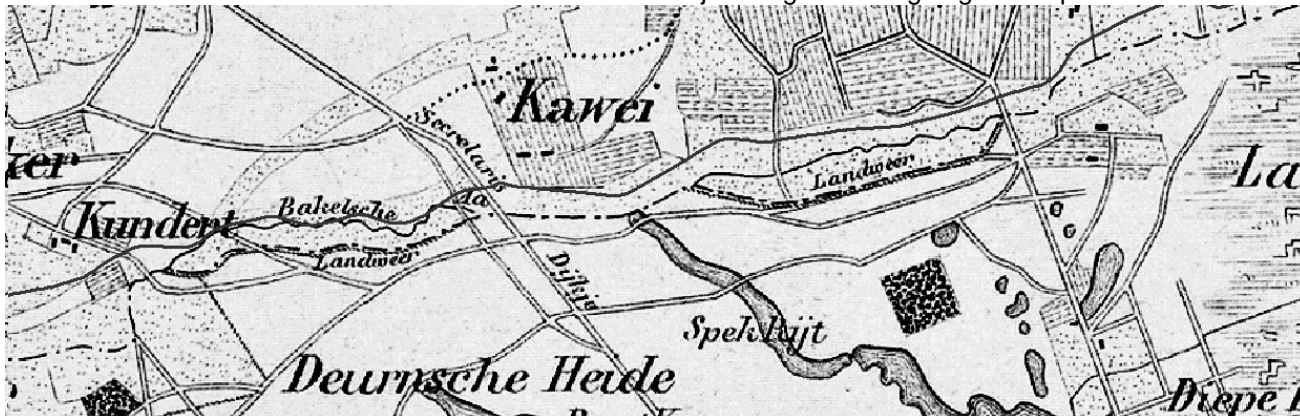
Op deze detailkaarten van Draak (links) en Tranchot (rechts) is de landweer duidelijk zichtbaar, nabij het blokhuis van Liessel en ten noorden van Heittrak.

Bron:

- <https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Landweer>

14. Landweer Kaweische Loop

Ook ten noorden van Deurne lag een landweer op de grens met Milheeze. Deze staat afgebeeld op de kaart van Van der Voordt-Pieck uit circa 1840. Landweeren in Nederland zijn doorgaans aangelegd in de periode 1350-1450.

De landweer bij de Kaweische Loop op de noordelijke grens van Deurne.

15. Eessens put

Eessens Put was eeuwenlang een plaats in het landschap die als grensmarkering diende tussen Bakel en Deurne. De oudste vermelding dateert van 1325 waarin de hertog van Brabant de gemene gronden uitgeeft aan de inwoners van Deurne. Dat Eessens Put zo opvalt in het landschap heeft zeker te maken met het feit dat het van oorsprong de "bron" van de Kaweische Loop was. Een zo klein open water dat toch een bron van een natuurlijke waterloop vormt, geeft aan dat er sprake geweest moet zijn van erg sterke kwel, waarbij water uit de ondergrond opborrelt. Sterke kwel wordt op meer plaatsen langs breuklijnen in Brabant aangetroffen en wordt aangeduid met het begrip "wijst". Bronnen van beken hebben al in de prehistorie een speciale betekenis. Veel bronnen zijn inmiddels bekend als zogenaamde votiefdepots. Plaatsen waar in het verre verleden mensen al kostbare voorwerpen "offerden" aan het water. Die plekken kregen bij de kerstening al snel een katholieke religieuze betekenis.

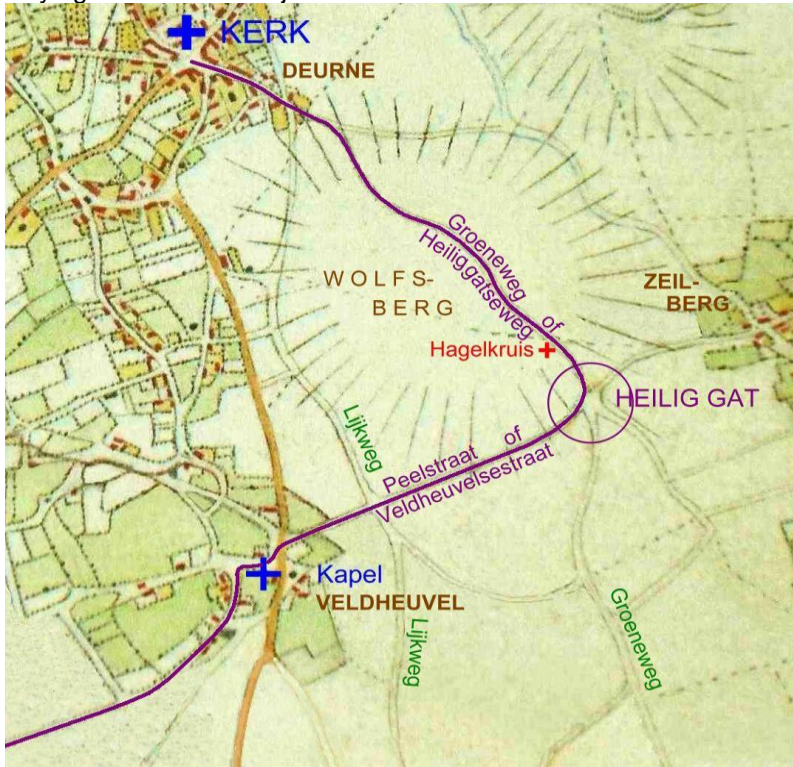
Eessens Put op de kaart van Draak uit 1716, hier aangeduid als Euselsche Put.

Bron:

- Spamer, T., 2009: Eessens put en de Kaweise loop. De noordgrens van de heerlijkheid Deurne - een historisch/geografische en toponymische studie (Deurnese historische reeks, grote serie 7), Deurne.
- Timmers, J., 2011: Eessens Put. Naar een reconstructie van een opvallende markering in het landschap, Gemert.
- https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Eessens_put

16. Hellegat

Ook het Hellegat was waarschijnlijk een zo'n waterbron. Het Hellegat lag echter bovenop een oud akkercomplex. Vlak daarbij ontsprong de Oude Graaf, die verder westelijk tesamen met de Roosterman de beek Helleman zou vormen. Van een laagte is op dat punt niets te bespeuren. Het was geen moerassige plaats want er lagen gewone akkers omheen. Toch liep de Groeneweg, de verbinding tussen de noordelijk gelegen Keizerstraat en de zuidelijk gelegen Zwarte Baan (de oude verbinding van Bakel naar Breemortel en verder dwars door de Peel naar de Groeneweg bij Heide, gem. Venray) met een extra slinger naar het Hellegat. Alsof dat iets was dat per se aangedaan moest worden, iets dat je zou kunnen verwachten bij heilige plaatsen. Dit Hellegat duikt in 1414 op als Hellengat, heet in 1423 Heylegat en in 1487 twijfelt men niet meer aan de kwaliteit ervan en noemt men het Heijlichgat.

Het Heilig Gat rond 1840. Op basis van de Topografische Kaart 1836-1843, gecorrigeerd naar Kadasterkaart 1832 (naar Spamer 2018, afb. 14).

Bron:

- Spamer, T., 2010: Mond uit man; hel uit hel. Het hellegat in Deurne en de oorsprong van de naam Helmond. Een historisch/geografische en toponymische studie (Deurnese historische reeks, kleine serie 3), Deurne.
- Spamer, T., 2018: de ziel van een dorp. Het dagelijks leven in en rond de Willibrorduskerk in Deurne 1069 – 1800 (Deurnese historische reeks, grote serie 12), Deurne.

17. Kerkeind

Het Kerkeind ligt aan de westzijde van het akkercomplex de Vloeiakker. In de buurtschap lagen in de Late Middeleeuwen enkele voornamen goederen, zoals Ter Vloet, Ter Brake en het Spierinxgoed. In de buurtschap woonde in het midden van de 14^e eeuw op het goed Ter Vloet de lokale machthebber, de heer van Deurne. Kort vóór 1383 verplaatste deze zijn residentie naar het Haageind (Klein Kasteel). Daarmee verloor het Kerkeind geleidelijk zijn vooraanstaande positie.

Het goed Ter Vloet was een laatmiddeleeuws eigendomscomplex met centrale hoeve, blokhuis en watermolen. Het goed lag aan de oevers van de beek de Vlier. De oliewatermolen van Ter Vloet brandde vermoedelijk aan het begin van de 17^e eeuw af en werd niet herbouwd. Deze molen was een leengoed van kasteel Cranendonck, net zoals zijn opvolger aan het Haageind bij het Klein Kasteel.

Hoe verdedigbaar en "kasteelachtig" we ons dat blokhuis moeten voorstellen, is door het ontbreken van gedetailleerde beschrijvingen, afbeeldingen of archeologische gegevens niet bekend. Op 't Kerkeind zijn verschillende vondsten gedaan die dateren uit de Vroege Middeleeuwen waaronder een bronzen kam en een mantelspeld.

De plek aan de Kerkeindseweg waar ooit het goed Ter Vloet lag (foto R. Berkvens 2020).

Bron:

- Spamer, T., 2018: de ziel van een dorp. Het dagelijks leven in en rond de Willibrorduskerk in Deurne 1069 – 1800 (Deurnese historische reeks, grote serie 12), Deurne.
- Keunen, L.J., 2004. De relatie tussen drie adellijke Deurnese complexen: Ter Vloet, Klein Kasteel en Groot Kasteel. Het Brabants Kasteel. Jaargang 25 (2002), nr. 1/2 , uitgave oktober 2004, p. 3-40. Vereniging Vrienden van Brabantse Kastelen, Tilburg.
- https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Ter_Vloet

18. Veldheuvel

In de buurtschap Veldheuvel op de hoek van de huidige Liesselseweg en Fabriekstraat lagen in de late middeleeuwen een gasthuis (monckenhuys), de Stakenborch (ook casteele van Veltheuvel genoemd) en een Sint-Antoniuskapel. Op de plek van de Stakenborch lag later de boerderij Ten Eijnde, terwijl de Sint-Antoniuskapel na de Vrede van Münster in 1648 werd verbouwd tot een dubbel woonhuis. De St. Antoniuskapel werd gesticht in eerste kwart 15^e eeuw. De kapel was gewijd aan de heilige Antonius Abt, patroon van de boeren, die onder meer werd aangeropen tegen de pest. Mogelijk lag ten zuiden van de kapel nog een 'klooster' dat de naam "dat Cloester op Bruheze" droeg. In een lijst met hoevenaren van de abdij Echternach uit 1175-1200 komt een zekere Gerard van Velthoven voor. Het is gezien zijn naam aannemelijk dat Godefridus de Veltouen al in de vroege twaalfe eeuw onroerend goed in het latere Veldheuvel had. Een zekere Iohannes de Veltouen was vermoedelijk in 1271 de bezitter van het goed te Veldheuvel. Pas in een Bossche schepenacte uit 1382 vinden we een naam voor dit onroerend goed: de Stakenborch. Vanaf 1414 is alleen nog sprake van de goede Ten Ijnden of het goet Ter Eijnden als het over Stakenborch gaat. Rondom dit goed ontwikkelde zich in de late middeleeuwen een buurtschap, waar vóór 1429 de Sint-Antoniuskapel verrees en bovendien een gasthuis stond. Hoe Ter Eijnde er in die periode precies uitzag weten we niet, maar het is opvallend dat er nog in 1653 gesproken werd over de casteele van Veltheuvel. Mogelijk ging het om een opvallende (stenen?) boerderij. De gewelkelders die werden aangetroffen bij de aanleg van de huidige Liesselseweg, dwars over de plek waar de boerderij stond, zullen daar onderdeel van zijn geweest.

Veldheuvel op de Tranchotkaart van circa 1803.

Bron:

- Spamer, T., 2010: Veldheuvel te Deurne, het goed stakenborch-ten eijnde en de derpse hoeve: een historisch/geografische en toponymische studie, Deurne (Deurnese historische reeks, kleine serie 1).
- Spamer, T., 2010: Een karretje op den zandweg reed.... Deurnese toponiemen uit de periode 721 - 1900 (Deurnese historische reeks, grote serie 8), Deurne.
- Spamer, T., 2014: Het begon in Vreekwijk. De ontwikkeling van Deurne 700-1300. Een historisch-geografische en toponymische studie (Deurnese historische reeks, grote serie 11), Deurne.
- https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Hoeve_Ten_Einde
- [https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Sint-Antoniuskapel_\(Veldheuvel\)](https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Sint-Antoniuskapel_(Veldheuvel))

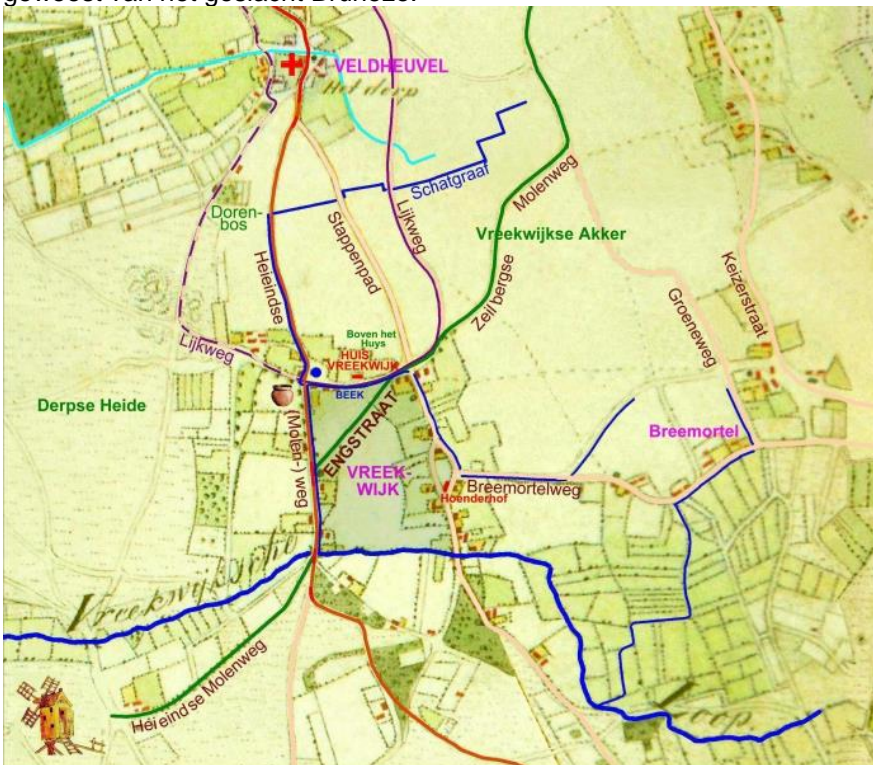
19. Vreekwijk

Het gehucht Vreekwijk is één van de oudste gehuchten van Deurne en heeft een cruciale rol gespeeld in het verleden van Deurne. De oudste vermelding van Vreekwijk dateert uit 1271. Onderzoek naar de oudste Deurnese toponiemen heeft aan het licht gebracht dat de oudste vrijwel allemaal in de ruimte Veldheuvel-Vreekwijk liggen. Het gaat om: Bernhem, Reek, Spurken, Emmelheze, Ter Jekeren, Schatgraaf, Esp, Eventuin en IJzeren Paal.

Vreekwijk wordt gekenmerkt door de ligging aan een voorname noord-zuidroute via het voormalige Oude Stappad en de Oude Vreekwijkseweg, namelijk de weg van 's-Hertogenbosch langs een zijbreuk van de Peelrandbreuk en via Meijel naar Keulen. Deze weg markeert dan ook niet alleen de westzijde van het middeleeuwse akker-complex, maar tevens een zijbreuk van deze geologische breuklijn.

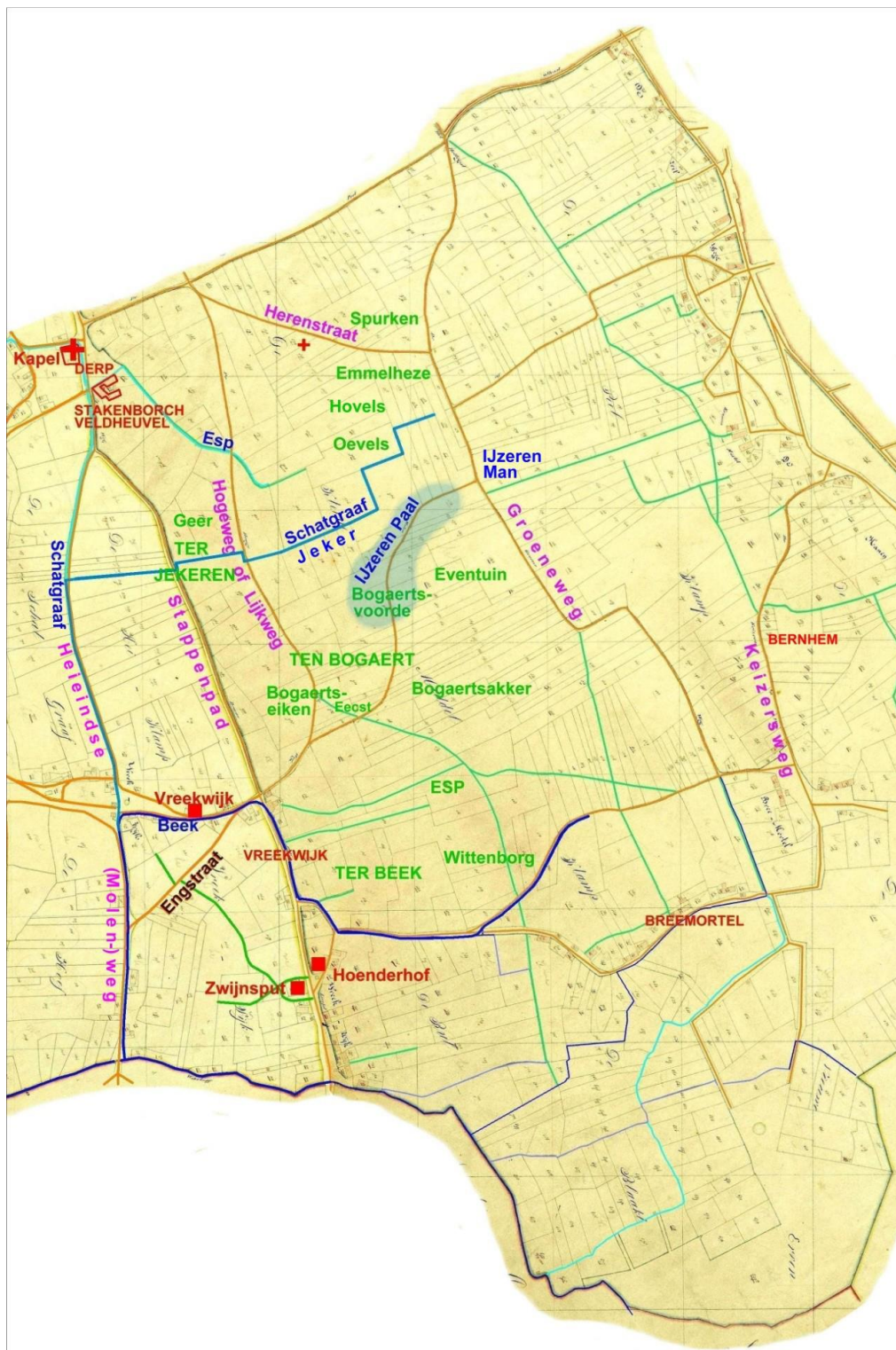
Centraal in het gehucht lag een verbrede openbare ruimte, die gevormd werd door de samenkomst van drie wegen en langgevelboerderijen die met hun lange gevel naar de weg of de open ruimte gericht stonden. Hier werden jaarlijks tot 1795 op 17 maart, de feestdag van Sint-Geertruida, de bestuurders van Deurne benoemd en de dorpsreglementen vastgesteld; mogelijk werd er ook recht gesproken. Vermoed wordt wel, dat dit ritueel een overblijfsel van een Germaans lokaal bestuurssysteem is. De drinkpoel in deze open ruimte bevat altijd water. Dit wijst erop dat dit een artesische bron is. Daaronder verstaan we een bron die water geeft dat tussen twee ondoordringbare lagen zit opgesloten en hier naar boven kan komen zonder dat het opgepompt hoeft te worden. In de nabijheid van de Peelrandbreuk komt dat vaker voor.

Het goed Vreekwijk dook in 1379 op. In 1380 worden in de Bossche Protocollen in één adem genoemd "goed tot Vreekwijk" en "goed te Papenvenne". Van Papenvenne weten we dat het een aanzienlijke hoeve was, in 1421 bezit van Gevert van Doerne Willemszoon. "Vreekwijk" lijkt hiermee op één lijn te staan. In 1425 heeft Jan die Rademaker van der Smedebroec recht op een "tocht uit huis Vreekwijk". In 1547 is sprake van het "huis Freeckwick", in 1584 van "een huis en hoffstadt met schuur en land en hof te Deurne genaamd Vrecke" en in 1659 van "het goet Vreekwijk op de loop". Bijna 300 jaar lang is er dus aantoonbaar een huis geweest met de naam 'Vreekwijk' dat een zekere voornaamheid bezat. Alles wijst erop dat meerdere hoeven in en rond Veldheuvel en Vreekwijk in het bezit zijn geweest van het geslacht Bruheze.

Het Huis en het Goed Vreekwijk op de Topografische kaart van 1836. Het opgedonkerde gedeelte ten zuiden van het Huis Vreekwijk is het Goed Vreekwijk. De rode lijn is de oorspronkelijke route vanuit de Commerstraat (Uit Spamer 2014, afb. 22).

Het gebied Veldhevel – Vreekwijk met oudste toponiemen op de kadasterkaart van 1832 (uit Spamer 2014, afb. 21).

Bron:

- Spamer, T., 2014: Het begon in Vreekwijk. De ontwikkeling van Deurne 700-1300. Een historisch-geografische en toponymische studie (Deurnese historische reeks, grote serie 11), Deurne.

20. N.A.D.-kampen Heitraksgoor, Wasberg en Vreekwijk

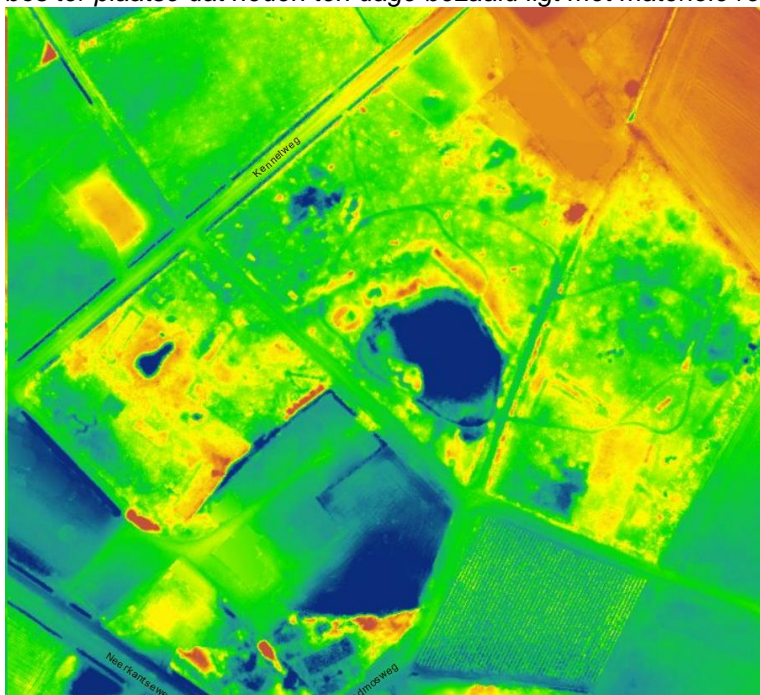
Tijdens de Tweede Wereldoorlog waren er drie kampen van de Nederlandsche Arbeidsdienst op het grondgebied van de gemeente Deurne aanwezig. Deelname aan de Nederlandse Arbeidsdienst was tijdens de oorlog verplicht voor jongeren die elders geen werk hadden. Vanaf 24 september 1942 werd de Duitse drang zo erg, dat alle Nederlandse mannen vanaf 18 jaar zich bij de NAD moesten melden voor een periode van een half jaar. Een gevolg van deze maatregel was, dat personen waar het om ging, op grote schaal onderdoken. Dat onderduiken werd zeker verkozen toen de kampleiding steeds meer uit NSB-ers ging bestaan en de leer meer en meer nationalistischer werd. Alhoewel de indoctrinatie van de jeugd met de Nazi-ideologie mogelijk het hoofddoel van deze instelling geweest is, moet

gezegd worden dat de inzet van de dienst ook wel als positief element ervaren werd. De NAD werd ingezet bij calamiteiten van verscheiden aard, zoals brandbestrijding e.d., bij het aanleggen van wegen en kanalen, in de bossen, in de landbouw bij oogstwerkzaamheden en in de gemeente Deurne in ontginningen. De Peel bood veel en langdurig werk. Ook leerden de mannen exerceren met een schop aan de schouder. De training in de Nederlandse Arbeidsdienst was uiteindelijk erop gericht om de mannen op te leiden voor het graven van tankvallen en loopgraven aan het oostfront.

Het eerste NAD-verblijf in Deurne stond in Walsberg. Het hoorde in maart 1941 tot de NAD-kampen van het eerste uur. In januari 1942 begon men op Vreekwijk in Deurne met de bouw van houten barakken en daarna kwam er nog één bij, in Liessel-Heitraksgoor gelegen aan de Kennelweg. Na de Tweede Wereldoorlog stonden de barakken op Vreekwijk enige tijd leeg, totdat in 1948 internaat Vreekwijk ze in gebruik nam.

Links, de locatie van het kamp aan de Kennelweg, nabij de Neerkantseweg (bron: Deurnewiki). Rechts foto van het bos ter plaatse dat heden ten dage bezaaid ligt met materiële resten (foto L. Keunen, 2020).

Op de hoogtekaart (AHN3) zijn de contouren en sporen van het kamp Heitraksgoor nog duidelijk zichtbaar.

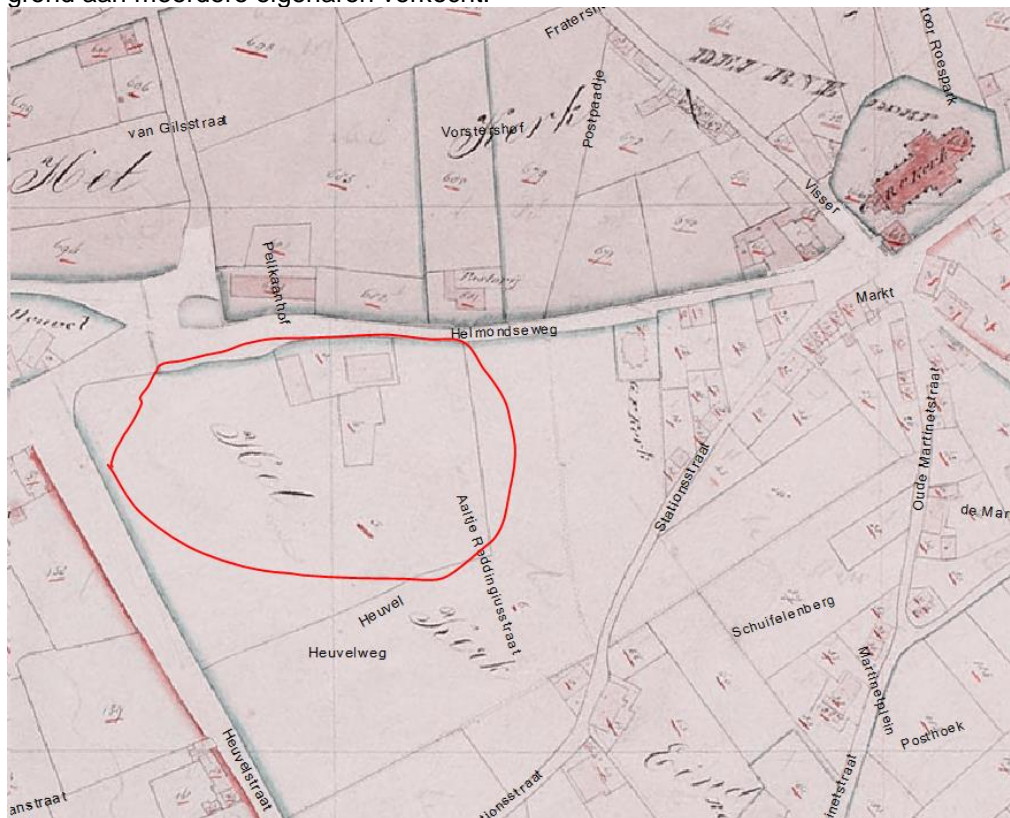
Bron:

- https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Nederlandsche_Arbeidsdienst

21. Ten Velde

De hoeve genaamd het goed Ten Velde aan de Helmondseweg was in de middeleeuwen een leengoed van de hertog van Brabant en het was eeuwenlang in bezit van de heer van Deurne. De vroegste vermelding van deze hoeve is van 1312 en komt uit het leenregister van de hertog. Opvallend is hier, dat niet het goed zélf als leengoed wordt

aangemerkt, maar een inkomst uit het goed. Degene die het leengoed bezat, kreeg daarmee jaarlijks een deel van de opbrengst. In het leenregister uit de periode 1340-1350 geeft wel aan dat het hele goed een leengoed was. We weten dat de latere heren van Deurne, de familie Van Doerne, oorspronkelijk meier (plaatselijk zaakwaarnemer) van de abdij van Echternach waren en later door de hertogen van Brabant werden overgenomen en met de heerlijkheid beleend. Het is niet onaannemelijk dat ook Ten Velde als oorspronkelijk Echternachs goed door de hertogen werd overgenomen, toen hun macht in de 12e/13e eeuw toenam en tegelijk die van Echternach afnam. Spamer vestigt er de aandacht op dat toponiemen als hof en hofgoed verwijzen naar een oude curtis, de centrale hoeve van de domeinheer, waar cijzen en tienden werden ingezameld en dat in Deurne de hoeve Ten Velde aanspraak maakt op deze onderscheiding. In de late middeleeuwen moeten de landerijen van Ten Velde zich ver buiten de omgeving van de hoeve hebben uitgestrekt, zo blijkt uit de hertogelijke leenregisters. Bij de invoering van het kadaster was daar nog het gebied tussen Helmondseweg, Stationsstraat en Heuvelstraat van over. Alleen nabij de Markt en in de hoek Heuvelstraat-Stationsstraat waren delen geen onderdeel van Ten Velde. In 1957 werd de boerderij gesloopt en de grond aan meerdere eigenaren verkocht.

De ligging van het goed Ten Velde op de kadasterkaart van 1832.

Bron:

- https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Hoeve_Ten_Velde

- Spamer, T., 2010: Een karretje op den zandweg reed.... Deurnese toponiemen uit de periode 721 - 1900 (Deurnese historische reeks, grote serie 8), Deurne.

Verder zijn onderstaande historische gehuchten opgenomen op de verwachtingenkaart als hoge verwachting – historische kern. Het voert te ver om ze hier allemaal individueel toe te lichten, vandaar dat wordt verwezen naar de link van de Deurnewiki.

De Schouw
Molenhof

<https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Schouw>
<https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Molenhof>
<https://www.jantimmerscultuurhistorie.nl/water/een-watermolen-op-de-molenhof-in-bakel-en-deurne/>

De Kromme Aa
Kraaijenhut
Bivouac
Walsberg
De Kouwenhoek
De Voort
Groot Bruggen

https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Kromme_Aa
<https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Craaijenhut>
https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Herberg_Bivouac
<https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Walsberg>
<https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Kouwenhoek>
<https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Voort>
https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Groot_Bruggen

Klein Bruggen	https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Klein_Bruggen
Bleijs	https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Bleijs
Haageind	https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Haageind
Lage Kerk	https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Lage_Kerk
Derpsestraat - Commerstraat	https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Derpsestraat
Kleine Bottel	https://deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Hoeve_De_Kleine_Bottel
Grote Bottel	https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Grote_Bottel
Vloeiend	https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Vloeiend
Heieind	https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Heieind
Kranenmortel	https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Kranenmortel_(buurtschap)
Hanenberg	https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Hanenberg
Breemortel	https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Breemortel
De Hees	https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Hees
Schooteind	https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Schooteind
Vlierden	https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Vlierden_(Kerkdorp)
Klein Vloeiend	https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Vloeiend
De Hertsberg	https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Hertsberg
Voorste Beersdonk	https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Voorste_Beersdonk
Molen Vlierden	https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Molenhuisweg_7
Baarschot	https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Baarschot
De Vorst	https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Vorst
Ruth en De Pannehoef	https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Ruth
Leensel	https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Leensel
De Donschot	https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Donschot
De Heimolen	https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Windmolen_op_het_Heieind
Het Loon	https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Het_Loon
Liessel	https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Liessel
Het Zand	https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Zand
Den Hoek	https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Hoek_(toponiem)
De Hutten	https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Hutten
Vinkenbroek	https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Vinkenbroek
De Schelm	https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Schelm
Merlenberg	https://www.deurnewiki.nl/wiki/index.php?title=Merlenberg

Bijlage 7. Database historische bouwkunst

Zie los excel-bestand.

Bijlage 8. Database historische stedenbouw/ensembles

Zie los excel-bestand.